

ספר הזוהר

שחבר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקדש מנגד

לש"ס דף היומי מסכת ברכות

והוא: זוהר המחולק לשבע שנים
ללמוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

זוהר ספר בראשית כרך א'
לפי ספר הזוהר 10 פרקים (70 פרקים) עממים א-כז
[הקדמת זוהר דף א. עד פרשת בראשית דף כג.]

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס ללמוד דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויזמין כי כל דברי הז"ל הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהר"ח: לעזי תיים), ובזה יזכה להכנס לגן עדן העליון (זוהר החדש שיר השירים - כי בלי למוד הזוהר הוור בגלגל [זוהר, תרמ"ק, והאר"י]). וכך יוכל לשמוע תורה מפי הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס בעו"ם הבא (פסבאר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שיר הקד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרמ"ה), וכך ישראל ילמדו ש"ס עם זוהר ובזה יכנסו בתבת נח להנצל מדור המבול ומפפצות אטום. וזוהי חובה על כל מגידי השיעורים בדף היומי, לצרף את ה'למוד הקדוש הזה דף היומי זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובזה יקראו מצדיקי הרבים פמוכבים לעו"ם ועד (תמוזי זוהר הקדמה, זוהר נשא כ"ד).

יו"ר ע"י מפעל הזוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב
רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר וש"ס בנחד הם מחריבים את העולם, כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק הושת פסותה וכל האמות יאמרו לישראל "מה דודך מדוד", מה תורתכם מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהכלי העולם. אין עלבון תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגרות מעלבונה של תורה ואינם עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם מארבים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יקרבת את הגאולה במהרה, בעת שהתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים וחפצים מאוד עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית היא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי ש"ס דף היומי זוהר בשתים שלוש דקות, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, ודאי שיעשה נחת רוח לה' במאוד מאוד, ובזכות הלימוד הקדוש יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור

פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה..

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלימוד הש"ס בצירוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, מנסה להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, נפלה ההחלטה והיא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לערוך סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה,

ואז נעשה כולנו סיום ענק על הגמרא ועל הזוהר יחד, כולנו כאחד יחד נשמח בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן

קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמגרה את השטן, והוא מנסה בכל כוחו למעט את לימוד הזוהר, כמו שהכל יודעים, והוא מלביש זאת באיצטלא דרבנן, ומביא ראיות שונות ומשונות, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא ממציא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזור לשני, וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם התוכנית היחודית וכל הכלול בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על לימודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכור לתמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, ואם מתעוררים מקטע מסוים בזוהר ואחר מכן שוכחים, חבל על דאבדין, ולמה שלא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכלתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתכם ממצרים אראנו נפלאות ויקויים

בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף במסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם חינם.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר יחד עם ש"ס חינם.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק היכן ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים להשקיע הרבה ממון. לכן כל אחד יחשב לעצמו כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב - המוציאים לאור

הקדמת ספר הזוהר

(דף א ע"א)

רבי חזקיה (נ"א רבי אלעזר) פתח, כתיב (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים. מי השושנה? זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (משום שיש שושנה ויש שושנה). מה השושנה שהיא בין החוחים יש בה אדם ולכן - אף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יש בה דין ורחמים. מה שושנה יש בה שלשה עשר עלים - אף בכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יש שלש עשרה מדות רחמים שמקיפות אותה מכל צדדיה. אף אלהים של פאן, משעה שנזכר, הוציא שלש עשרה תבות להקיף את כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל ולשמר אותה. ואחר כך נזכר פעם אחרת. למה נזכר בפעם אחרת? כדי להוציא חמשה עלים חזקים שסובבים את השושנה. ואותם החמשה נקראים ישועות, והם [חמשה] [חמשים] שערים. ועל זה הסוד כתיב (תהלים קטז) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. הכוס אשא, זו כוס של בְּרָכָה. הכוס של בְּרָכָה צריכה להיות על חמש אצבעות ולא יותר, כמו שהשושנה שיושבת על חמשה עלים חזקים בדגמא של חמש אצבעות. והשושנה הזו היא כוס של בְּרָכָה. מ"אלהים" השני עד "אלהים" השלישי - חמש תבות. מכאן והלאה האור שנברא ונגנו ונכלל בברית ההוא שנכנס בשושנה [ס"א ז] והוציא בה זרע, וזה נקרא עץ עשה פרי אשר זרעו בו. ואותו הזרע קים באות הברית ממש. וכמו שדמות הברית נזרע בארבעים ושנים זוגים [של אות] הזרע ההוא, כך נזרע השם החקוק מפרש בארבעים ושתים אותיות של מעשה בראשית.

בראשית. רבי שמעון פתח, (שיר ב) הנצנים נראו בארץ. הנצנים - זה מעשה בראשית. מתי נראו בארץ? ביום השלישי,

ולביתר אדפר זמנא אחרא. אמאי אדפר זמנא אחרא. בגין לאפקא חמש עלין תקיפין דסחרין לשושנה. ואנון חמש אקרון ישועות. ואנון חמש תרעין. ועל רזא דא כתיב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁר דָּא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. כוס של בְּרָכָה אצטריך למהוי על חמש אצבעאן ולא יתיר. פגוונא דשושנה דיתבא על חמש עלין תקיפין דוגמא דחמש אצבעאן. ושושנה דא איהי כוס של בְּרָכָה. מאלהים תננא עד אלהים תליתאה חמש תיבין. מכאן ולהלאה אור דאתברי ואתגניז ואתפליל בברית ההוא דעאל בשושנה (ס"א דא) ואפיק בה זרעא. ודא אקרי עץ עושה פרי אשר זרעו בו. וההוא זרע קיימא באות ברית ממש. וכמה דדיוקנא דברית אזדרע בארבעין ותריין זוגין ההוא (נ"א דהוא) זרעא, כך אזדרע שמא גליפא מפרש בארבעין ותריין אתון דעובדא דבראשית.

בראשית, רבי שמעון פתח (שיר השירים ב) הנצנים נראו בארץ. הנצנים, דא עובדא דבראשית, נראו בארץ אימתי, ביום

שְׁפָתוֹב וּתּוֹצֵא הָאָרֶץ, אִזְ נִרְאוּ
בְּאָרֶץ. עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ - זֶה
הַיּוֹם הַרְבִּיעִי שֶׁהָיָה בּוֹ זְמִיר
עָרִיצִים, מְאֹדֶת חֶסֶר. וְקוֹל הַתּוֹר,
- זֶה הַיּוֹם הַחֲמִישִׁי, שְׁפָתוֹב
יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם וְגוֹ', לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת. נִשְׁמַע - זֶה הַיּוֹם
הַשְּׁשִׁי, שְׁפָתוֹב נַעֲשֶׂה אָדָם,
שֶׁהָיָה עֲתִיד לְהִקְדָּם עֲשִׂיהָ
לְשִׁמְיעָה, שְׁפָתוֹב כְּאֵן נַעֲשֶׂה
אָדָם, וְכָתוֹב שֵׁם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע.
בְּאָרְצָנוּ - זֶה יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא
דְּגַמַּת אָרֶץ הַחַיִּים (שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא,

עוֹלָם הַנְּשֻׁמוֹת, עוֹלָם הַנְּחֻמוֹת).

[נ"א דְּבַר אַחֵר] הַנְּצַנִּים - אֵלוֹ הֵם
הָאֲבוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בַּמַּחְשָׁבָה וְנִכְנְסוּ
לְעוֹלָם הַבָּא וְנִגְנְזוּ שָׁם, וּמִשָּׁם
יֵצְאוּ בַּגְּזִיזוֹת וְנִסְתְּרוּ בַּתּוֹךְ
נְבִיאֵי הָאָמֶת. נוֹלַד יוֹסֵף וְנִטְמְנוּ
בוֹ. נִכְנַס יוֹסֵף לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה
וְהִצִּיב אוֹתָם שָׁם, וְאִזְ נִרְאוּ
בְּאָרֶץ וְנִגְלוּ שָׁם. וּמִתִּי הֵם נִרְאוּ?
בְּשַׁעַת שֶׁהִתְגַּלְתָּה הַקִּשְׁת
בְּעוֹלָם. שֶׁהָרִי בְּשַׁעַת שְׁנוֹרְאִית
הַקִּשְׁת, אִזְ הֵם מִתְגַּלִּים, וּבְשַׁעַת
הַהִיא עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ לְקַצֵּץ אֶת
הַרְשָׁעִים מִן הָעוֹלָם. לְמָה נִצְלוּ?
מִשׁוּם שֶׁהַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאָרֶץ,
וְאֵלְמָלָא שְׁנָרְאוּ, לֹא הָיוּ נִשְׁאָרִים
בְּעוֹלָם, וְהָעוֹלָם לֹא הָיָה מִתְקַיֵּם.
וּכְמִי מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם וְגוֹרֵם
לְאֲבוֹת לְהִתְגַּלּוֹת? קוֹל
הַתִּינוּקוֹת שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.
וּבְגַלְל אוֹתָם הַתִּינוּקוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם, הָעוֹלָם נִצָּל. כְּנִגְדָם (שִׁיר
א) תּוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה לְךָ, אֵלוֹ הֵם
תִּינוּקוֹת יְלָדִים עֲלָמִים, שְׁפָתוֹב
(שְׁמוֹת בַּה) וְעֲשִׂית שְׁנַיִם כְּרַבִּים
זָהָב.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח,
(יִשְׁעִיָּה מ) שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ
מִי בְּרָא אֱלֹהֵי. שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם,
לְאִיזָה מְקוֹם? לְמְקוֹם שֶׁכָּל
הָעֵינַיִם תִּלְוִיִּים בּוֹ, וּמִי הוּא?

הַשְּׁלִישִׁי, דְּכָתִיב וּתּוֹצֵא הָאָרֶץ כְּדִין נִרְאוּ
בְּאָרֶץ. עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ, דָּא יוֹם רְבִיעִי דְהָיָה
בֵּיה זְמִיר עָרִיצִים, מְאֹדֶת חֶסֶר. וְקוֹל הַתּוֹר,
דָּא יוֹם חֲמִישִׁי, דְּכָתִיב יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם וְגוֹ'
לְמַעַבְד תּוֹלְדוֹת. נִשְׁמַע, דָּא יוֹם שְׁשִׁי דְכָתִיב
נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּהָיָה עֲתִיד לְמִקְדָּם עֲשִׂיהָ
לְשִׁמְיעָה, דְּכָתִיב (דָּף א ע"ב) הָכֵא נַעֲשֶׂה אָדָם,
וְכָתִיב הָתָם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. בְּאָרְצָנוּ, דָּא יוֹם
שַׁבָּת דָּאִיהוּ דוּגְמַת אָרֶץ הַחַיִּים. (שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא.
עוֹלָם הַנְּשֻׁמוֹת עוֹלָם הַנְּחֻמוֹת).

(נ"א דְּבַר אַחֵר) הַנְּצַנִּים אֵלִין אַנוּן אַבְהֵן דְּעֵאלוּ
בַּמַּחְשָׁבָה וְעֵאלוּ בְּעֵלְמָא דְאִתִּי וְאִתְגְּזִיזוּ
תַּמָּן. וּמִתַּמָּן נִפְקוּ בַּגְּזִיזוּ וְאִטְמִירוּ גוֹ (נ"א בַּה)
נְבִיאֵי קְשׁוּט. אִתְגִּילִיד יוֹסֵף וְאִטְמִירוּ בֵּיה,
עֵאל יוֹסֵף בְּאָרְעָא קְדִישָׁא וְנִצִּיב לוֹן תַּמָּן,
וְכִדִּין נִרְאוּ בְּאָרֶץ וְאִתְגְּלוּ תַּמָּן. וְאִימְתִי
אִתְחִזּוּן, בְּשַׁעַתָּא דְאִתְגַּלִּי קִשְׁת בְּעֵלְמָא. דְּהָא
בְּשַׁעַתָּא דְקִשְׁת אִתְחִזּוּ כְּדִין אִתְגַּלְיָן אַנוּן,
וּבֵהִיא שַׁעַתָּא עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ עֲדָן לְקַצֵּץ
חִיבִין מְעֵלְמָא. אַמְאִי אִשְׁתְּזִיבוּ, בְּגִין
דְּהַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאָרֶץ, וְאֵלְמָלָא דְנִרְאוּ לֹא
אִשְׁתְּאַרוּן בְּעֵלְמָא, וְעֵלְמָא לֹא אִתְקַיֵּם.

וּמֵאֵן מְקַיֵּם עֵלְמָא וְגָרִים לְאַבְהֵן דְאִתְגַּלְיָן,
קַל יְנוּקֵי דְלַעֲאֵן בְּאוֹרִיתָא, וּבְגִין אַנוּן
רַבִּיִן דְעֵלְמָא, עֵלְמָא אִשְׁתְּזִיב. לְקַבְּלִיהוּן,
(שִׁיר הַשִּׁירִים א) תּוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה לְךָ, אֵלִין אַנוּן
יְנוּקֵי רַבִּיִן עוֹלָמִין דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת כ"ה) וְעֲשִׂית
שְׁנַיִם כְּרַבִּים זָהָב.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (יִשְׁעִיָּה מ) שְׁאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהֵי. שְׁאוּ
מְרוֹם עֵינֵיכֶם לְאֵן אִתְר, לְאִתְר דְּכָל עֵינִין
תִּלְיָאֵן לִיה. וּמֵאֵן אִיהוּ, פֶּתַח עֵינַיִם. וְתַמָּן
תִּנְדְּעוּן דְּהֵאִי סְתִים עֲתִיקָא דְקִימָא לְשִׁאלָה.

פתח עינים, ושם תדעו שהסתום העתיק הזה שעומד לשאלה ברא אלה. ומי הוא? "מי", שהוא שנקרא מקצה השמים למעלה, שהכל עומד בראשיתו. ועל שהוא עומד לשאלה והוא בדרך נסתר ולא גלוי נקרא "מי", שהרי למעלה אין שם שאלה. וקצה השמים הזה נקרא "מי".

ויש אחר למטה שנקרא "מה". מה בין זה לזה? אלא הראשון הנסתר שנקרא "מי" עומד לשאלה. כיון ששואל אדם ומפשפש להסתכל ולדעת מדרגה לדרגה עד סוף כל הדרגות, כיון שמגיע לשם - "מה". מה ידעת? מה הסתכלת? מה פשפשת? הרי הכל נסתר כבראשונה.

ועל הסוד הזה כתוב (איכה ב) מה אעידך מה אדמה לך. כשנחרב בית המקדש, יצא קול ואמר, מה אעידך [נ"א] ומה אדמה לך, באותו מ"ה אעידך [בכל יום ויום, [ומר] העידתי בך מימים ראשונים, שכתוב (דברים ל) העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ. ומה אדמה לך, באותו גון ממש עטרתי אותך בעטרות קדושות, עשיתי לך שלטון על העולם, שכתוב (איכה ב) הזאת העיר שיאמרו "פלילת" יפי" וגו'. קראתי לך (תהלים קכב) ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה.

(איכה ב) מה אשׁוה לך - כמו שאת יושבת בך, בך הוא פכיכול למעלה. כמו שלא נכנסים בך עכשו העם הקדוש בסדרים קדושים, בך נשבעתי לך שאיני נכנס למעלה עד שיפנסו בך אוכלוסיך למטה. וזוהי נחמתך, הואיל שהדרגה הזו אשׁוה לך לך קיום ורפואה - מ"י ירפא לך.

ברא אלה. ומאן איהו. מ"י. ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא. דכלא קימא ברשותיה. ועל דקימא לשאלה ואיהו בארץ סתים ולא אתגלגא, אקרי מ"י, דהא לעילא לית תמן שאלה. והאי קצה השמים אקרי מ"י.

ואית אחרא לתתא ואקרי מ"ה. מה בין האי להאי, אלא קדמאה סתימאה דאקרי מ"י קימא לשאלה, כיון דשאל בר נש ומפשפש לאסתפלא ולמנדע מדרגא לדרגא עד סוף כל דרגין, כיון דמטי תמן, מ"ה. מה ידעת, מה אסתפלתא, מה פשפשתא, הא כלא סתים פדקדמיתא.

ועל רזא דנא כתיב, (איכה ב) מה אעידך מה אדמה לך. פד אתחריב בי מקדשא נפק קלא ואמר מה אעידך (נ"א ומה אדמה לך, ביהוה מ"ה אעידך) בכל יומא ויומא, [והא] אסהידת בך מיומין קדמאין דכתיב, (דברים ל) העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ. ומה אדמה לך ביהוה גונא ממש עטרית לך בעטרין קדישין עבדית לך שלטנו על עלמא דכתיב, (איכה ב) הזאת העיר שיאמרו "פלילת" יפי" וגו' קרינא לך (תהלים קכ"ב) ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה.

מה אשׁוה לך. (איכה ב) פגוונא דאנת יתבה, הכי הוא פכיכול לעילא. פגוונא דלא עאלין השתא בך עמא קדישא בסדרין קדישין, הכי אומינא לך דלא איעול אנא לעילא עד דייעלון בך אכלוסך לתתא. ודא איהו נחמה דילך הואיל דדרגא דא אשׁוה לך בכלא. והשתא דאנת חכא גדול פים שברך. ואי תימא דלית לך קיימא ואסותא, מ"י ירפא בכל. ועכשו שאת פאן, גדול פים שברך. ואם תאמר שאין

וְדַאי שְׂאוּתָהּ הַדְרָגָה הַנִּסְתָּרָת
הַעֲלִינָה שֶׁהַכֹּל עֹמֵד בָּהּ, תִּרְפָּא
לָךְ וְתִקֵּים אוֹתְךָ.

מ"י - קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה, מ"ה
- וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה וְקִצָּה
הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה. וְזֶה יִרְשׁ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא
מִבְרִיחַ מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה.
מִהַקִּצָּה הַרְאֵשׁוֹן שֶׁהוּא מ"י, אֶל
הַקִּצָּה הַאֲחֵרוֹן שֶׁהוּא מ"ה, מִשׁוּם
שֶׁעֹמֵד בְּאֲמֻצָּע. וְעַל זֶה מִי בָרָא
אֵלָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר [בנין] פֶּסֶק
דְּבִרְיָךְ וַיִּתְגַּלֶּה הַסֵּתֵר שֶׁל הַסּוּד
הַעֲלִיּוֹן שְׂאִין בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים. שֶׁתֵּק
רַבִּי אֲלַעְזֹר. בְּכֹה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְעֹמֵד
רַגְעַ [ג"א שְׁעִתָּא] אֶחָד.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר, מֵה זֶה
"אֵלָה"? אִם תֹּאמַר כּוֹכְבִים
וּמִזְלוֹת - הֲרֵי הֵם תְּמִיד גֵּרָאִים שָׁם,
וּכְמ"ה נִבְרָאוּ כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים א) ^א
בְּדַבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אִם עַל
דְּבָרִים נִסְתָּרִים, שְׁלֵא יִכְתֹּב אֵלָה,
שֶׁהֲרֵי הוּא גָלוּי! אֲלֵא זֶה הַסּוּד
לֹא הִתְגַּלֶּה רַק יוֹם אֶחָד שֶׁהֵייתִי
עַל חוֹף הַיָּם, וּבָא אֵלַיְהוּ וְאָמַר לִי,
רַבִּי, יִדְעַתָּה מֵה זֶה "מִי בָרָא
אֵלָה"? אֲמַרְתִּי לוֹ, אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְצַבָּאוֹתָם, הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ-הוּא שֵׁיֵשׁ לְאָדָם לְהַסְתֵּכֵל
בְּהֵם וּלְבָרְךָ אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב (שם ח) כִּי
אֲרָאָה שְׁמִיךְ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ
וְגו', ה' אֲדַנְּנוּ מֵה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכֹל
הָאָרֶץ.

אָמַר לִי, רַבִּי, דְּבַר נִסְתָּר הִזְיָה
לְפָנַי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְגִלָּה
בְּיָשִׁיבָה הַעֲלִינָה, וְזֶה הוּא.
בְּשַׁעֲה שֶׁנִּסְתָּר כֹּל הַנִּסְתָּרִים רָצָה
לְהִתְגַּלּוֹת, עָשָׂה בְּרֵאשׁ נִקְד"ה
אֲחַת, וְזוֹ עֲלָתָה לְהִיּוֹת מַחֲשָׁבָה.
צִיר בָּהּ אֶת כָּל הַצִּיּוּרִים, חֶקֶק בָּהּ
כָּל הַחֻקִּים.

וְחֶקֶק בְּתוֹךְ הַמָּאוֹר הַקְּדוּשׁ

לָךְ, וְדַאי הֵהוּא דְרָגָא סְתִימָאָה עַלְאָה דְכָלָא
קִיִּימָא בֵּיה יִרְפָּא לָךְ וְיִוְקִים לָךְ.

מ"י קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְעִילָא, מ"ה וְעַד קִצָּה
הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא (קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא). וְדַא יִרִית
יַעֲקֹב דְּאִיהוּ מִבְרִיחַ מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה, מִן
הַקִּצָּה קִדְמָאָה דְּאִיהוּ מ"י, אֶל הַקִּצָּה
בְּתַרְאָה דְּאִיהוּ מ"ה, בְּגִין דְּקִיאִים
בְּאֲמֻצָּעִיתָא. וְעַל דָּא מִי בָרָא אֵלָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר בְּנֵי פֶסֶק מִילָךְ
וַיִּתְגַּלֵּי סְתִימָא דְרָזָא עַלְאָה דְבְנֵי
עַלְמָא לֹא יִדְעִין. שֶׁתִּיק רַבִּי אֲלַעְזֹר. בְּכֹה
רַבִּי שְׁמַעוֹן וְקִיאִים רַגְעָא [ג"א שְׁעִתָּא] חָדָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר מֵאֵי אֵלָה. אֵי
תִימָא כְּכַבֵּיא וּמִזְלֵי, הָא אֲתַחֲזֵאן תַּמָּן
תְּדִיר. וּבְמ"ה אֲתַבְּרִיאוּ כְּמָה דְאֵת אָמַר,
(תהלים א) בְּדַבְרֵי יי שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אֵי עַל מְלִין
סְתִימִין לֹא לְכַתוּב אֵלָה דְהָא אִיתְגַּלְיָא
אִיהוּ. אֲלֵא רָזָא דָא לֹא אִיתְגַּלְיָא בְּרִ יוֹמָא חַד
דְּהוּינָא עַל פִּיָּה יִמָּא, וְאֵתָא אֵלַיְהוּ וְאָמַר לִי
רַבִּי, יִדְעַתָּה מֵה הוּא, מִי בָרָא אֵלָה. אָמִינָא
לִיָּה אֵלִין שְׁמִיָּא וְחִילָהוֹן עוּבְדָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיָּךְ הוּא דְאִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאִסְתַּכְּלָא בְּהוּ
וּלְבָרְכָא לִיָּה דְכַתִּיב, (תהלים ח) כִּי אֲרָאָה שְׁמִיָּךְ
מַעֲשֵׂה (דף ב ע"א) אֲצַבְעוֹתֶיךָ וְגו' יי אֲדוּגִינּוּ
מֵה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכֹל הָאָרֶץ.

אָמַר לִי רַבִּי מְלָה סְתִימָא הָוָה קִמֵּי קִדְשָׁא
בְּרִיָּךְ הוּא, וְגִלֵּי בְּמִתִּיבְתָא עַלְאָה וְדָא
הוּא. בְּשַׁעֲתָא דְסְתִימָא דְכָל סְתִימִין בְּעָא
לְאִתְגַּלְיָא, עֵבֵד בְּרִישָׁא נְקוּד"ה חָדָא, וְדָא
סְלִיק לְמַהוּי מַחֲשָׁבָה. צִייר בָּהּ כָּל צִיּוּרִין.
חֶקֶק בָּהּ כָּל גְּלִיפִין.

וְאִנְגְּלִיָּךְ גּוּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא סְתִימָא גְּלִיפּוּ דְחַד צִיּוּרָא סְתִימָאָה קְדִישָׁא

הנסתר חקיקה של ציור אהד
נסתר, קדש קדשים, בנזן עמק
שיצא מתוך המחשבה ונקראת
מ"י תחלה [נ"א ראשית] לבנזן. עומד
ולא עומד. עמק ונסתר בשם. לא
נקרא אלא מ"י. רצה להתגלות
ולהקרא בשם [הנה], והתלבש
בלבוש יקר שפאיר וברא אלה,
ועלה אלה בשם. התחברו
האותיות אלו באלו, ונשלמו
בשם אלהים (מ"מ+אלה). וטרם
שברא אלה, לא עלה בשם
אלהים, והם שחטאו בעגל [נ"א
בעולם], ועל סוד זה אמרו (שמות לב)
אלה אלהיך ישראל.

ובכו שמשפתך מ"י באלה, כף
הוא השם שמשפתך תמיד,
ובסוד הזה התקיים העולם. ופרח
אליהו ולא ראיתי אותו, וממנו
ידעתי הדבר [הזה] [שהעמדת] על
הסוד והסתר שלה. בא רבי
אלעזר וכל החברים והשתטחו
לפניו. בכו ואמרו, אלמלא לא
באנו לעולם אלא לשמע את זה
די -

אמר רבי שמעון, על זה השמים
וצבאם נבראו במ"ה, שכתוב
(תהלים ח) פי ארצה שמך מעשה
אצבעתיך וגו'. וכתוב (שם) מ"ה
אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים. על
השמים הוא לעלות בשם, משום
שברא אור לאורו והתלבש זה
בזה ועלה בשם עליון. ועל פן
בראשית ברא אלהים - זה
אלהים העליון, שהרי מ"ה לא
היה כף ולא נבנה.

אל"ה, בשעה שנמשכו האותיות
הללו [מאלו] אל"ה מלמעלה
למטה. והאם הלותה לבת בגדיה
וקשטה אותה בתכשיטה. ומתי
קשטה אותה בתכשיטה פראוי?
בשעה שנראו לפניו כל זכר,
שכתוב (שמות כג) אל פני האדון

קדישין בנינא עמיקא דנפק מגו מחשבה
ואקרי מ"י שירותא (נ"א ראשית) לבנינא. קיימא
ולא קיימא. עמיק וסתים בשמא. לא אקרי
אלא מ"י. בעא לאתגלייא ולא תקרי בשמא
(דא) ואתלבש בלבוש יקר דנהיר וברא אלה,
וסליק אל"ה בשמא. אתחברון אתון אלין
באלין ואשתלים בשמא אלהים. ועד לא ברא
אלה לא סליק בשמא אלהים. ואנון דחבו
בעגלא (נ"א בעלמא). על רזא דנא אמרו (שמות לב)
אלה אלהיך ישראל.

ובמה דאשתתף מ"י באלה, הכי הוא שמא
דאשתתף תדיר. וברזא דא אתקיים
עלמא. ופרח אליהו ולא חמינא ליה. ומניה
ידענא מלה דאוקימנא על רזא וסתרא דילה.
אתא רבי אלעזר וכלהו חברייה ואשתטחו
קמיה. בכו ואמרו אלמלא לא אתינא לעלמא
אלא למשמע דא די.

אמר רבי שמעון על דא שמיא וחיליהון
במ"ה אתבריאו, דכתיב (תהלים ח) פי
ארצה שמך מעשה אצבעותיך וגו' וכתוב,
(תהלים ח) מ"ה אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים, על השמים
איהו לסלקא בשמא. בגין דברא נהורא
לנהוריה ואתלבש דא בדא וסליק בשמא
עלאה. ועל דא בראשית ברא אלהים, דא
אלהים עלאה, דהא מ"ה לא הוי הכי ולא
אתבני.

אל"ה בשעתא דאתמשכן אתון אלין (פאלין)
אל"ה מלעילא לתתא. ואמא אוזיפת
לברתא מאנהא וקשיטא לה בקישוטהא.
ואימתי קשיטא לה בקישוטהא כדקא חזי.
בשעתא דאתחזון קמה כל דכורא, דכתיב,
אל פני האדון יי, ודא אקרי אדון כמה
(שמות כג)

ה'. וְזֶה נִקְרָא אֲדוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(יהושע א) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ. וְאִזּוּ יֵצֵאֵה ה' וְנִכְנסָה י',
וְהִתְקַשְׁטָה בְּכֵלִים שֶׁל זָכָר
כְּנִגְדָם שֶׁל כָּל זָכָר בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאוֹתוֹת אַחֲרוֹת מוֹשְׁכִים אוֹתָם
יִשְׂרָאֵל מִלְמַעְלָה לְמָקוֹם הַזֶּה.

(תהלים מב) אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה. אֲזַכְּרֶה בְּפִי
וְאֶשְׁפָּף דַּמְעוֹתַי [כְּרַצוֹן נֶפֶשׁ כִּי לְהַמְשִׁד
הַאוֹתוֹת הַלְלוּ], וְאִזּוּ אֲדַדִּם מִלְמַעְלָה
עַד בֵּית אֱלֹהִים, שִׁיְהִיֶּה אֱלֹהִים
כְּמוֹ שֶׁהוּא. וּבַמָּה? (שם) בְּקוֹל
רְנֵה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַשְּׁתִיקָה שְׁלִי
בְּנִתָּה מִקְדָּשׁ לְמַעְלָה וּבְנִתָּה
מִקְדָּשׁ לְמַטָּה, וּבּוֹדָאֵי דְבוּר
בְּסַלְעַ וּשְׁתִיקָה בְּשִׁפְתַיִם. מְלָה
בְּסַלְעַ - מַה שֶׁאֲמַרְתִּי וְהִתְעוֹרַרְתִּי
בוֹ, שְׁתִיקָה בְּשִׁפְתַיִם - מַה
שֶׁשְׁתַּקְתִּי שֶׁנִּכְרָאוּ וְנִכְנוּ שְׁנֵי
עוֹלָמוֹת יַחַד.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מִכָּאן וְהִלָּאָה
שְׁלֵמוֹת הַכְּתוּב, שְׁפָתוֹב (ישעיה מ)
הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאִם. שְׁתִי
דְרָגוֹת הֵן שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת רְשׁוּמָה
כָּל אַחַת מֵהֶן. אַחַת זֶה שֶׁנֶּאֱמַר
מ"ה, וְאַחַת מ"י. זוֹ עֲלִיּוֹנָה זוֹ
תַּחְתּוֹנָה. זוֹ הַעֲלִיּוֹנָה רְשׁוּמָה,
וְאוֹמֵר הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאִם.
הַמוֹצִיא - אוֹתוֹ הַנּוֹדֵעַ וְאִין
כְּמוֹתוֹ. כְּמוֹ זֶה הַמוֹצִיא לְחֵם מִן
הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא - הַהוּא שְׁנוֹדֵעַ.
זוֹ הַדְּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְהַכֹּל אַחַד.
בְּמִסְפָּר - שְׁשִׁים רְבּוּאָה הֵם
שְׁעוֹמְדִים יַחַד, וְהוֹצִיאוּ צְבָאוֹת
לְמִינֵיהֶם שְׁאִין לָהֶם חֲשׁוֹבוֹן.

[ג"א כְּמוֹ זֶה]. לְכֹלֶם - בֵּין אוֹתָם
הַשְּׁשִׁים, בֵּין כָּל צְבָאוֹתָם - בְּשֵׁם
קָרָא. מַה זֶה בְּשֵׁם קָרָא? אִם
תֹּאמַר שֶׁקָּרָא לָהֶם בְּשִׁמוֹתֵיהֶם -
זֶה אֵינוֹ כָּף, שְׁאִם כָּף, הִיָּה צָרִיף
לְהִיּוֹת בְּשִׁמוֹ. אֵלֶּה בְּזִמְנָן
שֶׁהַדְּרָגָה הַזֹּאת לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם

דְּאֵת אָמַר, (יהושע ג) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל
הָאָרֶץ. כְּדִין נִפְקַת ה' וְאֶעֱלִית י', וְאֶתְקַשְׁטִית
בְּמֵאֵנֵי דְכוּרָא לְקַבְּלֵיהוֹן דְּכָל דְּכָר בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאֶתְוֹן אַחֲרֵינוּן מְשַׁכְּן לּוֹן יִשְׂרָאֵל מְעִילָא
לְגַבֵּי אֵתֵר דָּא (תהלים מב) אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה.

אֲדַכְּרֵנָא בְּפוֹמָאֵי וְשְׁפִיכְנָא דְּמַעָאֵי (כְּרַעוֹת נֶפֶשִׁי כִּי
לְאִמְשָׁבָא אֶתְוִין אֵלִי) וּכְדִין אֲדַדִּם מְעִילָא עַד בֵּית
אֱלֹהִים, לְמַהוּי אֱלֹהִים כְּגוֹוֹנָא דִּילֵיה. וּבְמֵאֵי,
(תהלים מב) בְּקוֹל רְנֵה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁתִיקָא דִּילִי כְּנָא מִקְדָּשָׁא
לְעִילָא וּבְנָא מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא. וּבּוֹדָאֵי
מְלָה בְּסַלְעַ מִשְׁתּוֹקָא בְּתַרְיִן. מְלָה בְּסַלְעַ מַה
דְּאֲמַרְנָא וְאֶתְעַרְנָא בֵּיה, מִשְׁתּוֹקָא בְּשִׁפְתַיִם מַה
דְּשְׁתִיקְנָא דְּאֲבְרוּ וְאֵיבְנוּ תַרְיִן עֲלִמִין כְּחָדָא.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מִכָּאן וְלִהְלָאָה שְׁלִימוֹ
דְּקָרָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר

צְבָאִם, תַרְיִן דְּרָגִין אֲנוּן דְּאֵי צְטָרִיף לְמַהוּי
רְשִׁים כָּל חַד מִיְנֵיהוּ. חַד דָּא דְּאֶתְמַר מ"ה.
וְחַד מ"י. דָּא עֲלָאָה וְדָא תַתָּאָה. דָּא עֲלָאָה
רְשִׁים וְאֶמַר הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאִם, הַמוֹצִיא
הַהוּא דְּאֶשְׁתַּמּוּדַע וְלִית כְּוֹתִיָּה. כְּגוֹוֹנָא דָּא
הַמוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא הַהוּא
דְּאֶשְׁתַּמּוּדַע דָּא דְּרָגָא תַתָּאָה, וְכֹלָא חַד.
בְּמִסְפָּר שְׁתִין רְבּוּאָה אֲנוּן דְּקֵיִמִין כְּחָדָא,
וְאֶפִיקוּ חִילִין לְזִינֵיָּהוּ דְּלִית לּוֹן חֲשָׁבָנָא.

(ג"א כְּגוֹוֹנָא דָּא) לְכֹלֶם, בֵּין אֲנוּן שְׁתִין, בֵּין כָּל
חִילִין דִּילָהוֹן, בְּשֵׁם יְקָרָא. מֵאֵי בְּשֵׁם
יְקָרָא. אִי תִימָא דְּקָרָא לּוֹן בְּשִׁמְהַתְהוֹן, לָאוּ
הָכִי הוּא, דָּאִם כְּן בְּשִׁמוֹ מִיבְעֵי לֵיה. אֵלֶּה
בְּזִמְנָא דְּדַרְגָּא דָּא לָא סָלִיק בְּשִׁמָּא (לְעִילָא)
וְאֶקְרִי מ"י, לָא אוֹלִיד וְלָא אֶפִיק טְמִירִין
לְזִינֵיָּה אֶף עַל גַּב דְּכִלְהוּ הוּו טְמִירִין בֵּיה.
כִּיּוֹן דְּבָרָא אֵל"ה וְאֶסְתַּלַּק בְּשִׁמְיָה וְאֶקְרִי

[למעלה] ונקראת מ"י, לא מולידה ולא מוציאה נספרים למינה, אף על גב שפלים היו טמונים בה. כיון שברא אלה והתעלה בשמו ונקרא אלהים, אז בכח השם הזה הוציא אותם בשלמות. וזה הוא בשם יקרא, באותו השם שלו קרא והוציא כל מין ומין שיתקמו בשלמותו. כמו זה (שמות לא) ראה קראתי בשם הזכרתי שמי שיתקיים בצלאל על קיום שלמותו.

(ישעיה נב) מרב אונים. מה זה מרב אונים? זה ראש הדרגות, שעולים בו כל הדרגות ועליהם בו בדרך נסתר. ואמין כח - זה סוד העולם העליון שהתעלה בשם אלהים כמו שאמרנו. איש לא נעדר - מאותם ששים רבוא שהוציא בכח השם. ומשום שאיש לא נעדר, בכל מקום שמתו ישראל ונענשו בחטאייהם, נמנו ולא נעדר מאותם ששים רבוא אפלו אחד כדי להיות הכל צורה אחת. כמו שאיש לא נעדר למעלה, אף כף לא נעדר למטה.

בראשית. רב המנונא הזקן אמר, מצאנו אותיות בהפוך. בי"ת בהתחלה ואחר כף. ב' בהתחלה - הינו בראשית. ברא לאחר מכן. אל"ף בהתחלה ואחר כף. אל"ף בהתחלה - הינו אלהים, את לאחר מכן. אלא פשרצה הקדוש-ברוך-הוא לעשות את העולם, כל האותיות היו נספרות. ואלפים שנה טרם שברא את העולם היה מסתכל הקדוש-ברוך-הוא ומשתעשע בהם.

בשרצה לברא את העולם, באו לפניו כל האותיות מסופם לראשם. התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך [אמת] להתחיל באות

אלהים, כדין בחילא דשמא דא אפיק לון בשלימו, ודא הוא בשם יקרא, בההוא שם דיליה קרא ואפיק כל זינא וזינא לאתקיימא בשלימותיה. כגוונא דא (שמות לא) ראה קראתי בשם. אדפרנא שמי לאתקיימא בצלאל על קיום אשלמותיה.

מרוב אונים, (ישעיה נב) מאי מרוב אונים, דא ריש דרגין, דסליקו ביה כל רעותין ואסתלקו ביה (דף ב ע"ב) בארז סתים. ואמין כח דא רזא דעלמא עלאה דאסתלק בשם אלהים כדקאמרן. איש לא נעדר מאנון שתין רבוא דאפיק בחילא דשמא. ובגין דאיש לא נעדר, בכל אתר דמיתו ישראל ואתענשו בחוביהו אתמנון ולא אעדר מאנון שתין רבוא אפילו חד. בגין למהוי כלל דיוקנא חדא. כמה דאיש לא נעדר לעילא, אוף הכי לא נעדר לתתא.

בראשית, רב המנונא סבא אמר, אשכחן אתוון בהפוכא. בי"ת בקדמיתא ולבתר. ב' בקדמיתא היינו בראשית. ברא לבתר. אל"ף בקדמיתא ולבתר. אל"ף בקדמיתא היינו אלהים. את לבתר. אלא כד בעא קדשא בריך הוא למעבד עלמא, כל אתוון הוו סתימין, ותריז אלפין שנין עד דלא ברא עלמא הוה מסתכל קדשא בריך הוא ואשתעשע בהו.

כד בעא למברי עלמא, אתו כל אתוון קמיה מסופא ארישייהו. שריאת את אל למיעל ברישא, אמרה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא, דאנא חותמא דגושפנא דילך אמ"ת, ואת אתקריאת אמ"ת, יאות

התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך [אמת] להתחיל באות

לְמַלְפָּא (אמת) לְמַשְׁרֵי בָאוֹת אֲמַ"ת וּלְמַבְרֵי בִי
עֲלֵמָא. אָמַר לָהּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, יָאוֹת אַנְתָּ
וְזַפְאָה אַנְתָּ, אֶלָּא לִית אַנְתָּ פְדָאֵי לְמַבְרֵי בְךָ
עֲלֵמָא, הוּאִיל וְאַנְתָּ זְמִינָא לְמַהוּי רְשִׁים עַל
מַצְחִין דְּגוּבְרִין מְהֵימְנִין דְּקֵימּוּ אֹרִיתָא
מֵאֲל"ף וְעַד תִּי"ו, וּבְרַשִׁימוּ דִּילָךְ יְמוּתוּן.
וְעוֹד דְּאַנְתָּ חוֹתְמָא דְמוֹת. הוּאִיל וְאַנְתָּ כְּךָ,
לִית אַנְתָּ פְדָאֵי לְמַבְרֵי בְךָ עֲלֵמָא. מִיַּד נִפְקַת.
עֲאֲלַת אֵת ש' קַמִּיה, אֲמָרָה קַמִּיה, רַבּוֹן
עֲלֵמִין, נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא,
דְּבִי אֲתִקְרִי שְׁמֵךְ שְׁד"י, וְיָאוֹת לְמַבְרֵי עֲלֵמָא
בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. אָמַר לָהּ, יָאוֹת אַנְתָּ, וְטַב אַנְתָּ
וְקָשׁוּט אַנְתָּ, אֲבָל הוּאִיל וְאַתּוּן דְּזִיוִפָּא
נְטִלִין לָךְ לְמַהוּי עֲמַהוּן, לָא כְּעִינָא לְמַבְרֵי
בְךָ עֲלֵמָא, דְּבִגִּין דְּלֵא יִתְקַיִים שְׁקָרָא, אֶלָּא
אֵי יִטְלוּן לָךְ ק ר .

מִכָּאן מָאן דְּבַעֵי לְמִימַר שְׁקָרָא יִטּוּל יְסוּדָא
דְּקָשׁוּט בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתֵּר יוֹקִים לִיה
שְׁקָרָא, דְּהָא אֵת ש' אֵת קָשׁוּט אִיהוּ, אֵת
קָשׁוּט דְּאַבְהֶתֶן דְּאַתֵּיחַדּוּ בַּה. ק ר אֲתוּן
דְּאַתְחַזִּיאֵו עַל סְטְרָא בִישָׁא אַנוּן וּבִגִּין
לְאַתְקַיִמָא נְטִלֵי אֵת ש' בְּגוּוִייהוּ וְהוּי קָשֶׁר.
כִּיּוֹן דְּחַמַּת הַכִּי נִפְקַת מִקַּמִּיה.

עֲאֲלַת אֵת צ' אֲמָרָה קַמִּיה, רַבּוֹן עֲלֵמָא
נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא דְאַנָּא (ס"א)
דְּבִי חֲתִימִין צְדִיקִים, וְאַנְתָּ דְאַתְקַרִּיאַת
צְדִיק, בִּי רְשִׁים דְּכַתִּיב, (תהלים יא) פִּי צְדִיק יִי
צְדָקוֹת אָהֵב, וּבִי יָאוֹת לְמַבְרֵי עֲלֵמָא. אָמַר
לָהּ צְדִי, צְדִי אַנְתָּ, וְצְדִיק אַנְתָּ, אֲבָל אַנְתָּ
צְרִיךְ לְמַהוּי טְמִירָא, לִית אַנְתָּ צְרִיךְ לְאַתְגַּלְיָא
כָּל כְּךָ בְּגִין דְּלֵא לְמִיחַב פִּתְחוּן פֶּה לְעֵלְמָא.
מֵאֵי טַעְמָא ל אִיהִי, אֲתִיָּא י' דְשֵׁמָא דְבְרִית
קְדִישָׁא וְרַכִּיב עֲלֶיהָ וְאַתְאַחַד בְּהֶדְהָ. וְרָזָא דָּא

אֲמַ"ת וּלְבָרָא בִי אֵת הָעוֹלָם.
אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
רְאוּיָה אַתְּ וּזְפֵאִית אַתְּ, אֶלָּא
שְׂאִינְךָ פְדָאִית לְבָרָא כְּךָ אַתְּ
הָעוֹלָם, הוּאִיל וְאַתְּ עֲתִידָה
לְהֵיוֹת רְשׁוּמָה עַל מַצְחֵי
הָאֲנָשִׁים הַנֶּאֱמָנִים שְׁקִימוּ אֵת
הַתּוֹרָה מֵאֲל"ף וְעַד תִּי"ו,
וּבְרַשְׁם שְׁלָךְ יְמוּתוּ. וְעוֹד, שְׂאֵת
חוֹתֶם הַמּוֹת. וְהוּאִיל וְאַתְּ כְּךָ,
אֵינְךָ פְדָאִית לְבָרָא כְּךָ אַתְּ
הָעוֹלָם. מִיַּד יִצְאָה.

נִכְנְסָה הָאוֹת ש' לְפָנָיו. אֲמָרָה
לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, נוֹחַ
לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֵת הָעוֹלָם, שְׂבִי
נִקְרָאת שְׁמֵךְ שְׁדִי, וְרְאוּיָ לְבָרָא
אֵת הָעוֹלָם בְּשֵׁם קְדוֹשׁ. אָמַר
לָהּ: רְאוּיָה אַתְּ וְטוֹבָה אַתְּ וְאַמַּת
אַתְּ, אֲבָל הוּאִיל וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
הַזִּיוִף נוֹטְלִים אוֹתְךָ לְהֵיוֹת
עֲמָהֶם, אֵינִי רוֹצֵה לְבָרָא כְּךָ אֵת
הָעוֹלָם, שְׂכַדִּי שְׁלֵא יִתְקַיִם
הַשְּׁקָר אֶלָּא אִם יִטְלוּ אוֹתְךָ ק ר .
מִכָּאן, שְׂמִי שְׂרוּצָה לוֹמַר שְׁקָר,
יִטַּל יְסוּד שֶׁל אֲמַת בְּהַתְחִלָּה
וְאַחַר כֵּן יִקַּים אֵת הַשְּׁקָר. שְׂהִרֵי
הָאוֹת ש' הִיא אוֹת אֲמַת, אוֹת
הָאֲמַת שֶׁהִתְיַחֲדוּ בַּה הָאֲבוֹת. ק'
ר' הָאוֹתִיּוֹת שְׁנָרְאוּ עַל הַצַּד הַרַע
הַם, וּכְדִי לְהַתְקִים נְטִלוּ אֵת
הָאוֹת ש' בְּתוֹכָן וְנִהְיָה קָשֶׁר.
כִּיּוֹן שְׂרָאֲתָה כְּךָ, יִצְאָה מִלְּפָנָיו.
נִכְנְסָה הָאוֹת צ'. אֲמָרָה לְפָנָיו:
רַבּוֹן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי
אֵת הָעוֹלָם, שְׂאִינִי [נִיא שְׂבִי]
חֲתוּמִים הַצְּדִיקִים, וְאַתְּ
שְׁנִקְרָאת צְדִיק רְשׁוּם בִּי, שְׂכַתוּב
(תהלים יא) פִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת
אָהֵב, וּבִי רְאוּיָ לְבָרָא אֵת הָעוֹלָם.
אָמַר לָהּ: צְדִי, צְדִי אַתְּ וְצְדִיק אַתְּ,
אֲבָל אַתְּ צְרִיכָה לְהֵיוֹת טְמוּנָה,
אֵינְךָ צְרִיכָה לְהַתְגַּלוֹת כָּל כְּךָ כְּדִי
שְׁלֵא לְתַת פִּתְחוּן פֶּה לְעוֹלָם.

מהו הטעם? נ' היא. באה הי' של השם של הברית הקדוש ורוכב עליה ונאחו עמה. וזה הסוד, כשברא הקדוש-ברוך-הוא את אדם הראשון, ברא אותו דו פרצופים, ומשום כך הפנים של יו"ד חוזר לאחור כמו זה: (ציור למעלה) ולא חוזרים פנים בפנים כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למעלה כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למטה כמו זה: (ציור למעלה) אמר לה הקדוש-ברוך-הוא עוד, שאני עתיד לנסר אותך ולעשות אותך פנים בפנים, אבל במקום אחר תתעלי. יצאה מלפניו והלכה.

בנבסכה האות פ'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפדות שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי, וזו היא פדות, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: ראוייה את, אבל כך רשום פשע בסתור. כמו שהנחש שמכה ומכניס ראשו בין גופו, כך מי שחוטא, כופף ראשו ומוציא ידיו. וכן ע' עון, אף על גב שאמרה שיש בה ענוה, אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: לא אברא כך את העולם. יצאה מלפניו.

בנבסכה האות ס'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לך לברא בי את העולם, שיש בי סמיכה לנופלים, שכתוב (תהלים קמח) סומך ה' לכל הנופלים. אמר לה: על פן את צריכה את מקומך ואל תזונו ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים עליך? מיד יצאה מלפניו.

בנבסכה האות נ'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי כתוב נורא תהלת מיד תבת לאתרה ונפקת

כד ברא קדשא בריך הוא לאדם הראשון דו פרצופין בראו. ובגין כך אנפוי דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא דא ז' ולא אתהדרו אנפין באנפין כגוונא דא ז', אסתפל לעילא כגוונא דא ז', אסתפלת לתתא כגוונא דא ז', אמר לה קדשא בריך הוא תוב, דאנא זמין לנסרא לך ולמעבד לך אפין באפין אבל באתרא אחרא תסתלק. נפקת מקמיה ואזלת.

עאלת את פ, אמרה קמיה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דהא פורקנא דאנת זמין למעבד בעלמא בי רשים, ודא הוא פדות. ובי יאות למברי עלמא. אמר לה יאות אנת, אבל כך אתרשים פשע בטמירו, כגוונא דחיויא דמחי ואעיל רישיה בין גופיה, הכי מאן דחב כפייה רישיה ואפיק ידוי. וכן ע' עון, אף על גב דאמרה דאית ביה ענוה, אמר לה קדשא בריך הוא, לא איברי כך עלמא. נפקת מקמיה.

עאלת את ס אמרה קמיה, רבון (דף ג ע"א) עלמין, ניחא קמך למברי בי עלמא, דאית בי סמיכא לנפלין דכתיב, (תהלים קמח) סומך יי לכל הנופלים. אמר לה, על דא אנת צריך לאתרוך ולא תזונו מניה, אי את נפיק מאתרוך מה תהא עליהו דאנון נפילין הואיל ואנון סמיכין עליך. מיד נפקת מקמיה.

עאלת את נ אמרה קמיה, רבון עלמא, ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי כתיב נורא תהלות ותהלה דצדיקים נאנה תהלה. אמר לה, ניו"ן תוב לאתרוך, דהא בגינך תבת סמך לאתרה והוי סמך עליה.

מקמיה.

ותהלה לצדיקים נאנה תהלה.
אמר לה: נו"ן שובי למקומך,
שהרי בשבילך שבה סמ"ך
למקומה ותהיי סמוכה עליה.
מיד שבה למקומה ויצאה
מלפניו.

נבנכה האות מ'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שבי נקראת מלך.
אמר לה: כף הוא ודאי, אבל לא
אברא בך את העולם, משום
שהעולם צריך מלך. שובי
למקומך את ול' וך', שהרי לא
ראוי לעולם לעמד בלי מלך.

באותה שעה ירדה מלפניו
האות כ' מעל פסא כבודו. הודיעה
ואמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם,
שאני פבוךך. וכשירדה כ' מעל
פסא כבודו, הודיעו מאתים
אלך עולמות, והודיעו הפסא,
וכל העולמות הודיעו לפל.
אמר לה הקדוש-ברוך-הוא:
כ"ף כ"ף, מה את עושה כאן?
שלא אברא בך את העולם. שובי
למקומך, שהרי בך פליה, פלה
ונחרצה (ישעיה') נשמע. שובי
לכסאך ותהיי שם. באותה שעה
יצאה מלפניו ושבה למקומה.

נבנכה האות י'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שאני ראשית השם
הקדוש, וראוי לך לברא בי את
העולם. אמר לה: די לך שאת
חקוקה בי ואת רשומה בי, וכל
רצוני עולה בך. אינך ראויה
להעקר משמי.

נבנכה האות ט'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שאתה נקראת בי
טוב וישר. אמר לה: לא אברא
בך את העולם, שהרי טובך
נסתר בתוכך וצפון בתוכך, זהו
שפתוב (תהלים לא) מה רב טובך

עאלת את בו אמרה קמיה רבון עלמא,
ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי
אתקריאת מלך. אמר לה הכי הוא ודאי, אבל
לא אברי בך עלמא בגין דעלמא אצטריך
למלך טוב לאתרוך, אנת וך וך דהא לא
יאות לעלמא למיקם בלא מלך.

בהתחיל שעתא נחתא מן קדמוהי את כ
מעל פרסי יקריה אזדעזעת ואמרה
קמיה, רבון עלמא, ניחא קמך למברי בי
עלמא דאנא כבודך. וכד נחתת כ מעל פרסי
יקריה אזדעזעו מאתן אלך עלמין ואזדעזעו
פרסייא וכלהו עלמין אזדעזעו למנפל. אמר
לה קדשא בריך הוא כ"ף כ"ף, מה את עביד
הכא, דלא אברי בך עלמא. טוב לאתרוך דהא
בך פליה (ישעיה') פלה ונחרצה אשתמע, טוב
לכרסייך והוי תמן. בהתחיל שעתא נפקת
מקמיה ותבת לדוכתה.

עאלת את י אמרה קמיה, רבון עלמא, ניחא
קמך למברי בי עלמא דאנא שירותא
דשמא קדישא ויאות לך למברי בי עלמא.
אמר לה, די לך דאנת חקיק בי, ואנת רשים
בי, וכל רעותא דילי בך סליק, לית אנת יאות
לאתעקרא מן שמי.

עאלת את ט אמרה קמיה רבון עלמא ניחא
קמך למברי בי עלמא דאנת בי
אתקריאת טוב וישר. אמר לה לא אברי בך
עלמא דהא טובך סתים בגוון, וצפון בגוון,
הדא הוא דכתיב, (תהלים לא) מה רב טובך אשר
צפנת ליראיך הואיל וגניז בגוון לית ביה
חולקא לעלמא דא דאנא בעי למברי, אלא
בעלמא דאתי. ותו דעל דטובך גניז בגוון
יטבעון תרעי דהיכלא. הדא הוא דכתיב, (איכה

אֲשֶׁר צִפְנַנְתָּ לִירְאִיקָהּ. הוֹאִיל וְגַנּוּז
בְּתוֹכָהּ, אֵין בּוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַזֶּה
שְׁאֵנִי רוֹצֵה לְבְרָא, אֵלָא בְּעוֹלָם
הַבָּא. וְעוֹד, שְׁעַל שְׁטוּבָה גְּנױז
בְּתוֹכָהּ, יִטְבְּעוּ שְׁעָרֵי הַהֵיכָל, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (איכה ב) טְבְּעוּ בְּאֶרֶץ
שְׁעָרֶיהָ. וְעוֹד, שְׁח' פְּנִינְדָה,
וּכְשֶׁתִּתְחַבְּרוּ יַחַד הִנֵּה ח"ט, וְעַל
כֵּן הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ לֹא רְשׁוּמוֹת
בְּשִׁבְטִים הַקְּדוּשִׁים. מִיָּד יִצְאֶה
מִלְּפָנָיו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ז'. אֲמַרְהָ לוֹ: רְבוּן
הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי אֶת
הָעוֹלָם, שְׁבִי שׁוֹמְרִים בְּנִיךָ אֶת
הַשְּׁבֵת, שְׁפָתוֹב (שמות ב) זְכוֹר אֶת
יוֹם הַשְּׁבֵת לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ: לֹא
אֲבְרָא בְּךָ אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִיךָ יֵשׁ
קָרֵב, וְחָרֵב שְׁנוּנָה, וְרַמַּח שֶׁל
קָרֵב כְּמוֹ שְׁלֹנּוֹן. מִיָּד יִצְאֶה
מִלְּפָנָיו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ו'. אֲמַרְהָ לְפָנָיו:
רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שְׁאֵנִי אוֹת מְשֻׁמָּה.
אֲמַר לָהּ: וְא"ו, אֶתְּ וְה' דִּי לְכֶם
שְׁאַתָּן אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמִי, שְׁאַתָּן
בְּסוּד שֶׁל שְׁמִי וְחֻקּוֹת וּגְלוּפּוֹת
בְּשְׁמִי, וְלֹא אֲבְרָא בְּכֵן אֶת
הָעוֹלָם.

נְכַנְסָה הָאוֹת ד'. וְהָאוֹת ג', אֲמַרְוּ
אֶף בְּךָ. אֲמַר אֶף לְהֵן: דִּי לְכֵן
לְהִיּוֹת זו עִם זו, שְׁהָרֵי הָעֵנִיִּים
לֹא יִתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם, וְצָרִיכִים
לְגַמֵּל עִמָּהֶם חֶסֶד. דְּל"ת הוּא
הָעֵנִי (דל), גִּימֵל גּוֹמְלֵת לָהּ חֶסֶד.
אֵל תְּפָרְדוּ זו מִזו, וְדִי לְכֵן לְזוֹן זו
אֶת זו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ב'. אֲמַרְהָ לוֹ:
רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי מְבָרְכִים אוֹתְךָ
לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה. אֲמַר לָהּ

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הָרִי וְדָאֵי שְׁבִיךָ אֲבְרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הָרֵאשִׁית לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
עֲמָרְהָ הָאוֹת א' וְלֹא נְכַנְסָה. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה אֵינְךָ נְכַנְסֵת לְפָנַי
כְּשֶׁאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת? אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מִשׁוּם שְׁרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יִצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי

ב) טְבְּעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ. וְתוֹ ד'ז לְקַבְּלָךְ וְכֵד
תִּתְחַבְּרוּן פְּחָדָא הָא ז' ט, וְעַל דָּא אֲתוּוֹן
אֵלִין לָא רְשִׁימִין בְּשִׁבְטֵין קְדִישִׁין. מִיָּד נִפְקַת
מִקְמִיהָ.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ לִּיהָ, רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּבִי נְטָרִין
בְּנִיךָ שְׁבֵת דְּכְתִיב, (שמות כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשְּׁבֵת
לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ לֹא אֲבְרִי בְּךָ עֲלֵמָא דְּאַנְתָּ
אֵית בְּךָ קָרְבָא וְחָרְבָא דְּשִׁנְנָא וְרוּמְחָא דְּקָרְבָא
כְּגוֹוֵנָא דְּנו"ן. מִיָּד נִפְקַת מִקְמִיהָ.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ קַמִּיהָ רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּאַנָא אֶת
מְשֻׁמָּה. אֲמַר לָהּ וְאוֹ אֲנִתְ וְד', דִּי לְכוּן דְּאַתוּן
אֲתוּוֹן דְּשְׁמִי דְּאַתוּן בְּרִזָּא דְּשְׁמִי וְחֻקִּיקִין
וּגְלִיפִין בְּשְׁמִי וְלֹא אֲבְרִי בְּכוֹ עֲלֵמָא.

עֲאֲלֵת אֶת ד' וְאֶת ג' אֲמַרְוּ אוֹף הָכִי. אֲמַר
אוֹף לוֹן דִּי לְכוּן לְמַהֲוִי דָּא עִם דָּא
דְּהָא מְסַפְּנִין לָא יִתְבַּטְּלוּן מִן עֲלֵמָא וְצָרִיכִין
לְגַמּוֹל עִמָּהוֹן טִיבוּ. דְּל"ת אִיהוּ מְסַפְּנָא,
גִּימ"ל גְּמּוֹל לָהּ טִיבוּ, לֹא תִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן
דָּא וְדִי לְכוּן לְמִיזֵן דָּא לְדִין.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ לִּיהָ, רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּבִי מְבָרְכָאן
לְךָ לְעִילָא וְתַתָּא. אֲמַר לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
הָא וְדָאֵי בְּךָ אֲבְרִי עֲלֵמָא וְאֶת תְּהָא שִׁירוּתָא
לְמַבְרִי עֲלֵמָא.

קְרִימָא אֶת א' לֹא עֲאֲלֵת. אֲמַר לָהּ קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶל"ף אֶל"ף לְמָה לִּית אֲנִתְ
עֲאֲלֵת קַמִּי כְּשֶׁאֵר כָּל אֲתוּוֹן. אֲמַרְהָ קַמִּיהָ

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הָרִי וְדָאֵי שְׁבִיךָ אֲבְרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הָרֵאשִׁית לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
עֲמָרְהָ הָאוֹת א' וְלֹא נְכַנְסָה. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה אֵינְךָ נְכַנְסֵת לְפָנַי
כְּשֶׁאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת? אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מִשׁוּם שְׁרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יִצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי

תועלת, מה אני אעשה שם?
ועוד, שהרי נתת לאות ב' אוצר
גדול זה, ולא ראוי למלך עליון
להעביר אוצר שנתן לעבדו
ולתת לאחר. אמר לה הקדוש-
ברוך-הוא: אל"ף אל"ף, אף על
גב שאברא את העולם באות
בי"ת, את תהיי הראש לכל
האותיות. אין בי יחוד אלא בך.
בך יתחילו כל החשבונות וכל
מעשי העולם, וכל יחוד לא יהיה
אלא באות אל"ף.

ועשה הקדוש-ברוך-הוא
אותיות עליונות גדולות,
ואותיות תחתונות קטנות.
ומשום בך בי"ת בי"ת - בראשית
ברא. אל"ף אל"ף - אלהים את.
אותיות מלמעלה ואותיות
מלמטה, וכלן יחד הם מהעולם
העליון ומהעולם התחתון.

בראשית. רבי יודאי אמר, מה
זה בראשית? בחכמ"ה. זו
החכמ"ה שהעולם עומד עליה,
להפגס לתוף סודות נסתרים
עליונים. וכאן נחקקו ששה
צדדים גדולים עליונים שמהם
הכל יוצא, שמהם נעשו ששה
מקורות ונחלים להפגס לתוף
הים הגדול. והינו בראשית
מכאן נבראו. מי ברא אותם?
ההוא שלא נזכר, ההוא הנסתר
שאינו ידוע.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים
בדרך. כשהגיעו לשדה אחד,
אמר רבי חייא לרבי יוסי, זה
שאמתם בראשית - ודאי זה
בך, משום שששה ימים עליונים
אצל התורה ולא יותר. האחרים
הם נסתרים.

אבר ראינו בתוף צדדי בראשית
שאמר בך. חקיקות חקק אותו
הנסתר הקדוש בתוף מעיו של
סתר אחד שנקוד בנקודה שנעץ.
ההוא חקק חקיקים ונסתר בו,

רבוץ עלמא בגין דחמינא דכל אתון נפקו מן
קמד בלא תועלתא מה אנא אעביד תמן. ותו
דהא (דף ג ע"ב) יהיבתא לאת בי"ת נבזבזא
רבבא דא, ולא יאות למלפא עלאה
לאעברא נבזבזא דיהב לעבדו ולמיהב
לאחרא. אמר לה קדשא בריך הוא אל"ף
אל"ף אף על גב דאת בי"ת בה אברי עלמא,
את תהא ריש לכל אתון, לית בי יחודא אלא
בך. בך ישרון כל חושבנן וכל עובדי
דעלמא, וכל יחודא לא הוי אלא באת אל"ף.
ועבר קדשא בריך הוא אתון עלאין רברבן,
ואתון תפתאין זעירין. ובגין בך בי"ת
בי"ת בראשית ברא. אל"ף אל"ף אלהים
את. אתון מלעילא ואתון מתתא, וכלהו
כחדא הו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה.

בראשית רבי יודאי אמר מאי בראשית,
בחכמ"ה, דא חכמ"ה, דעלמא
קיימא עליה, לאעלא גו רזין סתימין עלאין.
והכא אגליפו שית סטרין רברבין עלאין
דמנהון נפיק בלא, דמנהון אתעבידו שית
מקורין ונחלין, לאעלא גו ימא רבא. והיינו
ברא שית מהכא אתבריאנו. מאן ברא לון,
ההוא דלא אדבר ההוא סתים דלא ידיע.

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא, בד
מטו לחד בי חקל, אמר ליה רבי חייא
לרבי יוסי הא דאמריתו בראשית ודאי הכי
הוא, בגין דשית יומין עלאין גבי אורייתא
ולא יתיר. אחרנין סתימין אינון.

אבר חמינן גו סטרי בראשית דאמר הכי.
גליפי אגליף ההוא סתימא קדישא
גו מעוי דחד טמירו דנקיט בנקודה דנעין.
ההוא גליפי אגליף וטמיר ביה כמאן דגניז
בלא תחות מפתחא חדא. וההוא מפתחא

כמי שגונז הכל תחת מפתח אחד, ואותו המפתח גונז הכל בהיכל אחד. ואף על גב שהכל גנזו בהיכל ההוא - העקר של הכל הוא באותו המפתח. אותו המפתח סוגר ופותח.

באותו ההיכל יש גנזים נסתרים רבים אלו על אלו. באותו ההיכל יש שערים מעשה סתר, והם חמשים. נחקקו לארבעה צדדים והיו לארבעים [ס"א ותשעה]. לשער אחד אין צד, לא ידוע אם הוא למעלה אם הוא למטה [ס"א הוא למעלה הוא למטה]. ומשום כך אותו השער סתום.

בתוך אותם השערים יש מנעול אחד, ומקום אחד קטן להכניס אותו המפתח בו, ואינו נרשם אלא ברשם של המפתח. אין יודעים בו אלא אותו המפתח [ס"א של המפתח] לבדו. ועל זה הסוד בראשית ברא אלהים.

בראשית זה המפתח שהכל נסתר בו, והוא סוגר ופותח, וששה שערים פלולים בו באותו המפתח שסוגר ופותח. כשסוגר את אותם השערים וכולל אותם בתוכו [נ"א וכולא בתוכו], אז ודאי כתוב בראשית, דבר גלוי בכלל דבר נסתר. ובכל מקום ברא - זה דבר נסתר. סוגר ולא פותח. אמר רבי יוסי, ודאי זה כך, ושמעתי את המאור הקדוש (רשב"י) שאומר כך, שדבר נסתר הוא ברא, סוגר ולא פותח. ובעוד שהיה סוגר במלת ברא, לא היה העולם ולא התקנים, והיה מכסה על הכל תה"ו. וכשולט התה"ו הנה, אין עולם ולא מתקנים.

מתי אותו המפתח פותח שערים ומזדמן לשמוש ולעשות תולדות? כשכא אברהם, שכתוב אלה תולדות השמים והארץ

גניז פלא בהיכלא חדא, ואף על גב דכלא גניז בההוא היכלא, עקרא דכלא בההוא מפתחא הוי. ההוא מפתחא סגיר ופתח.

בההוא היכלא אית ביה גניזין סתימין סגיאיין אלין על אלין. בההוא

היכלא אית תרעין עובד סתימו ואנון חמשין. אגליפו לארבע סטרין והוו ארבעין (ס"א ותשע).

חד תרעא לית ליה סטרא, לא ידיע אי הוא לעילא, אי הוא לתתא (ס"א איהו לעילא איהו לתתא).

ובגין כך ההוא תרעא סתימין.

גו אינון תרעין אית מנעולא חדא, וחד אתר דקיק לאעלא ההוא מפתחא ביה, ולא

אתרשים אלא ברשימו דמפתחא, לא ידיעין ביה אלא ההוא מפתחא (ס"א דפתחא) בלחודוי.

ועל רזא דנא בראשית ברא אלהים.

בראשית דא מפתחא דכלא סתימין ביה, והוא סגיר ופתח, ושית תרעין

פלילין ביה. בההוא מפתחא דסגיר ופתח. פד סגיר אנון תרעין וכליל לון בגויה (נ"א וכלה בגויה)

פדין ודאי כתיב בראשית מלה גליא בכלל מלה סתימאה. ובכל אתר ברא מלא

סתימאה איהו, סגיר ולא פתח.

אמר רבי יוסי ודאי הכי הוא, ושמענא לבוצינא קדישא דאמר הכי, דמלה

סתימאה איהו ברא סגיר ולא פתח. ובעוד דהוה סגיר במלה דברא, עלמא לא הוי ולא

אתקיים, והוה חפי על פלא תה"ו, וכד שלטא האי תה"ו, עלמא לא הוה, ולא

אתקיים.

אימתי ההוא מפתחא פתח תרעין ואזדמן לשמושא ולמעבד תולדין פד אתא

אברהם דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותנינן באברהם. ומה דהוה כלא

בהפְּרָאָם, וְשָׁנִינוּ בְּאַבְרָהָם. וְמָה שֶׁהַכֹּל הָיָה סְתוּם בְּמִלַּת בְּרָא - חִזְרוּ הָאוֹתוּתוֹת לְשִׁמְשׁ, וְיָצָא עֲמוּד שֶׁעָשָׂה תוֹלְדוֹת, אָבֵר הַיְסוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו.

בְּשֶׁהָאָבֵר הַזֶּה נִרְשַׁם בְּמִלַּת בְּרָא, אִזְ רֵשֶׁם הַנִּסְתָּר הַעֲלִיּוֹן [ג"א הקדוש לנלות] רֵשֶׁם אַחֵר לְשִׁמּוֹ וְלִכְבוֹדוֹ. וְזֶה הוּא מ"י. בְּרָא אֱלֹהִים, וְגַם בֵּן הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁמִּתְבָּרַךְ שֶׁהוּא מ"ה שֶׁנִּרְשַׁם. וְהוֹצִיא מִן בְּרָא אָבֵר, וְהוּא רְשׁוּם בְּאֵלֶּה מִצַּד זֶה וְאָבֵר מִצַּד זֶה. הַנִּסְתָּר הַקְּדוֹשׁ. אֵלֶּה עוֹמֵד. אָבֵר עוֹמֵד. כְּשֶׁנִּשְׁלַם זֶה - נִשְׁלַם זֶה. חוֹקֵק לְאָבֵר הַזֶּה ה', וְחוֹקֵק לְ"אֱלֹהִים" הַזֶּה י'.

מִתְעוֹרְרוֹת הָאוֹתוּתוֹת לְהַשְׁלִים אֶת הַצַּד הַזֶּה וְאֶת הַצַּד הַזֶּה, וְאִז מוֹצִיא מ"ם. נוֹטֵל אֶחָד לְצַד הַזֶּה וְאֶחָד לְצַד הַזֶּה. נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים גַּם בֵּן הַשֵּׁם שֶׁל אַבְרָהָם. כְּשֶׁנִּשְׁלַם זֶה - נִשְׁלַם זֶה.

וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁנֹּטֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מ"י וְזָרַק בְּאֵלֶּה וְנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים. וְנֹטֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מ"ה וְזָרַק בְּאָבֵר וְנַעֲשֶׂה אַבְרָהָם. (ומלת מ"י רומזת לחמשים שערי בינה, ויש בה י"ד האות הראשונה של השם הקדוש. ומלת מ"ה רומזת למנן השם הקדוש, ויש בה האות השנייה של השם הקדוש ית"ה, כמו שצאמר (תהלים קמד) אֲשֶׁר־יָעַם שִׁבְכָה לוֹ וְגו' (איוב כו) תוֹלַה אֲרָץ עַל בְּלִי מִיָּה. וְכֵדִין אֲתַקְּיָמוּ תְרִין עֲלָמִין. בְּיוֹד עֲלָמָא דְאַתְנִי, וְכַה"א עֲלָמָא דָא. כְּלוֹמַר כְּמִי בְרָא עוֹלָם הַבָּא וְכַמִּי בְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. כְּלוֹמַר כְּמִי בְרָא אֶת הָעוֹלָם הַבָּא, וְכַמִּי בְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. וְהוּוּ רְמֵז מַעֲלָה וּמִסְתָּא).

וְאִז עָשָׂה תוֹלְדוֹת וְיָצָא שֵׁם שְׁלֹם מִה שְׁלֹא הָיָה מִקֶּדֶם לְכַן. זֶהוּ שְׁכַתוּב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם. כְּלָם הָיוּ תְלוּיִם עַד שֶׁנִּבְרָא שְׁמוֹ שֶׁל אַבְרָהָם. נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁל אַבְרָהָם, נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב

סְתוּם בְּמִלַּת בְּרָא, אֶתְהַדְרוּ אֶתְוּוֹן לְשִׁמּוֹשָׁא, וְנִפְקַ עֲמוּדָא דְעַבְד תוֹלְדִין, אָבֵר יְסוּדָא קַדִּישָׁא דְעֲלָמָא קַיִמָא עֲלֵיהּ.

כֵּד הָאִי אָבֵר אֶתְרִשִׁים בְּמִלַּת בְּרָא כְּדִין רִשִׁים סְתִימָאָה עֲלָאָה (ג"א קַדִּישָׁא לְנִלְאָה) רִשִׁימוּ אֶתְרָא לְשִׁמְיָה וְלִיקְרִיָה. וְדָא אִיהוּ מ"י בְּרָא אֱלֹהִים. וְגַם בֵּן שְׁמָא קַדִּישָׁא דְאֶתְבְּרָכָא דְאִיהוּ מ"ה אֶתְרִשִׁים. וְאֶפִּיק מִן בְּרָא אָבֵר. וְהוּא רִשִׁים בְּאֵלֶּה מִסְטָרָא דָא וְאָבֵר מִסְטָרָא דָא. סְתִימָאָה קַדִּישָׁא. אֱלֹהִים קַיִמָא. אָבֵר קַיִמָא. כֵּד אֶשְׁתְּלִים דָא אֶשְׁתְּלִים דָא. גְּלִיף לְהָאִי אָבֵר ה'. גְּלִיף לְהָאִי אֱלֹהִים י'.

אֶתְעָרוּ אֶתְוּוֹן לְאֶשְׁלָמָא לְהָאִי סְטָרָא וְלְהָאִי סְטָרָא, כְּדִין אֶפִּיק מ"ם. נֹטֵל חַד לְהָאִי סְטָרָא וְחַד לְהָאִי סְטָרָא, אֶשְׁתְּלִים שְׁמָא קַדִּישָׁא וְאֶתְעַבֵּיד אֱלֹהִים גַּם בֵּן שְׁמָא (דף ט"ו ע"א) דְאַבְרָהָם. כֵּד אֶשְׁתְּלִים דָא אֶשְׁתְּלִים דָא.

וַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְנֹטֵל קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִי וְשַׁדִּי בְּאֵלֶּה וְאֶתְעַבֵּיד אֱלֹהִים. וְנֹטֵל קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִה וְשַׁדִּי בְּאָבֵר וְאֶתְעַבֵּיד אַבְרָהָם. (ומלת מ"י רומז לחמשים שערי בינה ואית בה י"ד אות קַדְמָאָה דְשְׁמָא קַדִּישָׁא. ומלת מ"ה רומז למננא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא, ואית ביה אות תְּנִינָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא יְהוּה. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (תהלים קמד) אֲשֶׁר־יָעַם שִׁבְכָה לוֹ וְגו' (איוב כו) תוֹלַה אֲרָץ עַל בְּלִי מִיָּה. וְכֵדִין אֲתַקְּיָמוּ תְרִין עֲלָמִין. בְּיוֹד עֲלָמָא דְאַתְנִי, וְכַה"א עֲלָמָא דָא. כְּלוֹמַר כְּמִי בְרָא עוֹלָם הַבָּא וְכַמִּי בְרָא עוֹלָם הַזֶּה. וְכֵדִין הוּא רְמֵז עִילָא וְתַמָּא).

וְכֵדִין עַבֵּיד תוֹלְדוֹת וְנִפְקַ שְׁמָא שְׁלִים מִה דְלֹא הָיָה קֶדֶם דְנָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, כְּלָהוּ הוּוּ תְלוּיִן עַד דְאֶתְבְּרִי שְׁמִיָה דְאַבְרָהָם. כֵּדִין דְאֶשְׁתְּלִים שְׁמָא דָא דְאַבְרָהָם, שְׁמָא קַדִּישָׁא שֶׁל אַבְרָהָם. כֵּדִין שֶׁנִּשְׁלַם הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁל אַבְרָהָם, נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב

ביום עשות ה' אלהים ארץ
ושמים.

השתטח רבי חייא בארץ ונשק
את העפר, וככה ואמר: עפר,
עפר, כמה אתה קשה ערף, כמה
אתה בחצפה, שכל מחמדי העין
ירקבו בך, כל עמודי אורות
העולם תאכל ותשחק. כמה אתה
חצוף, המאור הקדוש (רשב"י)
שהיה מאיר את העולם, השליט
הגדול שממנה, שזכותו מעמידה
את העולם, ירקב בך. רבי
שמעון, אור המאור, אור
העולמות, אתה נרקב בעפר
ואתה מקים ומנהיג את העולם.
השתומם וגע אחד, ואמר: עפר,
עפר, אל תתגאה, שלא ימסרו
בך עמודי העולם, שהרי רבי
שמעון לא ירקב בך.

קם רבי חייא והיה בוכה. הלך
ורבי יוסי עמו. מאותו היום
התענה ארבעים ימים לראות את
רבי שמעון. אמרו לו, אינך
רשאי לראות אותו. ככה
והתענה ארבעים ימים אחרים,
הראו לו במחזה את רבי שמעון
ורבי אלעזר בנו שהיו עוסקים
בדבר הזה שאמר רבי יוסי, והיו
כמה אלפים שומעים לדבורו.
בינתיים ראה כמה כנפים גדולות
עליונות, ומעלים עליהם את רבי
שמעון ואת רבי אלעזר בנו,
ועולים לשיבת הרקיע, וכל אלו
הכנפים היו מחכות להם. ראה
שחוזרים ומתחדשים ומאירים
יותר מהאור של זיו השמש.

פתח רבי שמעון ואמר, יכנס
רבי חייא ויראה כמה שעתיד
הקדוש-ברוך-הוא לחדש את
פני הצדיקים לעתיד לבא. אשרי
הוא מי שנכנס לכאן בלי בושה,
ואשרי מי שעומד באותו העולם
כעמוד חזק בכל. וראה שהיה
נכנס ועומד רבי אלעזר, ושאר
העמודים שיושבים שם. והוא

אשתלים. הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ
אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.

אשתטח רבי חייא בארעא ונשק לעפרא,
ובכה ואמר עפרא עפרא כמה את
קשי קדל, כמה את בחציפו. דכל מחמדי
עינא יתבלון בך, כל עמודי נהורין דעלמא
תיכול ותידוק. כמה את חציפא, בוצינא
קדישא דההו נהיר עלמא, שליטא רברבא
ממנא דזכותיה מקיים עלמא אתבלי בך. רבי
שמעון נהירו דבוצינא נהירו דעלמין אנת
בלי בעפרא ואנת קיים ונהג עלמא. אשתומם
רגעא חדא, ואמר עפרא עפרא לא תתגאי
דלא יתמסרון בך עמודין דעלמא דהא רבי
שמעון לא אתבלי בך.

קם רבי חייא והיה בכי. אזל ורבי יוסי
עמיה. מההוא יומא אתעני ארבעין
יומין למחמי לרבי שמעון. אמרו ליה לית
אנת רשאי למחמי ליה. בכה ואתעני ארבעין
יומין אחרנין. אחזיאו ליה בחזווא לרבי
שמעון ורבי אלעזר בריה, דהוו לעאן במלה
דא דאמר רבי יוסי, והוו כמה אלפין צייתין
למלו ליה. אדהכי חמא כמה גדפין רברבין
עלאין וסליקו עלייהו רבי שמעון ורבי
אלעזר בריה וסליקו למתיבתא דרקיעא, וכל
אלין גדפין הוו מחפאן להו. חמא דמתהדרן
ומתחדשן בזיוון ונהירו יתיר מנהורא דזיוא
דשמשא.

פתח רבי שמעון ואמר ייעול רבי חייא
ולחמי בכמה דזמין קדשא בריך
הוא לחדתא אנפי צדיקייא לזמנא דאתי.
זפאה איהו מאן דעאל הכא בלא כסופא,
וזפאה מאן דקאים בההוא עלמא כעמודא

תקיף בכלא. וְחָמָא דְהוּה עָאל, וְהוּה קָם רבי אלעזר ושאר עמודין דיתבין תמן. והוא הוה כסוף ואשמיט גרמיה ועאל ויתיב לרגלוי דרבי שמעון.

קָלָא נֶפֶק וְאָמַר מָאִיךְ עֵינְךָ. לָא תִזְקוּף רישך, וְלָא תִסְתַּפֵּל. מָאִיךְ עֵינְוִי וְחָמָא נְהוּרָא דְהוּה נְהִיר לְמִרְחוּק. קָלָא אֶהְדֵּר כְּמִלְקָדְמִין וְאָמַר עֲלָאִין טְמִירִין סְתִימִין פְּקִיחִי עֵינָא אַנוּן דְמִשְׁטָטִין בְּכָל עֲלָמָא אִסְתַּפְּלוּ וְחָמוּ. תַּתְּאִין (נ"א תנאין) דְמִיכִין סְתִימִין בְּחֹרֵיכוֹן אֲתַעְרוּ.

מָאן מְנַכוּן דִּי חֲשׂוּכָא מְהַפְּכָן לְנְהוּרָא וְטַעֲמִין מְרִירָא לְמַתְקָא עַד לָא יִיתוּן הָכָא. מָאן מְנַכוּן דְמִחְפָּאן בְּכָל יוֹמָא לְנְהוּרָא דְנְהִיר בְּשַׁעֲתָא דְמִלְפָּא פְקִיד לְאִילְתָּא וְאֲתִיְקֵר וְאֲתִקְרִי מִלְפָּא מְפַל מְלַכִּין דְעֲלָמָא. מָאן דְלָא מְצַפֵּה דָּא בְּכָל יוֹמָא בְּהֵוּא עֲלָמָא, לִית לִיה חוּלְקָא הָכָא.

אֲדַהְבִּי חָמָא כְּמָה מִן חֲבַרְיָא סַחְרָנְיָה כֹּל אַנוּן עַמּוּדִין דְקִיָּמִין. וְחָמָא דְסִלְיָקוּ לֹוּן לְמַתִּיבְתָא דְרְקִיעָא. אֲלִין סִלְקִין וְאֲלִין נַחְתִּין, וְעִילָא דְכוּלְהוּ חָמָא מְאִרִי דְגַדְפִי דְהוּה אֲתִי וְהוּא אוֹמִי אוֹמָאָה דְשִׁמְעַ מְאַחֲרִי פְרַגּוּדָא דְמִלְפָּא מְפַקֵּד בְּכָל יוֹמָא וְדְכִיר לְאִילְתָּא דִּי שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְבַעַט בְּעִיטִין בְּהֵוּא שַׁעֲתָא בְתֵלַת מְאָה וְתִשְׁעִין רְקִיעִין, וְכִלְהוּ מְרַתְתִין וְזַעֲיִן (דף ט"ב) קָמִיָּה. וְאוּרִיד דְמַעֲיִן עַל דָּא, וְנִפְלִי אַנוּן דְמַעֲיִן רְתִיחִין פְּאֲשָׁא לְגוּ יִמָּא רְבָּא, וּמְאַנוּן דְמַעֲיִן קָאִים הֵהוּא מְמַנָּא דִימָא וְאֲתִקְיִים וְקִדִּישׁ שְׁמִיָּה דְמִלְפָּא קִדִּישָׁא וְקָבִיל עֲלִיה לְמַבְלַע כֹּל מִיּוֹמֵי דְבְרָאשִׁית וְיִכְנוּשׁ לְהוּ לְגוּיָה בְּשַׁעֲתָא דִּיתְכַנְשׁוּן כֹּל עַמְמִיָּא עַל עַמָּא קִדִּישָׁא, וְיִנְגְבוּן מִיָּא, וְיַעֲבְרוּן בְּנִגְיָבוּ.

הִיָּה מִתְבַּיֵּשׁ, וְהַשְׁמִיט אֶת עַצְמוֹ, וְנִכְנַס וַיֵּשֶׁב לְרַגְלֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. יֵצֵא קוֹל וְאָמַר: הֲנִמְךָ עֵינְיךָ וְאֵל תָּרִים רֵאשֶׁךָ וְאֵל תִּסְתַּפֵּל. הֲנִמְךָ עֵינְיוּ וְרָאָה אוֹר שְׁמַאִיר לְמִרְחוּק. חֲזַר הַקּוֹל כְּמִקְדָּם וְאָמַר: עֲלִיּוֹנִים טְמוּנִים נִסְתָּרִים, פְּקוּחֵי הָעֵין, אוֹתָם שְׁמִשׁוּטָטִים בְּכָל הָעוֹלָם, הִסְתַּפְּלוּ וְרָאוּ! תַּחְתּוֹנִים (נ"א תנאים) לְשָׁנִים נִסְתָּרִים בְּחֹרֵיכֶם הִתְעוֹרְרוּ!

מִי מִכֶּם שֶׁהוֹפְכִים חֲשֶׁךְ לְאוֹר וְטוֹעֲמִים מֵר לְמִתּוֹק טָרֵם בּוֹאֵם לְכָאן? מִי מִכֶּם שֶׁמְחַפֵּים בְּכָל יוֹם לְאוֹר שְׁמַאִיר בְּשַׁעֲה שְׁהַמְלִיךָ פּוֹקֵד אֶת הָאֵילָה, וּמִתְכַּבֵּד וְנִקְרָא מְלִיךָ מִכָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם? מִי שֶׁלֹּא מְצַפֵּה לְזֶה בְּכָל יוֹם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם - אֵין לוֹ כָּאן תֵּלֵק!

בִּנְתִּים רָאָה פְּמָה מִן הַחֲבָרִים סְבִיבוֹ, כֹּל אוֹתָם הָעַמּוּדִים שְׁקִימִים, וְרָאָה שְׁמַעֲלִים אוֹתָם לִישִׁיבַת הַרְקִיעַ. אֵלוּ עוֹלִים וְאֵלוּ יוֹרְדִים. וּמַעַל כֹּלָם רָאָה בַּעַל הַכְּנָפִים שֶׁהָיָה בָּא, וְהוּא נִשְׁבַּע שְׁבוּעָה שֶׁשִּׁמְעַ מְאַחֲרֵי הַפְּרָגוּד, שְׁהַמְלִיךָ פּוֹקֵד בְּכָל יוֹם וְזוֹכֵר אֶת הָאֵילָה שֶׁשׁוֹכְכַת לְעַפְרָא, וּבוֹעֵט בְּעִיטוֹת בְּאוֹתָהּ שַׁעֲה בְּשִׁלֵּשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים, וְכֹלָם מְפַחְדִים וְרוֹעֲדִים לְפָנָיו. וּמוֹרִיד עַל זֶה דְמַעֲוֹת, וְנוֹפְלוֹת אוֹתָן הַדְּמַעֲוֹת הַרוֹתְחוֹת כְּאֵשׁ לְתוֹךְ הַיָּם הַגָּדוֹל, וּמְאוֹתָן הַדְּמַעֲוֹת עוֹמֵד אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה שֶׁל הַיָּם, וּמִתְקִים וּמְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַמְּלִיךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמְקַבֵּל עָלָיו לְבַלַּע אֶת כֹּל מִימֵי בְרָאשִׁית וְכוֹנֵס אוֹתָם לְתוֹכּוֹ בְּשַׁעֲה שִׁיתְקַבְּצוּ כֹּל הָעַמִּים עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ, וְיִתְיַבְּשׁוּ הַמַּיִם, וְיַעֲבְרוּ בִיבֶשׁ.

דִּיתְכַנְשׁוּן כֹּל עַמְמִיָּא עַל עַמָּא קִדִּישָׁא, וְיִנְגְבוּן מִיָּא, וְיַעֲבְרוּן בְּנִגְיָבוּ.

בין כף שמע קול שאומר: פנו מקום, פנו מקום, שהנה המלך המשיח בא לישיבת רבי שמעון, היות שכל הצדיקים ששם וראשי הישיבה, ואותן ישיבות ששם הן רשומות, וכל אותם חברים שבכל ישיבה עולים מהישיבה של פאן לישיבת הרקיע, והמשיח בא בכל אותן הישיבות וחזתם תורה מפי החכמים. ובאותה השעה בא המשיח מתעטר ^[נ"א מראש] מריחות הישיבות בעטרות עליונות.

באותה שעה קמו כל אותם החברים, וקם רבי שמעון, והיה עולה אורו עד רום ^[הרקיע]. אמר לו, רבי, אשריך שתורתך עולה בשלש מאות ושבעים אורות, וכל אור ואור נפרד לשש מאות ושלושה עשר טעמים שעולים ורוחצים בנהרות אפרסמון טהור. והקדוש ברוך הוא מאשר תורה מלישכתך, ומישיבתו של חזקיהו מלך יהודה, ומתוך ישיבתו של אחיה השילוני. ואני לא באתי לאשר מישיבתך, אלא בעל הנפנים בא לכאן, שהרי ידעתי שלא יבנס לתוך הישיבות האחרות אלא לישיבתך.

באותה שעה ספר לו רבי שמעון אותה השבועה שנשבע בעל הנפנים. אז הודעו המשיח והרים קולו, והודעו הרקיעים, והודעו הים הגדול, והודעו הלוחות, וחשב העולם להתהפף. בין כף ראה את רבי חייא לרגלי רבי שמעון. אמר, מי נתן פאן אדם שלבוש מדי אותו העולם? אמר לו רבי שמעון, זה הוא רבי חייא, האור של מאור התורה. אמר לו, יתכנס הוא ובניו ויהיו מהישיבה שלך. אמר

אדהבי שמע קלא דאמר פנון אתר, פנון אתר דהא מלכא משיחא אתי למתיבתא דרבי שמעון בגין דכל צדיקיא דתמן רישי מתיבתא ואנון מתיבתי דתמן רשימין אנון. וכל אנון חברין די בכל מתיבתא סלקי ממתבתא דהכא למתיבתא דרקיעא. ומשיח אתי בכל אנון מתיבתי וחתים אורייתא מפומייהו דרבנן. ובההיא שעתא אתי משיח מתעטר מן ^[נ"א ריש] ריחי מתיבתי בעטרין עלאין.

בההוא שעתא קמו כל אנון חבריא וקם רבי שמעון והוה סליק נהוריה עד רום רקיע, אמר ליה רבי זפאה אנת דאורייתך סלקא בתלת מאה ושבעין נהורין, וכל נהורא ונהורא אתפרשת לשית מאה ותליסר טעמין סלקין ואסתחין בנהרי אפרסמונא דכיא. וקודשא בריך הוא איהו חתים אורייתא ממתבתך וממתבתא דחזקיה מלך יהודה ומגו מתיבתא דאחיה השילוני. ואנא לא אתינא למחתם ממתבתך, אלא מארי דגדפין אתי הכא, דהא ידענא דלא ייעול גו מתיבתי אחריתי אלא במתיבתך.

בההוא שעתא סח ליה רבי שמעון ההוא אומאה דאומי מארי דגדפין. כדין אודעו משיח וארים קליה ואודעו רקיעין ואודעו ימא רבא ואודעו לוחותן וחשיב עלמא לאתהפכא. אדהכי חמא לרבי חייא לרגלוי דרבי שמעון. אמר מאן יהיב הכא בר נש לביש מדא דההוא עלמא. אמר רבי שמעון דא איהו רבי חייא נהירו דבוצינא דאורייתא. אמר ליה יתכנש הוא ובנוי וליהוון ממתבתא דילך. אמר רבי שמעון

רבי שמעון, זמן ינתן לו. נתנו לו זמן, ויצא משם מזעזע ועינו זולגות דמעות. הודעו רבי חייא ובכה, ואמר, אשרי חלקם של הצדיקים באותו העולם, ואשרי חלקו של בר יוחאי שזכה לכהן. עליו כתוב (משלי ח) להנחיל אהבי יש ואצרותיהם אמלא.

בראשית. רבי שמעון פתח, (ישעיה נא) ואשם דברי בפיה. כמה יש לאדם להשתדל בתורה יומם ולילה, משום שהקדוש-ברוך הוא מקשיב לקולות אותם שמתעסקים בתורה. ובכל דבר שמתחדש בתורה על ידי אותו שמתדל בתורה, עושה רקיע אחד.

שנינו, בפעם ההיא שדבר תורה מתחדש מפי אדם, הדבר ההוא עולה ומזדמן לפני הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא נוטל את אותו הדבר (תורה) ומנשק אותו, ומעטר אותו בשבעים עטרות גלופות ומחקקות. ודבר חכמה שהתחדש, עולה ויושב על ראש הצדיק חי העולמים, וטס משם ומשוטט בשבעים אלף עולמות ועולה אל עתיק הגימם. וכל הדברים של עתיק הגימם, דברי חכמה הם בסודות נסתרים עליונים.

ואותו הדבר הנסתר של חכמה שהתחדש פאן, כשהוא עולה, מתחבר עם אותם הדברים של עתיק הגימם, ועולה ויורד עמהם ונכנס בשמונה עשר עולמות גנוזים שעין לא ראתה אלהים זולתך (שם סד). יוצאים משם ומשוטטים והולכים מלאים ושלאים ומזדמנים לפני עתיק הגימם.

באותה השעה מריח עתיק

זמנא יתיהיב ליה. יהבו ליה זמנא ונפק מתמן מזדעזע וזלגין עינוי דמעין. אזדעזע רבי חייא ובכה ואמר ופאה חולקהון דצדיקייא בההוא עלמא, וזפאה חולקהיה דבר יוחאי דזכה לכהן. עליה פתיב, (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא.

בראשית רבי שמעון פתח (ישעיה נא) ואשים דברי בפיה. כמה אית ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא וליליא, בגין דקדשא בריך הוא ציית לקלהון דאנון דמתעסקי באורייתא, ובכל מלה דאתחדש באורייתא על ידא דההוא דאשתדל באורייתא, עביד רקיעא חדא.

תנן בההיא שעתא דמלה דאורייתא אתחדשת מפומיה דבר נש, ההיא מלה סלקא ואתעתדת קמיה דקדשא בריך הוא. וקדשא בריך הוא נטיל לההיא מלה ונשיק לה ועטר לה בשבעין עטרין גליפין ומחקקן. ומלה דחכמתא דאתחדשא, סלקא ויתבא על רישא דצדיק חי עלמין. וטסא מתמן ושטא בשבעין אלף עלמין וסליקת לגבי עתיק יומין. וכל מלין דעתיק יומין מלין דחכמתא אנון ברזין סתימין עלאין.

וההיא מלה סתימא דחכמתא דאתחדשת הכא כד סלקא אתחברת באנון מלין דעתיק יומין וסלקא ונחתא בהדייהו ועאלת בתמניסר עלמין גניזין (ישעיה סד) דעין לא ראתה אלהים זולתך. נפקי מתמן ושטאן ואתיין מליאן ושלמין ואתעתדו קמי עתיק יומין.

בההיא שעתא ארח עתיק יומין בהאי מלה וניחא קמיה מפלא. נטיל לההיא

מלה ואעטר לה בתלת מאה ושבעין אלף הגימם את הדבר הזה, וזה נוח לפניו מן הכל. נוטל את אותו

וְשִׁבְעִים אֶלֶף עֶטְרוֹת. אוֹתוֹ
הַדְּבָר טָס וְעוֹלָה וְיוֹרֵד, וְנַעֲשֶׂה
רְקִיעַ אֶחָד. וְכֵן כָּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁל
חֲכָמָה (ס"א נְעֻשִׁים) (ס"א רְקִיעִים)
עוֹמְדִים בְּקִיּוּם שְׁלָם לִפְנֵי עֲתִיק
הַיָּמִים. וְהוּא קוֹרָא לְהֵם שְׁמַיִם
חֲדָשִׁים, שְׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים,
נִסְתָּרִים שֶׁל סוּדוֹת שֶׁל חֲכָמָה
עֲלִיוֹנָה. וְכָל אוֹתָם שְׁאֵר דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה שֶׁמִּתְחַדָּשִׁים, עוֹמְדִים
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹלִים
וְנַעֲשִׂים אֲרָצוֹת הַחַיִּים, וְיוֹרְדִים
וּמִתְעַטְרִים לְאַרְץ אַחַת,
וּמִתְחַדָּשׁ וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל אֲרָץ
חֲדָשָׁה מֵאוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁהִתְחַדָּשׁ
בַּתּוֹרָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר
הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים
לִפְנֵי וגו'. עֲשִׂיתִי לֹא כְּתוּב, אֲלָא
עוֹשֶׂה. שְׁעוֹשֶׂה תָּמִיד מֵאוֹתָם
הַחֲדוּשִׁים וְהַסּוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.
וְעַל זֶה כְּתוּב (שם נא) וְאִשָּׁם דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע
שָׁמַיִם וְלִיסַד אֲרָץ. לֹא כְּתוּב
הַשָּׁמַיִם, אֲלָא שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה זֶה וּבְצֶל
יָדֶי כְּסִיתִיךָ? אָמַר לוֹ, בְּשַׁעֲה
שֶׁנִּמְסְרָה הַתּוֹרָה לְמֹשֶׁה, בָּאוּ
כַּמָּה רַבּוֹאוֹת שֶׁל מַלְאָכִים
עֲלִיוֹנִים לְשַׂרְף אוֹתוֹ בְּשִׁלְהֶבֶת
פִּיהֶם, עַד שֶׁכִּפְּסָה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא. וְכַעַת שֶׁהִדְּבָר הַזֶּה
עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר וְעוֹמֵד לִפְנֵי
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְכַסֶּה
עַל אוֹתוֹ הַדְּבָר, וּמְכַסֶּה עַל אוֹתוֹ
הָאָדָם שֶׁלֹּא יִכַּר אֶלִיָּהֶם אֲלָא
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא יִקְנָאוּ
לוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מִהַדְּבָר (תוֹרָה)
הַהוּא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאֲרָץ
חֲדָשָׁה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבְצֶל יָדֶי
כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֲרָץ.
מִכָּאן שֶׁכָּל דְּבָר שֶׁנִּסְתָּר מִן הַעֵינַן,
נַעֲלָם וּמִתְכַפֶּה מִן הַעֵינַן? בְּשִׁבְלִי

עֶטְרִין. הֵיחָא מְלָה טָסַת וְסִלְקָא וְנִחְתָּא
וְאִתְעַבִּידָא רְקִיעָא חֲדָא. וְכֵן כָּל מְלָה וּמְלָה
דְּחֲכָמְתָא (ס"א אִתְעַבִּידִין) (ס"א רְקִיעִין) קִיִּימִין בְּקִיּוּמָא
שְׁלִים קָמֵי עֲתִיק יוֹמִין. וְהוּא קָרִי לֹון שְׁמַיִם
חֲדָשִׁים, שְׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים, סְתִימִין דְּרִזִּין
דְּחֲכָמְתָא עֲלָאָה. וְכָל אֲנוּן שְׁאֵר מְלִין
דְּאוּרִייתָא דְּמִתְחַדָּשִׁין קִיִּימִין קָמֵי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְסִלְקִין וְאִתְעַבִּידוּ אֲרָצוֹת הַחַיִּים.
וְנִחְתִּין וּמִתְעַטְרִין לְגַבֵּי אֲרָץ חַד, וְאִתְחַדָּשׁ
וְאִתְעַבִּיד כֹּלָא אֲרָץ חֲדָשָׁה מֵהֵיחָא מְלָה
דְּאִתְחַדָּשׁ בְּאוּרִייתָא.

וְעַל דָּא כְּתוּב, (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי
עוֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי וגו'. עֲשִׂיתִי לֹא כְּתוּב
אֲלָא עוֹשֶׂה, דְּעַבִּיד תְּדִיר מֵאֲנוּן חֲדוּשִׁין וְרִזִּין
דְּאוּרִייתָא. וְעַל דָּא כְּתוּב, (ישעיה נא) וְאִשָּׁם
דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם
וְלִיסוּד אֲרָץ. הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתוּב אֲלָא שָׁמַיִם.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵהוּ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ.
אָמַר לִיה בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְמָסַר אוּרִייתָא
לְמֹשֶׁה, אָתוּ כַּמָּה רַבּוֹא דְּמַלְאָכֵי עֲלָאִין
לְאוּקְדָא לִיה בְּשִׁלְהוּבָא דְּפּוּמָהוּן, עַד דְּחָפָא
עָלָיָה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהִשְׁתָּא דְּהֵאִי מְלָה
סִלְקָא וְאִתְעַטְרַת וְקִיִּימָא קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אִיהוּ חָפִי עַל הֵיחָא מְלָה וְכִסִּי עַל הֵיחָא
בַּר נָשׁ דְּלֹא יִשְׁתַּמּוּדַע לְגַבֵּייהוּ אֲלָא קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְלֹא יִקְנָאוּן לְגַבֵּיָה עַד דְּאִתְעַבִּיד
מֵהֵיחָא מְלָה שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאֲרָץ חֲדָשָׁה
הָדָא הוּא דְּכְתוּב וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע
שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֲרָץ. מִכָּאן דְּכָל מְלָה דְּסִתִּים
מְעִינָא סִלְקָא לְתוֹעֲלָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא
דְּכְתוּב, (ישעיה נא) וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְאִמָּי

עוֹלָה לְתוֹעֲלַת עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְלָמָּה

תועלת עליונה. זהו שכתוב
לנטע שמים וליסד ארץ, כמו
שאמרנו.

וְאָמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ. וְלֹאמַר
- לאותם השערים והדברים
המציינים אלו על אלו - עמי
אתה. אל תקרי עמי אלא עמי
אתה, להיות שתף עמי. מה אני
בדבור שלי עשיתי שמים וארץ,
כמו שנאמר (תהלים לג) בדבר ה'
שמים נעשו - אף כן אתה. אשרי
אותם שמשתדלים בתורה. ואם
תאמר שדבור של כל אדם שלא
יודע עושה כזה.

בא ראה, אותו שאין דרכו
בסודות התורה ומחדש דברים
שאינו יודע על ברים פראוי,
אותו הדבר עולה ויוצא לאותו
הדבר איש תהפוכות לשון שקר
מתוך נקב התהום הגדול, ומדלג
חמש מאות פרסאות לקבל את
אותו הדבר. ונוטל אותו, והולך
עם אותו הדבר לתוך הנקב שלו,
ועושה בו רקיע של שוא שנקרא
תהו. וטס באותו הרקיע אותו
איש תהפוכות ששת אלפים
פרסאות בפעם אחת. וכיון
שהרקיע הזה של שוא עומד,
מיד יוצאת אשת זנונים
ומתחזקת באותו הרקיע של
שוא [נ"א היא] [נ"א איש תהפוכות]
ומשתתפת עמו, ומשם יוצאת
והורגת כמה אלפים ורכבות.
משום שכאשר היא עומדת
ברקיע ההוא, יש לה רשות
ויכלת להיות טסה את כל העולם
ברגע אחד.

ועל זה כתוב (ישעיה ה) הוי משכי
העון בחבלי השוא. העון זה
הזכר. וכעבות העגלה חטאה, מי
החטאה? זו הנקבה שנקראת
חטאה. הוא מושף את אותו
שנקרא עון באותם חבלי השוא.
ואחר כך פעבות העגלה חטאה, את אותה הנקבה שנקראת חטאה, ששם התגברה להיות טסה

אתחפי ואתכסי מעינא, בגין לתועלתא
עלאה. הדיא הוא דכתיב לנטוע שמים וליסוד
ארץ כמה דאתמר.

וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ. וְלֹאמַר לְאֲנוּן
תְּרַעִין וּמְלִין דְּמְצוּיִינִין אֵלִין עַל
אֵלִין עֲמִי אֲתָהּ. אַל תְּקַרֵּי עֲמִי אֲתָהּ, אֲלֵא
עֲמִי אֲתָהּ לְמַהוּי שׁוּתְפָא עֲמִי, מַה אָנָּא
בְּמִלּוּלָא דִּילִי עֲבָדִית שְׁמַיִם וְאָרֶץ כְּמָא דְאַתְּ
אָמַר, (תהלים לג) בְּדָבָר יְיָ שְׁמַיִם נִעֲשׂוּ, אוֹף הָכִי
אַתְּ. זְכַאִין אָנוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא. וְאִי
תִּימָא דְמִלָּה דְכָל בַּר נֶשׁ דִּלָּא יָדַע עֲבִיד דָּא.
תַּא חֲזִי, הַהוּא דְלָאו אֲרַחֲיָה בְּרִזִין
דְּאוּרִייתָא וְחֲדַשׁ מְלִין דִּלָּא יָדַע עַל
בּוּרִייהוֹן כְּדָקָא יְאוּת, הַהִיא מְלָה סְלָקָא
וְנַפְיָק לְגַבֵּי הַהִיא מְלָה (משלי טו) אִישׁ תְּהִפּוּכוֹת
לְשׁוֹן שָׁקֵר, מַגּוּ נּוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא וְדִלִּיג
חֲמֵשׁ מָאָה פְּרָסֵי לְקַבְלָא לְהַהִיא מְלָה וְנָטִיל
לָהּ וְאָזִיל בְּהַהִיא מְלָה לְגוּ נּוֹקְבִיָּה וְעֲבִיד בָּהּ
רְקִיעָא דְשׁוּא דְאֲקָרִי תַהוּ. וְטַס בְּהַהוּא
רְקִיעָא הַהוּא אִישׁ תְּהִפּוּכוֹת שִׁיתָא אֲלִפֵּי
פְּרָסֵי בְּזַמְנָא חָדָא. פִּיּוֹן דְּהֵאִי רְקִיעָא דְשׁוּא
קָאִים נְפָקַת מִיַּד אֲשֶׁת זְנוּנִים וְאַתְקִיף בְּהַהוּא
רְקִיעָא דְשׁוּא (נ"א היא) (נ"א איש תהפוכות) וְאַשְׁתַּתְּפַת
בִּיהּ וּמִתְמַן נְפָקַת וְקָטְלַת כְּמַה אֲלִפִּין וּרְבוּוּן,
בְּגִין דְּכַד קִיִּימַת בְּהַהוּא רְקִיעָא אִית לָהּ רִשׁוּ
וּיְכַלְתָּא לְמַהוּי טַס כָּל עֲלָמָא בְּרַגְעָא חָדָא.

ועל דא כתיב, (ישעיה ה) הוי מושכי העון
בחבלי השוא. העון דא דכורא. וכעבות
העגלה חטאה. מאן חטאה, דא נוקבא
דאקרי חטאה. איהו משיף ההוא דאקרי עון
באנון חבלי השוא. ולבתר פעבות העגלה
חטאה, לההיא נוקבא דאקרי חטאה, דתמן
ואחר כך פעבות העגלה חטאה, את אותה הנקבה שנקראת חטאה, ששם התגברה להיות טסה

לְהַרְג בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה (משלי ז) פִּי רַבִּים חֲלָלִים הַפִּילָה. מִי הַפִּילָה? זו אוֹתָהּ הַחֲטָאָה שֶׁהוֹרְגַת בְּנֵי אָדָם. מִי גָרַם אֶת זֶה? תִּלְמִיד הַחֲכָם שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרְאָה וּמוֹרָה. הִרְחַמַן יִצְיָלְנוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרִים, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם שֶׁלֹּא תוֹצִיאוּ מִפִּיכֶם דְּבַר תּוֹרָה שֶׁלֹּא יִדְעַתֶּם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם מֵעַץ גְּדוֹל כְּרֹאוּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִהְיוּ גוֹרְמִים לְאוֹתָהּ הַחֲטָאָה לְהַרְג הַמוֹנִי בְּנֵי אָדָם לְחַנּוּם. פְּתַחוּ כֻלָּם וְאִמְרוּ, הִרְחַמַן יִצְיָלְנוּ, הִרְחַמַן יִצְיָלְנוּ.

בֵּא רְאֵה, בַּתּוֹרָה כִּרְא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהִנֵּה בְּאֵרוֹה שְׁכָתוֹב (שם ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שַׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְהוּא הַסִּתְּפַל בַּה פַּעַם וּשְׁתִּים וְשִׁלֵּשׁ וְאַרְבַּע פַּעַמִּים, וְאַחַר כֵּן אָמַר אוֹתָם, וְאַחַר כֵּן עָשָׂה בַּה מַעֲשֶׂה, לְלַמֵּד אֶת בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יִבְאוּ לְטַעוֹת בַּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כח) אֲזִי רְאֵה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם חֲקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וַיִּכְנַג אַרְבַּע פַּעַמִּים הָהֵם שְׁכָתוֹב, אֲזִי רְאֵה, וַיִּסְפְּרָה, הַכִּינָה, וְגַם חֲקְרָה - כִּרְא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת מַה שֶּׁבְרָא. וְטָרַם שֶׁהוֹצִיא אֶת הַמַּעֲשֶׂה שְׁלוֹ, הַכְּנִיס בְּרֵאשׁוֹנָה אַרְבַּע תְּבוּת, שְׁכָתוֹב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אִתּוֹ. הִנֵּה אַרְבַּע. וְאַחַר כֵּן הִשְׁמִים - הֵם כְּנִגְד אַרְבַּע הַפַּעַמִּים שֶׁהִסְתְּפַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה טָרַם יוֹצִיא אֶת מַעֲשֶׂהוּ לְמַלְאכְתּוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הִזִּיה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנְיָא חָמִיו, וְרַבִּי אַבָּא עָמוּ, וְהִזִּיה מִחֲמַר אִישׁ אֶחָד אַחֲרֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִפְתַּח פְּתָחַי שֶׁל

אֶתְתַּקַּפְתָּ לְמַהוּי טָס לְקַטְלָא בְּנֵי נֶשְׂאָ. וְעַל דָּא (משלי י) פִּי רַבִּים חֲלָלִים הַפִּילָה, מֵאֵן הַפִּילָה, דָּא הֵהִיא חֲטָאָה דְקַטְלִית בְּנֵי נֶשְׂאָ. מֵאֵן גָּרִים דָּא, תִּלְמִיד חֲכָם דְלֹא מָטִי לְהוֹרְאָה וּמוֹרָה, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרֵיא בְּמִטּוֹתָא מְנַיִיכוּ דְלֹא תַפְקוֹן מְפוּמִּיכוּ מְלָה דְאוּרִייתָא דְלֹא יִדְעָתוּן וְלֹא שְׁמַעָתוּן מְאִילָנָא רַבְרָבָא כְּדָקָא יְאוּת, בְּגִין דְלֹא תִהוּוֹן גָּרְמִין לְהֵהוּא חֲטָאָה לְקַטְלָא אַכְלוּסִין דְּבַר נֶשׁ לְמַגְנָא. פְּתַחוּ כְלֵהוּן וְאִמְרוּ רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

תָּא חֲזִי, בְּאוּרִייתָא כִּרְא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, וְהָא אוּקְמוּהָ דְכְּתִיב,

(משלי ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שַׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם וְאִיהוּ אֶסְתְּפַל בַּה זְמַנָּא וַתְרִין וַתִּלְתָּא וְאַרְבַּע זְמַנִּין, וְלִבְתַּר אָמַר לוֹן, וְלִבְתַּר עֲבִיד בַּה עֲבִידְתָּא. לְאוּלְפָּא לְבְנֵי נֶשְׂאָ דְלֹא יִיתוֹן לְמַטְעֵי בַּה.

כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר, (איוב כח) אֲזִי רְאֵה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם חֲקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְלִקְבִיל אַרְבַּע זְמַנִּין אֲנוּן דְכְּתִיב, אֲזִי רְאֵה, וַיִּסְפְּרָה, הַכִּינָה, וְגַם חֲקְרָה, כִּרְא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה דְּבְרָא. וְעַד לָא אִפִּיק עֲבִידְתִּיהָ, אֲעִיל אַרְבַּע תְּבִין בְּקַדְמִיתָא דְכְּתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אִתּוֹ, הָא אַרְבַּע. וְלִבְתַּר הַשְּׁמִים. אֲנוּן לְקַבִּיל אַרְבַּע זְמַנִּין דְאֶסְתְּפַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוּרִייתָא עַד לָא יִפִּיק עֲבִידְתִּיהָ לְאוּמְנוּתִיהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוֵה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנְיָא חָמוּי (דף ה ע"ב)

וְרַבִּי אַבָּא בְּהִדְיָה, וְהוּוֹה טָעִין חַד גְּבְרָא

אַבְתְּרִייהוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא נִפְתַּח פְּתָחַי דְאוּרִייתָא דְהָא שַׁעֲתָא וְעַדְנָא

הוא לאתפקנא בארְחון.

תורה, שהרי השעה והזמן הוא להתתקן (להסתדר) בדרךפנו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ויקרא ט) את שבתתי תשמרו. בא ראה, בששה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את העולם. וכל יום ביום גלה את מעשהו, ונתן כחו ביום ההוא. מתי גלה את מעשהו ונתן כחו? ביום הרביעי, משום שאותם שלשת הימים הראשונים, כלם היו נסתרים ולא התגלו. פיון שבא היום הרביעי, הוציא את המעשה והכח של כלם. שהרי אש ומים ורוח, אף על גב שהם שלשה יסודות עליונים, כלם תלויים, ולא התגלה המעשה שלהם עד שהארץ גלתה אותם, ואז נודעה האמנות של כל אחד מהם.

ואם תאמר, הרי ביום השלישי זה היה, שכתוב תדשא הארץ דשא, וכתוב ותוצא הארץ! אלא זה, אף על גב שכתוב ביום השלישי, זה היה רביעי, ונקלל ביום השלישי שיהיו אחד בלי פרוה. ואחר כך היום הרביעי התגלה מעשהו להוציא אמן לאמנותו של כל אחד ואחד. משום שהיום הרביעי הוא הרגל הרביעי של הפסא העליון.

וכך מעשיהם של כלם, בין הימים הראשונים ובין הימים האחרונים, היו תלויים ביום השבת. זהו שכתוב (בראשית ב) ויכל אלהים ביום השביעי. זו השבת, וזו היא הרגל הרביעית של הפסא. ואם תאמר, אם כך, מה זה את שבתתי תשמרו, פעמים? אלא שבת של ערב שבת והשבת של היום ממש אין להם פרוה.

אמר [להם] אותו סוחר שהיה מחמר אחריהם, ומה זה ומקדשי תיראו? אמר לו, זה קדוש של

פתח רבי אלעזר ואמר (ויקרא ט) את שבתתי תשמרו. תא חזי, בשית יומין ברא קדשא בריך הוא עלמא. וכל יומא ויומא גלי עבידתיה ויהב חיליה בההוא יומא. אימתי גלי עבידתיה ויהב חיליה. ביומא רביעאה. בגין דאנון תלת יומין קדמאין פולהו הוו סתימין ולא אתגלו, פיון דאתא יומא רביעאה אפיק עבידתא וחילא דכולהו. דהא אשא ומיא ורוחא אף על גב דאנון תלת יסודין עלאין, פלהו תליין, ולא אתגלי עבידתא דלהון, עד דארעא גלי לון, פדין אתידע אומנותא דכל חד מנייהו.

ואי תימא הא ביומא תליתאה הוה דכתיב תדשא הארץ דשא וכתוב ותוצא הארץ (דשא). אלא האי אף על גב דכתיב ביומא תליתאה, רביעאה הוה ואתפליל ביומא תליתאה למהוי חד בלא פירוודא. ולבתר יומא רביעאה אתגלי עבידתיה לאפקא אומנא לאומנותיה דכל חד וחד. בגין דיומא רביעאה איהו רגלא רביעאה דפרסטיא עלאה.

וכך עבידתייהו דכלהו בין יומין קדמאין ובין יומין בתראין הוו תליין ביומא דשבתא דא הוא דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי, דא שבת, ודא הוא רגלא רביעאה דפרסטיא. ואי תימא אי הכי, מהו את שבתתי תשמרו תריין. אלא שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא ממש לית לון פירוודא. אמר ההוא טיעא דהוה טעין בתרייהו, ומהו ומקדשי תיראו. אמר ליה דא קדושא דשבת. אמר ליה ומהו קדושא

שבת. אָמַר לוֹ, וּמָה זֶה קִדּוּשׁ שֶׁל שַׁבָּת? אָמַר לוֹ, זֶה הַקִּדּוּשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, עֲשִׂיתָ שֶׁהַשַּׁבָּת אֵינָה קִדּוּשׁ, אֲלֹא קִדּוּשׁ שְׁשׁוּרָה עָלָיו מִלְּמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְכֵן זֶה, (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לְקִדּוּשׁ ה' מְכַבֵּד. הַזְכִּיר שַׁבָּת לְחֹדֶד וּקִדּוּשׁ ה' לְחֹדֶד. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, מִי זֶה קִדּוּשׁ ה'? אָמַר לוֹ, הַקִּדּוּשָׁה שִׁיּוּרְדַת מִלְּמַעְלָה וְשׁוּרָה עָלָיו. אָמַר לוֹ, אִם הַקִּדּוּשָׁה שֶׁנִּמְשָׁכֶת מִלְּמַעְלָה נִקְרָאת מְכַבֵּד, נִרְאֶה שֶׁשַּׁבָּת אֵינָה מְכַבֵּד, וְכַתּוּב וְכַבְּדוּהָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אֲבָא, הַנַּח לוֹ לְאִישׁ הַזֶּה, שֶׁדָּבַר שֶׁל חֻכְמָה יֵשׁ בּוֹ שֶׁאֵינָנוּ יוֹדְעִים בּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, אָמַר אַתָּה. פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) אֵת שַׁבְּתוֹתֵי, אֵת - לְרַבּוֹת תַּחֲוֹם שַׁבָּת שֶׁהוּא אֶלְפִים אֲמוֹת לְכָל צֶדֶד, וּמִשּׁוֹם כֵּן רַבָּה אֵת. שַׁבְּתוֹתֵי - ג' אֲמוֹת שֶׁהֵן עֲלִיוֹנָה וְשַׁבָּת הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן שְׁפִים כְּלוּלוֹת יַחַד וְנִסְתָּרוֹת יַחַד.

נִשְׁאַרָה שַׁבָּת אַחֲרַת שְׁלֹא נִזְכְּרָה וְהִיָּתָה כְּבוּשָׁה. אָמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִיּוֹם שֶׁעֲשִׂיתָ אוֹתִי נִקְרָאתִי שַׁבָּת, וְהַיּוֹם אֵינִי בְּלִי לַיְלָה. אָמַר לָהּ, בְּתִי, אֵת שַׁבָּת, וְשַׁבָּת קָרָאתִי לָךְ, אֲבָל הַרִינִי מַעֲטָר אוֹתָךְ בַּעֲטָרָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה. הַעֲבִיר כְּרוּז וְאָמַר מִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ. וְזוֹ שַׁבָּת שֶׁל עָרֹב שַׁבָּת שֶׁהִיא יְרָאָה, וְשׁוּרָה בָּהּ יְרָאָה. וּמִי הוּא שֶׁהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּלִיל וְאָמַר אֲנִי ה'? וְאֲנִי שֶׁמַּעֲתִי מֵאֲבָא שְׁאָמַר כֵּן, וְדִיֵּק אֵת - לְרַבּוֹת תַּחֲוֹם שַׁבָּת. שַׁבְּתוֹתֵי - זֶה הַעֲגוּל וְהַרְבוּעַ שְׁבַפְּנִים, וְהֵם שְׁנַיִם. וְכַנְגֵּד אוֹתָם הַשְּׁנַיִם יֵשׁ שְׁתֵּי

תְּרִין אֵית תְּרִי קִדּוּשְׁתִּי

דְּשַׁבָּת. אָמַר לִיָּה דָא קִדּוּשָׁא דְאַתְמִשְׁכָּא מִלְּעִילָא. אָמַר לִיָּה אִי הָכִי עֲבִידַת לְשַׁבָּת דְּלָאו אִיהוּ קִדּוּשׁ, אֲלֹא קִדּוּשָׁא דְשְׂרִיא עָלָיו מִלְּעִילָא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא וְהָכִי הוּא (ישעיה נח)

וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲוֵנָה לְקִדּוּשׁ יְיָ מְכַוֵּב, אֲדַכְּרָ שַׁבָּת לְחֹדֶד וּקִדּוּשׁ יְיָ לְחֹדֶד. אָמַר לִיָּה אִי הָכִי מָאן קִדּוּשׁ יְיָ. אָמַר לִיָּה קִדּוּשָׁא דִּנְחִתָּא מִלְּעִילָא וְשְׂרִיא עָלֶיהָ. אָמַר לִיָּה אִי קִדּוּשָׁא דְאַתְמִשְׁכָּא מִלְּעִילָא אֲקָרִי מְכַוֵּב אֲתַחֲזִי דְשַׁבָּת לָאו אִיהוּ מְכַוֵּב וְכַתִּיב וְכַבְּדוּהָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אֲבָא אַנְחָ לְהָאִי גְבָרָא דְמָלְהָ (סוֹדָתָא) דְחֻכְמָתָא אֵית בֵּיה דְאַנָּן לָא יִדְעָנָא בָּהּ. אָמְרוּ לִיָּה אִימָא אַנְתָּ. פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) אֵת שַׁבְּתוֹתֵי. אֵת לְאַסְגָּאָה תַּחֲוֹם שַׁבָּת דְּאִיהוּ תְּרִין אֶלְפִין אֲמִין לְכָל סִטְרָא. וּבְגִין כֵּן אֲסַגִּי אֵת. שַׁבְּתוֹתֵי (ג' אֲמוֹת) שַׁבָּת עֲלָאָה וְשַׁבָּת תַּתָּאָה דְאַנּוֹן תְּרִין כְּלִילָן כַּחְדָּא וְסִתִּימִין כַּחְדָּא.

אֲשֶׁתָּאָר שַׁבָּת אַחֲרָא דְלָא אֲדַכְּרָ וְהוּא בְּכַסּוּפָא. אָמְרָה קַמִּיהָ מְאָרִי דְעֲלָמָא מִיּוֹמָא דְעַבְדַּת לִי שַׁבָּת אֲתַקְרִינָא וְיּוֹמָא לָאו אִיהוּ בְּלָא לִילִיא. אָמַר לָהּ בְּרַתִּי שַׁבָּת אַנְתָּ וְשַׁבָּת קְרִינָא לָךְ, אֲבָל הָא אַנְא מַעֲטָר לָךְ בַּעֲטָרָא עֲלָאָה יִתִּיר. אַעֲבַר כְּרוּזָא וְאָמַר מִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ.

וְרָא שַׁבָּת דִּמְעָלִי שַׁבְּתָא דְאִיהִי יְרָאָה, וְשְׂרִיא בָּהּ יְרָאָה. וּמָאן אִיהוּ. דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲכֻלִּיל וְאָמַר אֲנִי יְיָ. וְאַנְא שֶׁמַּעֲנָא מֵאֲבָא דְאָמַר הָכִי. וְדִיֵּיק אֵת לְאַסְגָּאָה תַּחֲוֹם שַׁבָּת. שַׁבְּתוֹתֵי דָא עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ דְלָגוּ, וְאַנּוֹן תְּרִין. וְלִקְבִיל אַנּוֹן

דְּאִית לָנוּ לְאֲדַפְרָא, חַד וַיְכַלּוּ, וְחַד קְדוּשׁ.
 וַיְכַלּוּ אִית בֵּיה תְּלַתִּין וְחַמֵּשׁ תִּיבִין.
 וּבְקְדוּשָׁה (וּבְקְדוּשָׁא) דְּאַנָּן מְקַדְּשִׁין
 תְּלַתִּין וְחַמֵּשׁ תִּיבִין. וְסָלִיק כְּלָא לְשַׁבְּעִין
 שְׁמֵהּ דְּקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל
 אֲתַעֲטֵר בִּהוּ. וּבְגִין דְּעַגּוּלָא וְרַבּוּעָא דָּא אַנּוּן
 שְׁבַתוּתִי, כְּלִילָן תְּרוּוִיָּהוּ בְּשִׁמּוּר דְּכַתִּיב
 תְּשִׁמּוּרוּ. דְּהָא שְׁבַת עֲלָאָה הָכָא לָא אֲתַכְּלִיל
 בְּשִׁמּוּר אֶלָּא בְּזָכוּר, דְּהָא מְלָפָא עֲלָאָה בְּזָכוּר
 אֲסַתְיִים. וְעַל דָּא אַקְרִי מְלָפָא דְּשִׁלְמָא דִּילִיהּ,
 וְשִׁלְמָא דִּילִיהּ זָכוּר אִיהוּ. וְעַל דָּא לִית
 מַחְלוּקַת לְעִילָא.

בְּגִין דְּתֵרִין שְׁלוּמוֹת לְתַתָּא חַד יַעֲקֹב וְחַד
 יוֹסֵף. וּבְגִין כְּף כְּתִיב תֵּרִי זְמַנִּי (יִשְׁעִיה נז)
 שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב. לְרַחוּק דָּא
 יַעֲקֹב, (ד' טו' ע"א) וְלִקְרוֹב דָּא יוֹסֵף. לְרַחוּק כְּמָה
 דְּאֵת אָמֵר, (יִרְמִיָּה לא) מְרַחוּק יִי נִרְאָה לִי (שְׁמוֹת ב)
 וְתַתְּצַב אַחֲוֹתוֹ מְרַחוּק. וְלִקְרוֹב כְּמָה דְּאֵת
 אָמֵר, (דְּבָרִים לב) חֲדָשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ. מְרַחוּק דָּא
 נְקוּדָה עֲלָאָה דְּקִיּוּמָא בְּהִיכְלִיָּהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב תְּשִׁמּוּרוּ אֲתַכְּלִיל בְּשִׁמּוּר.
 וּמְקַדְּשִׁי תִירָאוּ דָּא נְקוּדָה דְּקִיּוּמָא
 בְּאַמְצַעִיתָא דְּאִית לְדַחְלָא מְנַה יְתִיר מְכַלָּא
 דְּעַנְשִׁיהּ מִיָּתָהּ. וְהֵינּוּ דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת לא)
 מְחַלְלִיָּהּ מוֹת יוּמַת. מָאן מְחַלְלִיָּהּ. מָאן
 דְּעָאֵל לְגוּ חָלָל דְּעַגּוּלָא וְרַבּוּעָא לְאַתֵּר
 דְּהִהוּא דְּנְקוּדָה שְׁרִיָּא וּפְגִים בֵּיה מוֹת יוּמַת.
 וְעַל דָּא כְּתִיב תִירָאוּ. וְהִיא נְקוּדָה אַקְרִי
 אָנִי, וְעַלָּה שְׁרִיָּא הִהוּא דְּסֵתִים עֲלָאָה דְּלָא
 אֲתַגְּלִיא וְהֵינּוּ יִי וְכֻלָּא חַד.

נְחֹתוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְבָּא וּנְשַׁקְוִיהוּ.
 אָמְרוּ וּמָה כָּל חֲכָמַתָּא דָּא אִית
 תַּחֲוֹת יְדָךְ וְאֵת טַעֲיִן אַבְתְּרִין. אָמְרוּ לִיָּהּ

קְדוּשׁוֹת שִׁישׁ לָנוּ לְהַזְכִּיר, אַחַד
 וַיְכַלּוּ, וְאַחַד קְדוּשׁ.
 תְּבוּת, וּבְקְדוּשָׁה שְׁאֵנוּ מְקַדְּשִׁים
 יֵשׁ שְׁלִשִׁים וְחַמֵּשׁ תְּבוּת, וְהַכֵּל
 עוֹלָה לְשַׁבְּעִים שְׁמוֹת שְׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל
 מִתְעַטְרִים בָּהֶם. וּמִשּׁוּם שְׁהַעְגוּל
 וְהַרְבוּעַ הַזֶּה הֵם שְׁבַתִּי, שְׁנִיָּהֶם
 כְּלוּלִים בְּשִׁמּוּר, שְׁכָתוּב תְּשִׁמּוּרוּ.
 שְׁהֵרִי הַשְּׁבַת הַעֲלִיּוֹנָה כָּאן לָא
 נְכַלְלָה בְּשִׁמּוּר, אֶלָּא בְּזָכוּר,
 שְׁהֵרִי הַמְּלָךְ הַעֲלִיּוֹן מְסַתְיִים
 בְּזָכוּר, וְעַל זֶה נִקְרָא מְלָךְ
 שְׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. וְהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ
 הוּא זָכוּר, וְעַל כֵּן אֵין מַחְלָקַת
 לְמַעְלָה.

מִשּׁוּם שְׁשֵׁנֵי שְׁלוּמוֹת לְמִטָּה -
 אַחַד יַעֲקֹב, וְאַחַד יוֹסֵף.
 וּמִשּׁוּם כְּף כְּתוּב פְּעַמִּים (יִשְׁעִיה נז)
 שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב.
 לְרַחוּק - זֶה יַעֲקֹב, וְלִקְרוֹב - זֶה
 יוֹסֵף. לְרַחוּק, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (יִרְמִיָּה
 לא) מְרַחוּק ה' נִרְאָה לִי, (שְׁמוֹת ב)
 וְתַתְּצַב אַחֲוֹתוֹ מְרַחוּק. וְלִקְרוֹב,
 כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (דְּבָרִים לב) חֲדָשִׁים
 מְקָרוֹב בָּאוּ. מְרַחוּק - זֶה הַנְּקוּדָה
 הַעֲלִיּוֹנָה שְׁעוּמַדַּת בְּהִיכְלָא.

וְעַל זֶה כְּתוּב תְּשִׁמּוּרוּ, נְכַלְל
 בְּשִׁמּוּר. וּמְקַדְּשִׁי תִירָאוּ - זֶה
 הַנְּקוּדָה שְׁעוּמַדַּת בְּאַמְצַעַע שִׁישׁ
 לִירָא מְנַה יוֹתֵר מִן הַכֵּל שְׁעַנְשׁוּ
 מִיָּתָהּ. וְהֵינּוּ מָה שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת לא)
 מְחַלְלִיָּהּ מוֹת יוּמַת. מִי הֵם
 מְחַלְלִיָּהּ? מִי שְׁנִכְנַס לְתוֹךְ הַחָלָל
 שֶׁל הַעְגּוּל וְהַרְבוּעַ לְמִקּוּם
 שְׁאוּמָה הַנְּקוּדָה שׁוֹרָה וּפּוֹגֵם בּוֹ -
 מוֹת יוּמַת. וְעַל זֶה כְּתוּב תִירָאוּ.
 וְהַנְּקוּדָה הַהִיא נִקְרָאת אָנִי, וְעַלֶּיהָ
 שׁוֹרָה אוֹתוֹ הַנְּסַתֵּר הַעֲלִיּוֹן שְׁלָא
 הַתְּגַלָּה. וְהֵינּוּ ה', וְהַכֵּל אַחַד.

יְרִדוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְבָּא
 וּנְשַׁקְוּ אוֹתוֹ. אָמְרוּ, וּמָה כָּל
 הַחֲכָמָה הַזֶּה יֵשׁ תַּחַת יְדָךְ וְאֵתָהּ

מחמר אחרינו? אמרו לו, מי אפה? אמר להם, אל תשאלו מי אני, אלא אני ואתם גלף ונתעסק בתורה, וכל אחד יאמר דברי חכמה להאיר את הדרך. אמרו לו, מי נתן לך ללכת פאן ולהיות מחמר בחמורים? אמר להם, יו"ד עשתה קרב עם שתי אותיות, עם פ"ף וסמ"ך, להקשר עמי [נ"א יחד]. פ"ף לא רצתה להסתלק ולהקשר מאחר [נ"א במקום] שלא יכלה להיות רגע אחד אלא עמו. סמ"ך לא רצתה להסתלק, פדי לעזר לאותם הנופלים, שהרי בלי סמ"ך לא יכולים להיות.

יו"ד באה אלי יחידה, נשקה לי וחבקה אותי, בכתה עמי ואמרה לי: בני, מה אעשה לך? אבל הרי אני מסתלקת, ואני מתמלאת מפמה טובות ואותיות נסתרות עליונות ונכבדות. לאחר מכן אבא אליך ואסעד אותך, ואתן לך נחלה של שתי אותיות עליונות יותר מאלו שהסתלקו, שהם י"ש, יו"ד עליונה ושי"ן עליונה, שיהיו לך אוצרות מלאים מכל. ומשום כך, בני, לך ותהיה מחמר חמורים, ועל כן אני הולך בך.

שגחו רבי אלעזר ורבי אבא, ובכו ואמרו, לך רכב, ואנו נחמר אחרך. אמר להם, ולא אמרתי לכם שמצות המלך היא עד שיבא אותו מחמר על החמורים? אמרו לו, הרי שמך לא אמרת לנו, מקום בית מושבך מה הוא? אמר להם, מקום בית מושבי הוא טוב ומעלה אצלי, והוא מגדל אחד שפורח באויר, גדול ונכבד. ואתם הדרים בו במגדל הזה - הקדוש ברוך הוא ועני אחד, וזה הוא מקום בית מושבי. וגליתי

מאן אנת. אמר לון לא תשא לון מאן אנא, אלא אנא ואתון גיזל ונתעסק באורייתא וכל חד יימא מלין דחכמתא לאנהרא אורחא. אמרו ליה מאן יהב לך למיזל הקא ולמהוי טעון בחמרי, אמר לון יו"ד עבד קרבא בתרין אתוון בכ"ף וסמ"ך לאתקשרא בהדאי (נ"א כחדא). פ"ף לא בעא לאסתלקא ולאסתקשרא בתר (נ"א באתר) דלא יכלא למהוי רגעא חדא אלא ביה. סמ"ך לא בעא לאסתלקא בגין לסעדא לאנון דנפלין דהא בלי סמ"ך לא יכלין למהוי.

יו"ד אתא לגבאי יחידאה נשיק לי וגפיף לי בכה עמי ואמר לי ברי מה אעביד לך, אבל הא אנא אסתלק ואנא אתמלי מפמה טבין ואתוון טמירין עלאין וקירין, בתר כן איתי לגבך ואנא אהוי סעיד לך ואתן לך אחסנתא דתרין אתוון עלאין יתיר מאלין דאסתלקו דאנון י"ש יו"ד עלאה ושי"ן עלאה למהוי לך אוצרין מלייא מכל. ובגין כך ברי זיל והוי טעין חמרי. ועל דא אנא אזיל בך.

חדו רבי אלעזר ורבי אבא ובכו ואמרו זיל רכיב ואנן נטעין אבתרך. אמר לון ולא אמרית לכון דפיקודא דמלכא איהו עד דיייתי ההוא דטען חמרי. אמרו ליה הא שמך לא אמרת לן, אתר בית מותבך מאי הוא. אמר לון אתר בית מותבי איהו טב ועיילא לגבאי, ואיהו מגדל חד דפרח באוירא רב ויקירא. ואנון דדיירין ביה בהאי מגדלא, קדשא בריך הוא וחד מספנא. ודא הוא אתר בית מותבי וגלינא (נ"א ועלינא) מתמן ואנא טעין חמרי. אשגחו רבי אבא ורבי אלעזר ביה ואטעים

לון מלוי דהו מתיקין פּמנא ודובשא. אָמרו ליה שְמא דאבוך אי תימא ננשיק עפרא דרגלך. אָמר לון ואמאי, לאו אורח דילי בכך לאתגאה באורייתא.

אבֿר אבא דילי הוה דיוריה בימא רבא ואיהו הוה חד נונא דהוה אסחר ימא רבא מסטרא דא לסטרא דא, והוה רב ויקירא ועתיק יומין, עד דהוה בלע פל שאר נונין דימא, ולבתר אפיק לון חייין וקיימין מליין מפל טבין דעלמא. ושאט ימא ברגעא חדא בתוקפיה, ואפיק לי כגירא בידי דגבר תקיף, וטמיר לי כההוא אתר דאמרית לכו. והוא תב לאתריה ואגניז כההוא ימא.

אשגח רבי אלעזר במלוי. אָמר ליה אנת הוה ברין דבוצינא קדישא, אנת הוה ברין דרב המנונא סבא, אנת הוה ברין דנהירו דאורייתא ואנת טעין אבתרן. ככו כחדא ונשקוהו ואזלו. אָמרו ליה אי ניחא קמי מארנא לאודעא לן שמייה.

פתח ואמר (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע. האי קרא אוקמוה ושפיר איהו. אָבל האי קרא לאחזאה רזין עלאין דאורייתא הוה דאתא. ובניהו בן יהוידע, על רזא דחכמתא קא אתא מלה סתימא איהו, ושמא גרים. בן איש חי דא צדיק חי עלמין.

רב פעלים, מארי דכל עובדין וכל חילין עלאין, בגין דכלהו נפקין מגיה. יי צבאות איהו, אות הוא בכל חילין דידיה רשים הוא ורב מפלא. רב פעלים איהו מקבצאל האי אילנא רב ויקירא, רב מפלא. מאן אתר נפק, מאן דרגא אתא, אהדר קרא

[גיא עליתי] משם, ואני מחמר על חמורים. הסתכלו בו רבי אבא ורבי אלעזר, והטעים להם את דבריו, שהיו מתוקים כמו מן ודבש. אָמרו לו, שם אביך אם תאמר, ננשק את עפר רגליך. אָמר להם, ולמה? אין דרכי בכך להתגאות בתורה

אבֿר אבי היתה דירתו בים הגדול, והוא היה דג אחד שהיה טובב את הים הגדול מצד זה לצד זה, והיה גדול ונכבד ועתיק ימים, עד שהיה בולע את כל שאר הדגים של הים, ואחר כך מוציא אותם חיים וקיימים ומלאים מפל הטובות של העולם. ושט את הים ברגע אחד בכחו, והוציא אותי פחץ ביד איש גבור, והטמין אותי באותו מקום שאמרתי לכם, והוא שב למקומו ונגנז באותו הים.

הבחין רבי אלעזר בדבריו. אָמר לו, אתה הוא בנו של המאור הקדוש, אתה הוא בנו של רב המנונא הזקן, אתה הוא בנו של אור התורה, ואתה מחמר אחרינו?! ככו יחד ונשקו לו והלכו. אָמרו לו, האם נוח לפני מורנו להודיע לנו את שמו?.

פתח ואמר, (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע. הפסוק הזה בארוהו, והוא יפה. אָבל הפסוק הזה בא להראות סודות עליונים של התורה. ובניהו בן יהוידע - על סוד החכמה בא הדבר הנסתר ההוא, והשם גורם. בן איש חי - זה צדיק חי העולמים.

רב פעלים - רבון כל המעשים וכל הפחות העליונים, משום שכלם יוצאים ממנו, הוא ה' צבאות, אות הוא בכל צבאיו, רשום הוא וגדול מן הכל. רב

פעלים - הוא מקבצאל, האילן הגדול והנכבד גדול מהכל. מאיזה מקום יצא? מאיזו דרגה בא? חזר הפתוב ואמר, מקבצאל. הדרגה העליונה הנסתרת שעיין לא ראתה וגו'. הדרגה שהכל בה,

וְכוֹנְסֵת לְתוֹכָה מִתּוֹךְ הָאוֹר
הַעֲלִיזוֹן, וּמִמֶּנָּה יוֹצֵא הַכֵּל. וְהוּא
הַיֵּכֶל קָדוֹשׁ נִסְתָּר שְׂכַל הַדְּרָגוֹת
מִקְבָּצוֹת וְנִסְתָּרוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְגוֹף
הַהֵיכֶל הַזֶּה קִימִים כָּל הָעוֹלָמוֹת,
וְכָל הַצְּבָאוֹת הַקְּדוּשִׁים מִמֶּנּוּ
נִזְנָנִים וְעוֹמְדִים עַל קִיּוּמָם.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרָאֵל מוֹאֵב.
שְׁנֵי מַקְדָּשִׁים הָיוּ עוֹמְדִים בְּגִלּוֹ
וְנִזְנָנוּ מִמֶּנּוּ, מַקְדָּשׁ רִאשׁוֹן
וּמַקְדָּשׁ שֵׁנִי. בֵּינָן שֶׁהוּא הַסְּתַלְק,
נִקְנַע הַשְּׁפַע שֶׁהִיָּה שׁוֹפֵעַ
מִלְמַעְלָה. כְּבִיכּוֹל הוּא הִכָּה
אוֹתָם וְהַחְרִיב אוֹתָם וְהַשְׁמִיד
אוֹתָם, וְהַפְּסֵא הַגְּדוֹל נִפְל. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (יחזקאל א) וְאָנִי בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה. הַדְּרָגָה הַהִיא שְׁנִקְרָאת
אָנִי, הִיא בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה. לְמָה? עַל
נְהַר כְּבָר. עַל נְהַר שְׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
שֶׁהַפְּסִיק מִימִיּוֹ וּמַעֲיִנוֹתָיו וְלֹא
מִשְׁפִּיעַ כְּבָרָא שׁוֹנָה.

זֶהוּ שְׁכַתוֹב (איוב יד) וְנְהַר יַחֲרַב
וְיִבֵּשׁ. יַחֲרַב - בְּבֵית רִאשׁוֹן,
וְיִבֵּשׁ - בְּבֵית שְׁנִי. וּמִשׁוּם כֶּף
הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרָאֵל מוֹאֵב.
(ס"א שְׁהֵרִי בְּרֵאשׁוֹנָה) מוֹאֵב, שֶׁהָיוּ מֵאֵב
שִׁבְשֻׁמִּים, וְנִחְרְבוּ וְהַשְׁמִדוּ
בְּגִלּוֹ, וְכָל הָאוֹרוֹת שֶׁהָיוּ
מְאִירִים לְיִשְׂרָאֵל, כָּלָם נִחְשְׁכוּ.
וְעוֹד, הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרֶץ.
בְּזִמְנֵים הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהִנְהַר הַזֶּה
הָיָה מוֹשֵׁף אֶת מִימִיּוֹ לְמַטָּה, הָיוּ
יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים בְּשַׁלְמוֹת,
שׁוֹבְחִים וְזָכִיחִים וְקָרְבָנוֹת לְכַפֵּר
עַל נַפְשָׁם, וְאָז הָיָה יוֹרֵד
מִלְמַעְלָה דְמוֹת שֶׁל אֲרִיָּה אַחַד,
וְהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ
רוֹבֵץ עַל טַרְפוֹ, אוֹכֵל קְרָבָנוֹת,
כְּמוֹ גָּבֵר חֲזָק, וְכָל הַפְּלָבִים הָיוּ
מִתְחַבְּאִים מִלְפָּנָיו וְלֹא יוֹצְאִים
הַחוּצָה.

וְאָמַר מִקְבָּצֵי אֵל דְּרָגָא עֲלָאָה סְתִימָאָה (דף ר'
ע"ב) דְּעִינן לֹא רָאֲתָהּ וְגו' דְּרָגָא דְּכוֹלָא בֵּיה,
וְכַנִּישׁ בְּגִינִיה מְגוֹ נְהוֹרָא עֲלָאָה, וּמִנִּיה נְפִיק
כָּלָא. וְאִיהוּ הַיֵּכֶלָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְּכָל
דְּרָגִין כְּנִישִׁין וְסְתִימִין בְּגִינִיה. וּבְגוֹפָא דְּהָאִי
הַיֵּכֶלָא (אֵילָנָא) קְנִימִין, כָּל עֲלָמִין וְכָל חֵילִין
קְדִישִׁין מִינִיה אֲתָזְנוּ וְקִימִי עַל קִיּוּמֵיהוֹן.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאֵל מוֹאֵב. תְּרִין
מַקְדָּשִׁין הָיוּ קְנִימִין בְּגִינִיה וְאֲתָזְנוּ
מִנִּיה מַקְדָּשׁ רִאשׁוֹן וּמַקְדָּשׁ שְׁנִי, בֵּינָן
דְּאִיהוּ אֲסַתְלַק, נְגִידוֹ דְּהוּא נְגִיד מְלַעֲלֵילָא
אֲתִמְנַע, כְּבִיכּוֹל הוּא הִכָּה לוֹן וְחָרִיב לוֹן
וְשַׁצִּי לוֹן. וְכַרְסִיָּא קְדִישָׁא נְפִלַת הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב (יחזקאל א) וְאָנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה.

הַהוּא דְּרָגָא דְּאֲקָרִי אָנִי, הוּא בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה. אֲמַאי. עַל נְהַר כְּבָר. עַל נְהַר
דְּנְגִיד וְנְפִיק דְּפְסִיק מִימִיּוֹ וּמִבּוּעוּי וְלֹא
אֲנְגִיד כַּד בְּקַדְמִיתָא.

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב יד) וְנְהַר יַחֲרַב וְיִבֵּשׁ.
יַחֲרַב בְּבֵית רִאשׁוֹן וְיִבֵּשׁ בְּבֵית שְׁנִי.
וּבְגִין כֶּף הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאֵל, מוֹאֵב.
(ס"א דְּהָא בְּקַדְמִיתָא) מוֹאֵב דְּהוּוּ מֵאֵב דְּבִשְׁמִיא
וְאֲתַחְרְבוּ וְאֲשַׁתְּצִיאוּ בְּגִינִיה, וְכָל נְהוֹרִין
דְּהוּוּ נְהִירִין לְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ אֲתַחְשְׁכוּ.

וְתוֹ הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרֶץ. בְּזִמְנִין
קְדָמָאִין כַּד הָאִי נְהַר הָוָה מְשִׁיף מִימִיּוֹ
לְתַתָּא, הָיוּ קְנִימִין יִשְׂרָאֵל בְּשַׁלְמוֹ, דְּדַבְּחִין
דְּבַחִין וְקָרְבָּנִין לְכַפֵּרָא עַל נַפְשֵׁיהוּ, וְכַדִּין
הָוָה נַחִית מְלַעֲלֵילָא דִּיוֹקְנָא דְּחַד אֲרִיָּה וְהוּוּ
חֲמָאן לִיה עַל גְּבֵי מְדַבְּחָא רְבִיץ עַל טַרְפִּיָּה,
אֲכִיל קְרָבָנִין כְּגַבְרַת תְּקִיף. וְכָל כְּלָבִין הָיוּ
מִתְטַמְרִין מִקְמִיָּה וְלֹא נִפְקִי לְבַר.

בין שגֵרמו חובֵין אִיהו נְחִית לְגוּ דְרַגִין
 דְלִתְתָא וְקָטִיל לְהֵהוּא אַרְיָה, דְלֹא בְעָא
 לְמִיָּהב לִיָּה טְרַפְיָה כְּדִבְקָדְמִיתָא, כְּבִיכּוּל
 קָטִיל לִיָּה. הוּא הִכָּה אֶת הָאָרִי וְדָאִי. לְתוּף
 הַבּוּר לְעִינָהָ דְסִטְרָא אַתְרָא בִישָׁא. כִּיּוֹן
 דְחִמָּאת הִכִּי הֵהוּא סִטְרָא אַתְרָא אַתְתַּקְפַּת
 וְשִׁדְרַת לְחַד פְּלָבָא לְמִיכַל קְרַבְנִין. וּמָה
 שְׁמִיָּה דִּהֵהוּא אַרְיָ"ה אֹרִיא"ל דְאַנְפוּי אַנְפִּי
 אַרְיָה. וּמָה שְׁמִיָּה דִּהֵהוּא פְּלָבָא בְּלֹאדָן
 שְׁמִיָּה. דְלָאוּ אִיהוּ בְּכָלֵל אָדָם, אֶלָּא כְּלָבָא
 וְאַנְפִּי כְּלָבָא.

בְּיוֹם הַשְּׁלֵג - בְּיוֹם שְׁגֵרְמוּ
 הַחֲטָאִים וְהַדִּין נִדוֹן לְמַעְלָה
 מֵעַם בֵּית הַדִּין הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה
 כָּתוּב לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג. זֶה
 הַדִּין הָעֲלִיּוֹן. לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁכָּל
 בֵּיתָהּ לְבֹשׁ שְׁנַיִם, וְיִכּוּל לְסַבֵּל
 אֵשׁ חֲזָקָה. עַד כָּאֵן סוּד הַכְּתוּב.

מָה כָּתוּב אַחֲרָיו? (שְׁמוּאֵל ב' כג)
 וְהוּא הִכָּה אֶת אִישׁ מִצְרֵי אִישׁ
 מִרְאָה. כָּאֵן סוּד הַכְּתוּב בָּא
 לְהוֹדִיעַ, שֶׁכָּכֵל פֻּעַם שִׁישְׁרָאֵל
 חֲטָאוּ, הוּא הִסְתַּלַּק וּמִנַּע מֵהֶם
 כָּל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאוֹרוֹת שֶׁהָיוּ
 מְאִירִים לָהֶם. הוּא הִכָּה אֶת אִישׁ
 מִצְרֵי - זֶה הָאוֹר שֶׁל הָאוֹר הַהוּא
 שֶׁהָיָה מְאִיר לְיִשְׂרָאֵל. וּמִי הוּא?
 מֹשֶׁה, שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ב') וַתֹּאמְרָנָה
 אִישׁ מִצְרֵי הֲצִילֵנוּ וְגו'. וְשֵׁם
 נוֹלַד, וְשֵׁם הַתְּגַדֵּל, וְשֵׁם הַתְּעַלָּה
 לְאוֹר עֲלִיּוֹן.

אִישׁ מִרְאָה - כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בַּמִּדְבָּר
 יב') וּמִרְאָה וְלֹא בְחִידוֹת. אִישׁ -
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים לב') אִישׁ
 הָאֱלֹהִים. כְּבִיכּוּל בְּעֵלָה שֶׁל
 אוֹתוֹ מִרְאָה כְּבוֹד ה', שְׂזִכָּה
 לְהִנְהִיג אֶת הַדְּרָגָה הַזֹּאת כְּכֹל
 רְצוֹנוֹ בְּאֶרֶץ מָה שֶׁלֹּא זָכָה אִישׁ
 אַחֵר.

וְכִיִּד הַמִּצְרֵי חֲנִית - זֶה מִטָּה

בְּיוֹן דְגֵרְמוּ חוֹבֵין אִיהוּ נְחִית לְגוּ דְרַגִין
 דְלִתְתָא וְקָטִיל לְהֵהוּא אַרְיָה, דְלֹא בְעָא
 לְמִיָּהב לִיָּה טְרַפְיָה כְּדִבְקָדְמִיתָא, כְּבִיכּוּל
 קָטִיל לִיָּה. הוּא הִכָּה אֶת הָאָרִי וְדָאִי. לְתוּף
 הַבּוּר לְעִינָהָ דְסִטְרָא אַתְרָא בִישָׁא. כִּיּוֹן
 דְחִמָּאת הִכִּי הֵהוּא סִטְרָא אַתְרָא אַתְתַּקְפַּת
 וְשִׁדְרַת לְחַד פְּלָבָא לְמִיכַל קְרַבְנִין. וּמָה
 שְׁמִיָּה דִּהֵהוּא אַרְיָ"ה אֹרִיא"ל דְאַנְפוּי אַנְפִּי
 אַרְיָה. וּמָה שְׁמִיָּה דִּהֵהוּא פְּלָבָא בְּלֹאדָן
 שְׁמִיָּה. דְלָאוּ אִיהוּ בְּכָלֵל אָדָם, אֶלָּא כְּלָבָא
 וְאַנְפִּי כְּלָבָא.

בְּיוֹם הַשְּׁלֵג בְּיוֹמָא דְגֵרְמוּ חוֹבֵין וְדִינָא אַתְדָן
 לְעִילָא מֵעַם בֵּי דִינָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא
 כָּתוּב לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג דָּא דִינָא עֲלָאָה.
 אַמַּאי בְּגִין דְכָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שְׁנַיִם וְיִכִּיל
 לְמִסְבֵּל אִשָּׁא תְקִיפָא. עַד כָּאֵן רְזָא דְקָרָא.

מָה כָּתוּב בְּתִרְיָה (שְׁמוּאֵל ב' כג) וְהוּא הִכָּה אֶת אִישׁ
 מִצְרֵי אִישׁ מִרְאָה. הִכָּא רְזָא דְקָרָא אַתָּא
 לְאוֹדְעָא, דִּי בְכָל זְמַנָּא דִישְׁרָאֵל חָבוּ אִיהוּ
 אֶסְתַּלַּק וּמִנַּע מִנִּיְהוּ כָּל טְבִינִין וְכָל נְהוּרִין דִּהְיוּ
 נְהוּרִין לוֹן. הוּא הִכָּה אֶת אִישׁ מִצְרֵי דָא נְהוּרָא
 דִּהֵהוּא נְהוּרָא דִּהְוָה נְהוּרִין לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. וּמֵאֵן
 אִיהוּ מֹשֶׁה. דְכָתוּב, וַתֹּאמְרָנָה אִישׁ מִצְרֵי
 הֲצִילֵנוּ וְגו'. וְתַמָּן אַתִּילִיד וְתַמָּן אַתְרַבִּי וְתַמָּן
 אֶסְתַּלַּק לְנְהוּרָא עֲלָאָה.

אִישׁ מִרְאָה כְּמָה דְאֵת אַמֵּר (בַּמִּדְבָּר יב') וּמִרְאָה
 וְלֹא בְחִידוֹת. אִישׁ כְּמָה דְאֵת אַמֵּר, (דְּבָרִים
 לב') אִישׁ הָאֱלֹהִים. כְּבִיכּוּל בְּעֵלָה דִּהֵהוּא מִרְאָה
 כְּבוֹד יי'. דְזָכָה לְאַנְהָגָא דְרַגָּא דָּא בְכָל רַעוּתִיָּה
 בְּאַרְעָא מָה דְלֹא זָכִי בַר נָשׁ אַתְרָא.

וְכִיִּד הַמִּצְרֵי חֲנִית. דָּא מִטָּה הָאֱלֹהִים דִּהוּא
 אַתְמַסַּר בִּידֵיהּ כְּמָה דְאֵת אַמֵּר, (שְׁמוֹת יז')

הַאֱלֹהִים שְׁנַמְסֵר בְּיָדוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות יז) וּמָטָה הַאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְזֶה הַמָּטָה שְׁנִכְבְּרָא עָרַב שִׁבְתָּ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת וְחִקּוּק בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַחִקּוּק הַקְּדוֹשׁ, וּבְזֶה חֲטָא בְּסַלַע, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלַע בְּמָטָהוּ פְעַמִּים. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, לֹא לָזֶה נִתְּתִי לָךְ אֶת הַמָּטָה שְׁלִי, חֲיִיךָ לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

מִיד - וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשִׁבְטֵי (שמואל א-ב כב), בְּדִין הַקְּשָׁה, וַיְגֹזֵל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי. שְׁמֵהּ שְׁעָה הִיא נִמְנַע מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ לְעוֹלָמִים. וַיִּהְרַגְהוּ בַּחֲנִיתוֹ - עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהִכָּה בְּמָטָה הִיא מֵת וְלֹא נִכְנַס לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וְנִמְנַע הָאוֹר הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל.

(שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים - הַכִּי נִכְבְּד, אֵלּוֹ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִיוֹנִים שְׁנִטֵּל מֵהֶם וְהַשְּׁפִיעַ לְמָטָה, וּמֵהֶם הוּא הִזָּה לֹקַח וּמִתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא - הֵם הָיוּ בָּאִים אֵלָיו וְנוֹתְנִים לוֹ בְּרִצּוֹן הַלֵּב, וְהוּא לֹא הָיָה בָּא אֲלֵיהֶם. וְאֵף עַל גַּב שְׁלֹא נִכְנַס בְּמִנְיָן וְהַחֲשׁוֹן שְׁלֵהֶם, (שם) וַיִּשְׁמָהוּ דָוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. שְׁלֹא נִפְרַד מֵלוֹחַ לְבוֹ לְעוֹלָמִים. אֵין לָהֶם פְּרוּד לְעוֹלָמִים. דָּוִד שָׁם לְבוֹ אֵלָיו, וְהוּא לֹא לְדָוִד, מִשּׁוֹם שֶׁהַתְּשַׁבְּחוֹת וְהַשִּׁירִים וְהַאֲהָבִים שֶׁהִלְבֵּנָה עוֹשָׂה לְשִׁמְשׁ, הִיא מוֹשַׁכֶּת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ שִׁיְהִיָּה דִּירוֹ עִמָּהּ, וְזֶהוּ וַיִּשְׁמָהוּ דָוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא לְפָנָיו. בֵּין כֶּף וְכֶף לֹא רָאוּ אוֹתוֹ. קָמוּ וְהִסְתַּפְּלוּ לְכָל הַצְּדָדִים וְלֹא רָאוּ אוֹתוֹ. יָשְׁבוּ וּבָכוּ וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה. אַחַר שְׁעָה אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדָאֵי זֶה שְׁשִׁנְיָנוּ, שְׁצַדִּיקִים הוֹלְכִים וְדַכְרֵי תוֹרָה

וּמָטָה הַאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְדָא אִיהוּ מָטָה דְאַתְבְּרִי עָרַב שִׁבְתָּ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת וְחִקּוּק בֵּיהּ שְׁמָא קְדִישָׁא גְּלִיפָא קְדִישָׁא וּבִהָאֵי חָב בְּסַלַע כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלַע בְּמָטָהוּ פְעַמִּים. אָמַר לִיהּ קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה לָא יִהְיִית לָךְ מָטָה דִּילִי לְהָאֵי, חֲיִיךָ לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

מִיד וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשִׁבְטֵי בְּדִינָא קְשִׁיא (שמואל ב כג) וַיְגֹזֵל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי. דְמָהִיָּא שְׁעָתָא אֲתַמְנַע מִנִּיהּ וְלֹא הָוָה בְּיָדֵיהּ לְעֹלָמִין. וַיִּהְרַגְהוּ בַּחֲנִיתוֹ. עַל הֵהוּא חוֹבָא דְמַחָא בְּהָוָא מָטָה, מֵת וְלֹא עָאֵל לְאַרְעָא קְדִישָׁא וְאַתְמַנַּע נְהוּרָא דָא מִיִּשְׂרָאֵל. (שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים הַכִּי נִכְבְּד, אֵלִין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִיָּין דְאִיהוּ נְטִיל מְנַהוּן וְאַנְגִיד לְתַתָּא, וּמִנִּיָּהוּ אִיהוּ הָוָה נְטִיל וְאַתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא, אֲנוּן הוּוּ אֲתִיאַן לְגַבִּיהּ וַיִּהְבֵּי לִיהּ בְּרַעוּתָא דְלִבָּא, וְאִיהוּ לֹא הוּי אֲתִי לְגַבִּיהוּן. וְאֵף עַל גַּב דְלָא עָאֵל בְּמִנִּיָּנָא וְחוֹשְׁבֵנָא דְלַהוּן, (שמואל ב כג) וַיִּשְׁמָהוּ דָוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. דְלָא אֲתַפְּרַשׁ מְלוּחָא דְלִבִּיהּ (ד' ט' א' ע"א) לְעֹלָמִין. לִית פִּירוּדָא לְהוּן לְעֹלָמִין. דָּוִד שָׁם לִיהּ לִבִּיהּ וְאִיהוּ לָאוּ לְדָוִד. בְּגִין דְתוֹשְׁבַחְוֹן וְשִׁירִין וְרַחֲמִין דְסִיְהִירָא עַבִּיד לְשִׁמְשָׁא, אִיהִי מְשִׁיכַת לִיהּ לְגַבִּיהּ לְמַהוּי דִּירוּיָהּ בְּהִדָּה. וְדָא אִיהוּ וַיִּשְׁמָהוּ דָוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא קָמִיהּ. אַדְהִכִּי וְהִכִּי לֹא חָמוּ לִיהּ. קָמוּ וְאַסְתַּפְּלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חָמוּ לִיהּ. יָתְבוּ וּבָכוּ וְלֹא יָכְלוּ לְמַלְלָא דָא לְדָא. לְבַתָּר שְׁעָתָא אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדָאֵי הָא דְתַנְיָנָן דְבְּכָל אַרְחָא דְצַדִּיקִיא אֲזִלִּין וּמִילִי דְאוּרִיָּיתָא בִּינִיָּהוּ,

דַּאֲנוּן זַפְאִין דְּהֵהוּא עֲלָמָא אֲתִיבָאן לְגַבִּיהוּן .
 וְדַאי דָּא הוּא רַב הַמְנוּנָא סָבָא דְאַתָּא לְגַבְרָן
 מֵהֵהוּא עֲלָמָא לְגַלְאָה לָן מַלִּין אֵלִין, וְעַד
 לָא נִשְׁתַּמּוּדַע בֵּיהּ אָזַל לִיָּה וְאַתְפְּסִי מִינָן .
 קָמוּ וְהוּוּ בָּעוּ לְמַטְעֵן לְחַמְרִי וְלֹא אָזְלוּ,
 בָּעוּ לְמַטְעֵן וְלֹא אָזְלוּ. דְּחִילוּ וְאַנְחוּ לוֹן
 לְחַמְרִי. וְעַד יוּמָא הוּוּ קָרָאן לְהֵהוּא אֲתֵר,
 דּוּף דְּחַמְרִי.

בִּינֵיהֶם, שְׂאוֹתָם צְדִיקִים שֶׁל
 אוֹתוֹ הָעוֹלָם בָּאִים אֲלֵיהֶם. וְדַאי
 זֶה הוּא רַב הַמְנוּנָא הַזֶּקֶן שֶׁבָּא
 אֵלֵינוּ מִן הָעוֹלָם הַהוּא לְגַלוּת
 לָנוּ אֵת הַדְּבָרִים הַלְלוּ, וְטָרַם
 הַפְּרִנּוּהוּ, הִלָּךְ לוֹ וְהִתְכַּסֶּה
 מֵעַמּוּנוּ. קָמוּ, וְהִיוּ רוֹצִים לְרַכֵּב
 עַל הַחֲמוּרִים וְלֹא הִלְכוּ. רָצוּ
 לְרַכֵּב וְלֹא הִלְכוּ. פָּתְדוּ וְהִנִּיחוּ
 אֵת הַחֲמוּרִים. וְעַד הַיּוֹם הִיוּ
 קוֹרְאִים לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מָקוֹם
 הַחֲמוּרִים.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ
 אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ וְגו' כִּמָּה הוּא טָבָא
 עֲלָאָה וַיִּקְרָא דְזַמִּין קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד
 גַּבִּי בְנֵי נִשְׂא לְאֲנוּן זַפְאִין עֲלָאִין דְּחִלִּי חֲטָאָה
 דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא כַּד עֲאֵלִין לְהֵהוּא
 עֲלָמָא. טוֹבָךְ לָא כְּתִיב אֱלֹא רַב טוֹבָךְ. וּמָאן
 אִיהוּ (תהלים קמה) זִכַּר רַב טוֹבָךְ יִבְיָעוּ. וְדָא אִיהוּ
 עֲנוּגָא דְחִיִּין דְּנִגְדִין מֵעֲלָמָא דְאַתִּי לְגַבִּי חִי
 עֲלָמִין דְּאִיהוּ זִכַּר רַב טוֹבָךְ. וְדַאי אִיהוּ (ישעיה
 ס"ג) וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְגו'.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים
 לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ
 לִירְאִיךָ וְגו'. כִּמָּה הוּא הַטּוֹב
 הָעֲלִיּוֹן וְהַנִּכְבָּד שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְבְנֵי אָדָם
 לְאוֹתָם צְדִיקִים עֲלִיוֹנִים יְרָאִי
 חֲטָא שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
 כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. לֹא
 כְּתוּב טוֹבָךְ, אֱלֹא רַב טוֹבָךְ. וּמִי
 הוּא? (שם קמה) זִכַּר רַב טוֹבָךְ
 יִבְיָעוּ. וְזֶהוּ עֲנֵג הַחַיִּים
 שֶׁשׁוֹפְעִים מִהָעוֹלָם הַבָּא לְחֵי
 הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא זִכַּר רַב טוֹבָךְ.
 וְדַאי הוּא (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבֵית
 יִשְׂרָאֵל וְגו'.

הוּ מָה רַב טוֹבָךְ, הָכָא אֲגַלִּיף רְזָא דְחַכְמָתָא
 וְכַל רְזִין אֲתַפְּלִילוּ הָכָא, מ"ה, כִּמָּה
 דְּאַתְמַר. רַב דָּא אֵילָנָא ר"ב וְתַקִּיף. בְּגִין
 דְּאִית אֵילָנָא אַחְרָא זוּטָא מַנִּיָּה, וְדָא הוּא רַב
 וְאַעִיל לִיָּה בְרוּם רְקִיעֵין. טוֹב"ךְ דָּא אוּר
 דְּאַתְבְּרִי בְיוּמָא קַדְמָאָה. אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ
 בְּגִין דְּגַנִּיזוּ לִיָּה לְצְדִיקֵיָא בְּהֵהוּא עֲלָמָא.

עוֹד מָה רַב טוֹבָךְ, כָּאן נִחְקַק
 סוּד הַחֲכָמָה, וְכַל הַסּוּדוֹת נִכְלָלוּ
 כָּאן. מ"ה - כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. רַב -
 זֶה הָעֵץ גְּדוֹל וְחֲזָק, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ
 אֵילָן אַחַר קֶטַן מִמֶּנּוּ, וְזֶה הוּא
 גְּדוֹל וּמְכַנִּיסוֹ לְרוּם הַרְקִיעִים.
 טוֹב"ךְ - זֶה הָאוּר שֶׁנִּבְרָא בְיוֹם
 הַרְאִשׁוֹן. אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ -
 מִשׁוּם שֶׁגִּנְזוּ אוֹתוֹ לְצְדִיקִים
 בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

פְּעֻלְתָּ דָּא גֵן עֵדֵן עֲלָאָה. דְּכְתִיב, (שמות טו)
 מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ יי, וְדָא הוּא
 פְּעֻלְתָּ לְחוּסִים בְּךָ. (בראשית מו ע"ב) נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם
 דָּא גֵן עֵדֵן דִּלְתַתָּא דְּכָל צְדִיקֵיָא תַּמָּן קִיָּמִי
 בְּרוּחָא, דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּלָבוּשׁ יָקָר, כְּגוֹנָא
 וְדִיּוּקָנָא דְּהֵאִי עֲלָמָא, וְדָא אִיהוּ נִגְדַּד בְּנֵי
 אָדָם, בְּהֵהוּא דִּיּוּקָנָא דְּבְנֵי אָדָם דְּהֵאִי עֲלָמָא,

פְּעֻלְתָּ - זֶה גֵן הָעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן,
 שֶׁכְּתוּב (שמות טו) מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ
 פְּעֻלְתָּ ה'. וְזֶהוּ פְּעֻלְתָּ לְחוּסִים
 בְּךָ. נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם - זֶה גֵן הָעֵדֵן
 שֶׁלְמַטָּה שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים
 שָׁם בְּרוּחַ, שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה בְּלָבוּשׁ
 צוּרָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה,

יָקָר כְּצוּרָה וְדִיּוּקָן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶהוּ נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם, בְּאוֹתָהּ

ונמצאים שם ופורחים באור ועולים לתוף ישיבת הרקיע באותו גן העדן שלמעלה. ופורחים ורוחצים בטלי נהרות אפרסמון טהור, ויורדים ושורים למטה. ולפעמים נראים נגד בני אדם לעשות להם נסים כמו מלאכים עליונים, כמו שראינו עכשו את אור המאור העליון, ולא זכינו להסתפל ולדעת בסודות של חכמה יותר.

פתח רבי אבא ואמר, (שופטים יג) ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות פי אלהים ראינו. אף על גב שמנוח לא היה יודע מה מעשהו - אמר, הואיל וכתוב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ודאי אנו ראינו, ומשום כך מות נמות. ואנו ראינו וזכינו לאור הגה שהיה הולך עמנו ונתקיים בעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא שלח אותו אלינו להודיענו סודות של החכמה שגלה, אשרי חלקנו.

הרבו. הגיעו להר אחד והיתה השמש נוטה. התחילו ענפי האילן של ההר להקיש זה עם זה ואמרו שירה. בעודם הולכים, שמעו קול אחד חזק שהיה אומר: בני אלהים קדושים, אותם שהתפזרו בין החיים של העולם הזה, אותם מאורות בני הישיבה, התקבצו למקומם להשתעשע עם רבונכם בתורה. פחדו אלו ועמדו במקומם וישבו. בינתיים יצא קול כמו מקדם ואמר: סלעים חזקים פטישים רמים, הנה בעל הגונים מרקם בצוירים עומד על כסא השלטון, הפנסו והתקבצו.

בשעה ההיא שמעו את קול ענפי האילנות חזק ומקרה, והיו אומרים, (תהלים קט) קול ה' שובר ארזים. נפלו על פניהם רבי

וקימי תמן, ופרחי באורא וסלקי לגו מתיבתא דרקייעא בההוא גן עדן דלעילא. ופרחי ואסתחין בטלי נהרי אפרסמונא דכיא ונחתו ושראן לתתא. ולזמנין אתחזון נגד בני אדם למעבד לון נסין כמלאכין עלאין, כגוונא דחזינא השתא נהירו דבוצינא עלאה ולא זכינא לאסתפלא ולמנדע רזין דחכמתא יתיר.

פתח רבי אבא ואמר (שופטים יג) ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות פי אלהים ראינו, אף על גב דמנוח לא היה יודע מאי עבידתיה, אמר הואיל וכתוב, (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ודאי אנו חזינן וכגין כך מות נמות. ואנו חמינן וזכינן לנהורא דא דהוה אזיל בהדן ונתקיים בעלמא. דהא קדשא בריה הוא שהיה לגבן לאודעא לן רזין דחכמתא דגלי, זכאה חולקנא.

אזלו, מטו לחד טורא והוה נטי שמשא. שרו ענפין דאילנא דטורא לאקשא דא בדא ואמרי שירתא. עד דהוו אזלי, שמעו חד קלא תקיפא דהוה אמר בני אלהין קדישין אנון דאתפדרו ביני חייא דהאי עלמא, אנון בוציני בני מתיבתא, אתפנשו לדוכתייהו לאשתעשעא במאריכוון באורייתא. דחילו אלין וקאימו בדוכתייהו ויתבי. אדהכי נפיק קלא כמלקדמין ואמר טגרין תקיפין פטישין רמאין הא מארי דגוונין מרקמא בצוירין קאים על אצטוונא, עולו ואתפנשו.

בההיא שעתא שמעו קל ענפי דאילנין רב ותקיף והוה אמרי (תהלים כט) קול יי שובר ארזים. נפלו על אנפיהו רבי אלעזר ורבי אבא ודחילו סגיא נפל עליהו, קאמו

בְּהִילּוֹ וְאֶזְלוּ וְלֹא שָׁמְעוּ מִיְדֵי. נִפְקוּ מִן טוֹרָא וְאֶזְלוּ.

בְּדַ מְטוּ לְבֵי רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חֲמוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי תַמָּן. חָדוּ, (דף י"ב) חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לוֹן וְדַאי אֲרַחָא דְנִסְיִן וְאֶתִין עֲלֵאִין קָא עֲבַרְתוֹן, דְּאֲנָא דְמִיכְנָא הַשְׁתָּא וְחֲמִינָא לְכוּ וְלִבְנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע דְקָא מְשַׁדֵּר לְכוּ תְרִין עֶטְרִין עַל יְדָא דְחַד סָבָא לְאַעֲטָרָא לְכוּ. וְדַאי בְּאֲרַחָא דָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוָה. תּוּ דְחֲמִינָא אֲנַפְיִכוּ מְשַׁנְיִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי יְאוֹת אֲמַרְתוֹן דְחַכְמֵי עֲדִיף מִנְבִיא.

אֲתָא רַבִּי אֶלְעָזָר וְשׁוּי רִישֵׁי בֵין בְּרַכּוּי דְאַבּוּי וְסָח (לִיה) עוֹבְדָא. דְחִיל רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכָה אָמַר (חֲבִיקוּ א) יִי שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי. הַאי קָרָא חֲבִיקוּק אָמְרוּ בְּשַׁעֲתָא דְחַמָּא מִיתְתִּיה וְאֶתְקִיָּים עַל יְדָא דְאַלִישֵׁעַ. אֲמַאי אֲקָרִי חֲבִיקוּק. בְּגִין דְכָתִיב, (מַלְכִים ב ד) לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חִיָּה אֶת חוֹבְקֵת בֶּן. וְדָא בְרִיה (בְּרַח) דְשׁוֹנְמִית הָוָה. וְתִרִין חֲבִיקוּן הָוּוּ, חַד דְאִימִיה וְחַד דְאַלִישֵׁעַ. דְכָתִיב, (מַלְכִים ב ד) וַיִּשָׁם פִּיו עַל פִּיו.

אֲשַׁבְּחָנָא בְּסַפְרָא דְשַׁלְמָה מְלָפָא, שְׁמָא גְלִיפָא דְשַׁבְעִין וְתִרִין שְׁמָהן אֲגְלִיף עֲלוּי בְתַבִּין. בְּגִין דְאֶתְוּוֹן דְאַלְפָא בֵיתָא דְאַגְלִיף בֵּיה אָבּוּי בְּקַדְמִיתָא פֶּד מִית פְּרָחוּ מִנְיָה. וְהַשְׁתָּא דְאַלִישֵׁעַ חֲבַק לִיה אֲגְלִיף בֵּיה פֶּל אֲנוּן אֶתְוּוֹן דְשַׁבְעִין וְתִרִין שְׁמָהן. וְאֶתְוּוֹן דְאִילִין שַׁבְעִין וְתִרִין שְׁמָהן גְלִיפֵן אֲנוּן מְאֵתָן וְשִׁיתְסַר אֶתְוּוֹן. וְכִלְהוּ אֶתְוּוֹן אֲגְלִיף בְּרוּחִיה (נ"א בְּרִיפּוֹרָא) אֲלִישֵׁעַ, בְּגִין לְקִיָּמָא לִיה בְּאֶתְוּוֹן דְשַׁבְעִין וְתִרִין שְׁמָהן. וְקָרָא לִיה חֲבִיקוּק. שְׁמָא דְאַשְׁלִים לְכָל

אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וּפְחַד רַב נָפֵל עֲלֵיהֶם. קָמוּ בְּחַפְזוֹן וְהִלְכוּ, וְלֹא שְׁמַעוּ דְכָר. יֵצְאוּ מִן הָהָר וְהִלְכוּ. בְּשִׁהֲגִיעוּ לְבֵית רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא, רָאוּ שָׁם אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי. שְׁמַחוּ. שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר לְהֶם, וְדַאי דִרְךָ שֶׁל נְסִים וְאוֹתוֹת עֲלִיוֹנִים עֲבַרְתֶּם, שְׁאֲנִי יִשְׁנַתִּי כְּאֵן, וְרֵאִיתִי אֶתְכֶם וְאֶת בְּנֵיהוּ בֶן יְהוּדָע שְׁשׁוֹלַח לְכֶם שְׁתִּי עֶטְרוֹת עַל יְדֵי זְקֵן אֶחָד לְעֶטְרָכֶם. וְדַאי שְׁבַדְרָךְ הַזֶּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה. וְעוֹד, שְׁרֵאִיתִי אֶת פְּנֵיכֶם מְשֻׁנוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יִפֶּה אֲמַרְתֶּם, שְׁחַכְמֵי עֲדִיף מִנְבִיא.

בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְשָׁם אֶת רֵאשׁוּ בֵין בְּרַכּוּי אָבּוּי וְסַפְרָא (ל"ז) הַמְעַשָּׂה. פְּחַד רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכָה. אָמַר (חֲבִיקוּ א) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי. אֶת חֲבִיקוּק הַזֶּה אָמַר חֲבִיקוּק בְּשַׁעֲתָא שְׁרָאָה מִיתְתוּ וְהַתְקִים עַל יְדֵי אֲלִישֵׁעַ. לְמָה נִקְרָא חֲבִיקוּק? מְשׁוּם שְׁכַתוּב (מַלְכִים-ב ד) לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חִיָּה אֶת חוֹבְקֵת בֶּן. וְזֶה הָיָה בְּנֵה שֶׁל הַשׁוֹנְמִית. וְשׁוּי חֲבִיקוּם הָיוּ - אֶחָד שֶׁל אֲמוּ, וְאֶחָד שֶׁל אֲלִישֵׁעַ, שְׁכַתוּב (שם) וַיִּשָׁם פִּיו עַל פִּיו.

מְצָאנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שַׁלְמָה הַמְלִיךְ שָׁם חֲבִיקוּק שְׁשַׁבְעִים וְשָׁנִים שְׁמוֹת חֲבִיקוּם עֲלוּי בְּתַבּוֹת, מְשׁוּם שְׁאוֹתִיּוֹת הָא"ב שְׁחַקְק בּוּ אָבּוּי בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּשִׁמְתָא, פְּרָחוּ מִמְנוּ. וְכָעֵת כְּשֶׁאֲלִישֵׁעַ חֲבַק אוֹתוֹ, חֲקַק בּוּ כָּל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁבְעִים וְשָׁנִים הַשְׁמוֹת, וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁבְעִים וְשָׁנִים הַשְׁמוֹת הִלְלוּ הַחֲבִיקוּם הֶם מְאֵתִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת. וְאֶת כָּל הָאוֹתִיּוֹת חֲקַק בְּרוּחוֹ (נ"א בְּרִיפּוֹרָא) אֲלִישֵׁעַ, כְּדֵי לְהַעֲמִידוּ בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁבְעִים וְשָׁנִים

שמות. וקרא לו חֲבֻקִיק, השם שמשלים את כל הצדדים, משלים את החבוקים, כמבאר. והשלים לסוד של מאתים ושש עשרה האותיות של השם הקדוש. בכתובות התקנים להחזיר את רוחו, ובאותיות התקנים כל גופו על קיומו, ועל כן נקרא חֲבֻקִיק.

והוא אמר (חבוקי א) ה' שִׁמְעָתִי שִׁמְעָךְ יְרֵאתִי. שִׁמְעָתִי מֵהַשְׁהִיָּה לִי שִׁטְעָמְתִי מֵהָעוֹלָם הַהוּא וּפְחַדְתִּי. הַתְּחִיל לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל נַפְשׁוֹ וְאָמַר, ה', פִּעֲלֶךָ שִׁעֲשִׂית לִי, בְּקָרְבִי שְׁנַיִם יְהִיו חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכֹל מִי שֶׁנִּקְשַׁר בְּאוֹתָן הַשְּׁנַיִם הַקְּדֻמוֹנִיּוֹת, הַחַיִּים נִקְשָׁרִים בּוֹ. בְּקָרְבִי שְׁנַיִם תּוֹדִיעַ לְאוֹתָהּ הַדְּרֻגָּה שְׂאִין בַּה חַיִּים כָּלֵל.

בְּכַה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אֶף אֲנִי מִמֶּה שִׁשְׁמַעְתִּי פְּחַדְתִּי מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַרִים יְדוֹ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמַר, וּמֵה רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן, אֹרֹר הַתּוֹרָה, אַתְּם זְכִיתֶם לְרֵאוֹת פְּנִים בְּפָנַי, וְלֹא זְכִיתִי בּוֹ. נִפְלַע עַל פְּנָיו וְרָאָה אוֹתוֹ עוֹקֵר הַרִים מְאִיר גְּרוֹת בְּהִיכַל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם תְּהִיּוּ שְׁכָנַי בְּעַלֵּי הַוָּרָאָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵהִיּוֹם הַהוּא הָיָה קוֹרָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי חִיָּיא פְּתַח, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֹמְדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכָמָה, פְּסוּקִי זֶה כֶּף צְרִיף לְכַתֵּב: סוֹף חֲכָמָה יֵרָאת ה', בְּגִלְלַת שִׁירָאת ה' הִיא סוֹף חֲכָמָה. (נ"א אֵלָא הִיא רֵאשִׁית) לְהַכְּנִס לְתוֹךְ הַדְּרֻגָּה שֶׁל חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שִׁפְתוּב (שם קיח)

סְטָרִין. אֲשָׁלִים לְחֻבּוּקִין כְּדֹאֲתָמַר. וְאֲשָׁלִים לְרֵזָא דְמֵאֲתָן וְשִׁיתְסַר אֲתוֹן דְשָׁמָא קְדִישָׁא. בְּתַבִּין אֲתַקִּיִּים לְאַהֲרָא רֹחִיָּה, וּבְאַתּוֹן אֲתַקִּיִּים כָּל גּוּפִיָּה עַל קִיּוּמִיָּה. וְעַל דָּא אֲקָרִי חֲבֻקִיק.

וְאִיהוּ אָמַר (חבוקי א) יְי שִׁמְעָתִי שִׁמְעָךְ יְרֵאתִי, שִׁמְעָנָא מֵה דְהוּה לִי דְאַטְעִימָנָא מֵהֵוּא עֲלָמָא וְדְחִילָנָא. שָׂרָא לְמַתְבַּע רַחֲמִין עַל נַפְשִׁיָּה וְאָמַר יְי פִּעֲלֶךָ דְעַבְדְּתָ לִי בְּקָרְבִי שְׁנַיִם יְהוֹן חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכֹל מֵאֵן דְאַתְקָשֶׁר בְּאַנּוֹן שְׁנַיִם קְדֻמוֹנִיּוֹת חַיִּין אֲתַקְשְׁרוּ בִּיָּה. בְּקָרְבִי שְׁנַיִם תּוֹדִיעַ לְהֵוּא דְרֻגָּא דְלִית (ב"ה) חַיִּין כָּלֵל.

בְּכַה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר אוֹף אֲנָא מִמֶּה דְשִׁמְעָנָא דְחִילָנָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זְקִיף יְדוֹי עַל רִישִׁיָּה וְאָמַר וּמֵה רַב הַמְּנוּנָא סְבָא נְהִירוֹ דְאוֹרִיָּיתָא זְכִיתוֹן אֲתוֹן לְמַחְמִי אֲפִין בְּאַפִּין וְלֹא זְכִינָא בִּיָּה. נִפְלַע עַל אֲנַפּוּי וְחָמָא לִיָּה מְעַקֵּר טוֹרִין מִנְהִיר שְׂרָגִין בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא מְשִׁיחָא. אָמַר לִיָּה רַבִּי בְּהֵוּא עֲלָמָא תְּהוֹן שְׁבָבִין מְאַרִי אוּלְפָּנִין קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵהֵוּא יוֹמָא הוּה קָרִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל כְּמֵה דְאַתְ אָמַר, (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי חִיָּיא פְּתַח (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יֵרָאת יְי שְׁכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֹמְדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכָמָה, הַאי קָרָא הָכִי מִיבְעִי לִיָּה, סוֹף חֲכָמָה יֵרָאת יְי, בְּגִין דְיֵרָאת יְי סוֹף חֲכָמָה אִיְהִי. (נ"א אֵלָא אִיְהִי רֵאשִׁית) לְעֵאֱלָא לְגוֹ דְרֻגָּא דְחֲכָמָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיח) פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָקָה. זֶה הַשַּׁעַר לִי וְדָאִי,

דאי לא ייעול בהאי תרעא לא ייעול לעלמין. למלכא עלאה דאיהו עלאה וטמיר וגניז ועביד ליה תרעין אלין על אלין ולסוף כל תרעין עבד תרעא חד בכמה מנעולין בכמה פתחין בכמה היכלין אלין על אלין. אמר כל מאן דבעי למיעל לגבאי תרעא דא יהא קדמאה לגבאי, מאן דיעול בהאי תרעא יעול. אוף הכי תרעא קדמאה לחכמה עלאה יראת ה' איהי. ודא איהי ראשית

פתחו לי שערי צדק. זה השער לה, ודאי. שאם לא יפנס בשער זה, לא יפנס לעולמים. (משל) למלך עליון שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה שער אחד בכמה מנעולים, בכמה פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה, ואמר: כל מי שרוצה להפנס אלי - שער זה יהיה ראשון לגבי. מי שיפנס בשער זה - יפנס. גם כן שער ראשון לחכמה עליונה, יראת ה' היא. וזהי ראשית.

ב, שנים הם שמתחברים כאחד, ואלה שתי נקודות - אחד גנוז ונסתר, ואחד עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוד נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי שנוטל זה נוטל זה, והכל אחד. שהרי הוא ושמו אחד, שכתוב (שם 25) וידעו כי אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת ה'? בגלל שהוא עץ של טוב ורע. זכה בן האדם - הנה טוב. ואם לא זכה - הנה רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה שער להפנס לכל טוב שבעולם. שכל טוב - אלה שני שערים שהם כאחד.

רבי יוסי אמר, שכל טוב - זה עץ החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל. ועל שלא שורה בו רע הוא שכל טוב בלא רע. לכל עשיהם - אלו חסדי דוד הנאמנים, תומכי התורה. ואותם תומכי התורה פביכול הם עושים. כל אלו שעוסקים בתורה אין בהם עשיה בעוד שעוסקים בה. אותם שתומכים בהם יש בהם עשיה, ובכח זה כתוב תהלתו עמדת לעד, ועומד הפסא על עמדו כראוי.

רבי שמעון היה יושב ועוסק

ב, תרין אנון דמתחברין פחדא, ואנון תרין נקודין, חד גניזא וטמירא וחד קיימא באתגליא. ובגין דלית להו פירוודא אקרון ראשית. חד ולא תרין. מאן דנטיל האי נטיל האי. וכלא חד דהא הוא (שמיה) ושמייה חד דכתיב, (תהלים 85) וידעו כי אתה שמך יי לבדך. אמאי אקרי יראת יי, בגין דאיהו אילנא דטוב ורע, זכי בר נש הא טוב ואי לא זכי הא רע. (דף פ"א ט"ו) ועל דא שרי בהאי אתר יראה. ודא תרעא לעאלא לכל טובא דעלמא. שכל טוב אלין תרין תרעין דאנון פחדא.

רבי יוסי אמר שכל טוב דא אילנא דחיי דאיהו שכל טוב בלא רע כלל. ועל דלא שריא ביה רע איהו שכל טוב בלא רע. לכל עושיהם, אלין חסדי דוד הנאמנים תמכין אורייתא. ואנון דתמכין אורייתא פביכול אנון עבדין. כל אנון דלעאן באורייתא לית בהו עשיה בעוד דלעאן בה. אנון דתמכין לון אית בהו עשיה. ובחילא דא כתיב תהלתו עומדת לעד וקיימא פורסייא על קיומיה פדקא יאות.

רבי שמעון הנה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלה אתחברת בבועלה. דתנינן

בתורה בלילה שהפלה מתחברת
בבעלה. ששנינו, כל אותם
החברים בני היכל הפלה,
הצטרכו באותו לילה שהפלה
עתידה להיות למחרת בתוך
החפה עם בעלה להיות עמה כל
אותו הלילה, ולשמח עמה
בתקונייה שהיא מתפקנת לעסק
בתורה, מתורה לנביאים,
ומנביאים לכתובים, ובדרשות
הפסוקים ובסודות החכמה,
בגלל שאלו הם תקונייה
ותכשיטיה, והיא ועלמותיה
נכנסת ועומדת על ראשיהם
ומתפקנת בהם, ושמחה בהם כל
אותו הלילה, ולמחרת לא נכנסת
לחפה אלא יחד אתם. ואלה
נקראים בני החפה. וכיון
שנכנסת לחפה, הקדוש ברוך
הוא שואל עליהם ומברך אותם,
ומעטר אותם בעטרת הפלה.
אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים
מרוננים ברנת התורה ומחדשים
דברי תורה כל אחד ואחד מהם,
והיה שמח רבי שמעון וכל שאר
החברים. אמר להם רבי שמעון,
בני, אשרי חלקכם, בגלל שמחר
לא תכנס הפלה לחפה אלא יחד
אתכם. בגלל שכלם שמתקנים
תקונייה בלילה הזה ושמים בה,
כלם יהיו רשומים וכתובים
בספר הזכרונות, והקדוש ברוך
הוא מברכם בשבעים ברכות
ועטרות של עולם העליון.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים יט)
השמים מספרים כבוד אל וכו'.
פסוק זה הרי העמדנוהו. אבל
בזמן זה שהפלה מתעוררת
להכנס לחפה, למחרת מתפקנת
ומאירה בקשויטה יחד עם
החברים ששמחו עמה כל אותו
הלילה, והיא שמחה אתם.
ולמחרת כמה אוכלוסים, צבאות ומרכבות חילות ומחנות אמה, והיא וכלם מחכים לכל אחד

כל אנון חבריא דבני היכלא דכלה אצטריכו
בהיא ליליא דכלה אודמנת למהוי ליומא
אחרא גו חופה בבעלה למהוי עמה כל ההוא
ליליא, ולמחדי עמה בתקונה דאיהי
אתפקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים
ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי וברזי
דחכמתא. בגין דאלין אנון תיקונין דילה
ותכשיטה. ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת
על רישיהון ואתפקנת בהו וחדת בהו כל
ההוא ליליא. וליומא אחרא לא עאלת
לחופה אלא בהדייהו. ואלין אקרון בני
חופתא. וכיון דעאלת לחופתא קדשא בריך
הוא שאיל עליהו ומברך לון ומעטר לון
בעטרהא דכלה. זפאה חולקהון.

והיה רבי שמעון וכלהו חבריא מרוננין
ברנה דאורייתא ומחדשין מלין
דאורייתא כל חד וחד מנייהו. והיה חדי רבי
שמעון וכל שאר חבריא. אמר לון רבי
שמעון, בני זפאה חולקכון בגין דלמחר לא
תיעול פלה לחופה אלא בהדייכו. בגין
דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא וחדאן
בה פלה יהון רשימין וכתובין בספרא
דדכרניא וקדשא בריך הוא מברך לון
בשבעין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה.

פתח רבי שמעון ואמר (תהלים יט) השמים
מספרים כבוד אל וגו' קרא דא הא
אוקימנא ליה. אבל בזמנא דא דכלה אתערא
למיעל לחופה ביומא דמחר אתפקנת
ואתנהירת בקישוטהא בהדי חבריא דחדאן
עמה כל ההיא ליליא ואיהי חדאת עמהון.
וביומא דמחר כמה אוכלוסין חילין
ומשריין מתפנשין בהדה. ואיהי וכלהו
ולמחרת כמה אוכלוסים, צבאות ומרכבות חילות ומחנות אמה, והיא וכלם מחכים לכל אחד

מחפאן לכל חד וחד דתקיננו לה בהאי ליליא. כיון דמתחברין כחדא ואיהי חמאת לבעלה מה כתיב השמים מספרים כבוד אל. השמים דא חתן דעאל לחופה. מספרים, מנהרין כזוהרא דספיר, דנהיר וזהיר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא.

ואחד שתקנו אותה בלילה הזה. כיון שמתחברים כאחד והיא רואה את בעלה, מה כתוב? השמים מספרים כבוד אל. השמים - זה החתן שנכנס לחפה. מספרים - מאירים כזהר הספיר שמאיר וזהר מסוף העולם ועד סוף העולם.

כבוד אל, דא כבוד פלה דאקרי אל, דכתיב, (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל יומי שתא אקרי אל, והשתא דהא עאלת לחופה אקרי כבוד, ואקרי אל. יקר על יקר. נהירו על נהירו. ושלטנו על שלטנו. פדין בהיא שעתא דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה, פל אנון חבריאי דאתקיננו לה פלהו אתפראשי בשמקן תמן הדא הוא דכתיב, (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו, אליו אנון מארי קיימא דברית בהדי כלה, ואנון מארי קיימא דברית אקרון מעשה ידיו, כמה דאת אמר, (תהלים ז) ומעשה ידינו כוננהו דא ברית קיימא דחתים בבשרא דבר נש.

כבוד אל - זה כבוד פלה שנקרא אל, שכתוב (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל ימי השנה נקרא אל, וכעת כשהרי נכנסת לחפה, נקרא כבוד ונקרא אל. כבוד על כבוד. אור על אור. שלטון על שלטון. ואז באותה שעה שהשמים נכנס לחפה ובא ומאיר לה, כל אותם החברים שהתקיננו אותה, כלם מתפרשים בשמותם שם, וזהו שכתוב ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו - אלה אותם בעלי קיום הברית יחד עם הפלה. ואותם בעלי קיום הברית נקראים מעשה ידיו, כמו שנאמר ומעשה ידינו כוננהו, זו ברית הקיימת שחתומה בבשר בן האדם.

רב המנונא סבא אמר הכי (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא בישא, ויהא גרים למחטי לההיא בשר קדש דחתים ביה ברית קדישא. דאילו עביד כן משכין ליה לגיהנם. וההוא דממונה על גיהנם דומ"ה שמיה. וכמה רבוא דמלאכי חבלה בהדיה. וקאים על פתחא דגיהנם, וכל אנון דנטרו ברית קדישא בהאי עלמא, לית ליה רשו למקרב בהו.

רב המנונא הנקן אמר כך, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרום להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש, שאם עושה כך, מושכים אותו לגיהנם. ואותו ממנה על הגיהנם דומ"ה שמו, וכמה רבואות של מלאכי חבלה יחד אתו, ועומד על פתח הגיהנם, וכל אותם ששמרו ברית הקדש בעולם הזה אין לו רשות לקרב אליהם.

דוד מלפא בשעתא דאירע ליה ההוא עובדא דחיל. בההיא שעתא סליק דומ"ה קמי קדשא בריך הוא ואמר ליה מארי דעלמא (דף פ"ב ע"ב) כתיב בתורה (ויקרא כ)

דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם,

כתוב בתורה (ויקרא ב) ואיש אשר
 ינאף את אשת איש, וכתוב (שם יח)
 ואל אשת עמיתך וכו'. דוד
 שקלקל ברית בערוה מהו (מה
 דינו)? אמר לו הקדוש ברוך הוא:
 דוד צדיק הוא, וברית הקדש על
 תקונו עומד, שהרי לפני גלוי
 שמזמנת לו בת שבע מיום
 שנברא העולם.

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו
 לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתר
 היה מה שהיה, שהרי כל אלו
 שעולים לקרב, לא עולה אחד
 מהם עד שפוטר אשתו בגט.
 אמר לו: אם כן, היה לו לחפות
 שלשה חדשים, ולא חפה. אמר
 לו: במה עומד הדבר? במקום
 שחוששים שהיא מעברת, וגלוי
 לפני שאוריה לא קרב אליה
 מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו
 לעדות. כתוב אוריה, וכתוב
 אוריהו. שמי חתום עמו, שלא
 שמש בה לעולמים. אמר לו:
 רבון העולם, זה מה שאמרת -
 אם לפניך גלוי שאוריה לא שכב
 עמה, לפניו האם גלוי? היה לו
 לחפות לה שלשה חדשים. ועוד,
 אם ידע שמעולם לא שכב עמה,
 אז למה שלח לו דוד וצוה עליו
 לשמש עם אשתו, שכתוב
 (שמואל-ב יא) רד לביתך ורחץ

רגליך?

אמר לו: ודאי לא ידע, אבל
 חפה יותר משלשה חדשים,
 שהרי ארבעה חדשים היו, שפך
 למדנו, בעשרים וחמשה בניסן
 העביר דוד פרוז בכל ישראל,
 והיו עם יואב בשבעה ימים
 שפסיון, והלכו והשחיתו ארץ
 בני עמון. שהו שם סיון תמוז אב
 ואלול, ובעשרים וארבעה
 באלול היה מה שהיה עם בת
 שבע, וביום הפורים מחל לו

ואיש אשר ינאף את אשת איש. וכתוב ואל
 אשת עמיתך וגו'. דוד דקלקל ברית בערוה
 מהו. אמר ליה קדשא בריך הוא דוד זכאה
 הוא, וברית קדישא על תקוניה קיימא, דהא
 גלי קדמי דאזמנת ליה בת שבע מיומא
 דאתברי עלמא.

אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא גלי. אמר
 ליה ותו בהתירא הוה מה דהוה. דהא
 כל אנון דעאלו לקרבא לא עאל חד מנייהו
 עד דאפטר בגט לאנתתיה. אמר ליה אי הכי
 הוה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריך. אמר
 ליה במאי אוקים מלה באתר דחיישינן דהיא
 מעוברת, וגלי קדמי דאוריה לא קריב בה
 לעלמין דהא שמי חתים בגייה לסהדותא.
 פתיב אוריה וכתוב אוריהו שמי חתום בהדיה
 דלא שמש בה לעלמין. אמר ליה, מארי
 דעלמא הא מה דאמרית אי קמך גלי דלא
 שכיב בהדה אוריה, קמיה מי גלי, הוה ליה
 לאורכא לה תלת ירחי. ותו אי ידע דלא
 שכיב בהדה לעלמין אמאי שדר לה דוד
 ופקיד עליה לשמשא באנתתיה דכתוב, (שמואל

ב יא) רד לביתך ורחץ רגליך.

אמר ליה ודאי לא ידע, אבל יתיר מתלת
 ירחי אוריך דהא ארבע ירחי הוו.
 דהכי תנינן בחמשה ועשרים דניסן אעבר
 דוד פרוזא בכל ישראל, והוה עם יואב
 בשבעה יומין דסיון ואזלו וחבלו ארעא דבני
 עמון. סיון ותמוז ואב ואלול אשתהו שם.
 ובארבעה ועשרים באלול הוה מה דהוה
 מפת שבע. וביומא דכפורי מחל ליה קדשא
 בריך הוא, ההוא חובה. ואית דאמרי בשבעה
 באדר אעבר פרוזא ואתפנשו בחמיסר דאייר,
 הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר פרוז, והתפנסו בחמשה עשר

בְּאֵיֶר, וּבְחַמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאֵלוֹל
הָיָה מֵה שֶׁהָיָה עִם בֵּת שֶׁבַע,
וּבְיָוִם הַכַּפּוּרִים הִתְבַּשֵּׁר (שם יב)
גַּם ה' הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת.
מֵה זֶה לֹא תָמוּת? לֹא תָמוּת בְּיַד
דְּוִמָּה.

אָמַר דְּוִמָּה: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי
דְּבַר אֶחָד יֵשׁ לִי אֱלֹיו, שֶׁהוּא
פָּתַח פִּי וְאָמַר (שם) חֵי ה' פִּי בֶן
מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת, וְהוּא דָן
אֶת נַפְשׁוֹ. טְרוּנְיָא יֵשׁ לִי עָלָיו.
אָמַר לוֹ: אֵין לָךְ רְשׁוּת, שְׁהָרִי
הוֹדָה לְפָנַי וְאָמַר חֲטָאתִי לָהּ,
אֵף עַל פִּי שְׁלֵא חֲטָא. אָבֵל בְּמָה
שֶׁחֲטָא בְּאוּרֵיהּ, עֲנֵשׁ פְּתַבְתִּי
עָלָיו וְקַבֵּל. מִיַּד חֲזַר דְּוִמָּה
לְמַקּוּמוֹ בְּפַחֵי נַפְשׁוֹ. וְעַל זֶה אָמַר
דְּוִד, (תהלים צד) לֹוִלִי ה' עֲזָרְתָה לִי
כַּמְעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לֹוִלִי
ה' עֲזָרְתָה לִי שֶׁהָיָה אֶפְסוּטְרוֹפּוּס
שְׁלִי, כַּמְעַט שְׁכָנָה וְכוּ'. מֵה זֶה
כַּמְעַט? כִּמוֹ חוּט דֶּק כִּמוֹ הַשְּׁעוּר
שִׁישׁ בִּינִי וּבֵין הַצַּד הָאֲחֵר,
כְּאוֹתוֹ שְׁעוּר הָיָה שְׁלֵא שְׁכָנָה
דְּוִמָּה נַפְשִׁי.

וְכֵן צְרִיךְ בֶּן אָדָם לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא
יֵאמַר דְּבַר בְּדוּד, בְּגִלְל שְׁלֵא
יֻכַל לֹאמַר לְדְוִמָּה (קהלת ה) פִּי
שֶׁגָּגָה הִיא, כִּמוֹ שֶׁהָיָה לְדוּד
וְנִצַּח אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדִין. לְמָה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל
קוֹלְךָ - עַל אוֹתוֹ קוֹל שֶׁהוּא אָמַר,
וְחַבֵּל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִיךָ - זֶה בְּשֵׁר
קִדְשׁ בְּרִית הַקְּדוּשׁ שֶׁפָּגַם וְנִמְשָׁף
בְּגִיְהֵנָם עַל יְדֵי דְּוִמָּה. וּבְגִלְל זֶה
(תהלים ט) וּמַעֲשֵׂה יְדֵיו מְגִיד
הַרְקִיעַ. אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
שֶׁהִתְחַבְּרוּ עִם הַכֹּהֵן הַזֶּה וּבְעֵלֵי
בְרִיתָהּ, מְגִיד וְרוּשָׁם כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ? זֶהוּ הַרְקִיעַ
שְׁבוּ חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכְבָּים
וּמְזֻלוֹת, וְזֶהוּ סֵפֶר זְכָרוֹן, הוּא
מְגִיד וְרוּשָׁם אוֹתָם וְכוֹתֵב לְהִיּוֹת בְּנֵי הַיְחָל וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנָם תְּמִיד.

וּבְחַמְסִיר בְּאֵלוֹל הָוָה מֵה דְּהוּה מִבֵּת שֶׁבַע,
וּבְיָוִם דְּכַפּוּרָא אֲתַבְּשֵׁר (שמואל ב יב) גַּם יִי
הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת. מֵאִי לֹא תָמוּת, לֹא
תָמוּת בְּיַד דְּוִמָּה.

אָמַר דְּוִמָּה מְאֵרִי דְּעֲלָמָא הָא מְלָה חֲדָא
אֵית לִי גְבִיָּה דְּאִיהוּ אֲפָתַח פּוּמִיָּה
וְאָמַר (שמואל ב יב) חֵי יִי פִי בֶן מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה
זֹאת וְאִיהוּ דָן לְנַפְשֵׁיהּ טְרוּנְיָא אֵית לִי עָלֶיהָ.
אָמַר לִיָּהּ, לֵית לָךְ רְשׁוּת דְּהָא אוּדִי לְגַבְּאִי
וְאָמַר חֲטָאתִי לִי וְאֵף עַל גַּב דְּלֵא חָב. אָבֵל
בְּמָה דְּחֲטָא בְּאוּרֵיהּ עוֹנֶשָׁא כְּתַבִּית עָלֶיהָ
וְקַבֵּל. מִיַּד אֲהַדְרֵי דְּוִמָּה לְאֲתַרִּיהּ בְּפַחֵי
נַפְשׁוֹ. וְעַל דָּא אָמַר דְּוִד (תהלים צד) לֹוִלִי יִי
עֲזָרְתָה לִי כַּמְעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לֹוִלִי ה'
עֲזָרְתָה לִי דְּהוּה אֶפְסוּטְרוֹפָא דִּילִי. כַּמְעַט
שְׁכָנָה וְגו'. מֵהוּ כַּמְעַט, כְּחוּטָא דְּקִיק
כְּשִׁיעוּרָא דְּאֵית בֵּינֵי וּבֵין סְטָרָא אֲחֵרָא,
כְּהוּא שְׁעוּרָא הוֹת דְּלֵא שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי.
וּבְגִין כֶּף, בְּעֵי לְאִסְתְּמָרָא בַר נֶשׁ דְּלֵא יִימָא
מְלָה כְּדוּד. בְּגִין דְּלֵא יְכִיל לְמִימַר
לְדְוִמָּה (קהלת ה) פִּי שֶׁגָּגָה הִיא, כְּמָה דְּהוּה לְדוּד
וְנִצַּח לִיָּהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִינָא. לְמָה
יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלְךָ עַל הַהוּא קוֹל
דְּאִיהוּ אָמַר. וְחַבֵּל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִיךָ דָּא בְּשֵׁר
קִדְשׁ בְּרִית קְדִישָׁא דְּפָגַם וְאֲתַמְּשָׁף בְּגִיְהֵנָם
עַל יְדֵי דְּוִמָּה. וּבְגִין כֶּף (תהלים ט) וּמַעֲשֵׂה יְדֵיו
מְגִיד הַרְקִיעַ אֵלִין אֲנוּן חֲבָרִיָּא דְּאֲתַחְבְּרוּ
בְּכֹלָה דָּא וּמְאֵרִי קִימָא דִּילָהּ. מְגִיד וְרָשִׁים
כֹּל חַד וְחַד. מָאן הַרְקִיעַ. דָּא אִיהוּ הַרְקִיעַ
דְּבִיָּה חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכְבָּיָא וּמְזֻלִי, וְדָא אִיהוּ
סֵפֶר זְכָרוֹן. אִיהוּ מְגִיד וְרָשִׁים לְהוּ וְכַתִּיב לְהוּ
לְמַהוּי בְּנֵי הַיְחָלָא וּלְמַעַבְד רְעוּתָהוֹן תְּדִיר.

מְגִיד וְרוּשָׁם אוֹתָם וְכוֹתֵב לְהִיּוֹת בְּנֵי הַיְחָל וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנָם תְּמִיד.

(סו) יום ליום יביע אמר - יום קדוש מאותם ימים עליונים של המלך, משבחים אותם החברים ואומרים אותו דבר שאמר כל אחד לחברו. יום ליום יביע אותו אמר ומשבחו, ולילה ללילה - כל דרגה שמשלמת [נ"א ששולמת] בלילה משבח זה לזה אותו דעת של כל אחד מחברו, ובשלמות [ס"א ובאהבה] רבה נעשים להם חברים ואוהבים.

אין אמר ואין דברים - בשאר דברי העולם, שלא נשמעים לפני המלך הקדוש ולא צריך לשמעם. אבל הדברים הללו, בכל הארץ יצא קום. עושים מדידה, אותם דברים מדורים עליונים ומדורים תחתונים, מאלה נעשים רקיעים, ומאלה הארץ, מאותו השבת. ואם תאמר שאותם דברים במקום אחד משוטטים בעולם - בקצה תבל מליהם. וכיון שנעשים מהם רקיעים, מי שורה בהם? חזר ואמר, לשמש שם אהל בהם. אותו שמש, קדוש שם מדורו ומשכנו בהם ומתעטר בהם.

בין ששורה באותם רקיעים ומתעטר בהם, אזי - והוא פתחן יצא מחפתו. שמת ורץ באותם רקיעים. יוצא מהם ורץ לתוך מגדל אחד אחר במקום אחר. מקצה השמים מוצאו - ודאי מעולם עליון יוצא ובה, שהוא קצה השמים למעלה. ותקופתו - מי זה תקופתו? זה קצה השמים למטה, שהיא תקופת השנה שסובבת את כל האיברים, ומתקשרת מן השמים עד רקיע זה. ואין נסתר מחמתו - שאותה תקופה זו ותקופת השמש שמשוכב בכל צד.

ואין נסתר - אין מי שמתכסה

יום ליום יביע אמר, (תהלים ט) יומא קדישא מאנון יומין עלאין דמלכא משבחין לון לחבריא ואמרין ההיא מלה דאמר כל חד לחבריה. יומא ליומא יביע ההוא אמר ומשבח ליה. ולילה ללילה כל דרגא דאשלים (נ"א דשלים) בליליא משבח דא לדא ההוא דעת דכל חד מחבריה, ובשלימו (ס"א ובחיימו) סגי אתעבידו לון חברין ורחימין.

אין אמר ואין דברים בשאר מילין דעלמא. דלא אשתמעו קמי מלכא קדישא ולא בעי למשמע לון. אבל הגי מילי בכל הארץ יצא קום. עבדי (דף ט ו"א) משיחא אנון מלין מדורי עלאי ומדורי תתאי, מאלין אתעבידו רקיעין ומאלין ארץ מההיא תושבחתא. ואי תימא דאנון מלין באתר חד. משטטא בעלמא בקצה תבל מליהם. וכיון דאתעבידא רקיעין מנהון, מאן שריא בהון. הדר ואמר לשמש שם אהל בהם. ההוא שמשא קדישא שוי מדוריה ומשפניה בהו ואתעטר בהו.

בין דשרי באנון רקיעין ואתעטר בהו, כדין והוא כחתן יוצא מחפתו. חדי ורהיט באנון רקיעין. נפק מנייהו ועאל ורהיט גו מגדלא חדא אחרא באתר אחרא. מקצה השמים מוצאו, ודאי מעלמא עלאה נפיק ואתיא דאיהו קצה השמים לעילא. ותקופתו, מאן תקופתו, דא קצה השמים לתתא דאיהי תקופת השנה דאסחרא לכל שייפין. ואתקשרת מן השמים עד רקיעא דא. ואין נסתר מחמתו דההיא תקופה דא ותקופה דשמשא דאסחר בכל סטרא.

ואין נסתר לית דאתפסי מגיה מפל דרגין עלאין דהו פלהו מסחרן ואתיין לגביה

ממנו מכל הדרגות העליונות שהיו כלם מקיפות ובאות אליו, וכל אחד ואחד אין מי שמתכסה ממנו. מחמתו - בשעה שמתחמם ושב (ומשתוקק) לגביהם בתשובה (בתשוקה) שלמה, כל השבח הזה וכל העלוי הזה בגלל התורה הוא, שכתוב תורת ה' תמימה. שש פעמים כתוב כאן ה', וששה פסוקים מן "השמים מספרים" עד "תורת ה' תמימה". ועל סוד זה כתוב בראשית - הרי שש אותיות. ברא אלהים את השמים ואת הארץ - הרי שש תבות. פסוקים אחרים כנגד שש פעמים ה'. ששה פסוקים בגלל שש אותיות של כאן. ששה שמות בגלל שש תבות של כאן.

בעודם יושבים, נכנסו רבי אלעזר בנו ורבי אבא. אמר להם, ודאי פני השכינה באו, ולכן קראנו לכם פניא"ל, שהרי ראיתם את השכינה פנים בפנים. ועכשו שידעתם וגלה לכם הפתוח של "ובניהו בן יהודע" - ודאי שדבר עתיק קדוש הוא והפסוק שלאחריו. ואותו הסתום מהכל אמרו.

ופסוק זה הוא במקום אחר כגון זה. פתח ואמר, (דברי הימים א-יא) והוא הפה את האיש המצרי איש מדה חמש באמה. והכל סוד אחד הוא. מי המצרי? אותו הידוע, (שמות יא) גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי וגו', גדול ונכבד כמו שגלה אותו זקן (רב המנונא).

ופסוק זה מתבאר בישיבה העליונה. איש מדה הפל אחד. (שמואל ב-ב) איש מראה ואיש מדה הכל אחד. בגלל שהוא שבת ותחום, שכתוב (במדבר לה)

וְכָל חַד וְחַד יָחַד לִית מָאן דִּיתְפְּסֵי מִינֵיהּ. מִחֲמַתּוֹ בְּשַׁעֲמָא דְאַתְחַמֵּם וְתַב (וְתַאֲבִי) לְגַבֵּייהוּ בְּתִיבְתָא (בְּתִיאֻבְתָא) שְׁלִים. כָּל שְׁבַחָא דָא וְכָל עֲלוּיָא דָא בְּגִין אֹרִייתָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים ט)
תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה. שִׁית זְמַנִּין כְּתִיב הֶכָא יְיָ וְשִׁית קְרָאֵי מִן הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים עַד תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה וְעַל רְזָא דָא כְּתִיב בְּרֵאשִׁית הָא שִׁית אֲתוּוֹן. בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, הָא שִׁית תְּבִין. קְרָאֵי אַחֲרֵינִין לְקַבֵּל שִׁית זְמַנִּין ה' שִׁית קְרָאֵי בְּגִין שִׁית אֲתוּוֹן דְּהֶכָא. שִׁית שְׁמֵהּ בְּגִין שִׁית תְּבִין דְּהֶכָא.

עַד דְּהוּוּ יְתִבֵי עָאלוּ רַבֵּי אֲלַעְזָר בְּרִיהּ וְרַבֵּי אַבָּא. אָמַר לֹוֹן וְדָאֵי אֲנִפֵּי שְׁכִינְתָא אַתְיִין, וְעַל דָּא פְּנִי"אַל קְרִינָא לְכוּ, דְּהָא חֲמִיתוֹן אֲנִפֵּי שְׁכִינְתָא אֲפִין בְּאַפִּין. וְהַשְׁתָּא דְקָא יִדְעַתוֹן וְגַלִּי לְכוּ קְרָא דּוּבְנֵיהוּ בֶן יְהוּדַע, וְדָאֵי דְמִלָּה דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא אִיהוּ וְקָרָא דְאַבְתְּרִיהּ. וְהָהוּא דְסִתִּים מְפֻלָּא אָמְרוּ. וְהָאֵי קְרָא אִיהוּ בְּאַתְרַּא אַחֲרָא כְּגוּוֹנָא דָא. פִּתְחַ וְאָמַר (דְּבִרֵי הַיָּמִים א יא) וְהוּא הֶכָּה אֶת הָאִישׁ הַמְצָרִי אִישׁ מְדָה חֲמֵשׁ בְּאַמָּה, וְכֹלָא רְזָא חָדָא אִיהוּ, מְהָאֵי (ס"א ה"א) מְצָרִי, הָהוּא דְאַשְׁתְּמוּדַע, (שמות יא) גְּדוֹל מְאֹד בְּאַרְץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי וְגו' רַב וַיְקִירָא כְּמָה דְגַלִּי הָהוּא סְבָא.

וְהָאֵי קְרָא בְּמִתִּבְתָּא עֲלָאָה אֲתָמְרוּ. אִישׁ מְדָה כֹּלָא חַד. (שמואל ב כג) אִישׁ מְרָאָה וְאִישׁ מְדָה כֹּלָא חַד. בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁבַת וְתַחוּמָא דְכְתִיב, (במדבר לה) וּמִדּוֹתֵם מַחוּץ לְעִיר, וְכְתִיב, (ויקרא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפַּט בְּמִדָּה. וְעַל דָּא אִישׁ מְדָה אִיהוּ. וְאִיהוּ מִמֶּשׁ וּמִדַּתֵּם מַחוּץ לְעִיר, וְכְתוּב (ויקרא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפַּט בְּמִדָּה. וְעַל זֶה אִישׁ מְדָה הוּא, וְהוּא

ממש איש מדה הוא, ארכו מסוף העולם ועד סוף העולם. אדם הראשון כף היתה. ואם תאמר, הרי כתוב חמש באמה? אותם חמש באמה היו מסוף העולם ועד סוף העולם.

(דברי הימים א יא) ובניד המצרי חנית, כמו שנאמר כמנור ארגים - זה מטה האלהים שהיה בידו חקוק בשם גלוף מפרש באור של צרופי אותיות שהיה חוקק בצלאל וישיבתו, שנקרא אורג, שפנתוב (שמות לה) מלא אתם וגו' חרש וחשב ורקם וגו'. והוא מטה היה מאיר שם חקוק בכל הצדדים באור שהחכמים שהיו חוקקים שם המפרש בארבעים ושנים אפנים. והפסוק מכאן והלאה כמו שאמר. אשרי חלקו. שבו נכבדים, שבו ונחדש תקון הפלה בלילה הנה. שכל מי שמשפתף יחד אתה בלילה הנה, יהיה שמור למעלה ולמטה כל השנה ההיא ויוציא שנתו בשלום. עליהם פתוב (תהלים לד) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב ה'. פתח רבי שמעון ואמר, בראשית ברא אלהים. בפסוק זה יש להסתכל, שכל מי שאומר יש אלוה אחר, משמד מהעולמות, כמו שנאמר (ירמיה י) כף תאמרו להם: אלהי השמים וארקא לא עשו, יאבדו מהארץ ומתחת השמים אלה. בגלל שאין אלוה אחר חוץ מן הקדוש ברוך הוא בלבדו.

ופסוק זה הוא תרגום, חוץ ממלת סוף הפסוק (אלה). אם תאמר בגלל שמלאכים קדושים לא נזקקים לתרגום ולא מכירים אותו, אז מלה זו ראויה היא להאמר בלשון הקדש כדי שישמעו מלאכים קדושים ויהיו

איש מדה איהו ארפיה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. אדם הראשון הכי הוה. ואי תימא הא כתיב חמש באמה. אנון חמש באמה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא הוה.

ובניד המצרי חנית (דברי הימים א יא) כמה דאת אמר כמנור אורגים, דא מטה האלהים דהוה בידיה חקיק בשמא גליפא מפרש בנהירו דצרופי אתוון דהוה גליף בצלאל ומתיבתא דיליה דאקרי אורג דכתיב, (שמות לה) מלא אותם וגו' חרש וחשב ורקם וגו'. והוא מטה הוה נהיר שמא גליפא בכל סטרין בנהירו דחכימין דהוה מגלפין שמא מפרש בארבעין ותרין גוונני. וקרא מפאן ולהלאה כמה דאמר זכאה חולקיה. תיבו יקרין תיבו ונחדש תקון דכלה בהאי ליליא. דכל מאן דאשפתף בהדה בהאי ליליא יהא נטיר עילא ותתא כל ההיא שתא ויפיק שתא בשלם. עליהו כתיב (תהלים לד) חונה מלאך יי סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב יי:

פתח רבי שמעון ואמר בראשית ברא אלהים. האי קרא אית לאסתפלא ביה. דכל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתצי מעלמין. כמה דאתמר (ירמיה י) פדנה תמרון להום אלהא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה. בגין דלית אלהא אחרא בר קדשא בריך הוא בלחודווי.

והאי (דף ט ע"ב) קרא איהו תרגום בר ממלה דסוף קרא. אי תימא בגין דמלאכין קדישין לא נזקקין לתרגום ולא אשתמודען ביה, מלה דא יאות היא למימר בלישנא קדישא בגין דישמעון מלאכין קדישין ויהון נזקקין לאודאה על דא. אלא ודאי

זְקוּקִים לַהֲדוּת עַל זֶה, אֵלֶּא וְדַאי מְשׁוּם כִּף פְּתוּב תְּרַגּוּם, שְׁלֵא נִזְקָקִים לוֹ הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים וְלֹא יִקְנְאוּ בְּבֶן אָדָם לְהִזִּיק לוֹ, בְּגִלְל שְׁבַפְסוּק זֶה בְּכָלֵל הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים, שְׁהָרִי הֵם נִקְרָאִים אֱלֹהִים, וְהֵם בְּכָלֵל שֶׁל אֱלֹהִים, וְהֵם לֹא עָשׂוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְאֶרְקָא, הִנֵּה צְרִיף לְכַתֵּב וָאֶרְעָא (אֲרִי)! אֵלֶּא בְּגִלְל שְׁאֶרְקָא הִיא אַחַת מֵאוֹתָן שְׁבַע אֲרָצוֹת שְׁלֹמֶטָה, וּבִאוּתוֹ מְקוּם יִשָּׁנֵם בְּנֵי בְנֵי שֶׁל קִין. לְאַחַר שְׁגָרַשׁ מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ, יָרַד שֶׁם וַעֲשֵׂה תוֹלְדוֹת, וְהִשְׁתַּבֵּשׁ שָׁם, שְׁלֵא יָדַע כְּלוּם. וְהִיא אֶרֶץ כְּפוּלָה שֶׁנִּכְפְּלָה מִחֻשָּׁף וָאוּר.

וְשֵׁם שְׁנֵי מְמַנִּים שְׁלִיטִים שְׁשׁוּלְטִים - זֶה בַּחֻשָּׁף וְזֶה בְּאוּר. וְשֵׁם קְטְרוּג זֶה בְּזֶה. וּבִשְׁעָה שְׁיָרַד לְשֵׁם קִין, הִשְׁתַּתְּפוּ זֶה עִם זֶה וְהִשְׁלִימוּ כְּאַחַד, וְהַכֵּל רוֹאִים שֶׁהֵם תוֹלְדוֹת קִין. וְעַל זֶה הֵם בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים כְּמוֹ שְׁתֵּי חַיּוֹת, פֶּרֶט שְׁכַשְׂאוֹתוֹ אוּר שׁוּלֵט - מְנַצֵּחַ שְׁלוֹ וּמְנַצֵּחַ עַל הָאֲחֵר. וְעַל זֶה נִכְלְלוּ שְׁבַחֻשָּׁף בְּאוּר וּנְהִיִּים אַחַד. הֵם שְׁנֵי מְמַנִּים, עֶפְרַיִם וְקַסְטִימוֹן, וְדַמוּתָם כְּדַמוּת מְלָאכִים קְדוּשִׁים בְּשֵׁשׁ כְּנָפַיִם, אַחַד דְּמוּתוֹ כְּמוֹ שׁוֹר, וְאַחַד דְּמוּתוֹ כְּמוֹ נֶשֶׁר, וְכַשְׁמַתְחַבְרִים נַעֲשִׂים דְּמוּת אָדָם.

בְּשֵׁהֶם בַּחֻשָּׁף, מִתְּהַפְּכִים לְדַמוּת שֶׁל נַחֲשׁ בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים, וְהוֹלְכִים כְּנַחֲשׁ, וְטָסִים לְתוֹף הַתְּהוּם וְרוֹחֲצִים בֵּינָם הַגְּדוּל. כְּשֶׁמְגִיעִים לְשִׁלְשֵׁלֶת עֲזוּ"א וְעֲזוּ"ל, מְרַגְזִים אוֹתָם וּמְעוֹרְרִים אוֹתָם, וְהֵם מְדַלְגִים לְתוֹף הָרִי הַחֻשָּׁף, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא רוֹצֵה לְתַבַּע לָהֶם דִּין. וְשְׁנֵי מְמַנִּים אֵלּוּ שְׁטִים בֵּינָם הַגְּדוּל, וּפּוֹרְחִים מִשָּׁם, וְהוֹלְכִים בְּלִילָה לְנַעֲמָה, אִם

בְּגִין כִּף פְּתוּב תְּרַגּוּם דְּלֹא נִזְקָקִין בִּיהַ מְלָאכִין קְדִישִׁין לָא יִקְנְאוּן בְּבַר נֶשׁ לְאַבְאָשָׁא לִיהַ, בְּגִין דְּבַהֲאִי קָרָא בְּכָלֵלֹא אַנּוּן מְלָאכִין קְדִישִׁין, דְּהָא אַנּוּן אֱלֹהִים אֶקְרוּן וּבְכָלֵלֹא דְאֱלֹהִים הוּוּ, וְאַנּוּן לֹא עֲבָדוּ שְׁמַיָּא וְאֶרְקָא. וְאֶרְקָא, וְאֶרְעָא מִיבְעֵי לִיהַ. אֵלֶּא בְּגִין דְּאֶרְקָא אִיהִי חֲדָא מֵאַנּוּן שְׁבַע אֲרַעִין דְּלִתְתָּא. וּבַהֲהוּא אֲתַר אִית בְּנֵי בְנוֹי דְקִין. לְבַתַּר דְּאֲתַתְּרוּן מֵעַל אִפֵּי אֲרַעָא נְחִית לְתַמָּן וְעֲבִיד תוֹלְדוֹת וְאַשְׁתַּבֵּשׁ תַּמָּן דְּלֹא יָדַע כְּלוּם. וְאִיהוּ אֲרַעָא כְּפִילָא דְאֲתַכְּפַל מִחֻשָּׁכָא וּנְהוּרָא.

וְאִית תַּמָּן תְּרִין מְמַנִּין שְׁלִיטִין דִּי שְׁלִטִין דָּא בַּחֻשָּׁכָא וְדָא בְּנְהוּרָא. וְתַמָּן קְטְרוּגָא דָּא כְּדָא. וְשַׁעֲתָא דְנְחִית לְתַמָּן קִין, אֲשַׁתְּתַּפוּ דָּא כְּדָא וְאַשְׁתַּלִּימוּ כְּחֲדָא. וְכִלְא חֲזִי דְאַנּוּן תוֹלְדוֹת דְקִין. וְעַל דָּא אַנּוּן בְּתִרִין רֵאשִׁין כְּתִרִין חִיוּן, בַּר דְּכַד הִהוּא נְהוּרָא שְׁלִיט נַצַּח דִּילִיהּ וְנַצַּח עַל אַחְרָא. וְעַל דָּא אֲתַכְּלִילוּ דִי בַּחֻשָּׁכָא בְּנְהוּרָא וְהוּוּ חַד. אַנּוּן תְּרִין מְמַנִּין עֶפְרַיִם וְקַסְטִימוֹן. וְדִיוקְנָא דְלַהוּן כְּדִיוקְנָא דְמְלָאכִין קְדִישִׁין בְּשִׁית גְּדַפִּין. חַד דִּיוקְנָא כְּתוּר"א, וְחַד דִּיוקְנָא כְּנִשְׁר"א. וְכַד מִתְּחַבְּרָן אֲתַעֲבִידוּ דִּיוקְנָא דְאָדָם.

כַּד אַנּוּן בַּחֻשָּׁכָא מִתְּהַפְּכִין לְדִיוקְנָא דְנַחֲשׁ בְּתִרִין רֵאשִׁין וְאַזְלִין כְּחוּיָא וְטָאסִין גּוּ תְהוּמָא וְאַסְתַּחֲיִין בִּימָא רַבָּא. כַּד מְטָאן לְשִׁלְשֵׁלָא דְעֲזוּ"א וְעֲזוּ"ל מְרַגְזִין לוּן וּמְתַעֲרִי לוּן. וְאַנּוּן מְדַלְגִין גּוּ טוּרֵי חֻשָּׁכָן וְחֻשְׁבֵי דְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעֵי לְמַתְבַּע לוּן דִּינָא. וְאַלִין תְּרִין מְמַנִּין שְׁאֲטִין בִּימָא רַבָּא וּפְרַחִין מִתַּמָּן וְאַזְלִין בְּלִילָא לְגַבֵּי נַעֲמָה

השדים, שטעו אחריה יראים ראשונים וחשבו להתקרב אליה. והיא מדלגת ששים אלף פרסאות, ונעשית בכמה ציורים לגבי בני אדם כדי שישטעו אחריה בני אדם.

ושני ממנים אלה פורחים ומשוטטים בכל העולם וחוזרים למקומם, והם מעוזרים לאותם בני בניו של קנן ברוח של יצרים רעים לעשות תולדות. השמים ששם הם שולטים אינם כאלה, והארץ לא מולידה בכחם שלהם זרע וקציר כמו אלה, ולא חוזרים אלא בכמה שנים וזמנים. והם אלהי השמים וארקא לא עשו. יאבדו מארץ עליונה של תבל, שלא ישלטו בה ולא ישוטטו בה, ולא יגרמו לבני אדם להטמא ממקרה לילה. ועל זה יאבדו מהארץ ומפתח השמים, שנעשו בשם של אלה, כמו שנתבאר. ולכן פסוק זה הוא תרגום, שלא יחשבו מלאכים עליונים שעליהם אומרים, ולא יקטרגו לנו. ועל זה הסוד של "אלה" כמו שנתבאר, הוא דבר קדוש שלא מתחלף בתרגום.

אמר לו רבי אלעזר, פסוק זה שכתוב (ירמיה') מי לא יראך מלך הגוים פי לך יאתה, איזה שבח הוא? אמר לו, אלעזר בני, פסוק זה נאמר בכמה מקומות, אבל ודאי הוא לא (ירמיה'), שכתוב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם. שחרי בא לפתח פה הרשעים שחושבים שהקדוש ברוך הוא לא יודע הרהוריהם ומחשבותיהם, ולכן יש להודיע את שטותם. שפעם אחת בא אלי פילוסוף אחד מאמות העולם, אמר לי: אתם אומרים

אמהון דשדין דטעו אבתרהא דחלין קדמאין וחשבין למקרב לגבה. ואיהי דליגת שתין אלפין פרסין ואתעבדת בכמה ציורין לגבי בני נשא בגין דיטעון בני נשא אבתרה.

ואלין תרין ממנן פרחין ומשטטן בכל עלמא ואהדרן לאתרייהו. ואנון מתערין לאנון בני בנוי דקין ברוחא דיצרין בישין למעבד תולדות. שמיא דשלטין תמן לאו כהני. ולא אולידת ארעא בחילא דלהון זרועא וחצדא כהני. ולא אהדרן אלא בכמה שנין וזמנין. ואנון אלהא די שמיא וארקא לא עבדו. יאבדו מארעא עילאה דתבל, דלא ישלטון בה ולא ישטטון בה ולא יהון גרמין לבני נשא לאסתאבא ממקרה ליליא. ועל דא יאבדו מארעא ומן תחות שמיא דאתעבידו בשמא דאלה כמה דאתמר. ועל דא האי קרא תרגום דלא יחשבון מלאכי עלאי דעלייהו אמרין, ולא יקטרגו לן. ועל דא רזא דאלה כמה דאתמר איהו מלה קדישא דלא אתחלף בתרגום.

אמר ליה רבי אלעזר, האי קרא דכתיב, (ירמיה') מי לא יראך מלך הגוים פי לך יאתה, מאי שבחא איהו. אמר ליה אלעזר ברי, האי קרא בכמה דוכתי אתמר, אבל ודאי לאו איהו (נ"א ה"ב) דכתיב, (ירמיה') פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם דהא אתא למפתח פומא דחייבין דחשבין דקדשא בריה הוא לא ידע הרהורין ומחשבין דילהון. ובגין פה אית לאודעא שטותא דלהון. דזמנא חדא אתא פילוסופא חדא דאומות העולם לגבאי, אמר לי אתון אמרין דאלהכון שליט בכל רומי שמיא. פלהון חילין ומשריין לא אדבקן שאליהם שולט בכל רומי השמים? כל הצבאות והמרפבות לא משיגים ולא יודעים את מקומו.

פסוק זה לא מגדיל את כבודו כל כך, שכתוב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוך. מה שקול זה לבני אדם שאין להם קיום?

ועוד, שאתם אומרים (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם - אבל באמות העולם קם. גם כך אני אומר, בכל חכמי הגוים אין פמוהו - אבל בחכמי ישראל יש. אם כך, אלוה שיש בחכמי ישראל פמוהו, אינו האלוה השליט. עין בפסוק ותמצא שדיקתי פראוי. אמרתי לו: ודאי יפה אמרת.

מי מחיה מתים? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אליהו ואלישע והחיו מתים. מי מוריד גשמים? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אליהו ומנע אותם, והורידם בתפלתו. מי עשה שמים וארץ? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אברהם והתקיימו בעמדם בגללו. מי מנהיג את השמש? אלא הקדוש ברוך הוא. בא יהושע והשתיקו וצוהו שיעמד על עמדו ושקט, וכתוב (יהושע י) וידם השמש וירח עמד. הקדוש ברוך הוא גזר גזר דין - גם כך משה גזר דין והתקיים. ועוד, שהקדוש ברוך הוא גזר גזרות - וצדיקי ישראל מבטלים אותם, שכתוב (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. ועוד, שהוא מצוה אותם ללכת בדרךיו ממש להתדמות לו בכל. הלך אותו פילוסוף והתגזר בכפר שחלים, וקראו לו יוסי קטינאה, ולמד תורה הרבה, והוא בין חכמי וצדיקי אותו מקום.

בעת יש להסתכל בפסוק, והרי

ולא ידעי אתר דיליה. האי קרא לא אסגי יקריה כל כך. דכתיב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוך. מאי שיקולא דא לבני נשא די לית (דף י"ע"א) לון קיומא.

ותו דאתון אמרין (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם. אוף הכי אנא אימא בכל חכמי הגוים אין פמוהו, אבל בחכמי ישראל אית. אי הכי אלהא דאית בחכמי ישראל פוותיה לאו איהו עלאה שליטא. אסתפל בקרא ותשפח דידיקנא כדקא יאות. אמינא ליה ודאי שפיר קא אמרת.

מאן מחיה מתים אלא קדשא בריך הוא בלחודו, אתא אליהו ואלישע ואחיו מתיא. מאן מוריד גשמים אלא קדשא בריך הוא בלחודו אתא אליהו ומנע לון ונחית לון בצלותיה. מאן עבד שמיא וארעא אלא קדשא בריך הוא בלחודו, אתא אברהם אתקיימו בקיומוהי בגיניה. מאן מנהיג שמשא אלא קדשא בריך הוא, אתא יהושע ושכיף ליה ופקיד ליה דיקום על קיומיה ואשתכך וכתיב, (יהושע י) וידם השמש וירח עמד. קדשא בריך הוא גזר גזר דין אוף הכי משה גזיר גזר דין ואתקיימו. ותו דקדשא בריך הוא גזר גזרין וצדיקנא דישראל מבטלין לו דכתיב, (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. ותו דאיהו פקיד לון למהך באורחוי ממש לאתדמא ליה בכלא. אזל ההוא פילוסופא ואתגזיר בכפר שחלים וקרין ליה יוסי קטינאה. ואוליך אורייתא סגיא. ואיהו בין חכימין וזכאין דההוא אתר.

השתא אית לאסתפלא בקרא והא כתיב, (ישעיה מ) כל הגוים פאין נגדו.

כְּתוּב (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ, מַה הַרְבּוּי פֶּאֵן? אֲלֵא, מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם, וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם הוּא, וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל? אֲלֵא בְּכָל מְקוֹם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהַשְׁתַּבַּח בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִקְרָא - רַק עַל יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם, שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים. וְכַתּוּב כִּי אִמְר ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּוֹדָי. אִמְרו אֲמוֹת הָעוֹלָם: פֶּטְרוֹן אֶתְרֵן אֵית לָן בְּשִׁמְיָא דְהָא מְלַכְיִכוֹן לֹא שְׁלִיט אֲלֵא עַלְיִכוֹן בְּלַחוּדִיכוֹן וְעַלְנָא לֹא שְׁלִיט.

בְּא הַפְּסוּק וְאָמַר, מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם [נ"א הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְדוֹת בְּהִם וְלַחֲלוֹקוֹתָם וְלַעֲשׂוֹת בְּהִם רְצוֹנוֹ. כִּי לֹד יִאֲתָה, לִדְרָא מִקּוּד לְמַעְלָה וְלְמַסְפָּה. כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם] - אֲלֵא שְׁלִיטִים גְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם. וּבְכָל מְלַכּוֹתָם - בְּמְלַכּוֹת הַיָּהּ הַיָּהּ שְׁלַמְעֵלָה, שְׁהַרִי אַרְבַּע מְלַכּוֹת שׁוֹלְטוֹת יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה, וְשׁוֹלְטוֹת בְּרְצוֹנוֹ עַל כָּל שְׂאָר הָעַמִּים, וְעַם כָּל זֶה אֵין בְּהִם שְׁיַעֲשֶׂה אֶפְלוֹ דְּבַר קְטָן אֲלֵא כְּמוֹ שְׂצוּרָה אוֹתָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דניאל ד) וְכְרְצוֹנוֹ עוֹשֶׂה בְּצַבָּא הַשְּׁמַיִם וּבְדִירֵי הָאָרֶץ. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם - אוֹתָם הַמְּמַנִּים וְהַגְּדוֹלִים שְׁלַמְעֵלָה שְׁחַכְמָתָם הִיא מֵהֶם. וּבְכָל מְלַכּוֹתָם - הַמְּלַכּוֹת הַשְּׁלִטָּה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר. וְזֶה הַמְּקָרָא כְּפִשׁוּטוֹ.

אֲבָרְ בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מְלַכּוֹתָם - אֵת זֶה מְצַאנוּ בְּסִפְרֵי הַרְאִשׁוֹנִים, שְׁאוֹתָן מְרַפְּבוֹת וּבְצַבָּאוֹת, אֶף עַל גַּב שְׁנֵתְמַנּוֹ עַל דְּבָרֵי הָעוֹלָם וּמִנְהָ לְכָל אֶחָד לְעֲשׂוֹת פְּעֻלָּתוֹ, מִיָּהּוּ [נִסְתַּר קְדוּשׁ וְלֹא בְּרְצוֹנוֹ] שְׁיַעֲשֶׂה שׁוּם אֶחָד מֵהֶם כְּמוֹךְ? בְּגַלְל שְׁאֲתָה רְשׁוּם בְּעַלְוֵי, וְאֲתָה רְשׁוּם בְּמַעֲשֵׂךְ מְכַלְמִים. וְזֶהוּ מֵאֵין כְּמוֹךְ ה'. מִיָּהּוּ נִסְתַּר קְדוּשׁ שְׁיַעֲשֶׂה וְיִהְיֶה כְּמוֹךְ

מֵאֵי רְבוּיָא הַכָּא. אֲלֵא מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. אֲלֵא בְּכָל אֶתְר קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאִשְׁתַּבַּח בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֶתְקַרֵי אֲלֵא עַל יִשְׂרָאֵל בְּלַחוּדוּי. דְּכַתּוּב, (שְׁמוֹת ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים, וְכַתּוּב, (ישעיה מד) כִּי אִמְר יי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. אִמְרו אֲמוֹת הָעוֹלָם פֶּטְרוֹן אֶתְרֵן אֵית לָן בְּשִׁמְיָא דְהָא מְלַכְיִכוֹן לֹא שְׁלִיט אֲלֵא עַלְיִכוֹן בְּלַחוּדִיכוֹן וְעַלְנָא לֹא שְׁלִיט.

אֲתָא קָרָא וְאָמַר מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם (נ"א מְלַכָּא עֲלִיָּא לְרַבָּא לֹן וְלִמְעַבְדָּא לֹן וְלְמַעַבְדָּא בְּהוֹן רְעוּתִיָּה.

כִּי לֹד יִאֲתָה לְרַבָּא מִנְהָ לְעִילָא וְתַתָּא. כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם) אֲלֵיךְ שְׁלִיטִין רְבִרְבָן דֵּי מְמַנֵּן עַלְיָהּוּ. וּבְכָל מְלַכּוֹתָם בְּהוּא מְלַכּוֹ דְלְעִילָא. דְּהָא אַרְבַּע מְלַכּוֹן שְׁלִיטִין אֵית לְעִילָא וְשְׁלִטִין בְּרְעוּתִיָּה עַל כָּל שְׂאָר עַמִּין. וְעַם כָּל דָּא לִית בְּהוּ דִיעֵבִיד אֶפְלוֹ מְלָה זַעִירָא אֲלֵא כְּמָה דְפָקִיד לֹן דְּכַתּוּב, (דניאל ד) וְכַמְצַבִּיָּה עֵבִיד בְּחִיל שְׁמִיָּא וְדִירֵי אַרְעָא. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם אֲנוּן מְמַנֵּן וּרְבִרְבָן דְלְעִילָא דְחַכְמָתָא דְלַהוֹן מְנִיָּהּוּ הוּא. בְּכָל מְלַכּוֹתָם מְלַכּוֹתָא דְשְׁלִיט כְּמָה דְאִתְמַר. וְדָא הוּא קָרָא כְּפִשְׁטִיָּה.

אֲבָרְ בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מְלַכּוֹתָם. הֵאֵין אֲשַׁפְּחָנָא בְּסִפְרֵי קְדָמָי, דְאֲנוּן מְשַׁרְיִין וְחִיילִין אֶף עַל גַּב דְאִתְפַּקְדָן עַל מְלִין דְעִלְמָא וּפְקִיד לְכָל חַד לְמַעַבְדָּא עֵבִידָתָא, מָאן הוּא (סְתִימָא קְרִישָׁא וְלֹא בְרְעוּתִיָּה) דִיעֵבִיד שׁוּם חַד מְנִיָּהּוּ כְּמוֹךְ. בְּגִין דְאֲנֵת רְשִׁים בְּעִילוּיָא, וְאֵת רְשִׁים בְּעוֹבְדָךְ מְפִלְהוּ. וְדָא הוּא מֵאֵין כְּמוֹךְ יי, מָאן הוּא סְתִימָאָה

בְּעַלְוֵי, וְאֲתָה רְשׁוּם בְּמַעֲשֵׂךְ מְכַלְמִים. וְזֶהוּ מֵאֵין כְּמוֹךְ ה'. מִיָּהּוּ נִסְתַּר קְדוּשׁ שְׁיַעֲשֶׂה וְיִהְיֶה כְּמוֹךְ

למעלה ולמטה ויהיה דומה לך
 בכל? מעשה המלך הקדוש,
 שמים וארץ. אבל הם (ישעיה
 מד) תהו וחמודיהם כל יועילו.
 בקדוש-ברוך-הוא פתוב בראשית
 ברא אלהים וכו', במלכותם פתוב
 והארץ היתה תהו ובהו.

אמר רבי שמעון לחברים, בני
 הלולא זו, כל אחד מכם יקשט
 קשוט אחד לפלה. אמר לרבי
 אלעזר בנו, אלעזר, תן מתנה אחת
 לפלה, שהרי מחר יסתפל (הקדוש
 ברוך הוא) [נ"א ב] כשיכנס לחפה
 באותם שירים ושבתים (אצערות
 וצמידים) שנותנים לה בני ההיכל
 לעמד לפניו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (שיר א) מי
 זאת עלה מן המדבר וגו'. מי זאת
 - הכלל של שני קדושים של שני
 עולמות בחבור אחד וקשר אחד
 - עלה ממש להיות קדש קדשים.
 שהרי קדש קדשים מ", ומתחבר
 עם זא"ת כדי להיות עולה, שהיא
 קדש קדשים. מן המדבר - שהרי
 מן המדבר ירשה להיות כלה
 ולהכנס לחפה. ועוד, מן המדבר
 היא עולה, כמו שנאמר (שיר ד)
 ומדברך נאוה. באותו מדבר של
 לחש בשפתים היא עולה.

ושנינו, מהו שכתוב (שמואל א-
 ד) האלהים האלה אלה הם
 האלהים המפים את מצרים בכל
 מפה במדבר, וכי כל מה שעשה
 להם הקדוש ברוך הוא במדבר
 היה? והרי בישוב זה היה! אלא
 במדבר - בדבור, כמו שנאמר
 (שיר ד) ומדברך נאוה, וכתוב
 (תהלים עז) ממדבר הרים. גם כן
 עלה מן המדבר - מן המדבר
 ודאי. באותו דבר של הפה היא
 עולה ונכנסת בין פנפי האמא,
 ואחר כן בדבור יורדת ושורה

קדישא דיעביד ולהוי כמוך עילא ותתא.
 ויהא דמי לך בכל, עובדא דמלכא קדישא
 שמים וארץ, אבל אנון (ישעיה מד) תהו
 וחמודיהם כל יועילו. בקודשא בריך הוא
 כתיב בראשית ברא אלהים וגו', במלכותם
 פתיב והארץ היתה תהו ובהו.

אמר רבי שמעון לחברייא בני הלולא
 דא, כל חד מנכון יקשט קשוטא
 חד לפלה. אמר לרבי אלעזר בריה.
 אלעזר הב נבזבזא חד לפלה דהא למחר
 אסתפל (קדשא ברוך הוא) (נ"א ב) פד יעול
 לחופה באנון שירין ושבתין דיהבו לה
 בני היכלא לקיימא קמיה.

פתח רבי אלעזר ואמר (שיר השירים ג) מי זאת
 עולה מן המדבר וגו', מי זאת,
 כללית
 דתרין קדושין דתרין עלמין בחבורא חדא
 וקשורא חדא. עולה ממש למהוי קדש
 קדשין. דהא קדש קדשין מ". ואתחברא
 בזא"ת. בגין למהוי עולה דאיהי קדש
 קדשין. מן המדבר דהא מן המדבר ירתא
 למהוי כלה ולמיצל לחפה. תו מן המדבר
 איהי עולה כמה דאת אמר, (שיר השירים ד)
 ומדברך נאוה בההוא מדבר (דף י"ב) דלחישו
 בשפון איהי עולה.

ותנינן מאי דכתיב, (שמואל א ד) האלהים
 האדירים האלה אלה הם האלהים
 המפים את מצרים בכל מפה במדבר. וכי
 כל דעבד לון קדשא בריך הוא במדבר הוה,
 והא בישובא הוה. אלא במדבר, בדבורא,
 כמא דאת אמר, (שיר השירים ד) ומדברך נאוה.
 וכתיב, (תהלים עז) ממדבר הרים. אוף הכי
 עולה מן המדבר, מן המדבר ודאי. בההיא
 מלה דפומא איהי סלקא ואעלת בין גדפי דאמא, ולבתר בדבורא

על ראשי העם הקדוש.
 איך עולה בדבור? שהרי
 בהתחלה, כשפן אדם קם בבקר,
 יש לו לברך לרבנונו בשעה
 שפקח עיניו. איך מברך? כף היו
 עושים חסידים ראשונים: נטלה
 של מים היו נותנים לפניהם,
 ובזמן שמתעוררים בלילה,
 רוחצים ידיהם, ועומדים
 ועוסקים בתורה ומברכים על
 קריאתה. וכשהתרגול קורא, אז
 חצות הלילה ממש, ואז הקדוש
 ברוך הוא נמצא עם הצדיקים
 בגן עדן. ואסור לברך בידים
 טמאות ומזהמות, (ומברכים), וכף
 כל שעה.

בגלל שבשעה שפן אדם ישן,
 רוחו פורחת ממנו. ובשעה
 שרוחו פורחת ממנו, רוח טמאה
 מזמנת ושורה על ידיו ומטמאת
 אותם, ואסור לברך בהם ללא
 נטילה. ואם תאמר, אם כף, הרי
 ביום כשאנינו ישן ורוחו לא
 פורחת ממנו ולא שורה עליו
 רוח טמאה, וכשנכנס לבית
 הפסא לא יברך ולא יקרא בתורה
 אפלו דבר אחד עד שירחץ ידיו!
 ואם תאמר בגלל שהם מלכלכים
 - לא כף הוא, במה התלכלכו?
 אלא אוי לבני העולם שלא
 משגיחים ולא יודעים על כבוד
 רבונם ולא יודעים על מה עומד
 העולם. יש רוח אחד בכל בית
 פסא שבעולם ששם שורה ונהנה
 מאותו לכלוף וטנפת, ומיד
 שורה על אותן אצבעות ידי הנן
 אדם.

פתח רבי שמעון ואמר, כל מי
 ששמח באותם המועדים ולא
 נותן חלק לקדוש-ברוך-הוא,
 אותו רע עין, שטן שונא אותו
 ומקטרט עליו ומסלקו מהעולם,
 וכמה צרות על צרות מסובב לו.
 חלק הקדוש ברוך הוא לשמח

נחתא ושריא על רישיהו דעמא קדישא.
 הוה סלקא בדבורא. דהא בשירותא כד בר
 נש קאים בצפרא אית ליה לברכא
 למאריה. בשעתא דפקח עינוי הוה מברך.
 הכי הוה עבדי חסידי קדמאי, נטלא דמייא
 הוה יהבי קמייהו, ובזמנא דאתערו בליליא
 אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא
 ומברכי על קריאתה. וכד תרגולא קרי וכדין
 פלגות ליליא ממש, וכדין קדשא בריך הוא
 אשתפח עם צדיקייא בגנתא דעדן, ואסיר
 לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכיז).
 וכן כל שעתא.

בגין דבשעתא דבר נש נאים, רוחיה פרחא
 מניה. ובשעתא דרוחיה פרחא מניה,
 רוחא מסאבא זמין ושריא על ידוי ומסאב
 לון ואסיר לברכא בהו בלא נטילה. ואי
 תימא אי הכי הא ביממא דלא נאים ולא פרח
 רוחיה מניה ולא שריא עליה רוחא מסאבא
 וכד עאל לבית הפסא לא יברך ולא יקרא
 בתורה אפלו מלה חדא עד דיסחי ידוי. ואי
 תימא בגין דמלוכלכים אנון, לאו הכי הוא,
 במה אתלכלכו. אלא ווי לבני עלמא דלא
 משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא
 ידעי על מה קיימא עלמא. רוחא חדא אית
 בכל בית הפסא דעלמא דשריא תמן ואתהני
 מההוא לכלוכא וטנופא ומיד שרי על אנון
 אצבעאן ידוי דבר נש.

פתח רבי שמעון ואמר כל מאן דחדי באנון
 מועדיא ולא יהיב חולקיה לקדשא
 בריך הוא, ההוא רע עין שטן שונא אותו
 וקא מקטרט ליה וסליק ליה מעלמא וכמה
 עקו על עקו מסבב ליה. חולקיה דקודשא
 בריך הוא, למחדי למסכני כפום מה דיכיל

לְמַעַבְד. בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמֵי אֵלִין אֲתֵי לְמַחְמֵי לְאַנוּן מְאַנִּין תְּבִירִין דִּילֵיה, וְעָאֵל עֲלֵייהוּ וְחָמֵי דְלֹא אֵית לְהוּן לְמַחְדֵי, וּבְכֵי עֲלֵייהוּ. סְלִיק לְעֵילָא לְחַרְבָּא עֲלֵמָא.

אַתָּאן בְּנֵי מְתִיבְתָא קָמִיה וְאַמְרֵי רַבּוֹן עֲלֵמָא, רַחוּם וְחַנוּן אֲתַקְרִיאַת יִתְגַלְגְּלוּן רַחֲמֶךָ עַל בְּנֶךָ. אָמַר לוֹן וְכִי עֲלֵמָא לֹא עֲבָדִית לֵיה אֲלֵא עַל חֶסֶד דְּכָתִיב, (תהלים ט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְעֲלֵמָא עַל דָּא קִיַּימָא. אָמְרֵי קָמִיה מְלֵאכֵי עֲלֵאֵי, רַבּוֹן עֲלֵמָא הָא פְּלַנְיָא דְאַכִּיל וְרוּי וְיָכִיל לְמַעַבְד טִיבּוּ עִם מְסַפְנֵי וְלֹא יְהִיב לוֹן מִיְדֵי. אֲתֵי הֵהוּא מְקַטְרְגָא וְתַבַּע רְשׁוֹ וְרַדְף אֲבַתְרִיָּה דֵּהֵהוּא בַר נָשׁ.

מָאן לָן בְּעֲלֵמָא גְדוֹל מְאַבְרָהָם דְּעַבַד טִיבּוּ לְכָל בְּרִיָּין. בְּיוֹמָא דְּעַבַד מִשְׁתַּיָּיא, מַה כָּתִיב, (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל, וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק. עַבַד אַבְרָהָם מִשְׁתַּיָּיא וְקָרָא לְכָל רַבְרָבֵי דְרָא לְהֵיָא סְעוּדָתָא. וְתַנִּין בְּכָל סְעוּדָתָא דְּחַדּוּה, הֵהוּא מְקַטְרְגָא אֲזִיל וְחָמֵי אֵי הֵהוּא בַר נָשׁ אַקְדִּים טִיבּוּ לְמַסְפְּנֵי, וּמְסַפְּנֵי בְּבֵיתָא, הֵהוּא מְקַטְרְגָא אֲתַפְרֵשׁ מֵהֵהוּא בֵּיתָא וְלֹא עָאֵל תַּפְּזֵן, וְאֵי לָאו עָאֵל תַּפְּזֵן. וְחָמֵי עַרְבוּבָיָא דְּחַדּוּה בְּלֵא מְסַפְּנֵי וּבְלֵא טִיבּוּ דְּאַקְדִּים לְמַסְפְּנֵי, סְלִיק לְעֵילָא וּמְקַטְרְגָא עֲלֵיה.

אַבְרָהָם פִּיּוֹן דְּזַמִּין לְרַבְרָבֵי דְרָא, נַחַת מְקַטְרְגָא וְקָם עַל פְּתַחַא כְּגוּוֹנָא דְּמַסְפְּנָא וְלֹא הָוּה מָאן דְּאַשְׁגַּח בֵּיה. אַבְרָהָם הָוּה מְשַׁמֵּשׁ לְאַנוּן מְלָכִין וְרַבְרָבִין. שְׂרָה אוֹנִיקַת בְּנִין לְכֻלְהוּ, דְּלֹא הוּוּ מֵהַמְנִין פַּד

עֲנִיִּים כְּפִי מַה שְׂיָכוֹל לַעֲשׂוֹת. בְּגַלְל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים אֵלוּ בָּא לְרֵאוֹת אוֹתָם כְּלִים שְׂבוּרִים שְׁלוּ, וְנִכְנַס עֲלֵיהֶם, וְרוּאָה שְׁאִין לְהֶם לְשַׁמַּח, וּבּוֹכָה עֲלֵיהֶם. עוֹלָה לְמַעְלָה וְרוּצָה לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם,

בְּאִים בְּנֵי הַשִּׁיבָה לְפָנָיו וְאוֹמְרִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, רַחוּם וְחַנוּן נִקְרֵאתָ, יִתְגַלְגְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל בְּנֶיךָ! אָמַר לְהֶם: וְכִי הָעוֹלָם לֹא עֲשִׂיתִיהוּ אֲלֵא עַל חֶסֶד, שְׁפָתוֹב (תהלים ט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְהָעוֹלָם עַל זֶה קִים. אוֹמְרִים לְפָנָיו הַמְּלֵאכִים הָעֲלִיּוֹנִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי פְּלוּנֵי שְׂאָכֵל וְשִׁתָּה וְיָכוֹל לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הָעֲנִיִּים וְלֹא נָתַן לְהֶם דְּבַר. בָּא אוֹתוֹ מְקַטְרְגַּא וּמְבַקֵּשׁ רְשׁוֹת, וְרוּדְף אַחַר אוֹתוֹ אִישׁ.

מִי לָנוּ בְּעוֹלָם גְּדוֹל מְאַבְרָהָם שְׁעֵשֶׂה חֶסֶד לְכָל הַבְּרִיּוֹת. בְּיוֹם שְׁעֵשֶׂה מִשְׁתָּה מַה כְּתוּב? (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק. עֵשֶׂה אַבְרָהָם מִשְׁתָּה וְקָרָא לְכָל גְּדוּלֵי הַדּוֹר לְאוֹתָהּ סְעוּדָה. וְלְמַדְנּוּ, בְּכָל סְעוּדַת שְׂמַחָה אוֹתוֹ מְקַטְרְגַּא הוֹלֵף וְרוּאָה. אִם אוֹתוֹ אָדָם הַקְדִּים חֶסֶד לְעֲנִיִּים וְהָעֲנִיִּים בְּבֵית - אוֹתוֹ מְקַטְרְגַּא נְפָרַד מְאוֹתוֹ בֵּית וְלֹא נִכְנַס שָׁם. וְאִם לֹא - נִכְנַס לְשֵׁם וְרוּאָה עַרְבוּבָיָה שֶׁל שְׂמַחָה בְּלֵי עֲנִיִּים וּבְלֵי חֶסֶד שְׁהַקְדִּים לְעֲנִיִּים, עוֹלָה לְמַעְלָה וּמְקַטְרְגַּא עֲלֵיו.

בִּיּוֹן שְׁהַזְמִין אַבְרָהָם אֶת גְּדוּלֵי הַדּוֹר, יָרַד הַמְקַטְרְגַּא וְעָמַד עַל הַפְּתַח כְּמוֹ עֲנִי, וְלֹא הָיָה מִי שְׂיַשְׁגִּיחַ בּוֹ. אַבְרָהָם הָיָה מְשַׁמֵּשׁ אֶת אוֹתָם הַמְּלָכִים וְהַגְּדוֹלִים. שְׂרָה הִינִיקָה בָּנִים לְכֻלָּם, שְׁלֹא הָיוּ מְאַמְנִים כְּשֶׁהוֹלִידָה, אֲלֵא

אָמְרוּ, אָסוּפִי הוּא, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ מִן הַשּׁוּק. מִשּׁוּם כִּךְ הִבִּיאוּ אֶת בְּנֵיהֶם עִמָּם, וְנִטְלָה אוֹתָם שָׂרָה וְהִינִיקָה אוֹתָם לְפָנֶיהָ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם) מִי מִלָּל לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה. בָּנִים וּדְאִי. וְהִמְקַטְרֵג הֵהוּא עַל הַפֶּתַח. אָמְרָה שָׂרָה, צַחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד עָלָה הִמְקַטְרֵג הֵהוּא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִתָּהּ אָמַרְתָּ אַבְרָהָם אוֹהֵבִי, עָשָׂה סְעוּדָה וְלֹא נָתַן לָךְ דָּבָר וְלֹא לְעַנְיִים, וְלֹא הִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶפְלוֹ יוֹנָה אַחַת. וְעוֹד, אָמְרָה שָׂרָה שְׁצַחֵקְתָּ בִּהּ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי בְּעוֹלָם כָּאֲבָרָהּ? וְלֹא זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁבִלְבָּל כָּל אוֹתָהּ שִׁמְחָה, וְצוּהָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְרִיב אֶת יִצְחָק קָרְבָּן, וְנִגְזַר עַל שָׂרָה שְׁתַּמּוֹת עַל צַעַר בְּנָהּ. כָּל אוֹתוֹ הִצְעַר גָּרַם שְׁלֹא נָתַן דָּבָר לְעַנְיִים. פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, מֵהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה לז) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה' - בֹּא תִרְאֶה כִּמְהָ הוּא הִפָּח הַחֹזֶק שֶׁל הַתּוֹרָה וְכִמְהָ הוּא עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מֵעֲלִיוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים, וְלֹא פוֹחַד מִחֻלָּאִים רְעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָחִזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְלוֹמַד מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם.

שְׁחָרֵי הַתּוֹרָה מְלַמְּדֵת אָדָם לְלַכֵּת בְּדַרְךָ אֱמֶת, תִּלְמַד אוֹתוֹ עֲצָה אִיךָ יָשׁוּב לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ לְבַטֵּל אֶת אוֹתָהּ הַגְּזֵרָה. שְׁאֶפְלוֹ אִם נִגְזַר עָלָיו שְׁלֹא תִבְטַל הַגְּזֵרָה הַזֶּה - מִיָּד מִתְבַּטְּלֵת וּמִסְתַּלְקֵת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִשּׁוּם כִּךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלוֹת וְלֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (יהושע א) וְהִגִּיתָ

אִיהִי אוֹלֵידָת אֶלָּא אָמְרוּ אָסוּפִי הוּא וּמִן שׁוּקָא אִיִּתִּיאוּ לִיהּ. בְּגִין כִּךְ אִתְיִין בְּנֵיהִיּוּ בְּהִדְיִיהוּ וְנִטְלַת לוֹן שָׂרָה וְאוֹנִיקַת לוֹן קְמִיִּיהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית כא) מִי מִלָּל (דף יא ע"א) לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה, בָּנִים וּדְאִי. וְהֵהוּא מְקַטְרֵגָא עַל פֶּתַחֵא. אָמְרָה צַחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד סָלִיק הֵהוּא מְקַטְרֵגָא קְמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר לִיהּ רַבּוֹן עֲלֵמָא אִתָּהּ אָמַרְתָּ אַבְרָהָם אוֹהֵבִי, עֲבַד סְעוּדָתָא וְלֹא יָהֵב לָךְ מִיָּדִי, וְלֹא לְמַסְפְּנִי, וְלֹא קָרִיב קְדָמָךְ אֶפְלוֹ יוֹנָה חַד. וְתוֹ אָמַרְתָּ שָׂרָה דְחִיִּיכַת בִּהּ. אָמַר לִיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָאן בְּעֵלְמָא כָּאֲבָרָהּ. וְלֹא זֶה מִתְמָן, עַד דְּבִלְבָּל כָּל הֵהוּא חֲדוּהּ, וּפְקִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַקְרַב לְיִצְחָק קָרְבָּנָא, וְאִתְגַּזַּר עַל שָׂרָה דְתַמּוֹת עַל צַעְרָא דְבָרָהּ. כָּל הֵהוּא צַעְרָא גָרִים, דְּלֹא יָהֵב מִיָּדִי לְמַסְפְּנִי.

פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר מָאִי דְכַתִּיב, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יי'. תָּא חֲזִי, כִּמְהָ הוּא חִילָא תְקִיפָא דְאוּרִייתָא, וְכִמְהָ הוּא עֲלָאָה עַל כָּלֵא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא לֹא דְחִיל מְעִילָאִי וּמִתְתַּאֲרִי. וְלֹא דְחִיל מִמְרַעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אָחִיד בְּאִילָנָא דְחִיִּי וְיִלִּיף מִיָּנִיָּה בְּכָל יוֹמָא.

דְּהָא אוּרִייתָא תּוֹלִיף לְבַר נֶשׁ לְמִיזֵל בְּאַרְחָ קְשׁוּט. תּוֹלִיף לִיהּ עֵיטָא הִיךְ יָתוּב קְמִי מְאָרִיָּה לְבַטֵּלָא הֵהוּא גְזֵרָה. דְּאֶפְלוֹ אִתְגַּזַּר עָלֶיהָ דְּלֹא יִתְבַּטֵּל הָאִי גְזֵרָה, מִיָּד אִתְבַּטֵּל וְאִסְתַּלַּק מִיָּנִיָּה וְלֹא שְׂרִיא עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ בְּהָאִי עֵלְמָא. וּבְגִין כִּךְ בְּעִי לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּאוּרִיתָא יִמְמָא וְלִילִי וְלֹא יִתְעַדִּי

א) והגית בו יומם ולילה. ואי אתעדי מינה דאורייתא או אתפרש מינה כאלו אתפרש מאילנא דחיי.

תא חזי, עיטא לבר נש, פד איהו סליק בליליא על ערסיה בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלים ולאקדמא לממסר קמיה פקדונא דנפשיה ומיד אשתזיב מפל מרעין בישין ומפל רוחין בישין ולא שלטין עליה. ובצפרא קם מערסיה בעי לברכא למאריה ולמייעל לביתיה ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא, ובתר פן יצלי צלותיה ויסב עיטא מאנון אבהן קדישין דכתיב, (תהלים ה) ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתוה אל היכל קדשך ביראתך.

הכי אוקמוה לא לבעי ליה לבר נש לעאלא לבי כנישתא אלא אי אמליך בקדמיתא באברהם יצחק ויעקב, בגין דאנון תקינו צלותא לקמי קדשא בריך הוא. הדיא הוא דכתיב ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, דא אברהם. אשתתוה אל היכל קדשך, דא יצחק. ביראתך, דא יעקב. ובעי לאכללא לון ברישא, ובתר פן ייעול לבי כנישתא ויצלי צלותיה. כדין כתיב, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

רבי פינחס הוה שכיח קמי דרבי רחומאי בכיף ימא דגנוסר. ובר נש רב וקשישא דיומין הוה ועינוי אסתלקו מלמחמי. אמר לרבי פינחס ודאי שמענא דיוחאי חברנא אית ליה מרגלית אבן טבא, ואסתפלית בנהורא דההיא מרגלית נפקא כנהירו דשמשא מנרתקה ונהרא כל עלמא. וההוא נהורא

בו יומם ולילה. ואם סר מן התורה או נפרד ממנה, כאלו נפרד מעץ החיים.

בא ראה עצה לאדם - כשהוא עולה בלילה על מטתו, צריך לקבל עליו את המלכות שלמעלה בלב שלם ולהקדים למסור לפניו את פקדון נפשו, ומיד נצול מפל המחלות הרעות ומפל הרעות והאשפות ולא שולטים עליו. ובבקר, כשקם ממטתו, צריך לברך לרבנו, ולהפגס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה ובה, ואחר כך יתפלל תפלתו. ויקח עצה מאותם האבות הקדושים, שכתוב (תהלים ה) ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתוה אל היכל קדשך ביראתך.

כך פרושה, שלא צריך לאדם להפגס לבית הפגסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב, משום שהם תקנו התפלה לפני הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ואני ברב חסדך אבוא ביתך - זה אברהם. אשתתוה אל היכל קדשך - זה יצחק. ביראתך - זה יעקב. וצריך להכלילם בראש, ואחר כך יפגס לבית הפגסת ויתפלל תפלתו. אז כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

רבי פינחס היה מצוי לפני רבי רחומאי בחוף ים כנרת, ואדם גדול וקשיש ימים היה, ועינוי פסקו מלראות. אמר לרבי פינחס, ודאי שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה, והסתפלתי באור המרגלית ההיא שיוצא באור השמש מנרתיקה והאירה את כל העולם, ואותו האור עמד מן השמים לארץ והאיר את כל העולם עד שישב עתיק הימים

כל עלמא. וההוא נהורא

וְיָשֵׁב עַל הַפֶּסַע כְּרֹאֵי וְהָאֹר
הַהוּא כָּלֵל הַכֹּל בְּבֵיתְךָ, וּמֵהָאֹר
שֶׁנֶּכְלֵל בְּבֵיתְךָ יֵצֵא אֹר דַּק וְקָטָן,
וְיֵצֵא הַחוּצָה וְהָאִיר אֶת כָּל
הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקְךָ. צֵא, בְּנֵי,
צֵא, וְלֶךְ אַחֵר הַמְּרַגְּלִית הֵיא
שְׁמֵאִירָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, שְׁהֵרֵי
הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לָךְ.

יֵצֵא מִלְּפָנָיו וְעַמֵּד לְהַפְּנֵס לְאַנְיָה
הֵיא, וְשְׁנֵי גְבָרִים עִמּוֹ. רָאָה שְׁתֵּי
צַפְרִים שְׁהִיוּ בְּאוֹת וְטָסוֹת עַל
הַיָּם. הָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר:
צַפְרִים צַפְרִים, שְׂאֲתָן טָסוֹת עַל
הַיָּם, הֲרֵאִיתֶם אֶת הַמְּקוֹם שֶׁשָּׁם
בַּר יוֹחָאי? הַשְּׁתֵּהָה מְעַט, אָמַר:
צַפְרִים צַפְרִים, לָכוּ וְהִשִּׁיבוּ אוֹתִי.
פָּרְחוּ וְהִלְכוּ. נִכְנְסוּ לַיָּם וְהִלְכוּ
לָהֶן. עַד שִׁיֵּצֵא, הִנֵּה אוֹתָן צַפְרִים
בְּאוֹת, וּבְכִי אַחַת מֵהֶן פִּתְקָה
אַחַת, וְכָתוּב בְּתוֹכָהּ שֶׁהִנֵּה בַר
יוֹחָאי יֵצֵא מִן הַמְּעָרָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנֵי. הֲלֶךְ אֵלָיו, וּמֵצֵא אוֹתוֹ
מִשְׁנָה, וְגוֹפּוֹ מְלֵא חֲלָדִים. בְּכֹה
עִמּוֹ וְאָמַר: וַיִּשְׂרָאֵתִיךָ בְּכָף.
אָמַר: אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׂרָאִית אוֹתִי
בְּכָף. שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא רֵאִיתִי אוֹתִי
בְּכָף, לֹא הֵייתִי בְּכָף.

בֹּא רָאָה, הֵהָר הַזֶּה, לְשׁוֹן קֶשֶׁה
הוּא. אוֹתָם הָרִים לְמַעְלָה,
וְצַדִּיקִים הָאֵלוֹ שְׂאֲחוּזִים בְּכַנְסֵת
יִשְׂרָאֵל, וְנִקְרָאִים הֵר צִיּוֹן אוֹתָם
הָרִים שְׁסָבִיב יְרוּשָׁלַיִם, בְּגִלְל
שֶׁהֵם מְצַיְנִים וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה
בְּצַד הַיְחֻד (עובדיה א) לְשִׁפְט אֶת הֵר
עֵשׂוֹ, שְׁקִטְרוּג הַמְּקִטְרוּג מְצַד
הַשְּׂמָאל. בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְהִיתָה לֵה
הַמְּלוּכָה. בִּהְתַּחֲלָה נִקְרָאת
מִמְּלָכָה, מִשׁוּם שֶׁמִּינִיקָה לְשְׁנֵי
צַדָּדִים - לְיָמִין וְלְשְׂמָאל. וְעַכְשָׁו
נִקְרָאת מְלוּכָה, בְּגִלְל שֶׁמִּינִיקָה
לְיָמִין. זֶהוּ שְׁכָתוּב (הושע ב)
וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם. וּבְגִלְל

מְלוּכָה אֶקְרִי בְּגִין דִּינִקָא

קָאִים מְשָׁמִיָּא לְאַרְעָא וְנִהִיר כָּל עֲלָמָא
עַד דִּי תִּיב עֲתִיק יוֹמִין וְיִתִּיב עַל כְּרִסְיָא
כְּדָקָא יְאוּת. וְהֵהוּא נִהוּרָא כְּלִיל כְּלָא
בְּבֵיתְךָ. וּמִנֵּהוּרָא דְאַתְּכְּלִיל בְּבֵיתְךָ. נִפְק
נִהִירוֹ דְקִיק וְזִיעִיר וְנִפְיק לְבַר וְנִהִיר כָּל
עֲלָמָא, זְכָאָה חוּלְקָךְ. פּוּק בְּרִי, פּוּק, זִיל
אַבְתְּרִיה דֵּהֵיא מְרַגְּלִית דִּנְהִיר עֲלָמָא,
דֵּהָא שְׁעָתָא קִיִּמָא לָךְ.

נִפְק מְקַמִּיה וְקָאִים לְמִיעַל בִּהֵיא אַרְבָּא
וְתִרִין גּוּבְרִין בִּהְדִּיה. חֲמָא תִרִין צַפְרִין
דֵּהוּו אַתִּינן וְטָסִין עַל יָמָא, רָמָא לֹוֹן קָלָא
וְאָמַר צַפְרִין צַפְרִין דְאַתּוֹן טָאֲסִין עַל יָמָא,
חֲמִיתוֹן דּוּף דְבַר יוֹחָאי תַּמָּן, אֲשִׁתְּהִי פּוּרְתָא
אָמַר, צַפְרִין צַפְרִין זִילוּ וְאַתִּיבוּ לִי. פָּרְחוּ
וְאַזִּילוּ, עָאלוּ בְּיָמָא וְאַזְלִי לְהוֹן. עַד דִּנְפַק,
הָא אַנּוּן צַפְרִין אַתִּינן וּבְפּוּמָא דְחָדָא מְנִיִּיהוּ
פִּתְקָא חָדָא וְכָתִיב בְּגוֹוָה דֵּהָא בַר יוֹחָאי נִפְק
מִן מְעָרְתָא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה. אַזְל לְגַבִּיָּה
וְאַשְׁפַּח לִיה מְשַׁנְיָא וְגוֹפִיָּה מְלִיא חֲלוּדִין.
בְּכֹה (ד' יא ע"ב) בִּהְדִּיה וְאָמַר וַוִי דְחֲמִיתִיךָ
בְּכָף. אָמַר זְכָאָה חוּלְקֵי דְחֲמִית לִי בְּכָף
דְאַלְמֵלֵא לֹא חֲמִיתָא לִי בְּכָף לֹא הוֹינָא בְּכָף

השלמה מהחשמטות (סימן כג)

תָּא חֲזִי הָאִי הֵר לִישְׁנָא דְתַקִּיפוּ הוּא.
אִינוּן הָרִים לְעֵילָא וְאַלִין צַדִּיקִים
דְאַחִידִין בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְאַקְרוּן הֵר צִיּוֹן
הָרִים דְסַחְרָנִי יְרוּשָׁלַיִם בְּגִין דְאַינוּן
מְצוּיְיִנִין וְאַמְרִין הָאִי לְהָאִי בְּסִטְרָא
דִּיחֻדָּא (עובדיה א) לְשִׁפּוּט אֶת הֵר עֵשׂוֹ
דְקִטְרוּגוּ מְקִטְרוּגָא מְסִטְרָא דְשְׂמָאלָא
בִּהֵהוּא זְמָנָא (עובדיה א) וְהִיתָה לִי מְלוּכָה.
בְּקַדְמִיתָא אֶקְרִי מְמִלְכָה בְּגִין דִּינִקָא
לְתִרִין סִטְרִין לִימִנָא וְלְשְׂמָאלָא. וְהֵשְׁתָּא

לִימִינָא. הָדָא הוּא דְכִתִּיב (הושע ב') וְאַרְשִׁתֶּיךָ לִי לְעוֹלָם. וּבִגִּין דְּגִלוּתָא לָאוּ לְעוֹלָם הוּא דְהָא יִתְבָּא בְּגִלוּתָא.

תָּא חֲזִי, דְסַמִּיךְ לִיה (זכריה י"ד) וְהִיָּה יִי לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד בְּגִין דְּעַד הַשְּׁתָּא כַּד יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא שְׂכִינְתָּא עִמָּהוּן וּמִלְכָּא בְּלֹא מְטְרוּנִיתָא לָאוּ מִלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל הַהוּא זְמַנָּא וְהִיָּה יִי לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. כַּד אֲתַדְבַּקַת שְׂכִינְתָּא בְּצַדִּיק הוּא יְחֻדָּא.

דְּהָבִי אֹוּלִיפְנָא בְּרִזָּא דְקָרִית שְׁמַע דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְיַחְדָּא לְמֵאֲרִיָּה וְלִקְשָׁרָא קְשָׁרִין דְּמֵהִימְנוּתָא בְּרַעוּתָא דְלָבָא. וְכַד מְטִי לְאֶחָד אֲבַעֵי לִיה לְכוּנָא בְּא' סְתִימָא עֲתִיקָא (ס"א עמיקא) דְכִלָּא וְח' תְּמַנָּא דְרַגִּין עֲלֵאִין מִחֲכֻמָּה עֲלֵאָה עַד צַדִּיק. וְד' רַבְתָּא אֲתַדְבַּקוּתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי חוּלְקִיָּה דְדוּד דְּאֶקְרִי עֲנִי וְאַבִּיּוֹן כַּד אֲתַדְבַּקַת לְאִינּוֹן דְּרַגִּין דְּלַעִילָא דְרַמִּיזִין בְּא"ח. כַּדִּין אִיהִי רַבְתָּא וְעֲלֵמָא כּוּלִּיָּה יְנִיק מִינָּה וְאִינּוֹן שְׂדִים דְּאִינּוֹן כְּמַגְדָּלוֹת (ח') אֲזִי הֵייתִי בְּעִינּוֹ כְּמוֹצָאֵת שְׁלוֹם.

תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַמַּר כַּד אִיהִי בְּגִלוּתָא עִם בְּנֵהָא בֵּין אֹוּמִין דְּעֲלָמָא אֶקְרִי זַעִירָא הָדָא הוּא דְכִתִּיב (שם) אַחֹות לְנוּ קִטְנָה וְעַד יִשְׂרָאֵל אֲתַדְבַּרוּ בְּאוּרִייתָא וְאַזְלִין בְּאַרְחָ קְשׁוּט כְּדִין אֲתַמְלִיָּיא וְשְׁלוֹם אֲתַחֲבַר בְּהוּ. אֲתִיבַת אִיהִי וְאֲמַרַת אֲנִי חוּמָה וְשְׂדִי כְּמַגְדָּלוֹת.

כְּהוּא זְמַנָּא דְאֲתַחֲבַר עִמִּי אָ"ז וְשְׁלוֹ"ם. א' רְזָא דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא דְכִלָּא, ז' שְׁבַע דְרַגִּין וְשְׁלוֹ"ם דְּאֶקְרִי צַדִּיק בֵּינּוֹן

שְׁהַגְלוּת לֹא לְעוֹלָם הִיא, שְׁהֲרִי יוֹשְׁבַת בְּגִלוּת.

בֹּא רְאָה, שְׁסַמּוּךְ לוֹ (זכריה יד) וְהִיָּה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. בְּגִלְלָ שְׁעַד עַכְשָׁו, כְּשִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת - שְׂכִינָה עִמָּהֶם, וּמִלְךָ בְּלִי גְבִירָה אִינּוּ מִלְךָ, אֲבָל אוֹתוֹ זְמַן, וְהִיָּה ה' מִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. כְּשִׁנְדְבַקַת הַשְּׂכִינָה בְּצַדִּיק, אֲזִי הוּא יְחֻדוּד.

שְׂכָךְ לְמַדְנוּ בְּסוּד שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁצַרִּיךְ אָדָם לִיַּחַד לְאֹדוּנוֹ וְלִקְשָׁר קְשָׁרֵי הָאָמוּנָה בְּרַצוֹן הַלֵּב. וְכַשְׁמַגִּיעַ לְ"אֶחָד", צַרִּיךְ לוֹ לְכוּן בְּא' נִסְתָּרַת עֲתִיקָה [עֲמִיקָה] שֶׁל הַכֵּל, וְח' - שְׁמוּנָה דְרַגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת מִחֲכֻמָּה עֲלִיּוֹנָה עַד צַדִּיק. וְד' גְּדוּלָּה - הַתְּדַבְּקוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא חֲלָקוֹ שֶׁל דוּד שְׁנַקְרָא (תהלים פו) עֲנִי וְאַבִּיּוֹן, כְּשִׁנְדְבַקַת לְאוֹתָן דְרַגּוֹת שְׁלַמְעֵלָה שְׁרַמּוּזוֹת בְּא"ח. אֲזִי הִיא גְּדוּלָּה וְכָל הָעוֹלָם יוֹנֵק מִמֶּנָּה, וְאוֹתָם שְׂדִים שְׁהֶם כְּמַגְדָּלוֹת, (שיר ח) אֲזִי הֵייתִי בְּעִינּוֹ כְּמוֹצָאֵת שְׁלוֹם.

בֹּא רְאָה, פְּסוּק זֶה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל נִתְבָּאָר. כְּשִׁהִיא בְּגִלוּת עִם בְּנֵיהָ בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם נִקְרָאת קִטְנָה, זֶהוּ שְׂכַתוּב (שם) אַחֹות לְנוּ קִטְנָה. וְכַשִּׁישְׂרָאֵל נִדְבָקִים בְּתוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדַרְךָ אֲמַת, אֲזִי מִתְמַלֵּאת, וְשְׁלוֹם מִתְחַבֵּר בְּהֶם. מְשִׁיבָה הִיא וְאוֹמַרַת, אֲנִי חוּמָה וְשְׂדִי כְּמַגְדָּלוֹת.

כְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַתְּחַבֵּר עִמִּי, אֲזִי וְשְׁלוֹם. א' סוּד הָעֲתִיק הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַכֵּל. ז' שְׁבַע דְרַגּוֹת, וְשְׁלוֹם שְׁנַקְרָא צַדִּיק. בֵּינּוֹן שְׁהַדְרַגּוֹת הַלְלוּ מִתְחַבְּרוֹת, אֲזִי הֵייתִי

בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וְאִיזָה עֵינָיו? אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁנִקְרָאוֹת עֵינֵי ה', פְּנֵי ה', וְאִז שְׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זָכַר וּנְקָבָה, וְלִכְּן צִוָּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקַשֵּׁר אֶת כָּל קִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד, מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מַה הַטַּעַם? בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא מְקוֹם שֶׁכָּל יָמֵי וּשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְּלוּיִים בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שְׁרָמוּזוֹת בְּאֶחָד, וְהֵם עֲשָׂרָה, וְכֻלָּם אֶחָד. וְהַתְּעוּרָרָו בּוֹ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלְ"ת וְיָפָה, בְּגִלּוֹל שֶׁמְקוֹם זֶה שֶׁל דִּלְ"ת הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר מִשְׁלָה, וְצָרִיף אָדָם לְהֶאָרִיף בָּהּ וּלְמַשֵּׁף לָהּ בְּרֻכּוֹת מֵאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים, שֶׁשֶׁה בְּנִים עֲלִיוֹנִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק, וְאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים רְמוּזִים בַּח', בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה. שֶׁשֶׁת אֵלֶּה, וּשְׁנַיִם לְמַעְלָה -

חֲכָמָה וּבִינָה, אֵב וְאֵם - לְהוֹסִיף וּלְהַכְלִילֵם לְמַעְלָה וּלְתַתּוֹת לָהֶם בְּרֻכּוֹת מֵאֵב וְאֵם הָעֲלִיוֹנִים, שְׁתֵּרֵי אֵין שׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק אֵלֶּה בְּמָקוֹם שְׁלוֹם, בְּמָקוֹם שְׁנִמְצָאִים זָכַר וּנְקָבָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר א) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דּוֹקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִחַטֵּף בַּחֲיִ"ת, אֵלֶּה צָרִיף לְמַשֵּׁף בְּרֻכּוֹת מְקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁל הַכֹּל, וּלְהַרְיֵק בְּאוֹתָם שֶׁשֶׁה בְּנִים. אַחַר כֵּן לִבַּת הַזֹּאת שְׂאִין לָהּ יִרְשָׁה בְּבֵית אֲבִיהָ וְאִמָּהּ, אֵלֶּה רַק הַבֵּן הַזֶּה. וּמִכָּאֵן לְמַדְּנוּ שְׁבֵן יוֹרֵשׁ אֵב וְאֵם, וּבַת לֹא, אֵלֶּה שֵׁשׁ לָהּ מְזוֹנוֹת מִן הַבֵּן, אֵלֶּה צָרִיף לְהֶאָרִיף בְּדִלְ"ת הַזֹּאת.

דְּהַנִּי דְּרָגִין מִתְּחִבְרָן פְּדִין א"ז הַיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וּמֵאֵן עֵינָיו. אֵינּוֹן שְׁבַע דְּרָגִין דְּאֶקְרוּן עֵינֵי יי, פְּנֵי יי, וּכְדִין שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשְׂרִיָּא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא בְּאַתְרֵי דְּדָכְר וְנוֹקְבָא וּבְגִין כֵּן פְּקֵד מֹשֶׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקַשֵּׁר כּוֹלְהוֹ קִשְׁרֵין דְּמַהִימְנוּתָא.

הָא חֲזִי, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מָאֵי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אַתְרֵי דְּכָל יוֹמִין וּשְׁנֵין דְּעֵלְמָא בִּיהַ תְּלִיין בְּרָזָא דְּאֵינּוֹן דְּרָגִין דְּרַמִּיזִין בְּאֶחָד וְאֵינּוֹן עֲשָׂרָה וּכְלֵהוּ חַד, וְאַתְעֵרוּ בִּיהַ חֲבָרֵיָּא וְאָמְרוּ בְּדִלְ"ת וְשְׁפִיר. בְּגִין דְּהָאֵי אַתְרָא דְּדִלְ"ת הִיא וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילֵיהּ. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ וּלְאַמְשָׁכָא לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּנִין עֲלָאִין עַל יְדֵי דְּצְדִיק וְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין רְמִיזִין בַּח' בְּרָזָא דְּתַמְנֵיָּא.

שִׁית אֵלִין וְתֵרִין לְעֵילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִימָא לְאוֹסְפָא וּלְאַכְלָלָא לָהּ לְעֵילָא, וּלְמִיּהַב לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאַבָּא וְאִימָא עֲלָאָה. דְּהָא לָא שְׂרִיָּא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא אֵלֶּה בְּאַתְרֵי דְּשְׁלִים, בְּאַתְרֵי דְּאַשְׁתַּפַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגו'. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דִּיִּיקָא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבִלְבָד שְׁלֹא יִחַטֵּף בַּחֲיִ"ת אֵלֶּה בְּעֵי לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאָן מֵאַתְרֵי עֲלָאָה דְּכוּלָּא. וּלְאַרְכָּא בְּאֵינּוֹן שִׁית בְּנִין. לְבַתָּר לְהָאֵי בַת דְּלִית לָהּ אַחְסָנָא בְּבֵית אָבוּהָ וְאִימָא אֵלֶּה הָאֵי בְּרָא. וּמִכָּאֵן אוּלְפִּנָא דְּבְרָא יִרִית לְאַבָּא וּלְאִימָא וּבְרַתָּא לָא, אֵלֶּה דְּאִית לָהּ מְזוּנֵי מִן בְּרָא אֵלֶּה בְּעֵי לְאַרְכָּא בְּהָאֵי דִלְ"ת.

וְתָמַן אֲמַרִי כְּמָה בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ, כְּשִׁיעוּרָא דִּימְלִיךְ יְתָה לְעִילָא וּלְתַתָּא וּלְאַרְבַּע זְווּיִין דְּעֶלְמָא, רְזָא דְשִׁית סְטָרִין עֲלָאִין דְּכֻלְהוּ יִתְחַבְרוּן עִמָּה וְלֹא יִתְפָּרְשׁוּן לְעֶלְמִין. וְכַד בַּר נֶשׁ מְאַרְיָךְ בְּהָאֵי כָּל אֵינוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין עֲלָאִין מוֹסְרִין בְּרַכָּאן עַל רִישִׁיהּ וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִי לִיהּ (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

תָּא חֲזִי, כְּלָלָא דְאֹרִייתָא בְּהָאֵי קָרָא רְמִיזִין וְכְלָלָא דְכָל אֵינוֹן אֲמִירָן דְאַתְבְּרִי בְּהוֹן עֶלְמָא בְּאַחַד רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכֹתִיב (איוב כ"ג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וּנְפֹשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהוֹן אַתְבְּרִי עֶלְמָא וְעַל דָּא תְּגִינָן בְּעֶשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ' וְאוּקִימְנָא דְכוּלְהוּ עֶשְׂרָה וְכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּקָרָא קְדַמָּא דְאֹרִייתָא: (עד כאן מוההשמטות)

השלמה מוההשמטות (סימן כד)

בְּרֵאשִׁית רְזָא דְחֻכְמָ"ה. בְּרָא. עֲלָאָה סְתִימָא דְלֹא אֲתִיידַע אֱלֹהִים בִּינָ"ה. אִ"ת כְּלָלָא דְחֻסָּד וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם תְּפָאֲרָת וְאִ"ת כְּלָלָא דְנִצְח וְהוּ"ד. וְאִ"ו דּוֹאֲת לְאַכְלָלָא צְדִיק. הָאֲרִץ כְּלָלָא דְכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל אֲרִץ חַיִּים וּבְתַר פְּרֻטָא דְאֹרִייתָא בְּרָזָא דְאֵינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרֵאשִׁית מְאָמֵר הוּא לְקַבַּל דְּרֻגָא דְחֻכְמָ"ה וְאֲקָרִי רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר לְקַבַּל דְּרֻגָא דְחֻסָּד דְּאִיהוּ לִימִינָא. דְּהָא מִתְּמָן נִפְּיק נְהוּרָא לְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּרָזָא דְיוֹם, הָדָא הוּא דְכֹתִיב (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם וְלִקְבֻלֶיהּ לְתַתָּא אֲבָרְהֵם דְאַחִיד בְּהָאֵי חוּלְקָא. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב הֵכָא יוֹם אֶחָד, וְהֵכָא (יחזקאל לג) אֶחָד הָיָה אֲבָרְהֵם וּבִיּה כְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר מִמְזַרְחָ בְּרָזָא דְאוֹר דְנִפְּיק מִמְזַרְחָ.

וְשֵׁם אוֹמְרִים כְּמָה צְרִיךְ אָדָם לְהֵאָרִיךְ בַּהּ, כְּשִׁיעוּר שִׁימְלִיךְ אוֹתָהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּע זְווּיֹת הָעוֹלָם, סוּד שֶׁל שֵׁשׁ צְדָדִים עֲלִיוֹנִים שְׂכָלָם יִתְחַבְרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים, וּכְשִׁאֲדָם מְאַרְיָךְ בְּזָה, כָּל אוֹתָם יָמִים וְשָׁנִים עֲלִיוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרַכָּה עַל רֵאשׁוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לוֹ (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

בָּא רָאָה, כָּלֵל הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק הַזֶּה רְמוּזִים, וְכָלֵל שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם רְמוּזִים בְּאַחַד. זֶהוּ שְׂכַתּוּב (איוב כב) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וּנְפֹשׁוּ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, בְּעֶשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרָשְׁנוּ שְׂכָלָם עֶשְׂרָה, וְכָלָם כְּלוּלִים בְּפִסּוּק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּרֵאשִׁית - סוּד הַחֻכְמָה. בְּרָא - הָעֲלִיּוֹן הַנְּסֻתָר שֶׁלֹּא נוֹדַע. אֱלֹהִים - בִּינָה. אֵת - כָּלֵל שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה. הַשְּׁמַיִם - תְּפָאֲרָת. וְאֵת - כְּלָלוּת שֶׁל נִצְח וְהוּד. וְאִ"ו שֶׁל "וְאֵת" - לְהַכְלִיל הַצְּדִיק. הָאֲרִץ - כְּלָלוּת שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, אֲרִץ חַיִּים, וְאַחַר כֵּף פְּרֻטָא שֶׁל תּוֹרָה בְּסוּד אוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים. בְּרֵאשִׁית הוּא מְאָמֵר, כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֻכְמָה, וְנִקְרָא רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר - כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֶסֶד שֶׁהִיא לִימִין, שֶׁהִיא מִשְׁם יוֹצֵא אוֹר לְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל יוֹם, זֶהוּ שְׂכַתּוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְנֻגַדוֹ לְמַטָּה, אֲבָרְהֵם שְׂאוּמָזוּ בַחֲלֻק הַזֶּה, וְלִכְּנ כְּתוּב כָּאֵן יוֹם אֶחָד, וְכָאֵן - אֶחָד הָיָה אֲבָרְהֵם, וְכוּ כְּתוּב (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְזַרְחָ, בְּסוּד שֶׁל אוֹר שִׁוְצָא מִמְזַרְחָ.

ובא ראה, לא תמצא בכל שבעת הצדיקים שאחוזים למעלה בסוד של שמותיהם בתחלה אלה, אלא אברהם ואהרן שאחוזים בחסד הזה, שהרי כהנים מצד החסד באים. אף על גב שאהרן אחוז בהוד, גם בחסד הוא אחוז. ומשה, אף על גב שאחוז בנצח, גם בתפארת אחוז הוא, להראות שהכל אחד. ואברהם ראש לכל הצדיקים, וממנו נפרדו למטה, שהוא לימין הקדוש ברוך הוא, ונקרא כהן, זהו שכתוב (תהלים ק) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. ואהרן אחוז בזה בגלל שהוא כהן, אבל דרגתו הוא הוד.

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו' - פנגד הדרגה של גבורה ששם אחוז יצחק, וכנגדו תפארת. המים הולידו אש, בגלל כך יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, ובגלל כך למטה (בראשית כה) אברהם הוליד את יצחק, ובאותו יום נברא גיהנם, שיצא מאותה אש חזקה באותה מחלקת, ולכן אותו יום הוא יום הדין.

ויאמר אלהים יקוו המים - פנגד דרגת תפארת שנקרא קו האמצעי, וכנגד יעקב שהוא שלישי, ונוטל שני חלקים באותו של אש ומים (של אש השמים) משמים, וכנגדו יום שלישי, ועל זה נקרא יעקב (שם) איש תם ישב אהלים. שלם בכל. שלם בחסד. שלם בדין. שלם במים. שלם באש. ישב אהלים - שנים, חסד וגבורה, ונוטל הכל, ונעשה בידיו רחמים.

ויאמר אלהים תדשא הארץ תדשא עשב פרי וגומר. הדרגה של צדיק שנקרא

ותא חזי לא תשפח בכלהו שבעה זפאין דאחידן לעילא ברזא דשמהתהון בשירותא אלה אלא אברהם ואהרן דאחידן בהאי חס"ד דהא כהנים מסטרא דחס"ד אתו. ואף על גב דאחיד אהרן בהוד, בחס"ד נמי אחיד ומשה אף על גב דאחיד בנצח, בתפארת נמי אחיד. לאחזאה דכולא חד ואברהם רישא לכלהו זפאין ומניה אתפרשו לתתא דאיהו לימינא דקדשא ברוך הוא ואקרי כהן הדא הוא דכתיב (תהלים ק) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. ואהרן בגין דאיהו כהן אחיד בהאי, אבל דרגא דיליה הו"ד איהו:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו' לקבל דרגא דגבור"ה דאחיד תמן יצחק ולקבליה תפארת מיא אולידו אשא בגין כך יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. ובגין כך לתתא אברהם הוליד את יצחק וביומא ההוא אתברי גיהנם דנפיק מההוא אשא תקיפא בההוא מחלוקת ובגין כך ההוא יומא, יומא דדינא:

ויאמר אלהים יקוו המים לקבל דא דרגא דתפארת דאקרי קו האמצעי ולקבליה דיעקב דאיהו תליתאי ונטיל תרין חולקין בההוא דאש ומים (דאש השמים) משמים ולקבליה יום תליתאי ועל דא דאקרי יעקב (בראשית כ"ה) איש תם יושב אהלים. שלים בכלא. שלים בחסד. שלים בדינא. שלים במיא שלים באשא. יושב אהלים תרין, חס"ד וגבור"ה ונטיל פלא ואתעביד בידיה רחמין:

ויאמר אלהים תדשא הארץ תדשא עשב מזריע זרע עץ פרי וגו'. דרגא דצדיק

דַּאֲקָרִי עֵץ הַחַיִּים וְאִיהוּ עוֹשֶׂה פְּרִי, דְּהָא לִית
בְּכֻלְהוּ דִּיעֵבִיד פְּרִי בְּרֵי אִיהוּ. זֶרְעוּ בּוּ עַל
הָאָרֶץ וַיִּיקָא. וְלִקְבֻלִיהּ לְתַתָּא (בראשית מט) בֵּן
פּוֹרְתַת יוֹסֵף בֵּן פּוֹרְתַת עֲלֵי עֵינַן. וְאֲקָרִי בְּרִית
שְׁלָמָא. וּבְגִין כֶּף תְּרִי זְמַנִּי בְּהַאי יוֹמָא כִּי
טוֹב, חַד לְקַבֵּל דְּרִגָא דְתַפְאָרְתָּת וְחַד לְקַבֵּל
דְּרִגָא דְצַדִּיק דְאִיהוּ יוֹמָא דְשִׁבְתָּא דְלַעֲיֵלָא
וְעֵבִידְתָּא אַחְרָא לִית בֵּיה אֱלָא זּוּגָא לְאַפְקָא
פְּרִי נְשַׁמְתִּין לְעֵלְמָא, פְּרִי עוֹבְדוּי דְקַדְשָׁא
בְּרִיף הוּא. הֵכִי נְמִי לְתַתָּא דְזוּגָא שְׂרִי בֵּיה
מְשַׁבֵּת לְשַׁבַּת.

עֵץ הַחַיִּים, וְהוּא עוֹשֶׂה פְּרִי,
שְׁתֵּרִי אִין בְּכֻלָּם שְׁיַעֲשֶׂה פְּרִי
פְּרִט לּוּ. זֶרְעוּ בּוּ עַל הָאָרֶץ,
דְּוָקָא, וּכְנַגְדוּ לְמַטָּה (שם מט) בֵּן
פּוֹרְתַת יוֹסֵף בֵּן פּוֹרְתַת עֲלֵי עֵינַן,
וְנִקְרָא בְּרִית שְׁלוֹם. וְלִכְּן פְּעַמִּים
בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי טוֹב, אֶחָד כְּנַגְד
דְּרַגְתַּת תַּפְאָרְתָּת, וְאֶחָד כְּנַגְד דְּרַגְתַּת
צַדִּיק, שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִיבָת
שְׁלַמְעֵלָה, וּמַעֲשֶׂה אַחַר אִין בּוּ
אֱלָא זּוּגָא לְהוֹצִיא פְּרִי נְשַׁמְתוֹת
לְעוֹלָם, פְּרִי מַעֲשִׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. כֶּף גַּם לְמַטָּה, שְׁזוּג
מֵתָר בּוּ מְשַׁבֵּת לְשַׁבַּת.

בֵּא רְאֵה סוּד עֲלִיּוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה,
מֵה זֶה עֵץ פְּרִי עֲשֶׂה פְּרִי, הוּא
כְּנַגְד יוֹם הַשְּׁבִיבָת, מֵה הַטַּעַם
נִכְלָל בַּיּוֹם שְׁלִישִׁי? סוּד עֲלִיּוֹן
הוּא, בְּגַלֵּל שְׁשִׁנְיָנוּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֵּן יוֹחָאי אָמַר, מֵה הַטַּעַם כְּתוּב
בַּתּוֹרָה (דברים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ
אִשָּׁה, וְלֹא כִּי תִלְקַח אִשָּׁה
לְאִישׁ? בְּגַלֵּל שְׁדַרְךָ הָאִישׁ לְחַזֵּר
וּלְבַקֵּשׁ אִשָּׁה. מִשָּׁל לְאָדָם
שְׁאֲבָדָה לּוֹ אֲבָדָה, בְּעַל הָאֲבָדָה
מְחַזֵּר אַחַר אֲבָדָתוֹ. וְצַדִּיק (סוד)
זֶה נִקְרָא אִישׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב
(בראשית מט) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה,
כְּפִי שְׁבָאֲרָנוּ.

וּבְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל שְׁרַמְזָה בַּיּוֹם
רְבִיעִי בְּסוּד שֶׁל מְאֹרֶת חֶסֶד,
הַעֲמוּד הַרְבִּיעִי מְלַכּוֹת שֶׁל דָּוִד,
לְכַן אַף עַל גַּב שְׁמֻקּוֹמוֹ שֶׁל צַדִּיק
זֶה יוֹם הַשְּׁבִיבָת, נִכְלָל וְנִרְמַז בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי, לְהַיּוֹת סְמוּךְ לַיּוֹם
רְבִיעִי, וְהִיא אֲשֶׁתּוֹ, לְכַן בְּעַל
הָאֲבָדָה מְחַזֵּר עַל אֲבָדָתוֹ, וְלְכַן
כְּתוּב לְמַטָּה (שם מט) וַיּוֹסֶף הוּא
הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אַבְרָם לְעֵתִיד לְבָא, שֶׁהוּא
בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי
שֶׁהוּא הָאֶלֶף הַשְּׁשִׁי, כְּשִׁבְא
הַמְּשִׁיחַ, שְׁיוֹמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶלֶף שָׁנָה, אַף עַל גַּב

תָּא חֲזִי, רְזָא עֲלָאָה דְאֹרִייתָא, מְאִי עֵץ פְּרִי
עוֹשֶׂה פְּרִי, לְקַבֵּל יוֹמָא דְשִׁבְתָּא אִיהוּ.
וּמְאִי טַעְמָא אַתְּכִלִּיל בַּיּוֹם תְּלִיתָאי, רְזָא
עֲלָאָה אִיהוּ. בְּגִין דְתַגְּנִין רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן
יוֹחָאי אָמַר מְאִי טַעְמָא כְּתִיב בְּאֹרִייתָא (דברים כד)
כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וְלֹא כִּי תִלְקַח אִשָּׁה
לְאִישׁ בְּגִין דְאֶרְחִיָּה דְבֵר נֶשׁ לְאַהֲדָרָא
וּלְמַתְבַּע אַנְתּוֹ. מְתַל לְבֵר נֶשׁ דְאֶתְאֲבִיד לִיה
אַבְדָּתָא מְאִרִי דְאַבְדָּתָא מְחַזֵּר לְמַתְבַּע
אַבְדָּתָא דִּילִיָּה, וְהֵאִי צַדִּיק אִישׁ אֲקָרִי. הָדָא
הוּא דְכְתִיב (בראשית מ"ג) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה
כְּדְאֹקִימָנָא.

וּבְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל דְרַמְיָזָא בַּיּוֹם רְבִיעִיאַי בְּרְזָא
דְמְאֹרֶת חֶסֶד סְמְכָא רְבִיעִיאָה
מְלַכּוֹתָא דְדָוִד. בְּגִין כֶּף אַף עַל גַּב דְאֶתְרִיָּה
דְהֵאִי צַדִּיק יוֹמָא דְשִׁבְתָּא אַתְּכִלִּיל וְאַתְרַמְיָז
בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאי לְמַהוּי סְמִיךְ לַיּוֹם רְבִיעִיאַי
וְאִיהוּ אַנְתּוֹ דִּילִיָּה בְּגִין כֶּף מְאִרִיָּה דְאַבְדָּתָא
מְחַזֵּר עַל אֲבָדָתוֹ וּבְגִין כֶּף כְּתִיב לְתַתָּא (בראשית מ"ב)
וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אַבְרָם בְּזְמַנָּא דְאֶתִי דְאִיהוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים
בַּיּוֹם שְׁתִּיתָאי דְאִיהוּ אֶלְפָא שְׁתִּיתָאָה

שחלקה של פנסת ישראל הוא יום הרביעי, הלכה ונרמזה ביום הששי להיות סמוכה לבעלה שנקרא צדיק, יום השבת, לתקן לו שלחן. וזהו שכתוב (ירמיה לא) פי ברא ה' חדשה בארץ נקבה תסובב גבר. זהו בזמן המשיח שהוא ביום הששי, ולכן כתוב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. מה הטעם נוסף ה', מה שלא היה כן בשאר הימים? אבל בכל מקום ה' זו פנסת ישראל, שבאה להזדווג עם בעלה ביום שבת, כשיבא בעלה להקימה מן העפר. ובגלל כך כתוב (ישעיה כו) ובאו האבדים בארץ אשור, זה צדיק וכנסת ישראל.

דבר אחר, מה הטעם נכלל היום השלישי הסוד של צדיק? בגלל ששלוש דרגות מימין ושלוש משמאל, והוא היה באמצע הגוף להשקות לכל כפי להשפיע השפעתו ליום רביעי שהוא פנסת ישראל, שאין לה אור מעצמה סמוך לצדיק הזה. ובא תראה, יום השבת הזה אסור לעשות בו מלאכה, משום כך נכללו בו שני ויאמר, כנגד שתי דרגות, והכפל בו כי טוב. ויאמר אלהים יהי מארת - כנגד דרגה של צדק, מלכות שלמעלה שאין לה אור משלה אלא מה שנותן לה על ידי צדיק, ולכן דוד למטה עני ואביון אחוזי ביה, והצטרף להוסיף לו ימים ושנים, והרי בארנו דוקא שבעים שנה, ונקרא יום רביעי.

ויאמר אלהים ישראל ישרצו המים - כנגד דרגה של נצח, שהוא עמוד ימין של התורה, וכנגדו משה

כד ייתי משיחא, דיומא דקדשא בריה הוא אלה שנין אף על גב דפנסת ישראל חולקא דידה יומא רביעאה, אזלא ואתרמיזא ביומא שתיתאה למהוי סמיכא לבעלה דאקרי צדיק יומא דשבתא לתקנא ליה פתורא והאי דכתיב (ירמיה לא) פי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר דא איהו בזמנא דמשיחא דאיהי ביומא שתיתאה ובגין כך פתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. ומאי טעמא אתוסף ה' מה דלא הוה כן בשאר יומי. אבל בכל אתרא ה' דא כנסת ישראל דאתייה לאזדווגא בבעלה יומא דשבתא, כד ייתי לבעלה (ס"א לה בעלה) לאקמא לה מעפרא. ובגין כך פתיב (ישעיה כ"ו) ובאו האבדים בארץ אשור. דא צדיק וכנסת ישראל.

דבר אחר מאי טעמא אתכליל ביום תליתאי רזא דצדיק בגין דתלת דרגין מימינא ותלתא משמאלא ואיהו הוה אמצעייתא דגופא לאשקאה לכולא בגין למנגד שקיותיה ליום רביעאי דאיהי כנסת ישראל דלית לה נהורא מגרמה, סמיך להאי צדיק. ותא חזי האי יומא דשבתא אסיר למעפד עבידתא בגין כך אתכלילו ביה תרין ויאמר, לקבל תרין דרגין והוכפל ביה פי טוב.

ויאמר אלהים יהי מארת לקבל דרגא דצד"ק, מלכו"ת דלעילא דלית לה נהורא מדילה אלא מה דאתייהיב לה על ידי צדיק ובגין כך דוד לתתא עני ואביון אחיד ביה ואצטריו לאוספא ליה יומין ושנין והא אוקימנא שבעים שנה דייקא ואקרי יום רביעאי:

ויאמר אלהים ישראל ישרצו המים. לקבל דרגא דנצ"ח דאיהו סמיכא מינא דאורייתא ולקבליה משה לתתא סמיך לעלמא באורייתא דא

הוא דְּכָתִיב (ירמיה ל"ג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגו' :

למטה סומך לעולם בתורה. זהו שפֿתוב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגוֹמֵר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תוֹצֵא הָאָרֶץ - כְּנֶגֶד דְּרָגָה שֶׁל הוֹד שְׂאוּחֹז אֶהְרֹן, וְנִקְרָאת יוֹם שְׁשִׁי. בֹּא רָאָה, אֶהְרֹן לְמִטָּה אָף עַל גֵּב שְׂבֵא מִחֶסֶד, אֶחָזוּ לְמִטָּה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁנִּקְרָא הוֹד, וְעוֹשֶׂה קְרֻבָנוֹת בְּאוֹתָם מִיְּנֵי בְהֵמוֹת טְהוֹרוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּיוֹם שְׁלוֹ, לְקַרֵּב אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּרְמְזָה בְּצַדִּיק, לְקַשֵּׁר דְּרָגוֹת הָאֱמוּנָה וְלַהוֹרִיד רַחֲמִים לְעוֹלָם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאֱמִירָה הַזֹּאת כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַכֹּל נִסְתָּרֵת הַנִּסְתָּרִים, רְצוּה לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְדַמּוּתוֹ בְּסוּד שֶׁל אָדָם, וּבְכָל הַדְּרָגוֹת לְמִטָּה נִתֵּן פֶּח לְהוֹצִיא, כֹּל אֶחָד פְּרָאוֹי לוֹ, וְעֲשֵׂה אָדָם שְׁשׁוּלֵט בְּכָל, בְּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְבֹא רָאָה, עַד שֶׁלֹּא הִשְׁתַּלְּמוּ אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שֶׁל יָמִים עֲלִיוֹנִים, לֹא הִשְׁתַּלְּם אָדָם לְמַעְלָה. בְּיוֹן שֶׁהִשְׁתַּלְּם לְמַעְלָה אָדָם הָעֲלִיוֹן, הִשְׁתַּלְּם לְמִטָּה אָדָם הַתַּחְתּוֹן וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשַׁלְּמוֹת. לְכֵן הִשְׁלִיט אֶת הָאָדָם הַתַּחְתּוֹן עַל כָּל מֵה שֶׁנִּבְרָא בְּעוֹלָם, בְּגַלְל שְׂאָדָם הָעֲלִיוֹן שׁוּלֵט עַל הַכֹּל. וְלִכֵּן רְמֵז בְּפִסּוּק זֶה שְׁבַע דְּרָגוֹת, שִׁישׁ בּוֹ שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁנִּקְרָא בָּהֶם אָדָם שְׁלֹמְעֵלָה וְהִשְׁתַּלְּם בָּהֶם. בְּגַלְל כְּךָ, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, לְתַת לוֹ שְׁפַע מְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֶסֶד.

בֹּא רָאָה, מִי שְׁצַלְמֵם זֶה עֲלִיוֹ, חֶסֶד אֵל לֹא זֶז מִמֶּנּוּ וַיּוֹשֵׁב עַל רִאשׁוֹ, וּמִתְחַבֵּרֵת בּוֹ שְׁכִינָה בְּסוּף יְמֵיו, בְּגַלְל שֶׁחֶסֶד זֶה הוּא שְׂבֵא לוֹ מִמֶּנּוּ לֹא מִסְתַּלֵּק, עַד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תוֹצֵא הָאָרֶץ לְקַבֵּל דְּרָגָה דְּהו"ד דְּאֶחָיד אֶהְרֹן וְאֶקְרִי יוֹם שְׁתִּיתָאִי. תָּא חֲזִי אֶהְרֹן לְתַתָּא אָף עַל גֵּב דְּאֶתִי מִחֶסֶד דְּאֶחָיד לְתַתָּא בְּיוֹם שְׁתִּיתָאִי דְּאֶקְרִי הו"ד וְעָבִיד קְרֻבָנִין בְּאִינוֹן מִיְּנֵי בְּעִירָן דְּכִיָּין וְאֶתְבְּרִיאוּ בְּיוֹמָא דִּילִיָּה (לְקַרְבָּא) לְאֶקְרָבָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאֶתְרַמְיָא בִּיהַּ בְּצַדִּיק לְקַשְׂרָא דְּרָגִין דְּמַהִימְנוּתָא וְלִנְחֵתָא רַחֲמֵי לְעַלְמָא :

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאִי אֱמִירָא לְקַבֵּל דְּרָגָה עַלְאָה דְּכָלָא סְתִימָאָה דְּסְתִימִין. בְּעָא לְמַעְבַּד יְקָרָא לְדִיוֹקְנָא בְּרִזָּא דְּאָדָם וּבְכֻלְהוּ דְּרָגִין לְתַתָּא יְהִיב חִילָא לְאֶפְקָא כָּל חַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהַּ וְעָבַד אָדָם דְּשִׁלִּיט בְּכָלָא בְּעַלְאֵי וְתַתָּאֵי.

וְתָא חֲזִי עַד לֹא אֲשַׁלִּימוּ אִינוֹן שְׁבַע דְּרָגִין יוֹמִין עַלְאִין לֹא אֲשַׁתְּלִים אָדָם לְעִילָא. בְּיוֹן דְּאֲשַׁתְּלִים לְעִילָא אָדָם עַלְאָה, אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא אָדָם תַּתָּאָה. וְכֻלְהוּ עַלְמִין בְּשַׁלִּימוּ. בְּגִין כְּךָ שְׁלִטִּיה לְאָדָם תַּתָּאָה עַל כָּל דְּאֶתְבְּרִי בְּעַלְמָא בְּגִין דְּאָדָם עַלְאָה שְׁלִיט עַל כָּלָא. וּבְגִין כְּךָ רְמֵז בְּהַאי קָרָא שְׁבַע דְּרָגִין. דְּאִית בִּיהַּ שְׁבַע דְּרָגִין עַלְאִין דְּאֶקְרִי בְּהוּ אָדָם דְּלְעִילָא וְאֲשַׁתְּלִים בְּהוּ. בְּגִין כְּךָ נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, לְמִיָּהֵב לִיהַּ שְׁפַע מַהִהוּא אֶתְרָא דְּאֶקְרִי חֶסֶד.

תָּא חֲזִי, מָאן דְּהַאי צוֹלְמָא עֲלִיָּה, חֶסֶד אֵל לֹא אַעֲדֵי מִנְיָה וַיִּתְבָּא עַל רִישִׁיָּה וְאֶתְחַבֵּרֵת בִּיהַּ שְׁכִינְתָּא בְּסוּפָא דִּיוֹמוֹי בְּגִין יוֹם רִאשׁוֹן, וְהוּא רִאשׁוֹ שֶׁל כָּל הַיָּמִים שְׁלֹמְעֵלָה. וְצַלְמֵם זֶה

שנשלמים ימיו באותה הדרגה
שנקראת אחרית הימים. והיא
הדרגה של צד"ק, והיא שביעית,
שנת השמטה. ובאותה דרגה
נשלמים ימי האדם, כשנשלמו
שבעים שנה פנגד שבע דרגות,
עשר לכל דרגה. זהו שכתוב (תהלים
צ) ימי שנתינו בהם שבעים שנה.
מה זה בהם? באותם ימים ושנים
שלמעלה, ואם בגבורת שמונים.
בא ראה, בנים חיים ומזונות לא
בזכות תלויים הדברים, הסוד של
אותן שבע דרגות שבהן זכות
וחוכה בסוד חסד וגבורה, שאם
כף לא היה לו לאדם להיות חי
פרט לשבעים, אלא שבמזל
העליון העתיק של הכל תלויים,
בגלל כף הוא מוסיף על כל ימי
האדם כרצונו.

ובא ראה, כף למדנו בספרו של
שלמה המלך, שבלילה האחרון
של חג, אם יסתפל אדם בצלמו
ויראה אותו שלם, לא נגזרה עליו
מיתה. ומה הטעם בלילה הזו?
בגלל ששבעת ימי החג פנגד
שבעה ימים עליונים הם, שכל
הימים והשנים של העולם תלויים
בהם, והם רמוזים בכתוב של (דברי
הימים-א כט) לך ה' הגדלה וגומר.
ראשיתם חסד וסיומם ממלכה.
פנסת ישראל. אחרית הימים
שנמצאת שביעית אחרית.

ובשבא ליל השביעי הזה, נראה
אם השתלמו הימים באחרית
הזאת. ואם הצלם העליון הזה
נראה עליו, אז חסד אל כל היום
יחזר עליו כבתחלה, ולא פוחד
מהדין הזה של צדק, והיא עמו
בשלמות בחדוה ומחזירה לו
פנים. ולכן הזהיר הקדוש ברוך
הוא את ישראל להנצל מדיני
הצדק הזו, ולכסות סכת שלום

דהאי חס"ד יום ראשון ואיהו רישא דכל
יומין דלעילא והאי צולמא דאתנא ליה
מניה לא אסתלק עד דאשתלימו יומוי
בההוא דרגא דאקרי אחרית הימים והוא
דרגא דצדק ואיהי שביעאה, שנת השמיטה
בההוא דרגא אשלימו יומוי דבר נש פד
אשתלימו שבעין שנין לקבל שבע דרגין,
עשרה לכל דרגא. הדא הוא דכתיב (תהלים צ)
ימי שנתינו בהם שבעים שנה. מאן בהם,
באינון יומין ושנין דלעילא. ואם בגבורת
שמונים.

תא חזי, פני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא
מלתא. רזא דאינון שב בדרגין (לדעתי צ"ל
שבע דרגין) דבהון זכות וחוכא ברזא דחס"ד
וגבורה. דאי הכי לא הוה ליה לבר נש
למהוי חי בר משבעין. אלא במזלא עלאה
עתיקא דכלא תליין. בגין כף איהו מוסיף
על כל יומוי דכל בר נש פרעוניה.

ותא חזי הכי אוליפנא בספרא דשלמה
מלכא, דביליאי בתראה דחגא, אי
יסתפל בר נש בצולמא דיליה וחזי ליה
שלים, לא אתגזר עלוי מיתה. ומאי טעמא
בהאי ליליא, בגין דשבעא יומין דחגא
לקבל שבעא יומין עלאין אינון. דכל יומין
ושנין דעלמא בהו תליין, ואינון רמיזין
בקרא (דברי הימים א כט) דלך יי' הגדולה וגו'
שירותא דלהון חס"ד וסיומא דלהון
ממ"לכה, פנסת ישראל, אחריות הימים.
אשתכח שביעאה אחרית.

וכר אתנא האי ליליא דשביעי אתחזי אי
אשתלימו יומוי בהאי אחרית. ואי האי
צולמא עלאה חזי עליה, חס"ד אל יתהדר
עליה פדבקדמיתא ולא מסתפי מהאי דינא דצד"ק ואיהי בהדיה

בשלימו בחדוותא ואהדרת ליה אנפין.
 ובגין כך אזהר לון קדשא בריך הוא
 לישראל לאשתזבא מדינוי דהאי צד"ק,
 ולחפאה ספת שלמא עלייהו ולמיתב בצלא
 דמהימנותא. ^(ויקרא כ"ג) הָדָא הוּא דְכְתִיב
 בספות תשובו שבעת ימים לאכללא להאי
 דרגא דלעילא ולאוספא ביה ברכה ממין
 עלאין, בגין דהאי יומא שביעאה איהו
 כנסת ישראל אגן מקיפין להאי מזבח עלאה
 באינון תרין למודים דאינון ערבי נחל
 ועבדין בה נסוף המים ויהיב צדי"ק באינון
 שתין דאינון מששת ימי בראשית פלא ברזא
 דחכמתא.

עליהם, ולשבת בצל האמונה. זהו
 שכתוב ^(ויקרא כג) בספת תשובו
 שבעת ימים, להכליל את הדרגה
 הזו למעלה ולהוסיף בה ברכה
 ממים העליונים, בגלל שיום זה
 הוא שביעי הוא כנסת ישראל. אנו
 מקיפים את המזבח הזה העליון
 באותם שני למודים שהם ערבי
 נחל, ועושים בה נסוף המים,
 ונותן צדיק באותם שתין שהם
 מששת ימי בראשית, הכל בסוד
 החכמה.

ולאחר מכן ^(במדבר כט) ביום
 השמיני עצרת תהיה לכם, תעשו
 כנוס לאותם שבעה ימים עליונים,
 ועשו יום טוב בגלל שנצלתם
 מדינו של אותו יום שביעי. בגלל
 כך כתוב בצלמנו כדמותנו, כנגד
 יום שני גבורה, חלקו של יצחק,
 ואז יש לאדם לשים את 'דמותנו'
 הזאת ולהדמות במעשיו לאותם
 העליונים. וכל זה למה? בגלל
 שהקדוש ברוך הוא נתן בידי
 האיש, אם רוצה האיש לדמות
 עצמו לאותם שלמעלה, משתלם
 בהם, ולא פוחד ממדת הדין
 העליונה.

וירדו ברגת הים - כנגד הדרגה
 של נצח שאחוז בה משה, שרגת
 הים נכראו באותה דרגה ^(ספירה),
 ונתן להם נסתר הנסתרים כח
 לשלט עליהם אם דומה אדם
 לעליונים, ואם לא דומה לעליונים
 - ירדו, ודגי הים שולטים בהם
 בכני אדם, ולכן הזהירה אותם
 התורה שנתנה על ידי משה, ^{(דברים}

ו) ובחרת בחיים.
 בא ראה, משה, כשנזרק לים, לא
 שלטו עליו דגי הים ולא פחד

ולבחר ^(במדבר כ"ט) ביום השמיני עצרת תהיה
 לכם. עבדו פנישתא לאינון שבע
 יומין עלאין ועבדו יומא טבא, בגין
 דאשתזבתון מדינוי דההוא יומא שביעאה.
 בגין כך פתיב בצלמנו כדמותנו לקבל יומא
 תנינא גבורה, חולקיה דיצחק. כדין אית
 לבר נש למשוי להאי דמותנו ולא תדמי
 בעובדוי לאינון עלאין. וכל דא למה בגין
 דקדשא בריך הוא יהב בידי דבר נש, דאי
 בעי בר נש למדמי גרמיה לאינון דלעילא
 אשתלים בהו ולא מסתפי מהאי מדת דינא
 עלאה.

וירדו ברגת הים לקבל דרגא דנצ"ח
 דאחיד ביה משה דגת הים בההוא
 דרגא אתפריאו ויהיב לון סתימא דסתימין
 חילא למשלט עלייהו, אי דמי בר נש
 לעלאין, ואי לא דמי לעלאין ירדו. ונוגי
 ימא שלטין בהו בכני נשא. ובגין כך אזהירת לון אורייתא
 דאתיהיבת על ידי דמשה ^(דברים ל') ובחרת בחיים.

תא חזי, משה כד אתרמי לימא לא שלטו עליה נוגי ימא ולא אסתפי

מֵהֶם, בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא הִיָּה עִתִּיד
לְהִתְקַרֵּב לַמַּעֲלָה וְלִדְבַק
בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, וְלֵאחֶר
שֶׁנִּדְבַק, שָׁלַט עַל דְּגֵי הַיָּם, וְרָמַז
לְאַהֲרֹן אָחִיו שִׁיכָּה אֶת הַיָּם
וְיָמוּתוּ הַדְּגִים, וְהוּא לֹא עָשָׂה
כֵּן, בְּגִלּוֹל שְׂאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלוֹ
שׁוֹלְטָת עֲלֵיהֶם וְכֵּה נִכְרָאוּ, וְלֹא
רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיכָּה
הוּא בְּשִׁבִיל לְהִתְהַפֵּךְ לָהֶם
לְאוֹיֵב. וְכִשְׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב עֲלָיו
(ישעיה מג) כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֲתָךְ אֲנִי
וְגוֹמֵר. שֶׁזֶה וְיִרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם
וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם. כִּנְגִיד דְרָגָה שֶׁל
שָׁמַיִם, שְׂבֹאוֹתָהּ דְרָגָה שׁוֹלֵט
עֲלֵיהֶם, וְזוֹ תַפְאָרָת.

וְאֵף עַל גֵּב שֶׁבְּדַרְגַּת הַנִּצְחָה נַעֲשׂוּ
כָּל דְּגֵי הַיָּם וְהַעוֹפוֹת, לֹא כְּתוּב
שֵׁם אֵלָּא עוֹף כִּנְיָ, אֲכָל עֲכָשׁוּ
קָרָא לָהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם, בְּגִלּוֹל
שֶׁבֶן אָדָם לֹא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם אֵלָּא
מִצַּד שֶׁל שָׁמַיִם. וּבִבְהֵמָה -
שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בְּסוּד שֶׁל הוֹד
שְׁנוֹתָן לוֹ סִיּוּעַ, שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ יוֹם
נִכְרָאוּ הַבְּהֵמוֹת. וּבְכָל הָאָרֶץ -
שׁוֹלֵט בְּסוּד שֶׁל צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא
כָּל, וְהוּא שׁוֹלֵט עַל הָאָרֶץ, אָרֶץ
הָעֲלִיּוֹנָה. כֵּן גַּם אָדָם לְמִטָּה
שׁוֹלֵט עַל אָרֶץ הַתְּחִתּוֹנָה, מִשׁוּם
שֶׁהִפֵּל בּוֹ. וּבְכָל הָרִמְשׁ הָרִמְשׁ
עַל הָאָרֶץ - שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם אָדָם,
מִסִּיּוּעַ שְׁנַתָּן לוֹ מֵאָרֶץ הַחַיִּים,
הַמְּלָכוֹת הָעֲלִיּוֹנָה: (ע"כ מִהַשְׁמָטוֹת)
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמַצּוֹת
הַתּוֹרָה וְאָמַר, מַצּוֹת הַתּוֹרָה
שְׁנַתָּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל, כִּלְּן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה
בְּדֶרֶךְ כָּלֵל.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. זוֹהִי
הַמַּצּוּה הַרְאשׁוֹנָה שֶׁל הַכָּל.
וְנִקְרָאת מַצּוּה זוֹ יִרְאֵת ה',
שֶׁנִּקְרָאת רֵאשִׁית, שֶׁכְּתוּב (תהלים
קיא) רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת ה'. (משלי

מַצִּיִּיהוּ בְּגִין דְּאִיהוּ הָוָה זְמִין לְקַרְבָּא לְעֵילָא
וְלֹא תִדְבַקָא בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִבְתָּר פִּד
אֲתִדְבַק שְׁלִיט עַל נוּנֵי יַמָּא. וְרָמַז לְאַהֲרֹן
אָחִיו דִּימְחֵי יֵת יַמָּא וְיָמוּתוּן נוּנֵי וְאִיהוּ לֹא
עֲבִיד הַכִּי, בְּגִין דְּהֵיִיא דְרָגָא דִּילֵיהּ שְׁלִיט
עֲלֵיִיהוּ וּבִיָּה אֲתַבְרִיאוּ וְלֹא כְּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דִּימְחֵי אִיהוּ, בְּגִין לְאַתְהַפְּכָא לְהוּ
לְאוֹיֵב. וְכַד בַּר נֶשׁ אֲזִיל בְּאַרְחוּי דְקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּתוּב עֲלֵיהּ (ישעיה מ"ג) כִּי תַעֲבֹר
בְּמִים אֲיִתָךְ אֲנִי וְגוֹ'. דְּהָא וְיִרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם
וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם לְקַבֵּל דְרָגָא דְשָׁמַיִם. דְּבַהֵהוּא
דְרָגָא שְׁלִיט עֲלֵיִיהוּ וְדָא תַפְאָרָת.

וְאֵף עַל גֵּב דְּבְּרָגָא דְנִצְחָה אֲתַעֲבִידוּ כָּל
נוּנֵי יַמָּא וְעוֹפֵי, לֹא כְּתוּב תַּמָּן אֵלָּא עוֹף
כִּנְיָ אֲכָל הַשְׂתָּא קָרִי לְהוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּגִין
דְּבַר נֶשׁ לֹא שְׁלִיט עֲלֵיִיהוּ אֵלָּא מִסְטָרָא
דְשָׁמַיִם. וּבִבְהֵמָה שְׁלִיט עֲלֵיִיהוּ בְרִזָּא דְהוּ"ד
דִּיהִיב לֵיהּ סִיּוּעָא דְהָא בְּהֵהוּא יוֹמָא
אֲתַבְרִיאוּ בְּעִירָן. וּבְכָל הָאָרֶץ שְׁלִיט בְרִזָּא
דְצַדִּיק דְאִקְרִי כ"ל וְאִיהוּ שְׁלִיט עַל הָאָרֶץ
אַרְעָא עֲלֵאָה. הַכִּי נִמְי בַּר נֶשׁ לְתַתָּא שְׁלִיט
עַל אַרְעָא תַתָּאָה בְּגִין דְכוּלָּא בִיָּה. וּבְכָל
הָרִמְשׁ הָרִמְשׁ עַל הָאָרֶץ שְׁלִיט עֲלֵיִיהוּ בַּר
נֶשׁ מִסִּיּוּעָא דְאֲתִיִּיהִיב לֵיהּ מֵאָרֶץ הַחַיִּים
מְלָכוֹת עֲלֵאָה: (ע"כ כַּאן מִהַשְׁמָטוֹת)

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּפִקּוּדֵי אוּרִיִּיתָא. וְאָמַר
פִּקּוּדֵי אוּרִיִּיתָא דִּיהִב קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל כִּלְּהוּ בְּאוּרִיִּיתָא בְּאַרְחָה כָּלֵל כְּתוּבֵי:
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. הָדָא הִיא פִּקּוּדָא
קִדְמָא"ה דְכָלֵּא. וְאִקְרִי פִּקּוּדָא דָּא
יִרְאֵת יְיָ דְאִקְרִי רֵאשִׁית. דְכְּתוּב, (תהלים קיא)
רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת יְיָ. (משלי א) יִרְאֵת יְיָ
רֵאשִׁית דַּעַת. בְּגִין דְּמִלָּה דָּא רֵאשִׁית אִקְרִי.

וְדָא אִיהִי תִרְעָא לְאַעְלָא גּוּ מְהִימְנוּתָא. וְעַל פְּקוּדָא דָּא אֲתַקְיָים כָּל עַלְמָא.

יִרְאָה אֲתַפְרֵשׁ לְתַלְתַּת סְטָרִין. תְּרִין מְנִייהוּ לֵית בְּהוּ עֵיקְרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְחַד

עֵיקְרָא דִּירְאָה. אֵית בַּר נֶשׁ דְּדַחִיל מְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּגִין דִּיִּיחּוּן בְּנוּהִי וְלֹא יְמוּתוּן. אוּ

דְּחִיל מְעוּנָשָׁא דְּגוּפִיהּ אוּ דְּמְמוּנִיהּ. וְעַל דָּא דְּחִיל לִיהּ תְּדִיר. אֲשַׁתְּכַח יִרְאָה דְּאִיהוּ דְּחִיל

לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא שְׂוִי לְעֵקְרָא. אֵית בַּר נֶשׁ דְּדַחִיל מִן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּגִין דְּדַחִיל

מְעוּנָשָׁא דִּהְהוּא עַלְמָא וְעוּנָשָׁא דְּגִיהֶנָם. תְּרִין אֲלִין לָאוּ עֵיקְרָא דִּירְאָה אֲנוּן וְשִׂרְשָׁא דִּילִיהּ.

יִרְאָה דְּאִיהִי עֵקְרָא, לְמַדְחַל בַּר נֶשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט

עֵקְרָא וְשִׂרְשָׁא דְּכָל עַלְמִין וְכָלָא קַמִּיהּ כְּלָא חֲשִׁיבִין. כְּמָה דְּאֲתַמָּר (דְּנִיאל ד)

כְּלָא חֲשִׁיבִין. וְלִשְׂוָאָה רְעוּתִיהּ בְּהִיּוּא אֲתַר דְּאֲקָרִי (נ"א ב) יִרְאָה.

בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֲמַר וּוִי אִי אִימָא וּוִי אִי לֹא אִימָא. אִי אִימָא יִנְדַּעוּן חֲיִיבִין חִיף

יִפְלַחוּן לְמֵאֲרִיָּהוּן. אִי לֹא אִימָא יֵאבְדוּן חֲבֵרִיָּא מְלָה דָּא. בְּאֲתַר דִּירְאָה קְדִישָׁא שְׂרִי,

מְלַרְע אֵית יִרְאָה רְעָה דְּלָקִי וּמְחִי וּמְקַטְרַג וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חֲיִיבִיא. וּמֵאֵן דְּדַחִיל

בְּגִין עוּנָשׁ דְּמִלְקִיוּתָא וְקַטְרוּגָא כְּמָה דְּאֲתַמָּר. לֹא שְׂרִיא עֲלִיהּ הֵהִיא יִרְאָת יִי

דְּאִיקְרִי יִרְאָת יִי לְחַיִּים. אֲלֹא מֵאֵן שְׂרִיא עֲלִיהּ הֵהִיא יִרְאָה רְעָה. וְאֲשַׁתְּכַח דְּשְׂרִיא

עֲלִיהּ הֵהִיא רְצוּעָה יִרְאָה רְעָה וְלֹא יִרְאָת יִי. וּבְגִין כִּף אֲתַר דְּאֲקָרִי יִרְאָת יִי רֵאשִׁית דְּעֵת

(א) יִרְאָת ה' רֵאשִׁית דְּעֵת. מִשּׁוּם שְׂדֵבֵר זֶה נִקְרָא רֵאשִׁית, וְזֶה הַשְּׂעִר לְהַכְנִס לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה, וְעַל הַמְצָוָה הַזֶּה מִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם.

הִירְאָה נִפְרְדַת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, שְׁנַיִם מֵהֶם אֵין בְּהֶם עֵקֶר כְּרֵאוּי, וְאַחַד עֵקֶר שֶׁל יִרְאָה. יֵשׁ אָדָם שִׂירָא מִהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא כְּדִי שְׂיִחִיו כְּנִיו וְלֹא יְמוּתוּ, אוּ שִׂירָא מְעַנֵּשׁ שֶׁל גּוּפוֹ אוּ שֶׁל מְמוֹנוֹ, וְעַל כֵּן יִרָא מְמוֹנוֹ תְּמִיד. נִמְצְאָת הִירְאָה שֶׁהוּא יִרָא מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לֹא שֵׁם אוֹתָהּ לְעֵקֶר. יֵשׁ אָדָם שְׂפּוּחַד מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא מִשּׁוּם שְׂפּוּחַד מְעַנֵּשׁ אוֹתוֹ הָעוֹלָם וּמְעַנֵּשׁ הַגִּיהֶנָם. שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא עֵקֶר שֶׁל יִרְאָה הֵם וְהַשְּׂרֵשׁ שֶׁלּוֹ.

הִירְאָה שֶׁהִיא עֵקֶר, שְׂאָדָם יִירָא מְרַבּוּנוֹ מִשּׁוּם שֶׁהוּא גְדוֹל וְשְׁלִיט, עֵקֶר וְשִׂרְשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל לְפָנָיו כְּלָא חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שְׂנַאָמֵר (דְּנִיאל ד) וְכָל דִּירֵי הָאָרֶץ כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְלִשְׁיָם אֵת רְצוּנוֹ בְּאוֹתוֹ הַמְקוּם שְׂנַקְרָא יִרְאָה.

בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֲמַר, אוּי אִם אֲמַר, וְאוּי אִם לֹא אֲמַר. אִם אֲמַר - יִדְעוּ הַרְשָׁעִים אִיף יַעֲבְדוּ אֵת רַבּוֹנָם. אִם לֹא אֲמַר - יַאֲבְדוּ הַחֲכָרִים אֵת הַדְּבָר הַזֶּה. בְּמְקוּם שְׂשׁוּרָה יִרְאָה קְדוּשָׁה, מְלַפְנֵיהּ יֵשׁ יִרְאָה רְעָה שְׂמִלְקָה וּמְכָה וּמְקַטְרַגָּת, וְהִיא הַרְצוּעָה לְהַלְקוֹת אֵת הַרְשָׁעִים, וּמִי שְׂפּוּחַד בְּגַלְל עֲנֵשׁ הַמְלָקוֹת וְהַקְטְרוּג כְּמוֹ שְׂנַתְּבָאָר, לֹא שׁוּרָה עֲלָיו אוֹתָהּ יִרְאָת ה' שְׂנַקְרָא יִרְאָת ה' לְחַיִּים. אֲלֹא מִי שׁוּרָה עֲלָיו? הִירְאָה הַרְעָה הֵהִיא. וְנִמְצָא שְׂשׁוּרָה עֲלָיו הַרְצוּעָה הֵהִיא, יִרְאָה רְעָה וְלֹא יִרְאָת ה'. וְזֶה כִּף הַמְקוּם שְׂנַקְרָא יִרְאָת ה' נִקְרָא רֵאשִׁית דְּעֵת, וְעַל כֵּן נִכְלַלְתָּ כִּאֵן הַמְצָוָה הַזֶּה, וְזֶה

העקר והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי ששומר היראה זהו - שומר הכל. לא שומר יראה - לא שומר את מצוות התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. שמי שעובר על זה, עובר על מצוות התורה. וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הגה אלו ארבעה ענשים להעניש בהם את הרשעים.

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לד) קו תהו, (זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה, אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ח) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ד) והקר בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסיף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הפלל של הכל. מפאן והלאה שאר מצוות התורה.

מצוה שניה - זוהי מצוה שמצוה של יראה נאחזה בה ולא יוצאת ממנה לעולמים, והיא אהבה. שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה. ומה היא אהבה שלמה? זו אהבה רבה, שכתוב (שם יז) התהלך לפני והיה תמים, שלם באהבה. וזהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור. זו אהבה שלמה שנקראת אהבה רבה.

אקרי. ועל דא אתפליל הכא פקודא דא. ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאורייתא. מאן דנטיר יראה (דא) נטיר כלא. לא נטיר יראה לא נטיר פקודי אורייתא, דהא דא תרעא דכלא. ובגין כך פתיב בראשית דאיהי יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. דמאן דעבר על דא עבר על פקודי דאורייתא. ועונשא דמאן דעבר על דא האי רצועה רעה אלקי ליה. והיינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הא אלין ארבע עונשין לאענשא בהון חייביא.

תהו דא חנק, דכתיב, (ישעיה לד) קו תהו (זכריה ב) חבל מדה. בהו דא סקילה, אבנין דמשוקעין גו תהומא רבא לעונשא דחייביא. וחשך דא שריפה, דכתיב, (דברים ח) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך (דברים ד) והקר בוער באש עד לב השמים חשך כו'. ודא אשא תקיפא דעל רישיהון דחייביא שרי לאוקדא לון. ורוח דא הרג בסיף. רוח סערה חרבא משננא היא מלהטא ביה. כמא דאת אמר, (בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת ואקרי רוח. האי עונשא למאן דעבר על פקודי אורייתא. וכתיב לבתר יראה, ראשית, דאיהי כללא דכלא. מפאן והלאה שאר פקודין דאורייתא.

פקודא תננינא דא איהי פקודא. דפקודא דיראה אתאחדת בה ולא נפקא מינה לעלמין. ואיהי אהבה. למרחם בר נש למאריה רחימו שלים. ומאן איהו רחימו שלים. דא אהבה רבה דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים שלים ברחימותא. ודא הוא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור דא

וכאן היא המצנה שאדם יאהב את רבונו כראוי.

אמר רבי אלעזר, אבא, אהבה בשלמות אני שמעתי בזה. אמר לו, אמר, בני, לפני רבי פינחס, שהרי הוא עומד בדרגה הזו. אמר רבי אלעזר, אהבה רבה הינו אהבה שלמה בשלמות של שני צדדים, ואם אין נכללת בשני צדדים - אינה אהבה כראוי בשלמות.

ועל פן שנינו, לשני צדדים נפרדת האהבה, אהבת הקדוש ברוך הוא. יש מי שאוהב אותו מתוך שיש לו עשר, ארץ ימים, בנים סביבו, שולט על שונאיו, דרכיו מתקנות לו, ומתוך כך אוהב אותו. ואם לזה יתהפך ויחזיר עליו הקדוש ברוך הוא גלגול של דין קשה - ישנא אותו ולא יאהב אותו כלל, ובגלל כך אהבה זו אינה אהבה שיש לה עקר.

אהבה שנקראת שלמה, ההוא שהיה בשני הצדדים - בין בדין בין בחסד. ותקון דרכו שאוהב את רבונו, כמו ששנינו, אפלו שנוטל את נשמתו ממך. זו היא אהבה שלמה בשני צדדים. ועל כן האור של מעשה בראשית יצא ואחר כך נגזר. כשנגזר, יצא דין קשה, ונכללו שני הצדדים יחד, שתהיה שלמות האהבה כראוי.

נטלו רבי שמעון ונשקו. בא רבי פינחס ונשקו וברכו, ואמר, בודאי הקדוש ברוך הוא שלחני לכאן. זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם. אמר רבי אלעזר, בודאי לא צריך לשפח ירא'ה בכל המצוות, כל שפן במצנה הזו צריך ירא'ה להתדבק בנה. איך מתדבק? האהבה היא בצד אחד

רחימו שלימותא דאקרי אהבה רבה. והכא איהו פקודא למרחם בר נש למאריה כדקא יאות.

אמר רבי אלעזר, אבא, רחימתא בשלימו אנא שמענא ביה. אמר ליה אימא ברי קמי דרבי פינחס דהא איהו בהאי דרגא קאים. אמר רבי אלעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימתא בשלימו דתרין סטרין, ואי לא אתפליל בתרין סטרין לאו (דף יב ע"א) איהו אהבה כדקא יאות בשלימו.

ועל דא תנינן בתרין סטרין אתפרש אהבה רחימו דקדשא בריה הוא. אית מאן דרחים ליה מגו דאית ליה עותרא, אורכא דיומין, בנין סחרגיה, שליט על שנאוי, ארחוי מתתקנן ליה, ומגו כך רחים ליה. ואי להאי יהא בהפוכא ויהדר עליה קדשא בריה הוא גלגולא דדינא קשיא, יהא שניא ליה ולא ירחם ליה כלל. ובגין כך רחימו דא לאו איהו אהבה דאית ליה עקרא.

רחימו דאקרי שלים ההוא דהוי בתרין סטרין בין בדינא בין בטיבו. ותקונא דארחוי דרחים ליה למאריה כמה דתנינן אפלו הוא נטיל נשמתו מינה. דא איהו רחימו שלים דהוי בתרין סטרין. ועל דא אור דמעשה בראשית נפק ולבתר אגניז. כד אגניז נפק דינא קשיא ואתפלילו תרין סטרין כחדא למיהוי שלימו דא אהבה כדקא יאות.

נטליה רבי שמעון ונשקיה. אתא רבי פינחס ונשקיה וברכיה ואמר בודאי קדשא בריה הוא שדרני הכא. דא הוא נהירו דקיק דאמרו לי דאתפליל בביתאי ולבתר נהיר כל עלמא. אמר רבי אלעזר ודאי לא איצטריך לאתנשי

ואתנשי

טוב, כמו שנתבאר שנותן עשר וטוב, אך של חיים, בנים ומזונות, אז צריך לעורר יראה ולפחד שלא יגרם החטא. ועל זה כתוב (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, משום שזה כולל ירא"ה באהב"ה.

וכך צריך בצד האחר של הדין הקשה לעורר בו יראה. כשואה שיהיה הקשה שורה עליו, אז יעורר יראה ויפחד מרבוננו פראוי ולא יקשה לבו. ועל זה כתוב (שם) ומקשה לבו יפול ברעה, באותו הצד האחר שנקרא רעה. נמצאת שיראה שנאחזה בשני צדדים ונכללת מהם, וזוהי אהבה שלמה פראוי.

מצוה שלישית - לדעת שיש אלוה גדול ושליט בעולם, וליחד אותו בכל יום יחוד פראוי באותם ששת הצדדים העליונים, ולעשות אותם יחוד אחד בשש התבות של שמע ישראל ולכוון רצון למעלה עמהם. ועל פן צריך "אחד" להאריך אותו (נ"א בשש) בשש תבות, וזהו שכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתכנסו הדרגות שמתחת השמים שתאחז בהן יראה להיות בשלמות לששה צדדים פראוי. ועם כל זה, באותו היחוד צריך לקשר בו יראה, שצריך להאריך בדל"ת של אחד, שדל"ת של אחד גדולה. והיננו שכתוב ותראה היבשה, שתראה ותתקשר דל"ת, שהיא יבשה, באותו היחוד.

ואחר שנקשרה שם למעלה, צריך לקשר אותה למטה עם

ירא"ה בכל פקודין, כל שפן בפקודא דא אצטריך יראה לאתדבקה בהאי. היך אתדבקה. אהבה איהי בסטרא חד טב כמה דאתמר דיהב עותרא וטב אורפא דחיי בני מזוני, פדין איצטריך לאתערא יראה ולמדחל דלא יגרם חובא. ועל דא כתיב, (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, בגין דהא כליל ירא"ה באהב"ה.

והכי אצטריך בסטרא אחרא דדינא קשיא לאתערא ביה יראה. פד חמי דדינא קשיא שריא עלוי, פדין יתער יראה וידחל למאריה פדקא יאות ולא יקשה לביה. ועל דא כתיב, (משלי כח) ומקשה לבו יפול ברעה. ביהווא סטרא אחרא דאקרי רעה. אשתכח יראה דאתאחדת בתרין סטרין ואתפלילת מנייהו. ודא איהו אהבה שלימתא כדקא יאות.

פקודא תליתאה למנדע דאית אלהא רברבא ושליטאה בעלמא. ולייחדא ליה בכל יומא יחודא כדקא יאות באנון שית סטרין עלאין. ולמעבד לון יחודא חדא בשית תבין דשמע ישראל ולכוונא רעותא לעילא בהדייהו. ועל דא אחד אצטריך לארפא ליה (נ"א בשית) בשית תבין. ודא הוא דכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתכנסון דרגין דתחות שמיא לאתאחדא ביה (יראה) למיהוי בשלימו לשית סטרין פדקא יאות. ועם כל

דא ביהווא יחודא אצטריך לקשרא ביה יראה דאצטריך לארפא בדל"ת דאחד. דדל"ת דאחד גדולה. והיננו דכתיב ותראה היבשה דתתחזי ותתקשר דל"ת דאיהו יבשה ביהווא יחודא.

ולבתר דאתקשר תמן לעילא איצטריך לקשרא לה לתתא באכלוסהא

אוכלוסיה בששה צדדים האחרים שלמטה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שיש בו שש תבות אחרות של היחוד. ואז, מה שהיתה יבשה, נעשתה ארץ לעשות פרות ואבים ולנטע אילנות. והינו מה שכתוב ויקרא אלהים ליבשה ארץ, באותו היחוד שלמטה ארץ, רצון שלם פראוי. ועל פן פי טוב כי טוב פעמים. יחוד אחד עליון ויחוד אחד תחתון. פיון שנאחו בשני צדדים, מפאן והלאה תדשא הארץ דשא. התפקנה לעשות פרות ואבים פראוי.

מצוה רביעית - לדעת שה' הוא האלהים, כמו שנאמר (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך פי ה' הוא האלהים. ושיפלל השם של אלהים בשם של יי, לדעת שהם אחד ואין בהם פרוי. והינו סוד הכתוב יהי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ, שיהיו שני השמות אחד בלי פרוי כלל, ושיפלל מארת חסר בשם של שמים (ג"א שרשום) שהם אחד ואין בהם פרוי. אור שחר באור לבן אין בהם פרוי, והפל (דבר) אחד. וזה הוא ענן הלכן של היום וענן של אש בלילה, מדת יום ומדת לילה, ויתקנו זה עם זה להאיר, כמו שנאמר להאיר על הארץ.

וזהו החטא של הנחש הקדמוני שהוא - חבר למטה והפריד למעלה, ומשום כך גרם מה שגרם לעולם, משום שצריך להפריד למטה ולחבר למעלה. ואור שחר צריך להאחו למעלה בחבור אחד, ולהאחו אחר כך באוכלוסיה ביחודה ולהפריד אותה מן הצד הרע. ועם כל זה צריך לדעת שאלהים ה' הפל אחד בלי פרוי.

אצטריך למנדע דאלהים יי פלא חד בלא פירוודא. יי הוא האלהים. וכד

בשית סטרין אחרנין דלתתא, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דאית ביה שית תבין אחרנין דיחודא. פדין מה דהות יבשה אתעבידת ארץ למעבד פירין ואיבין ולנטעא אילנין. והינו דכתיב ויקרא אלהים ליבשה ארץ בההוא יחודא דלתתא ארעא רעוא שלים פדקא יאות. ועל דא כי טוב, פי טוב תרי זמני. חד יחודא עלאה וחד יחודא תתאה. פיון דאתאחיד בתרין סטרין מפאן ולהלאה תדשא הארץ דשא. אתתקנת למעבד פירין ואיבין פדקא יאות.

פקודא רביעאה למנדע דיי הוא האלהים, כמה דאת אמר, (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבבך פי יי הוא האלהים. ולא תפללא שמא דאלהים בשמא דיי. למנדע דאנון חד ולית בהו פרוודא. והינו רזא דכתיב יהי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ. למהוי תרין שמהן חד בלא פרוודא כלל. לאתפללא מארת חסר בשמא דשמים (ג"א דרשום) דאנון חד ולית בהו פרוודא. נהורא אוכמא בנהורא חיוורא לית בהו פרוודא וכלא חד. (דף יב ע"ב) ודא הוא עננא חיוורא דיממא ועננא דאשתא בליליא. מדת יום ומדת לילה. ולא תתקן דא בדא לאנהרא כמה דאתמר להאיר על הארץ.

ודא חובה דההוא נחש קדמאה חבר לתתא ואתפרש לעילא. ובגין כך גרם מה דגרם לעלמא. בגין דאצטריך לאפרשא לתתא ולחברא לעילא. ונהורא אוכמא אצטריך לאתאחדא לעילא בחבורא חדא. ולא תאחדא לבתר באוכלוסיה ביחודה ולאפרשא לה מסטרא בישא. ועם כל דא אצטריך למנדע דאלהים יי פלא חד בלא פירוודא.

ה' הוא האלהים. וכשידע אדם ששכל אחד ולא ישים פרוז, אפלו אותו הצד האחר יסתלק מן העולם ולא ימשך למטה.

והינו סוד הכתוב והיו למארות. שהנה הקלפה עולה אחר המח. המח אור. הצד האחר מות. אור בחבור של אותיות. מות בפרווד. וכשהאור הזה מסתלק משם, מתחבר באותיות מות של פרווד. מהאותיות הללו התחילה חנה וגרמה רע על העולם, פכתוב (בראשית א) ותרא האשה כי טוב.

החזירה האותיות למפרע ונשאר מ"ו, והם הלכו ונטלו האות תי"ו עצם, וגרמה מות על העולם, כמו שכתוב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הרי למדנו מ"ם נשארה יחידה. וא"ו שהיא חיים, תמיד מתהפכת והולכת ונוטלת תי"ו, שכתוב ותקח ותתן. ונשלמה התכה הזו והתחברו האותיות. אמר לו, ברוך אתה בני, והרי בארנו הדבר הזה.

מצוה חמישית - כתוב ושרצו המים שרץ נפש חיה. בפסוק הזה יש שלש מצוות: אחת לעסוק בתורה, ואחת להתעסק בפרשה ורביה, ואחת למול לשמונה ימים ולהעביר משם הערלה. לעסוק בתורה ולהשתדל בה ולהגדילה בכל יום לתקן את נפשו ורוחו.

שבין שאדם מתעסק בתורה, הוא נתקן בנשמה אחרת קדושה, שכתוב שרץ נפש חיה. הנפש של החיה הקדושה היא. שפאשר אין אדם מתעסק בתורה, אין לו נפש קדושה, והקדושה שלמעלה אינה שורה עליו. וכאשר משתדל בתורה, באותו הדבור שהוא מברר בה, הוא זוכה לנפש החיה היא

ינדע בר נש דכלא חד ולא ישוי פירוודא, אפילו ההיא סטרא אחרא יסתלק מעל עלמא ולא אתמשך לתתא.

והיינו רזא דכתיב והיו למארות. הא קליפה בתר מוחא סלקא. מוחא אור. סטרא אחרא מות. אור בחבור דאתוון. מות בפירוודא. וכד האי אור אסתלק מתמן, מתחברא באתוון מות דפירוודא. מאלין אתוון שריאת חוה וגרמת בישא על עלמא. כמה דכתיב, (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב אהדרת אתוון למפרע אשתאר מ"ו ואנון אזלו ונטלו אות תי"ו בהדיהו וגרמת מותא על עלמא כמה דכתיב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הא אוליפנא מ"ם אשתארת יחידאה, וא"ו דאיהו חייך תדיר אתהפכת ואזלת ונטלת תי"ו דכתיב ותקח ותתן ואשתלים תיבה דא ואתחברו אתוון. אמר ליה בריך אנת ברי והא אוקימנא מלה דא.

פקודא חמישאה כתיב, ושרצו המים שרץ נפש חיה. בהאי קרא אית תלת פקודין. חד למלעי באורייתא. וחד לאתעסקא בפריה ורביה. וחד למגזר לתמנייא יומין ולאעברא מתמן ערלתא. למלעי באורייתא ולאשתדלא בה ולאפשא לה בכל יומא לתקנא נפשיה ורוחיה.

דביון דבר נש אתעסק באורייתא אתתקן בנשמתא אחרא קדישא. דכתיב שרץ נפש חיה. נפש דהיא חיה קדישא. דכד בר נש לא אתעסק באורייתא לית ליה נפשא קדישא. קדושא דלעילא לא שריא עלוי. וכד אשתדל באורייתא, בההוא רחישו דרחיש בה זכי להיא נפש חיה, ולמהדר כמלאכין קדישין. דכתיב, (תהלים קג)

וְלִהְיוֹת כְּמוֹ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים,
שְׁפָתוֹב (תהלים ק) בְּרָכוּ ה'
מְלֹאכִיו. אֵלוּ הֵם שְׁמַתְעֵסְקִים
בַּתּוֹרָה שְׁנִקְרָאִים מְלֹאכִיו בְּאֶרֶץ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאֶרֶץ. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם שְׁנִינּוּ, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם כְּנַפִּים
כְּנִשְׂרִים וְשִׁשְׁשׁוּטוֹ בְּכָל הָעוֹלָם,
שְׁפָתוֹב (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ
כַח יַעֲלוּ אֶבֶר כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ מֵה
שְׁפָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאֶרֶץ -
זוֹ הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת מִים, יִשְׂרָצוּ
וְיִוָּצִיאוּ שְׂרָץ שֶׁל נֶפֶשׁ חַיָּה
מִהַמְּקוֹם שֶׁל הַחַיָּה הַהִיא יִמָּשְׁכוּ
אוֹתָהּ לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר. וְעַל
כֵּן אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר
בְּרָא לִי אֱלֹהִים, לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה,
וְאֵז - וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

מִצְוָה שְׁשִׁית - לְהַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה. שְׁכַל מִי שְׁמַתְעֵסֵק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה, גּוֹרֵם לְנִהַר הַהוּא לְהִיּוֹת
נוֹבֵעַ תָּמִיד וְלֹא יִפְסְקוּ מִיָּמִיו.
וְהֵם מִתְמַלֵּא בְּכָל הַצְּדִידִים.
וּנְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת
וְיִוָּצִיאוֹת מְאוֹתוֹ הָאֵילָן, וְצִבְאוֹת
רַבִּים מִתְגַּדְּלִים לְמַעְלָה עִם
אוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(בראשית א) יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ
חַיָּה. זֶה בְּרִית הַקְּדָשׁ, הַנִּהַר
שְׁשׁוּפֵעַ וְיִוָּצֵא, וְהַמִּים שֶׁלוֹ
מִתְרַבִּים וְשׁוֹרְצִים שְׂרָץ
וְהַתְּרַבּוֹת שֶׁל נִשְׁמָתוֹ לַחַיָּה
הַהִיא.

וּבְאוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שְׁנִכְנְסוֹת
לַחַיָּה הַהִיא, יוֹצֵאִים כְּמֵה עוֹפּוֹת
שְׁפוֹרְחִים וְטָסִים בְּכָל הָעוֹלָם.
וּכְאֲשֶׁר הַנְּשָׁמָה יוֹצֵאת אֶל
הָעוֹלָם הַזֶּה, הָעוֹף הַהוּא שְׁפוֹרֵחַ
וְיִוָּצֵא עִם הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת, מְאוֹתוֹ
הָעֵץ יוֹצֵא עִמּוֹ. כְּמֵה יוֹצֵאִים עִם
כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה? שְׁנַיִם, אֶחָד
מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. אִם הוּא
זוֹכֵה - הֵם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ,

בְּרָכוּ יְיָ מְלֹאכִיו, אֵלֶיךָ אֲנוּךְ דְּמַתְעַסְקִין
בְּאוֹרֵייתָא דְּאֶקְרוּן מְלֹאכִיו בְּאֶרְעָא.

וְדָא הוּא דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאֶרֶץ.
הַאי בְּהַאי עֲלָמָא. בְּהַהוּא עֲלָמָא
תְּנִינָן דְּזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד לוֹן
גְּדַפִּין כְּנִשְׂרִין וְלֹא שְׂטָא בְּכָל עֲלָמָא דְּכַתִּיב,
(ישעיה מ) וְקוֹי יְיָ יַחְלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר
כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאֶרֶץ דָּא אוֹרֵייתָא דְּאֶקְרִי מִים יִשְׂרָצוּן
וְיִפְקוּן רַחֲשָׁא דְּנֶפֶשׁ חַיָּה מֵאֲתַר דְּהַהִיא
חַיָּה יִמָּשְׁכוּן לָהּ לְתַתָּא כְּמֵה דְּאֲתַמָּר. וְעַל
דָּא אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי
אֱלֹהִים, לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְכַדִּין וְרוּחַ נְכוֹן
חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי:

בְּקוֹדָא שְׁתִּיתָאָה לְאַתְעֵסְקָא בְּפְרִיָּה וּרְבִיָּה.
דְּכָל מָאן דְּאַתְעֵסֵק בְּפְרִיָּה וּרְבִיָּה,
גָּרִים לְהַהוּא נִהַר לְמַהוּי נְבִיעַ תְּדִיר וְלֹא
יִפְסְקוּן מִיָּמוּי. וְיִמָּא אֲתַמְלִיָּא בְּכָל סְטָרִין.
וְנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין מִתְחַדְּשֵׁן וְנִפְקִין מִהַהוּא
אֵילָנָא. וְחִילִין סְגִיָּאִין אֲתַרְבִּיאוּ לְעֵילָא בְּהַדִּי
אֲנוּךְ נִשְׁמַתִּין. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית א)
יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא בְּרִית קְרִימָא
קְדִישָׁא נִהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיָק, וְיִמָּא דִּילִיָּה
אֲתַרְבִּיאוּ וְרַחֲשִׁין רַחֲשָׁא וְרַבּוּיָא דְּנִשְׁמַתִּיהָ
לְהַהִיא חַיָּה.

וּבְאֲנוּךְ נִשְׁמַתִּין דְּעֵאלִין בְּהַהִיא חַיָּה נִפְקִי
כְּמֵה עוֹפֵי דְּפִרְחוּן וְטָאָסֵן כָּל עֲלָמָא.
וְכַד נִשְׁמַתָּא נִפְקָא לְהַאי עֲלָמָא הַהוּא עוֹפָא
דְּפִרַח וְנִפְקַב בְּהַדִּי הַאי נִשְׁמַתָּא מִהַהוּא אֵילָנָא
נִפְקַב עִמִּיהָ. כְּמֵה נִפְקֵן בְּכָל נִשְׁמַתָּא וְנִשְׁמַתָּא.
תְּרִין, חֵד מִיָּמִינָא וְחֵד מִשְּׂמָאלָא. אִי זְכִי אֲנוּךְ
נְטָרִין לִיָּה דְּכַתִּיב, (תהלים צא) פִּי מְלֹאכִיו יַצְוֶה
לָךְ. וְאִי לֹא אֲנוּךְ מְקִטְרְגִי עֲלִיָּה.

שפכתוב (תהלים צא) פי מלאכי
יצוה לך. ואם לא - הם מקטרגים
עליו.

אמר רבי פינחס, שלשה הם
שעומדים אפוטרופוסים על
האדם כשהוא זוכה, שפכתוב (איוב
5) אם יש עליו מלאך מליץ אחד
מני אלה להגיד לאדם ישרו. אם
יש עליו מלאך הנה אחד. מליץ
- שנים. אחד מני אלה להגיד
לאדם ישרו - הנה שלשה. אמר
רבי שמעון חמשה, שפכתוב
יותר, ויחננו ויאמר. ויחננו -
אחד. ויאמר - שנים. אמר לו, לא
פכה, אלא ויחננו זה הקדוש
ברוך הוא לבדו, שהרי אין רשות
לאחר אלא לו.

אמר לו, יפה אמרת, ומי שנמנע
מפריה ורביה, כככול ממעיט
את הדמות שפוללת את כל
הדמיות, וגורם לאותו הנהר
שאין שופעים מימיו, ופוגם את
הברית הקדוש בכל הצדדים,
ועליו פכתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו
בפגרי האנשים הפושעים בי. בי
ודאי זה לגוף, ואין נשמתו
נכנסת לפרגוד כלל, והוא נטרד
מאותו העולם.

מצוה שביעית - למול לשמנה
ימים ולהעביר את זממת
הערלה, משום שהחיה היא
היא הדרגה השמינית לכל
הדרגות, והנפש היא שפורחת
ממנה צריכה להראות לפנייה
לשמנה ימים כמו שהיא דרגה
שמינית, ואז ודאי נראה שהיא
נפש חיה. הנפש של החיה היא
הקדושה, ולא מן הצד האחר.
וזהו ישרצו המים. בספרו של
חנוף גרשמו המים של זרע קדש
רשם של נפש חיה. וזה הרשם
של האות יו"ד שגרשם בכשר
מכל שאר הרשומים של העולם.

הקדש מכל שאר הרשומים של העולם באותה המילה

אמר רבי פינחס (דף יג ע"א) תלתא אנון דקיימי
אפוטרופסין עליה דבר נש פד זכי.

דכתיב, (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד
מני אלה להגיד לאדם ישרו. אם יש עליו
מלאך האחד. מליץ תרי. אחד מני אלה
להגיד לאדם ישרו הא תלת. אמר רבי
שמעון, חמש, דכתיב יתיר, ויחננו ויאמר.
ויחננו חד. ויאמר תרין. אמר ליה לאו הכי,
אלא ויחננו דא קדשא בריך הוא בלחודוי,
דהא לית רשו לאחרא אלא ליה.

אמר ליה שפיר קא אמרת. ומאן דאתמנע
מפריה ורביה כביכול אזעיר דיוקנא
דכליל כל דיוקנין. וגרים לההוא נהר דלא
נגדין מימיו ופגים קיימא קדישא בכל
סטרין. ועליה כתיב, (ישעיה 10) ויצאו וראו
בפגרי האנשים הפושעים בי. בי ודאי דא
לגופא. ונשמתיה לא עייל לפרגודא כלל
ואטרוד מההוא עלמא.

פקודא שביעאה למגזר לתמניא יומין
ולאעברא זוהמא דערלתא, בגין
דההיא חיה איהי דרגא תמינאה לכל
דרגין, וההיא נפש דפרחא מינה אצטריכא
לאתחזאה קמה לתמניא יומין פמה דאיהי
דרגא תמינאה. וכדין אתחזי ודאי דאיהי
נפש חיה. נפש דההיא חיה קדישא ולא
מסטרא אחרא. ודא איהו ישרצו המים.
בספרא דחנוף יתרשמון מיא דזרעא
קדישא רשימו דנפש חיה. ודא רשימו
דאת יו"ד דאתרשים בבשרא קדישא מכל
שאר רשומין דעלמא.

ועוף יעופף על הארץ. דא אליהו דטאס כל

ועוף יעופף על הארץ - זה אליהו שטס את כל העולם בארבע

שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ. וְצָרִיךְ לְסַדֵּר לוֹ כֶּסֶף, וְלִהְיוֹת בְּפִי: זֶה הַכֶּסֶף שֶׁל אֱלֹהֵינוּ. וְאִם לֹא - אֵינוֹ שׁוֹרֵה שָׁם. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים - שְׁנֵי אֵלֶּה עָרְלָה וּפְרִיעָה. הַמִּלְּחָה שֶׁל הָעָרְלָה, וְאַחַר כֵּן הַפְּרִיעָה. וְהֵם זָכַר וְנִקְבָּה. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת - זֶה הַרְשָׁם שֶׁל אוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם - הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנִּמְשְׁכוּ אֵלֶיהָ שֶׁל אוֹת הַרְשָׁם הַזֶּה.

וּבַגְּדֵי זֶה נִרְשָׁמוּ יִשְׂרָאֵל בְּרֵשֶׁם קְדוֹשׁ וְטָהוֹר לְמַטָּה. כְּדָגְמַת אוֹתָם רְשׁוּמִים קְדוּשִׁים, לְהַכִּיר בֵּין צַד הַקְּדוּשָׁה לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמָאָה, אֲף־יִשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים לְהַכִּיר בֵּין צַד הַקְּדוּשָׁה לְעַצְמֵם עַכְשָׁם, שְׂבָאִים מִצַּד הָאֲחֵר שֶׁל טְמָאָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וַיְכַמּוּ שְׂרוּשָׁם אוֹתָם, כֵּן רוּשָׁם הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת שֶׁלָּהֶם לְבַהֲמוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל הָעַצְמִים עַכְשָׁם. אֲשֶׁר־יִחַלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִצְוָה שְׂמִינִית - לְאַהֵב אֶת הַגֵּר שֶׁנִּכְנָס לְמוֹל אֶת עַצְמוֹ וְלִהְיוֹת כְּפִי הַשְּׂכִינָה. וְהִיא מְכַנִּסָּה אוֹתָם תַּחַת כַּנְּפִיָּה לְאוֹתָם שֶׁנִּפְרָדִים מִצַּד הַטְּמָאָה הָאֲחֵר וּמִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ, שְׂכֵתוֹב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִם תֵּאמַר שֶׁנֶּפֶשׁ הַחַיָּה הַזֹּאת שְׂכֵלִילָה בְּיִשְׂרָאֵל הִיא מְזַמְנָת לְכָל - חֲזוֹר וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַכְסְדְּרָאוֹת וְחֲדָרִים זֶה לְפָנִים מִזֶּה יֵשׁ לְאָרֶץ הַזֹּאת שֶׁהִיא חַיָּה. תַּחַת כַּנְּפִיָּה.

כִּנְיָ מִיָּן, יֵשׁ לָהּ שְׂתֵי אַכְסְדְּרָאוֹת. וּמִהַכֵּן הִיא נִפְרָדִים לְשְׂתֵי אֲמוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן קְרוֹבוֹת בְּיַחַד לְיִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיסָם לְתוֹךְ הָאַכְסְדְּרָאוֹת הַלָּלוּ. וְתַחַת כַּנְּיָ שְׂמָאל יֵשׁ שְׂתֵי אַכְסְדְּרָאוֹת

עֲלֵמָא בְּאַרְבַּע טְאָסִין לְמַהוּי תַּמָּן בְּהֵוָה גְּזִירוֹ דְקִימָא קְדִישָׁא. וְאַצְטְרִיךְ לְתַקְנָא לִיהּ כְּרִסְיָא וְלֹאֲדַכְרָא בְּפּוּמִיָּה דָּא כְּרִסְיָא דְאֵלֵיהּ"ו. וְאִי לָאו לָא שְׂאֲרֵי תַּמָּן. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים. תְּרִין אֵלִין עָרְלָה וּפְרִיעָה. גְּזִירוֹ דְעָרְלָה וּפְרִיעָה לְבַתָּר. וְאַנּוּן דְכָר וְנוֹקְבָא. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת, דָּא רְשִׁימוֹ דְא"ת קִימָא קְדִישָׁא דְאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה קְדִישָׁא כְּדַקְאֲמַרְן. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם מִיָּן עֲלֵאִין דְאֲתַמְשְׁכוּ לְגַבְהָ דְאֵת רְשִׁימוֹ דָּא.

וּבְגִין דָּא אֲתַרְשִׁימוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁיָמוֹ קְדִישָׁא וְדַכְּיוֹ לְתַתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְאַנּוּן רְשִׁימִין קְדִישִׁין, לְאַשְׁתַּמוּדְעָא בֵּין סֵטֶר קְדִישָׁא לְסֵטֶרָא אַחְרָא דְמִסְאָבוּ. אוּף־יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין לְאַשְׁתַּמוּדְעָא בֵּין קְדוּשָׁא, לְעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְאֲתִיָּין מִסֵּטֶרָא אַחְרָא דְמִסְאָבָא כְּמָה דְאֲתַמָּר. וְכִמְהָ דְרְשִׁים לֹון הַכִּי רְשִׁים בְּעִירֵי וְעוֹפֵי דְלֵהוֹן לְבְעִירֵי וְעוֹפֵי דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. זַכָּאָה חוֹלְקֵהוֹן דְיִשְׂרָאֵל: כְּדִקְרָא תְּמִינָאָה לְמַרְחָם גִּיּוֹרָא (על) דְעָאֵל לְמַגְזֵר גְּרַמִּיָּה וְלֹאֲעֲלָא תַּחוֹת גְּדַפּוּי דְשְׂכִינְתָּא. וְאִיהִי אֲעִילָא לֹון תַּחוֹת גְּדַפּוּיָּא לְאַנּוּן דְמִתְפָּרְשֵׁן מִסֵּטֶרָא אַחְרָא מִסְאָבָא וּמִתְקַרְבִּין לְגַבְהָ. דְכַתִּיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִי תִימָא דְהִיא נֶפֶשׁ חַיָּה דְכִלִּילָא בְּיִשְׂרָאֵל לְכֹלָא הִיא אֲזַדְמְנָת. הַדָּר וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַפְסְדְּרִין וְאֲדְרִין דָּא לְגוֹ מִן דָּא אֵית לָהּ לְהִיא אָרֶץ דְאִיהִי חַיָּה תַּחוֹת גְּדַפּוּיָּא.

גְּרַפָּא יְמִינָא אֵית לָהּ תְּרִין אַפְסְדְּרִין. וּמִהִיא

גְּדַפּוּיָּא אֲתַפְּרֵשֵׁן לְתְּרִין אוּמִין אַחְרֵינִין דְאַנּוּן קְרִיבִין בְּיַחַדָּא

אחרות, ונפרדים לשתי אמות
אחרות, שהם עמוז ומואב. וכלם
נקראים נפש חיה. וכמה חדרים
סתומים אחרים והיכלות אחרים
בכל פנה ופנה, ומהם יוצאות
רוחות להפריד לכל אותם הגרים
שמתגירים, ונקראים נפש חיה,
אבל למינה. וכלם נכנסים תחת
כנפי השכינה ולא יותר.

אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך
הגוף של האילן ההוא, ומשם
פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו
לתוך מעיה לפני ולפנים, והסוד -
(מלאכי א) כי תהיו אתם ארץ חפץ.

ועל זה ישראל בן יקיר שהמו
מעיה עליו, ונקראים (ישעיה מז)
העמוסים מני בטן, ולא מהפנפים
החוצה. ועוד, לגרים אין חלק
באילן העליון, וכל שפן בגוף
שלו. אבל החלק שלהם הוא
בכנפים ולא יותר, והגר תחת כנפי
השכינה ולא יותר. גרי הצדק הם
ששורים שם ונאחזים, ולא לפנים,
כמו שנתבאר. ומשום כך תוצא
הארץ נפש חיה למינה. ולמי?
בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה.
כלם שואבים נפש מהחיה ההיא,
אבל כל אחד למינה פראוי לה.

מצוה תשיעית - לחן את העניים
ולתת להם טרף, שכתוב נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה
אדם - משתף, כלל של זכר
ונקבה. בצלמנו - עשירים.
כדמותנו - עניים. שהרי מצד הזכר
עשירים, ומצד הנקבה עניים. כמו
שהם בשתפות אחת וזה חס על
זה, וזה נותן לזה וגומל לו חסד,
כך צריך אדם למטה שיהיו עשיר
ועני בחבור אחד, ולתת זה לזה
ולגמל חסד זה לזה.

לְיִשְׂרָאֵל לְאַעְלָא לֹון לְגוּ אַפְסֵדְרִין אַלִּין.
וּתְחוּת גְדַפָּא שְׁמַאלָא אִית תְּרִין אַפְסֵדְרִין
אַחְרַנִּין וּמִתְפָּרְשֵׁן לְתִרִין אוּמִין אַחְרַנִּין
דְּאַנּוּן עֵמוּז וּמוֹאֵב. וּכְלֵהוּן אַקְרוּן נֶפֶשׁ
חַיָּה. וּכְמָה אֲדָרִין סְתִימִין אַחְרַנִּין וְהִיכְלִין
אַחְרַנִּין בְּכָל גְדַפָּא וְגְדַפָּא. וּמִנִּייהוּ נִפְקוּ
רוּחִין לְאַפְרָשָׁא לְכָל אַנּוּן גִּיּוּרִין דְּמִתְגִּיּוּרִין.
וְאַקְרוּן נֶפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וּכְלֵהוּ
עַאלִין תְּחוּת גְדַפּוּי דְשְׁכִינְתָּא וְלֹא יִתִּיר.

אבל נשמתא דישׂראל נפקא מגו גופא
דהווא אילנא, ומתפן פרחין נשמתין

לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי

א) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישׂראל

בן יקיר דהמו מעהא עליה ואקרוון (ישעיה מז)

העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר. ותו

(דף יג ע"ב) גיורין לית לון חולקא באילנא

עלאה כל שפן בגופא דיליה. אבל חולקא

דלהון בגדפין איהו ולא יתיר. וגיורא

תחות גדפי שכינתא ולא יתיר גירי הצדק

אנון דתמן שראן ואתאחדן ולא לגו כמה

דאתמר. ובגין כך תוצא הארץ נפש חיה

למינה. ולמאן, בהמה ורמש וחיתו ארץ

למינה כלהו שאבין נפש מההיא חיה,

אבל כל חד למינה פדקא חזי לה:

פקודא תשיעאה למיחן למספני ולמיהב

לון טרפא. דכתיב נעשה אדם

בצלמנו כדמותנו. נעשה אדם, משותפא

כלל דכר ונוקבא. בצלמנו, עתירי.

כדמותנו, מספני. דהא מסטרא דדכורא

עתירי, ומסטרא דנוקבא מספני. כמה דאנון

בשותפא חדא. וחס דא על דא, ויהיב דא

לדא וגמיל ליה טיבו, הכי אצטרף בר נש לתתא למהוי עתירא ומספנא

בחבורא חדא, ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא.

וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' רָזָא דְנֵן חֲמִינָן
בְּסַפְרָא דְשִׁלְמָה מְלָכָא, דְכָל מָאן
דְחָס עַל מְסַפְנֵי בְרַעוּתָא דְלָבָא, לָא מְשַׁתְּנֵי
דְיוֹקְנֵיהּ לְעֵלָם מְדִיוֹקְנָא דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן.
וְכִיּוֹן דְדִיוֹקְנָא דְאָדָם אֲתֵרְשִׁים בֵּיהּ,
שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן דְעֵלְמָא בְּהֵוּא
דְיוֹקְנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתָכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ
וְגו' כִּלְהוּ זַעֲיִן וּדְחַלִּין מֵהֵוּא דְיוֹקְנָא
דְאֲתֵרְשִׁים בֵּיהּ, בְּגִין דְדָא הוּא פְקוּדָא
מְעֵלְיָא לְאִסְתְּלָקָא בְרֵי נֶשׁ בְּדִיוֹקְנֵיהּ דְאָדָם
עַל כָּל שְׂאֵר פְקוּדֵינָן.

מִנָּן לְנוּ? מְבֻבְכְדִנְצֵר. אָף
עַל גַּב שְׁחֵלֶם אֶת הַחֵלֶם הַהוּא
- כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְרַחֵם עַל
הָעֵנִיִּים, לֹא שָׂרָה עֲלֵיו חֵלֶם.
כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שְׁלֵא לְרַחֵם
עַל עֵנִיִּים, מָה פְתוּב? (דניאל ד) עוֹד
הַדְּבָר בְּפִי הַמְּלָךְ וְגו'. מִיָּד
הַשְׁתַּנְּתָה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשׁוּם כֶּף נַעֲשֶׂה אָדָם.
פְתוּב כְּאֵן עֲשִׂיהָ, וְכְתוּב שֵׁם (רות
א) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם בְּעוֹז.

מְצוּה עֲשִׂירִית - לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
וּלְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּדַמּוּת
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכַתוּב (בראשית א)
וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וְאָמַר, (שיר ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל. הַפְסוּק הַזֶּה הָעֲמֻדָה
וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל - זֶה הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן,
תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שְׁמוֹ שֶׁל הַמְּלָךְ
הַקְדוּשׁ יְהוּה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרָשָׁה אַחַת, הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוּי. וְשִׁנּוּ, (דברים כח)
כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי
- אֱלוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קְדוּשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתָיו.

לָן מְבֻבְכְדִנְצֵר. אָף עַל גַּב דְחֵלֶם הַהוּא
חֵלְמָא, כָּל זְמַנָּא דְהוּא מִיחֵן לְמְסַפְנֵי
לָא שְׂרָא עֲלֵיהּ חֵלְמִיהּ. פִּיּוֹן דְאֵטִיל עֵינָא
בִישָׂא דְלֹא לְמִיחֵן לְמְסַפְנֵי, מָה כְתִיב, (דניאל ד)
עוֹד מְלִתָּא בְּפּוּם מְלָכָא וְגו', מִיָּד אֲשַׁתְּנֵי
דְיוֹקְנֵיהּ וְאֵטְרִיד מִן בְּנֵי נֶשָׂא. וּבְגִין כֶּף נַעֲשֶׂה
אָדָם. כְּתִיב הֵכָּא עֲשִׂיהָ, וְכְתִיב הַתֵּם (רות ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעֵז.

פְקוּדָא עֲשִׂירָא לְאַנְחָא תְּפִלִּין וּלְאַשְׁלָמָא
גְרַמִּיהּ בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בראשית א) וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וְאָמַר (שיר השירים ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפַרְמֶל
הַאי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֲתֵמַר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל, דָּא רֵישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרֵישָׁא,
שְׁמָא דְמְלָכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוּה בְּאַתְוּוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֶת וְאֶת פְּרָשְׁתָּא חֲדָא, שְׁמָא
קְדִישָׁא גְלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹן כְּדָקָא יְאוּת.
וְתַנּוּן (דברים כח) כִּי שֵׁם יי נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי,
אֵלִין תְּפִלִּין דְרֵישָׁא, דְאַנּוּן שְׁמָא קְדִישָׁא
בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוִי.

פְקוּדָא עֲשִׂירָא לְאַנְחָא תְּפִלִּין וּלְאַשְׁלָמָא
גְרַמִּיהּ בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בראשית א) וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וְאָמַר (שיר השירים ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפַרְמֶל
הַאי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֲתֵמַר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל, דָּא רֵישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרֵישָׁא,
שְׁמָא דְמְלָכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוּה בְּאַתְוּוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֶת וְאֶת פְּרָשְׁתָּא חֲדָא, שְׁמָא
קְדִישָׁא גְלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹן כְּדָקָא יְאוּת.
וְתַנּוּן (דברים כח) כִּי שֵׁם יי נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי,
אֵלִין תְּפִלִּין דְרֵישָׁא, דְאַנּוּן שְׁמָא קְדִישָׁא
בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוִי.

פְּרָשָׁה רֵאשׁוּנָה - (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, זוּ י' שֶׁהִיא קִדְשׁ, הַבְּכוֹר שֶׁל כָּל הַקִּדְשִׁים הַעֲלִיּוֹנִים. פֶּטֶר כָּל רָחֵם - בְּשִׁבִיל הַדֵּק הַהוּא שִׁינְרָד מִיֹּד, שֶׁהוּא פּוֹתַח אֶת רָחֵמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאֵבִים כְּרֵאוּי, וְהוּא קִדְשׁ עֲלִיּוֹן.

הַפְּרָשָׁה הַשְּׁנֵינִי - (שם) וְהִנֵּה פִי יִבְאֶרְךָ, זוּ ה' הַהִיכֵל שֶׁנִּפְתַּח רָחֵמָה מִתּוֹךְ יו"ד בְּחֻמְשֵׁים פְּתָחִים, אֲכַסְדְּרָאוֹת וְחֻדְרִים הַנִּסְתָּרִים שָׁבוּ. שֶׁהַפֶּטֶר הַהוּא שֶׁעָשָׂה יו"ד בְּהִיכֵל הַזֶּה לְשִׁמְעַ בַּה קוֹל שִׁינְרָא מִתּוֹךְ הַשּׁוֹפָר הַזֶּה, מִשׁוֹם שֶׁהַשּׁוֹפָר הַזֶּה הוּא נִסְתָּר בְּכָל הַצְּדָדִים, וְכֹא יו"ד וּפְתַח אוֹתוֹ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁפְּתַח אוֹתוֹ, תִּקַּע לוֹ וְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל לְהוֹצִיא עֲבָדִים לְחֵרוֹת. וּבִתְקִיעַת הַשּׁוֹפָר הַזֶּה יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְכִף עֲתִיד בְּפֶעֶם אַחֲרַת כְּסוּף הַיָּמִים. וְכָל גְּאֻלָּה בָּאָה מִן הַשּׁוֹפָר הַזֶּה, וּמִשׁוֹם כִּף לֹשׁ יִצִּיאַת מִצְרַיִם בַּפְּרָשָׁה הַזֹּאת, שֶׁהָרִי מִהַשּׁוֹפָר הַזֶּה בָּא בְּכַח שֶׁל יו"ד שֶׁפּוֹתַח רָחֵמָה וּמוֹצִיא קוֹלוֹ לְגַאֲלַת הָעֲבָדִים. וְזוּ ה', הָאוֹת הַשְּׁנֵינִי שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - סוּד הַיַּחֲוֵד שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (דברים ו). זוּ וְאִ"ו שֶׁפּוֹלְלַת הַכֹּל וּבָה הַיַּחֲוֵד שֶׁל הַכֹּל, וּבוּ מִתְחַדִּים וְהוּא נוֹטֵל הַכֹּל. הַפְּרָשָׁה הַרְבִּיעִית - (שם ה) וְהִנֵּה אִם שְׁמוֹעַ, כְּלָלוֹת שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁנֶּאֱחָזוֹת בָּהֶם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, הַגְּבוּרָה שֶׁלֹּמֶטָה. וְזוּ ה' הָאֲחֻרוֹנָה שֶׁנוֹטְלַת אוֹתָם וְנִכְלְלַת מֵהֶם. וְהַתְּפִלִּין הֵם מִמֶּשׁ אוֹתוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וְעַל כֵּן, רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפָרְמֵל - אֵלוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ. וְדַלַת רֵאשֶׁף - הַתְּפִלָּה

פְּרָשָׁתָא קִדְמָאָה (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר. דָּא י' דְּאִיהִי קִדְשׁ. בּוּכְרָא דְכָל קוּדְשִׁין עֲלֵאִין. פֶּטֶר כָּל רָחֵם, בְּהֵהוּא שְׁבִיל דְּקִיק דְנַחַת מִן יו"ד דְּאִיהוּ אֲפַתַח רָחֵמָא לְמַעַבְד פִּירִין וְאִפִּין כְּדָקָא יָאוֹת. וְאִיהוּ קִדְשׁ עֲלֵאָה.

פְּרָשָׁתָא תְּנִינָא (שמות יג) וְהִנֵּה כִי יִבְאֶרְךָ. דָּא אֵל הַיִּכְלָא. דְּאֲתַפְתַּח רָחֵמָא דִּילָהּ מִגּוּ יו"ד בְּחֻמְשִׁין פְּתָחִין אֲכַסְדְּרָאִין וְאֲדָרִין סְתִימִין דְּבִיָּה. דְּהֵהוּא פֶּטֶר דְּעֵבִיד יו"ד בְּהֵאִי הַיִּכְלָא לְמִשְׁמַע בָּה קִלְא דִּי נִפְקָא מִגּוּ שׁוֹפָר דָּא. בְּגִין דְּשׁוֹפָר דָּא הוּא סְתִים בְּכָל סְטָרִין, וְאֲתָא יו"ד וּפְתַח לִיה לְאַפְקָא מִינֵיה קִלְא. וְכִיּוֹן דְּאֲפַתַח לִיה תִּקַּע לִיה וְאֲפִיק מִנֵּיה קִלְא לְאַפְקָא עֲבָדִין לְחֵירוֹ. וּבִתְקִיעוֹ דְּשׁוֹפְרָא דָּא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְכִף זְמִין זִמְנָא אַחְרָא לְסוּף יוֹמִיא. וְכָל פּוֹרְקָנָא מֵהֵאִי שׁוֹפָר אֲתִיא.

וּבְגִין כִּף אִית בָּה יִצִּיאַת מִצְרַיִם בַּפְּרָשָׁתָא דָּא. דְּהָא מֵהֵאִי שׁוֹפָר אֲתִי בְּחִילָא דִּיו"ד דְּפַתַח רָחֵמָא דִּילָהּ וְאֲפִיק קִלְיָה לְפּוֹרְקָנָא דְּעֲבָדִין. וְדָא ה' אֶת תְּנִינָא דְשְׁמָא קִדְשֵׁא.

פְּרָשָׁתָא תְּלִיתָאָה רְזָא דִּיחֻדָּא (דברים ו) דְּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל. דָּא וְאִ"ו דְּכָלִיל כְּלָא,

וּבִיָּה יַחֲוֵדָא דְכָלָא. וּבִיָּה אֲתִיחֻדָּן וְהוּא נְטִיל כְּלָא. פְּרָשָׁתָא רְבִיעֵאָה (דברים ה) וְהִנֵּה אִם שְׁמוֹעַ, כְּלִילוֹ דְתִרִין סְטָרִין (דף יד ע"א)

דְּאֲתֵאֲחֻדַת בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל גְּבוּרָה דְלִתְתָא. וְדָא אֵל בְּתֵרָאָה דְנְטָלָא לוֹן וְאֲתְּפִלִילַת מְנַהוּן. וְתְּפִלִין אֲתוּוֹן דְשְׁמָא קִדְשֵׁא אֲנוּן מִמֶּשׁ. וְעַל דָּא רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפָרְמֵל אֵלִין תְּפִלִין דְרֵישֵׁא. (שיר השירים ו)

ההיא של יד, שהיא ענינה כלפי מעלה, אף כף שלמות יש לה כמו שלמעלה.

מִדְּבַר אֲסוּר בְּרִהוּטִים - הוא קשור ואחוז באותם הבתים להאחז בשם הקדוש שהוא פראוי. ועל פן מי שמתפקד בהם הוא בצלם אלהים. מה באלהים מתיחד בו השם הקדוש, אף הוא מתיחד בו השם הקדוש פראוי. זכר ונקבה ברא אתם. תפלין של ראש ותפלה של יד, והכל אחד.

מִצּוּה אַחַת עֲשֶׂה - לעשר מעשר הארץ. כאן יש שתי מצוות - אחת לעשר מעשר של הארץ, ואחת בפורים של פרות האילן, שכתוב (בראשית א) הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ. כתוב כאן הנה נתתי, וכתוב שם (במדבר יח) ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל, וכתוב (ויקרא כז) וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא.

מִצּוּה שְׁתַּיִם עֲשֶׂה - להביא בפורי האילן, שכתוב (בראשית א) ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע. כל מה שראוי לי, לכם אסור למאכל. התיר להם ונתן להם כל המעשר שלו ובפורי האילנות. נתתי לכם - לכם ולא לדורות שאחריכם.

מִצּוּה שְׁלֹשׁ עֲשֶׂה - לעשות פדיון לבנו לקשר אותו בחיים. ששני ממנים הם, אחד של חיים ואחד של מות, ועומדים על האדם. וכשיפדה האיש את בנו, מיד המות שהוא הוא פודה אותו, ולא יכול לשלט עליו. וזה סוד של ויפא אלהים את כל אשר עשה, בכלל, והנה טוב - זה מלאך חיים, מאד - זה מלאך המות. ועל פן בפדיון שהוא מתקם זה של חיים,

דַּיְהִי מִסְכָּנָא לְגַבֵּי עֵילָא אוּף הַכִּי שְׁלִימוּ אֵית לָהּ כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיָלָא.

מִדְּבַר אֲסוּר בְּרִהוּטִים (שיר השירים ז) קָשִׁיר אִיהוּ וְאַחִיד בְּאַנּוּן בְּתֵי לְאַתְאַחַדָּא בְּהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא מָאן דְּאַתְתַּקֵּן בְּהוּ אִיהוּ הוּי בְּצֵלִם אֱלֹהִים. מָה אֱלֹהִים אֲתִיחַדָּא בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא, אִף הוּא אֲתִיחַד בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת. זָכַר וְנִקְבָּה בְּרָא אוּתָם. תְּפִלִּין דְּרִישָׁא וְתַפְלָה שְׁל יָד וְכָלָא חַד.

בְּקוּדָא חֲדָסָר לְעֲשָׂרָא מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא. הָכָא אֵית תְּרִין פְּקוּדִין. חַד לְעֲשָׂרָא מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא. וְחַד בְּפוּרֵי דְפִירֵי אֵילָנָא. דְכָתִיב (בראשית א) הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֹרֵעַ אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. כְּתִיב הָכָא הִנֵּה נָתַתִּי. וְכָתִיב הָתָם (במדבר יח) וְלִבְנֵי לְוִי הִנֵּה נָתַתִּי אֶת כָּל מַעֲשֶׂר בְּיִשְׂרָאֵל. וְכָתִיב, (ויקרא כז) וְכָל מַעֲשֶׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרֵי הָעֵץ לַיהוָה הוּא.

בְּקוּדָא תְּרִיסָר לְאַיִתְתָּא בְּפוּרֵי דְאַיִלָנָא דְכָתִיב, (בראשית א) וְאֵת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְּרִי עֵץ זֹרֵעַ זֹרֵעַ. כָּל מָאן דְּאַתְחִזִּי לִי, לְכוּן אֲסִירָא לְמִיכָל. אֲתִיר לּוֹן וְיֵהב לּוֹן כָּל מַעֲשָׂרָא דִּילִיהּ וּבְפוּרֵין דְאַיִלָנִין. נָתַתִּי לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לְדָרִין דְּבַתְרִיכוּן.

בְּקוּדָא תְּלִיסָר. לְמַעַבְד פּוּרְקָנָא לְבְרִיהּ לְקִשְׂרָא לִיהּ בְּחִיָּין. דְּתִרִין מְמַנָּן נִינְהוּ חַד דְּחִיָּין וְחַד דְּמוּתָא וְקִיָּימִין עֲלִיהּ דְּבַר נֶשׁ, וְכַד יְפָרוּק בַּר נֶשׁ לְבְרִיהּ, מִידָא דְּהוּא מוּתָא פְּרִיק לִיהּ, וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה עֲלִיהּ. וְרָזָא דָּא וִירָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עֲשָׂה בְּכָלֵל. וְהִנֵּה טוֹב דָּא מְלָאךְ חַיִּים.

מָאד דָּא מְלָאךְ הַמּוֹת. וְעַל דָּא בְּהוּא פּוּרְקָנָא אֲתִקְיִים דָּא דְּחַיִּים

ונחלש אותו של המות. בפדיון
הזה קונה לו חיים, כמו שנתבאר.
ואותו הצד הרע עוזב אותו ולא
אוחז בו.

מצוה ארבע עשרה - לשמר את
יום השבת, שהוא יום המנוחה
מכל מעשה בראשית. פאן פלולות
שתי מצוות - אחת שמירת יום
השבת, ואחת לקדש אותו היום
בקדושו. לשמר את יום השבת,
כמו שהזכרנו והערנו עליו, שהוא
יום של מנוחה לעולמות, וכל
המעשים נשתכללו בו ונעשו עד
שהתקדש היום. פיון שהתקדש
היום, נשארה בריאה של רוחות
שלא נבראו להם גופות. וכי לא
ידע הקדוש ברוך הוא לעכב
לקדש את היום עד שיבראו גופות
לרוחות הללו? אלא עץ הדעת
טוב ורע עורר את אותו הצד
האחר של הרע ורצה להתחזק
בעולם, ונפרדו כמה רוחות בכמה
מינים להתחזק בעולם בגופות.

ביון שראה הקדוש ברוך הוא כף,
נתעורר מתוך עץ החיים נשיבת
רוח והפה באילן אחר, והתעורר
צד אחר של טוב והתקדש היום.
שהרי בריאת גופות והתעוררות
רוחות בצד הטוב היא בלילה
הזה, ולא בצד האחר. ואלמלא
הקדים הצד האחר בלילה הזה
טרם שיקדים צד הטוב, לא יכול
העולם לעמד לפנייהם אפלו רגע
אחד. אבל הקדוש ברוך הוא
הקדים רפואה - שדלג לפניו
קדוש היום, והקדים לפני הצד
האחר, והתקים העולם. ומה
שחשב הצד האחר להפנות
בעולם להתחזק, נבנה בלילה הזה
צד הטוב והתחזק, ונכנו גופות
ורוחות קדושות בלילה הזה מצד

ואתחלש ההוא דמות. בפורקנא דא קני ליה
חיים כמה דאתמר. וההוא סטרא בישא
שבק ליה ולא אחיד ביה:

פקודא ארביסר לנטרא יומא דשבתא,
דאיהו יומא דנייחא מכל עובדי
בראשית. הכא כלילן תרין פקודין. חד
נטרא דיום השבת. וחד לקדשא ההוא
יומא בקדושיה. לנטרא יומא דשבתא כמה
דאדברנא ואתערנא עלייהו דאיהו יומא
דנייחא לעלמין. וכל עבידן ביה אשתכללו
ואתעבידו עד דאתקדש יומא. פיון
דאתקדש יומא אשתאר בריאה דרוחין דלא
אתברי לון גופא. וכי לא הוה ידע קדשא
ברוך הוא לאעכבא לקדשא יומא עד
דיתברון גופין להגי רוחין. אלא אילנא
דדעת טוב ורע אתער ההוא סטרא אחרא
דרע ובצעא לאתתקפא בעלמא ואתפרשו
כמה רוחין בכמה זיינין לאתתקפא בעלמא
בגופין.

ביון דחמא קדשא בריך הוא כף, אתער
מגו אילנא דחיי נשיבא דרוחא ובטש
באילנא אחרא ואתער סטרא אחרא דטוב
ואתקדש יומא. דהא בריאו דגופין ואתערון
דרוחין בסטרא דטוב איהו בהאי ליליא,
ולא בסטרא אחרא. ואלמלא אקדים סטרא
אחרא בהאי ליליא עד דלא יקדים סטרא
דטוב, לא יכול עלמא למיקם קמייהו אפילו
רגעא חדא. אבל אסוותא אקדים קדשא
ברוך הוא דדלג קמיה קדושא דיומא
ואקדים קמי סטרא אחרא ואתקיים עלמא.
ומה דחשיב סטרא אחרא לאתבני בעלמא
לאתתקפא, אתבני בהאי ליליא סטרא דטוב
ואתתקף ואתבנון גופין ורוחין קדישין בהאי

ליליא מסטרא דטוב. ובגין

הטוב. ומשום כך עונתן של חכמים שיודעים את זה משבת לשבת.

שְׁהָרִי אָז רוּאָה אֶת זֶה הַצַּד הָאֲחֵר, שְׂכָמוֹ שֶׁהִיא חֲשֵׁבָה לַעֲשׂוֹת - עֲשֵׂתָה צַד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. הוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטֶטֶת בְּכִמְהָ צְבָאוֹת וְהַצְדָדִים שֶׁלָּהּ, וְרוּאָה אֶת כָּל אוֹתָם שֶׁמְשַׁמְשִׁים אֶת מִטְתָּם בְּגִלּוּי שֶׁל גּוֹפֶס לְאוֹר הַנֵּר, וְכָל אוֹתָם הַבְּנִים שִׁיּוֹצְאִים מִשֵּׁם הֵם נִכְפִּים, שֶׁהֵיוּ שְׂרוּיִים עֲלֵיהֶם רוּחֹת מֵהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא. וְאוֹתָם הַרוּחֹת הָעֲרֻטִּילָאוֹת שֶׁל הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מִזִּיקִים, וְשׁוֹרָה בָּהֶם לִילִיּוֹת וְהוֹרְגָת אוֹתָם.

בֵּינָן שֶׁהַתְּקַדְּשׁ הַיּוֹם וְהַקְּדוּשָׁה שׁוֹלֶטֶת עַל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר מִקְטִין עֲצָמוֹ וְנִטְמָן כָּל לַיִל שַׁבָּת וַיּוֹם הַשַּׁבָּת, פָּרַט לְאַסִּימוֹן, וְכָל הַכֶּת שֶׁלּוֹ שֶׁהוֹלְכִים עַל הַנְּרוֹת בַּסֵּתֵר לְרֵאוֹת אֶת הַגִּלּוּיִים שֶׁל הַתְּשֻׁמִּישִׁים, וְאַחַר כֵּן נִטְמָנִים בְּתוֹךְ נֶקֶב הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל. בֵּינָן שִׁיּוֹצְאָה הַשַּׁבָּת, כִּמְהָ צְבָאוֹת וּמַחְנֹת פּוֹרְחִים וּמְשׁוֹטֶטִים בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן תִּקַּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ. לֵאמֹר מִקוֹם מְשׁוֹטֶטִים בְּלִילָה הַהוּא? כְּשִׁיּוֹצְאִים בַּחֲפוּז וְחוֹשְׁבִים לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם בַּתְּפִלָּה וְאוֹמְרִים אֶת הַשִּׁירָה הַזֶּה, וּבְרֵאוֹשִׁית מְבַדִּילִים בַּתְּפִלָּה וּמְבַדִּילִים עַל הַכּוֹס, פּוֹרְחִים מִשֵּׁם וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטֶטִים וּמְגִיעִים לְתוֹךְ הַמִּדְבָּר. הַרְחֵמֶן יִצְּלֵנוּ מֵהֶם וּמֵהַצְדָדִים הַרְעִים. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, שֶׁלֶּשָׁה הֵם שְׂגוּרְמִים רְעָה

לְעַצְמָם: אֶחָד - מִי שֶׁמְקַלֵּל אֶת עַצְמוֹ. הַשְּׁנִי - מִי שֶׁזוֹרֵק לְחֵם אוֹ פְּרוּרִים שֵׁישׁ בָּהֶם כְּפִיּוֹת. הַשְּׁלִישִׁי - מִי שֶׁמְדַלֵּק נֵר בְּמוֹצָאי שַׁבָּת בְּטָרֵם שְׂמִינִיּוֹת יִשְׂרָאֵל לְקַדְּשָׁה דְסִדְרָא, שְׂגוּרִים לְאֵשׁ

כֵּן עוֹנֵתָן דְּחַפְמִינִין דִּידְעֵי דָא מְשַׁבֵּת (דף יד ע"ב) לְשַׁבָּת.

דְּהָא כְּדִין חֲמַאת דָּא סְטָרָא אַחְרָא דְכִמְהָ דְּאִיהִי חֲשִׁיבַת לְמַעַבְדָּה, עֲבִידֵי סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא בְּכִמְהָ חֲיִילִין וְסְטָרִין דִּילָהּ וְחֲמַאת כָּל אֲנוּן דְקָא מְשַׁמְשֵׁי עֲרִסִייהוּ בְּגִלּוּיָא דְגּוֹפִיֵהוּן לְנְהוּרָא דְבוּצִינָא, וְכָל אֲנוּן בְּנִין דְנִפְקִין מִתְּמָן הוּוּ נִכְפִין דְשָׂרוּ עֲלֵיהוּ רוּחִין מֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא. וְאֲנוּן רוּחִין עֲרֻטִּילָאִין דְּחֲיִיבָא דְאַקְרוּן מִזִּיקִין וְשָׂרִיאת בָּהוּ לִילִיּוֹת וְקִטִּילַת לוּן.

בֵּינָן דְּאַתְקַדְּשׁ יוֹמָא וְשִׁלְטָא קְדוּשָׁה עַל עֲלָמָא, הַהוּא סְטָרָא אַחְרָא אֲזַעֲרִית גְּרָמָה וְאַטְמַרְת כָּל לִילִיא דְשַׁבְּתָא וַיּוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בַּר מִן אֲסִימוֹן וְכָל כֶּת דִּילָהּ דְאַזְלִי עַל שְׂרָגֵי בְּטְמִירוֹ לְמַחְמֵי עַל גִּלּוּיֵי דְשַׁמוּשָׂא, וְלִבְתֵּר אֲטְמָרוּן גּוֹ נּוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. בֵּינָן דְנִפְקַת שַׁבְּתָא, כִּמְהָ חֲיִילִין וּמְשַׁרְיִין פְּרַחִין וּמְשַׁטְטִין בְּעֲלָמָא, וְעַל דָּא אֲתַקֵּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים דְלֹא יִשְׁלֹטוּן עַל עַמָּא קְדִישָׁא. לְאֵן אֲתֵר מְשַׁטְטֵי בְּהוּא לִילִיא. כִּד נִפְקֵי בְּבֵהִילוֹ וְחֲשִׁבִין לְשַׁלְטָאָה בְּעֲלָמָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא וְחֲמָאן לוּן בְּצִלוֹתָא וְאַמְרִין שִׁירְתָּא דָּא, וּבְשִׁירוֹתָא מְבַדִּילֵי בְּצִלוֹתָא וּמְבַדִּילֵי עַל הַכּוֹס, פְּרַחֵי מִתְּמָן וְאַזְלִי וּמְשַׁטְטֵי וּמְטָאן לְגוֹ מִדְבָּרָא. רַחֲמֵנָא לְשִׁיזְבוּן מַנְיֵיהוּ וּמִסְטָרָן בִּישָׂא.

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, תִּלְתָּא אֲנוּן גְּרַמִּין בִּישָׂא לְגַרְמִייהוּ. חַד מָאן דְלִיִּיט גְּרַמִּיָּה. תְּנַנְיָנָא מָאן דְזָרַק נְהֵמָא אוֹ פְּרוּרִין דְּאִית בָּהוּ כְּפִיּוֹת. תִּלְתִּיתָּא מָאן

לְעַצְמָם: אֶחָד - מִי שֶׁמְקַלֵּל אֶת עַצְמוֹ. הַשְּׁנִי - מִי שֶׁזוֹרֵק לְחֵם אוֹ פְּרוּרִים שֵׁישׁ בָּהֶם כְּפִיּוֹת. הַשְּׁלִישִׁי - מִי שֶׁמְדַלֵּק נֵר בְּמוֹצָאי שַׁבָּת בְּטָרֵם שְׂמִינִיּוֹת יִשְׂרָאֵל לְקַדְּשָׁה דְסִדְרָא, שְׂגוּרִים לְאֵשׁ

הגיהנםם להדלק באש הזו טרם שהגיע זמנם. שמקום אחד יש בגיהנםם לאותם שמחללים שבתות, ואותם שענושים בגיהנםם מקללים את אותו שהדליק נר טרם שהגיע זמנו, ואומרים לו: (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר וגו', (שם) צנוף יצנפה צנפה כדור אל ארץ רחבת ידיים.

משום שאין ראוי הוא להדליק אש כשיצאת שבת עד שישאל מבדילים בתפלה ומבדילים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבדילים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החל, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

משום שכשנכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאל אומרים ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החל מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א] שמפור עמוד האש] ומיסוד האש באים כלם ושולטים על העולם הפתוח. וכל זה כשאדם מדליק נר טרם השלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

אבר אי איהו ממתין עד שישלימו קדשה דסדרא, אותם

דאוקיד שרגא במפקא דשבתא עד לא מטי ישראל לקדושא דסדרא דגרים לנורא דגיהנםם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמנייהו. דחד דוכתא אית בגיהנםם לאנון דקא מחללי שבתות, ואנון דענושין בגיהנםם לייטין ליה להווא דאוקיד שרגא עד לא מטא זמניה, ואמרי ליה (ישעיה כב) הנה יי מטלטלך טלטלה גבר וגו' (ישעיה כב) צנוף יצנפה צנפה כדור אל ארץ רחבת ידיים.

בגין דלאו יאות הוא לאדלקא נורא כד נפיק שבתא עד דמבדלי ישראל בצלותא ומבדלי על פסא. בגין דעד ההוא זמנא שבת הוא, וקדושה דשבת שליט עלנא. ובשעתא דמבדילין על פסא כל אנון חילין וכל אנון משריין דאתמנן על יומי דחול, כל חד וחד יתיב לאתריה ופולחניה דאתמני עליה.

בגין דכד עאל שבתא ואתקדש יומא, קדש אתער ושלטי בעלמא, וחול אתעדי משולטנותא דיליה, עד שעתא דנפיק שבתא לא תייבין לאתרייהו. ואף על גב דנפיק שבתא לא תייבין לאתרייהו עד זמנא דאמרי ישראל ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחול. כדין קדש אסתלק, ומשריין דאתמניאו על יומי דחול מתעריין ותייבין לאתרייהו כל חד וחד על מטריה דאתפקד עליה. ועם כל דא לא שלטין עד דיהון נהורין מרזא דשרגא. וכלהון אקרון מאורי האש בגין (דמנהורא דנורא דנורא) (נ"א דמרוא דעמודא דנורא)

ומיסודא דנורא אתיאן פלהו ושלטין על עלמא תתאה. וכל דא כד בר נש אדליק שרגא עד לא שלימו ישראל קדושא דסדרא. אבר אי איהו ממתין עד דישלימו קדושא דסדרא, אנון חייבין דגיהנםם מצדיקין

עלייהו דינא דקדשא ברין הוא, ואנון
 מקיימי על ההוא בר נש כל ברכאן דקא
 אמרי צבורא (בראשית כז) ויתן לה האלהים מטל
 השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה
 בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל
 ביום רעה ימלטהו יי. ביום רע מיבעי ליה,
 מאי ביום רעה. יומא דשלטא ההיא רעה
 למיסב נשמתייה. אשרי משפיל אל דל דא
 הוא שכיב מרע לאסאה ליה מחובוי גבי
 קדשא ברין הוא. דבר אחר דא יומא דדינא
 שריא על עלמא אשתזיב מניה כמה דאתמר
 ביום רעה ימלטהו יי. יומא דאתמסר דינא
 לההוא רעה לשלטאה על עלמא (ספר): (דף טו
 ע"א).

פרשת בראשית

בריש (נ"א בראשית בחקמתא דמלכא גליף וכו') הורמנותא
 דמלכא, גליף גלופי (נ"א גליפין)
 בטהירו עלאה בוצינא דקרדינותא, ונפיק גו
 סתים דסתימו מרישא (נ"א מרוא) דאי"ן סו"ף
 קוטרא (פירוש עשין) בגולמא, נעיין בעזקא לא
 חנור ולא אוכם ולא סומק ולא ירוק ולא גוון
 פלל, פד (נ"א תדר) מדיד משיחא עביד גוונין
 לאנהרא, לגו בגו בוצינא נפיק (נ"א נפיק) חד
 נביעו דמניה אצטבעו גוונין לתתא. סתים גו
 סתימין דרזא דאי"ן סו"ף בקע ולא בקע
 אוירא דיליה לא אתיידע פלל, עד דמגו
 דחיקו דבקיעותיה נהיר נקודה חדא סתימא
 עלאה, בתר ההיא נקודה לא אתיידע פלל,
 ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמאה דכלא.

השלמה מהשממות (סימן א)

בראשית ברא אלהים את השמים ואת
 הארץ ראשי תיבין אהו"ה דביה
 אתבריאו שמיא וארעא א"ה ביה אתבריאו

הרשעים שבגיהנם מצדיקים
 עליהם את דינו של הקדוש ברוך
 הוא, והם מקימים על אותו
 האיש כל הברכות שאומרים
 הצבור (בראשית כז) ויתן לה
 האלהים מטל השמים (דברים כח)
 ברוך אתה בעיר וברוך אתה
 בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי
 משפיל אל דל ביום רעה
 ימלטהו ה'. ביום רע היה צריך
 להיות, מה זה ביום רעה? היום
 ששולטת הרעה ההיא לקחת את
 נשמתו. אשרי משפיל אל דל -
 זהו שכיב מרע לרפאו מחטאו
 אצל הקדוש ברוך הוא. דבר
 אחר - זה היום שהדין שורה על
 העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר
 ביום רעה ימלטהו ה'. היום
 שנמסר הדין לאותה רעה לשלט
 על העולם.

בראשית

בראש [נ"א בראשית בחקמת המלך חקק]
 רצון המלך חקק חקיקות באור
 עליון ניצוץ חזק, ויצא תוף
 נסתר הנספרים מראש [נ"א מסוד]
 האי"ן סו"ף עשן בגלם נעוץ
 בטבעת, לא לבן ולא שחר ולא
 אדם ולא ירק ולא גון פלל.
 כשמדד מדידה, עשה צורות
 להאיר. לפנים בתוף המאור יצא
 מעין אחד שממנו נצבעו
 הצורות למטה. נסתר תוף
 הנספרים של סוד האי"ן סו"ף
 בקע ולא בקע את האויר שלו
 לא נודע פלל, עד שמתוף דחק
 הבקיעה שלו מאירה נקדה אחת
 נסתרת עליונה אחר אותה נקדה
 לא נודע פלל, ולכן נקראת
 ראשית, המאמר הראשון של
 הכל.

בראשית ברא אלהים את
 השמים ואת הארץ, ראשי
 תבות אהו"ה, שבו נבראו שמים
 וארץ. א"ה - בו נבראו השמים.

ו"ה - בו נבראה הארץ וכל מה שיש בה. והוא נתן תשוקה בכל האילנות והעשבים שבארץ, שהוא מה שאמרו, אין לה כל עשב ועשב מלמטה שאין ממנה עליו מלמעלה ושומר אותו, שמפה אותו ואומר לו גדל שגאמר (איוב ל"ח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ:

(דניאל יב) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. הזהר הנסתר של הנסתרים הפה באויר שלו ושהגיע ולא הגיע [הארץ] בנקודה זו [אור], ואז התפשטה הראשית הזאת, ועשה לו היכל לכבודו ולתשבחתו, [כבוד להיכל ולשבחו] [נ"א ולכבודו ולהיכלו ולתשבחתו], שם זרע זרע קדש להוליד לתועלת העולם, וזה סוד (ישעיהו ו) זרע קדש מצבתי. זהר שזרע זרע לכבודו, כמו זרע המשי הנה של ארנמן טוב שמתפסה לפנים ועושה לו היכל שהיא תשבחתו ותועלת לכל. בראשית הזו ברא אותו נסתר שלא נודע את ההיכל הנה. היכל זה נקרא אלהים, וסוד זה - בראשית ברא אלהים.

הזהר שממנו כל המאורות נבראו בסוד התפשטות של הנקדה של הזהר הנסתר הנה. אם בנה כתוב ברא, אין תמיהה, שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. זהר זה סוד בראשית, הראשון של הכל, שמו אהיה, שם קדוש חקוק בצדו [נ"א מאיר בחקוקה מאיר] אלהים, חקוק בעצמה [נ"א בחקוקת העצמה] אש"ר היכל נסתר ונגזז, הראשית של סוד של ראשית אש"ר ראש שיוצא מראשית.

וכשהתחנן לאחר הנקדה וההיכל [כסדר] פאחד, אז בראשית כולל ראשית, ראשית עליונה

שמיא ו"ה ביה אתבריאת ארעא וכל מה דאית בה והוא יהיב תיאובתא בכל אילנין ועשבין די בארעא והוא מה שאמרו אין לה כל עשב ועשב מלמטה שאין ממנה עליו מלמעלה ושומר אותו שמפה אותו ואומר לו גדל שגאמר (איוב ל"ח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ: (עד כאן מההשמטות):

והמשבילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד.

(דניאל יב) זהר סתימא דסתימין, בטש אוירא דיליה (דמטי ולא מטי) [נ"א ונאחיר] ביהאי נקודה (ס"א נהורא) וכדין אתפשט האי ראשית ועביד ליה היכלא ליקריה ולתושבחתיה (נקרא להיכליה ולתושבחתא). [נ"א וליקרניה ולהיכליה ולתושבחתיה]. תמן זרע זרעא דקודשא לאולדא לתועלתא דעלמא, ורזא דא (ישעיהו ו) זרע קדש מצבתי. זהר הזרע זרעא ליקריה, פהאי זרעא דמשי דארגוון טב דאתחפי לגו ועביד ליה היכלא דאיהו תושבחתא דיליה ותועלתא דכלא. פהאי ראשית ברא ההוא סתימא דלא אתיידע להיכלא דא. היכלא דא אקרי אלהים, ורזא דא בראשית ברא אלהים.

זהר דמניה פלהו מאורות אתבריאן ברזא דאתפשטותא דנקודה דזהר סתים דא. אי בהאי פתיב ברא, לית תוהא דכתיב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו, זהר רזא דא בראשית קדמאה דכלא שמיה אחיה שמא קדישא גליפא בסטרוי [נ"א נהיר ונ"א בגליפא נהיר] אלהים. גליפא בעיטרא [נ"א בגליפא דעיטרא] אש"ר היכלא טמיר וגניז, שריאותא דרזא דראשית. אש"ר רא"ש דנפיק מראשית.

ובר (דף טו ע"ב) אתתקן לבתר נקודה והיכלא (כסדרא) פחדא, כדין בראשית כליל

רַאשִׁיתָא עֲלָאָה בְּחֻמְתָּא. לְבַתָּר
 אַתְחִלְף גְּוִוִן הֵהוּא הִיכְלָא וְאַקְרִי בֵּית. (נ"א
 וּמִינֵיהּ אַתְחִלְף הִיכְלָא) נְקוּדָה עֲלָאָה אַקְרִי רַא"ש.
 כְּלִיל דָּא בְּדָא בְּרָזָא בְּרַאשִׁית, כַּד אִיהוּ
 כְּלָא כְּחָדָא בְּכֻלְלָא חָדָא עַד לָא הָוִי
 יִשׁוּבָא בְּבֵיתָא, כִּיּוֹן דְּאַזְדָּרַע לְתַקוּנָא
 דְּיִשׁוּבָא כְּדִין אַקְרִי אֱלֹהִים טְמִירָא
 סְתִימָא :

זַהר סְתִים וְגַנְיז כַּד בְּנִין (ס"א עַד דְּבָנִין) בְּגִינֵיהּ
 לְאוּלְדָא וּבֵיתָא קִימָא בְּפִשְׁטוּ
 דְּתַקוּנָא דְּאַנּוּן זַרַע קִדְשׁ. וְעַד לָא
 אַתְעָדִיאת וְלָא אַתְפִּשֵׁט פִּשְׁטוּ דְּיִשׁוּבָא
 לָא אַקְרִי אֱלֹהִים, אֲלָא כְּלָא בְּכֻלְלָא
 בְּרַאשִׁית, לְבַתָּר דְּאַתְתַּקֵּן בְּשֵׁמָא דְּאֱלֹהִים
 אֲפִיק אַנּוּן תּוֹלְדִין מֵהֵהוּא זַרַעָא דְּאַזְדָּרַע
 בֵּיהּ. מָאן הֵהוּא זַרַעָא, אַנּוּן אַתְוּוֹן גְּלִיפִין
 רְזָא דְּאוּרִייתָא דְּנִפְקוּ מֵהֵהוּא נְקוּדָה.

הֵהוּא נְקוּדָה זַרַע בְּגוּ הֵהוּא הִיכְלָא רְזָא (נ"א
 זַרַעָא) דְּתַלַּת נְקוּדִין חַל"ם, שׁוּר"ק,
 חִיר"ק. וְאַתְפְּלִילוּ דָּא בְּדָא וְאַתְעָבִידוּ רְזָא
 חָדָא. קו"ל דְּנִפִיק בְּחַבּוּרָא חָדָא. בְּשַׁעֲתָא
 דְּנִפְק, נִפְקַת בַּת זּוּגִיָּה בַּהֲדִיָּה דְּכְלִיל כַּל
 אַתְוּוֹן. דְּכַתִּיב א"ת הַשְּׁמַיִם, קוֹל וּבַת זּוּגוּ.
 הַאי קוֹל דְּאִיהוּ שְׁמַיִם אִיהוּ אֶהְיֶה בְּתַרְאָה.
 זַהר דְּכְלִיל כַּל אַתְוּוֹן וְגוּוֹנִין, כְּגוּוֹנָא (נ"א זַרַעָא)
 דָּא.

עַד הֲבָא יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה, אֲלִין תְּלַתָּא
 דְּרִגִין לְקַבֵּל רְזָא דָּא עֲלָאָה בְּרַאשִׁית
 בְּרַא אֱלֹהִים. בְּרַאשִׁית רְזָא קְדָמָאָה. בְּרַא
 רְזָא סְתִימָא לְאַתְפִּשֵׁטָא מִתְמָן כְּלָא. אֱלֹהִים
 רְזָא לְקִימָא כְּלָא לְתַתָּא. אֶת הַשְּׁמַיִם, דְּלָא
 לְאַפְרָשָׁא לּוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא.

א"ת כַּד נְטִיל אַתְוּוֹן כְּלָאָה דְּכַלְהוּ

בְּחֻמְתָּא. אַחַר כַּד הִתְחִלְף גּוּוֹן
 אוֹתוּ הִיכְלָא וְנִקְרָא בֵּית. (נ"א וּמִינֵיהּ
 הִתְחִלְף הִיכְלָא) נְקוּדָה עֲלִיּוּנָה נְקִרָא
 רַא"ש, כּוֹלָל זֶה בְּזֵה בְּסוּד
 בְּרַאשִׁית, כְּשֶׁהִכַּל הוּא יַחַד, בְּכֻלָּל
 אַחַד, כְּשֶׁטְרַם הִיָּה יְשׁוּב בְּבֵית.
 כִּיּוֹן שְׁזָרַע לְתַקוּן הַיְשׁוּב, אַז
 נְקִרָא אֱלֹהִים טְמִיר נְסִתָּר.

זַהר נְסִתָּר וְגַנְיז כְּשֶׁבָנִים (ס"א עַד
 שְׁבָנִים) בְּתוֹכוּ לְהוֹלִיד, וְהַבֵּית קָיָם
 בְּפִשְׁטוּתָא שֶׁל תַּקוּן שֶׁל אוֹתָם זַרַע
 קִדְשׁ, וְעַד שֶׁלֹּא הוֹסְרָה וְלֹא
 הִתְפַּשְׁטָה הִתְפַּשְׁטוּת הַיְשׁוּב, לֹא
 נְקִרָא אֱלֹהִים, אֲלָא הַכֹּל בְּכֻלָּל שֶׁל
 בְּרַאשִׁית. אַחַר שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּשֵׁם שֶׁל
 אֱלֹהִים, הוֹצִיא אוֹתָם תּוֹלְדוֹת
 מֵאוֹתוֹ זַרַע שְׁזָרַע בּוֹ. מִי הוּא
 אוֹתוֹ זַרַע? אֵלּוּ אוֹתִיּוֹת חֻקוֹקוֹת
 סוּד שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁיִּצְאוּ מֵאוֹתָהּ
 נְקִדָּה.

אוֹתָהּ הִנְקִדָּה זַרַעָה בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
 הִיכַל סוּד (זַרַע) שֶׁל שְׁלֹשָׁה נְקִדּוֹת:
 חַל"ם, שׁוּר"ק, חִיר"ק. וְנִכְלְלוּ זֶה
 בְּזֵה וְנַעֲשׂוּ סוּד אַחַד. קו"ל שִׁיּוּצָא
 בְּחַבּוּר אַחַד, בְּשַׁעָה שִׁיּוּצָא,
 יוֹצֵאת עִמּוֹ בַת זּוּגוּ שְׁכוֹלֶלֶת כַּל
 הָאוֹתִיּוֹת, שְׁכַתִּיב א"ת הַשְּׁמַיִם,
 קוֹל וּבַת זּוּגוּ. הַקוֹל הַזֶּה שֶׁהוּא
 שְׁמַיִם (תַּפְּאֵרֶת), הוּא אֶהְיֶה אַחֲרוֹן.
 הַזֶּהר שְׁכוֹלֶל כַּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַגְּוִנִים
 כְּמוֹ (נ"א זַרַע) זֶה.

עַד כָּאן, יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה, אֵלּוּ
 שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת כְּנִגְדַּת הַסּוּד הַזֶּה
 הַעֲלִיּוֹן בְּרַאשִׁית בְּרַא אֱלֹהִים.
 בְּרַאשִׁית - סוּד רַאשׁוֹן. בְּרַא -
 סוּד נְסִתָּר לְהִתְפַּשֵּׁט מִשֵּׁם הַכֹּל.
 אֱלֹהִיִּם - סוּד לְקַיָּם הַכֹּל לְמַטָּה.
 אֶת הַשְּׁמַיִם - שֶׁלֹּא לְהַפְרִידָם זְכַר
 וְנוֹקְבָה כְּאַחַד.

א"ת - כְּשֶׁלּוֹקַח הָאוֹתִיּוֹת כְּלָם,
 הַכְּלָל שֶׁל כַּל הָאוֹתִיּוֹת הֵם רַאשׁ
 וְסוּף. אַחַר כַּד מִתּוֹסֵף ה"א

אַתְוּוֹן אַנּוּן רִישָׁא וְסוּפָא.

לְהַתְּחַבֵּר כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִם ה"א,
וְנִקְרָא אִתָּהּ, וְעַל זֶה (נחמיה ט)
וְאִתָּהּ מְחִיָּה אֶת כָּלֶם. אֵת - סוּד
אֲדָנִי וְכָךְ נִקְרָא. הַשָּׁמַיִם - זֶה
יְהוָה סוּד עֲלִיּוֹן.

וְאִתָּת - תִּקְוֵן זָכַר וְנִקְבָּה. וְאִתָּת
- סוּד וְיְהוָה, וְהַכֵּל אֶחָד. הָאָרֶץ
- זֶה אֱלֹהִים כְּדָגְמַת עֲלִיּוֹן,
לְעִשׂוֹת פְּרוֹת וְאִבִּים. שֵׁם זֶה
כָּלוּל בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת, וּמִשֵּׁם
נִפְרָד שֵׁם זֶה לְכַמָּה צְדָדִים. עַד
כָּאֵן סוּד שֶׁל סֵתֵר הַסִּתְרִים
שֶׁחֻקָּק וּבִנְיָה וְהַעֲמִיד בְּדַרְךְ נִסְתָּר
בְּסִתְרֵי שֶׁל פְּסוּק אֶחָד. מִכָּאֵן
וְהִלָּאָה:

מִשְׁנָה. קְשָׁרִים רַמִּים, שָׁרִים
מוֹשְׁלִים בְּמִמְשָׁלָה, קָרְבו
וְשִׁמְעוּ. מִי מִכֶּם שֶׁעָלָה וְיָרַד, מִי
כִּנְס רֹחַ בְּיָדוֹ, יָקוּם וְיִדַע, בְּשִׁעָה
שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן שֶׁל הָרֹאשׁ הַלְבָן
לְעִשׂוֹת כְּבוֹד לְכַבוֹדוֹ, עָלָה אֹר
אֶחָד נִסְתָּר בְּרֹאשׁ שֶׁל הַכֵּל, נֹשֵׁב
בָּהּ וְהוֹצִיא קְלָפוֹת מְאִירוֹת
מִתְחַבְּרוֹת הַכֵּל כְּאֶחָד, וְעָלוּ
וְיָרְדוּ וְנַעֲשֶׂה הַכֵּל אֶחָד, וְאוֹתוֹ
אֹר נִסְתָּר כְּשֶׁנֹּשֵׁב בָּהּ וְהָאִיר
נִקְרָא אֱהִיָּה. אוֹתוֹ אֹר עָלָה
וְיָרַד וְזָרַק נִיצוּצוֹת וְנֹשֵׁב בָּהּ,
וְהוֹצִיא כַח טְמִיר אֶחָד, וְנִקְרָא
שְׁמוֹ אֲשֶׁר אֱהִיָּה. בְּחֻקֵּי
טְמִירָה וְנִסְתָּרָתָהּ, אוֹתָם קְלָפוֹת
מְאִירוֹת שֶׁהִתְחַבְּרוּ מִתּוֹךְ סֵלַע
אֶחָד נִסְתָּר, יֵצְאוּ בְּחֻקֵּי כַח
שֶׁל אוֹתוֹ אוֹת עֲלִיּוֹן, וְנִקְרָא
יְהוָה.

עוֹד נֹשֵׁב בָּהּ וְהוֹצִיא זִיקִים
נוֹצְצִים זוֹרְקִים לְכָל עֵבֶר,
וְהוֹצִיא כַח אֶחָד טְמִיר שְׁנוּצֵץ
לְכָל צֵד וְנִקְרָא א"ל. עוֹד אוֹתוֹ
אֹר טְמִיר נִסְתָּר נֹשֵׁב בָּהּ, וְעָלָה
וְיָרַד וְעָלָה בְּאֶלֶף וּמֵאֵתִים
קְשׁוּרִים שֶׁל אֵשׁ, וְהוֹצִיא כַח
אֶחָד טְמִיר וְנִקְרָא אֱלֹהִים, וְזוֹ
הַגְּבוּרָה. מִזֶּה מִתְפַּשְׁטִים כַּחוֹת

לְבַתֵּר אֶתּוֹסֶף ה"א לְאֶתְחַבְּרָא כְּלֵהוּ אֶתּוֹן
בֵּה"א וְאֶתְקַרִי אִתָּהּ. וְעַל דָּא (נחמיה ט) וְאִתָּהּ
מְחִיָּה אֶת כָּלֶם. אֶת רְזָא אֲדָנִי וְהַכִּי אֶקְרִי.
הַשָּׁמַיִם דָּא יְהוָה רְזָא עֲלָאָה.

וְאִתָּת תִּקְוֵנָא דְכַר וְנִוְקְבָא. וְאִתָּת רְזָא
וְיְהוָה, וְכִלָּא חַד. הָאָרֶץ דָּא אֱלֹהִים
כְּגוֹוֵנָא עֲלָאָה לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין. שְׁמָא דָּא
כְּלִילָא בְתִלְת דְּוִכְתִּי, וּמִתְמָן אֶתְפָּרֵשׁ שְׁמָא דָּא
לְכַמָּה סְטִרִין. עַד הָכָא רְזָא דְסִתְרָא דְסִתְרִין
דְּגָלִיד וּבְנֵי וְקִיִּים בְּאַרְח סְתִים בְּסִתְרָא דְחַד
קָרָא. מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה.

השלמה מההשמות (סימן ב)

מִתְנִיתִין קְטוּרֵי רַמָּאֵי הוֹרְמָנִי דְבוּרִיָּרִי
קָרִיבוּ שְׁמַעוּ מָאן מִנְכוּן דְסָלִיק
וְנַחֲתִית מָאן פְּנֵשׁ רוּחָא בִידוּי יָקוּם וְיִנְדַע
בְּשִׁעָתָא דְסָלִיק בְּרַעוּתָא דְרִישָׁא חִיּוּרָא
לְמַעַבְד יִקְרָא לִיקְרִיָּה סָלִיק חַד טְהִירוֹ סְתִימוֹ
בְּרִישָׁא דְכִלָּא נֹשֵׁב בָּהּ וְאַפִּיק קוּמְרִין טְהִירִין
מִתְחַבְּרִין פְּחָדָא כְּלָא וְסָלִיקוּ וְנַחֲתוּ וְאֶתְעַבִּיד
כְּלָא חַד וְהָהוּא טְהִירוֹ סְתִימוֹ כַד נֹשֵׁיב בָּהּ
וְאַנְהִיר אֶקְרִי אֱהִיָּה הָהוּא טְהִירוֹ סָלְקָא
וְנַחֲתָא וְזָרִיק זִיקִין נְצִיצִין וְאַנְשִׁיב בָּהּ וְאַפִּיק
חַד חִילָא טְמִירָא וְאִיקְרִי שְׁמִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה
בְּגָלִיפוֹ טְמִיר וְסְתִים אֵינוֹן קוּמְרִין טְהִירִין
דְּאֶתְחַבְּרוּ מִגּוֹ חַד טְיִנְרָא סְתִים נְפָקִי בְּגִלוּפָא
בְּחִילָא דְהָהוּא טְהִירוֹ עֲלָאָה וְאִיקְרִי יְהוָה.

תוֹ נֹשֵׁיב בָּהּ וְאַפִּיק זִיקִין נְצִיצִין זָרִקִין לְכָל
עֵיבֶר וְאַפִּיק חַד חִילָא טְמִירָא נְצִיץ
לְכָל סְטֵר וְאִיקְרִי א"ל. תוֹ הָהוּא טְמִירָא
טְהִירוֹ סְתִים נֹשֵׁב בָּהּ וְסָלְקָא וְנַחֲתָא וְסָלִיק
בְּאֶלֶף וּמֵאֵתֵן קִיטוּרִין דְנוּרָא וְאַפִּיק חַד חִילָא
טְמִירָא וְאִיקְרִי אֱלֹהִים וְדָא גְבוּרָה. מִהָאֵי
מִתְפַּשְׁטֵן חִילִין טְמִירִין לְהִטִּין לְכָל סְטֵר

טמירים לזהטים לכל צד, מהם שמתקנים בתקונים יפים, ומהם שמתקנים בתקונים אחרים.

עוד נשב בה והוציא כח טמיר אחד שנקרא 'הו"ה', מדת רחמים, ונקרא שמים. ועומד בין שני חילות שנקראים צבאות. מזה יצאו כל החילות וכל המחנות העליונים, כל אחד ואחד למינו לקים ולהנהיג את העולמות, עליו כתוב (תהלים פד) ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך: בראשית, ברא שיי"ת, מקצה השמים ועד קצה השמים, ששה צדדים שמתפשטים מסוד עליון בהתפשטות [נ"א משלש נקודות] שברא מתוך נקדה ראשונה. ברא התפשטות של נקדה אחת שלמעלה. וכאן נחקק סוד השם של ארבעים ושנים אותיות.

(דניאל יב) והמשפלים יזהרו, כדגמת תנועות [נ"א טעמים] שמנגנות, ובנגון שלהם הולכים אחריהם אותיות ונקודות ומתנועעים אחריהם, כמו חלים אחרי מלכם. הגוף אותיות, והרוח נקודות. כלם נוסעים במסעותיהם אחר התנועות ועומדים במקומם. כשנגון הטעמים נוסע, נוסעות האותיות והנקודות אחריהם. כשהוא פוסק, הם אינם נוסעים ועומדים במקומם.

והמשפלים יזהרו - אותיות ונקודות. פזר - נגון הטעמים. הרקיע - התפשטות הנגון כמו אלה שמתפשטים בהתפשטות והולכים בנגון. ומצדיקי הרבים - אותם פסוקי הטעמים שפוסקים במסעותיהם, שבגלל כך נשמע הדבר. יזהירו אותיות ונקודות, ומאירים כאחד במסעות בסוד של סתר במסע כאותם שבילים נסתרים. מזה

מנהון די מתקנן בתיקוני יאות ומנהון די מתקנן בתיקוני אחרא.

הו נשיב בה ואפיק חד חילא טמירא דאיתקרי יהו"ה מדת רחמים ואקרי שמים, וקיימא בין תרין חילין דאיקרון צבאות מהאי נפקן (נפקו) כל חילין וכל משיריין עילאין כל חד וחד לזניה לקיימא ולהנהגא עלמין עליה פתיב (תהלים פ"ד) יי צבאות אשרי אדם בוטח בך: (ער כאן מההשמעות) בראשית, ברא שיי"ת, מקצה השמים ועד קצה השמים, שית סטריין דמתפשטן מרזא עלאה באתפשטותא (נ"א משלש נקודות) דברא מגו נקודה קדמאה. ברא אתפשטותא דחד (נ"א מנו) נקודה דלעילא. והכא אגליף רזא שמא דארבעין ותריין אתנוון:

והמשפלים יזהרו, (דניאל יב) פגוונא דתנועעי (נ"א דטעמי) דמנגני, ובנגוונא דילהון אזלין אבתייהו אתנוון ונקודי, ומתנענען אבתייהו כחילין בתר מלכיהון. גופא אתנוון, ורוחא נקודי. פלהו נטלו במטלניהון בתר תנועעי (נ"א טעמי) וקיימי בקיומיהו. פד נגוונא דטעמי נטיל, נטלי אתנוון ונקודי אבתייהו. פד איהו פסיק אנון לא נטלין וקיימי בקיומיהו.

והמשפלים יזהרו, אתנוון ונקודי. פזר נגוונא דטעמי. הרקיע אתפשטותא דנגוונא כגון אנון דמתפשטי בפשיטו ואזלו בנגוונא. ומצדיקי הרבים אנון פסוקי דטעמי דפסקי במטלניהון דבגין כך אשתמע מלה. יזהירו אתנוון ונקודי ונהרין כחדא במטלנין ברזא דסתימו במטלנותא (נ"א כאנון) כאנון שבילין סתימין. מהאי אתפשט

מתפשט הכל. והמשפלים יזהרו
 כזהר הרקיע - אותם עמודים
 ואדנים של אותו אפריון.
 המשפלים - אותם עמודים
 ואדנים עליונים שהם מסתפלים
 בהשפל בכל מה שצריך אותו
 אפריון ואדנים שלו. הסתר הזה
 כמו שנאמר (תהלים מא) אשרי
 משפיל אל דל. יזהרו - שאם לא
 יזהירו ולא מאירים, לא יכולים
 לעיין ולהסתפל באתו אפריון
 בכל מה שצריך.

כזהר הרקיע - אותו שעומד על
 גבי אותם המשפלים, שכתוב
 בו (יחזקאל א) ודמות על ראשי
 החיה רקיע כעין הקרח הנורא.
 זהר שמאיר לתורה, זהר שמאיר
 לאותם ראשים של אותה חיה,
 ואותם ראשים הם משפלים
 שמאירים תמיד ומסתפלים
 לאותו רקיע לאותו האור שיוצא
 משם, וזהו אור התורה שמאיר
 תמיד ולא פוסק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה, מה זה שכתוב
 והארץ היתה תהו? מה משמיע
 היתה? שפכר היתה, ומה זה
 תהו? דבר המתהה את בני אדם.
 ומה זה בהו? דבר שיש בו
 ממש, שכתוב בהו - בו הוא, על
 שם מה שכתוב (קהלת ז) גם את זה
 לעמת זה עשה האלהים. ברא
 בהו ושם מקומו בשלום. ברא
 תהו ושם מקומו ברע. בהו
 בשלום, שכתוב (איוב כה) עשה
 שלום במרומיו. מלמד שמיכאל
 שר מינו של הקדוש ברוך הוא
 - מים וברד, וגבריאל שר
 שמאלו - אש. ושם שלום
 ביניהם מכריע, והינו שכתוב
 עשה שלום במרומיו. ומנין לנו
 שבהו שלום? שכתוב (ישעיה מה)
 עשה שלום ובורא רע, הא

כלא. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע אנון
 קיימין וסמכין דההוא אפריון. המשפלים
 אנון קיימין וסמכין עלאין דאנון מסתפלי
 בסכלתנו בכל מה דאצטריך ההוא אפריון
 וסמכין (ג"א דביה) דיליה. סתרא דא כמה דאת
 אמר, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהירו,
 דאי לא יזהירו ולא נהרין לא יכלין לעיינא
 ולאסתפלא בההוא אפריון בכל מה
 דאצטריך.

כזהר הרקיע ההוא דקיימא (דף טו ע"א) על גבי
 אנון משפלים דכתיב ביה (יחזקאל א)
 ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח
 הנורא. זהר דההוא נהיר לאורייתא. זהר
 דנהיר לאנון ראשי דההיא חיה, ואנון ראשי
 אנון משפלים דנהרין תדיר ומסתפלן
 לההוא רקיע לההוא נהירו דנפיק מתפמן, ודא
 איהו נהירו דאורייתא דנהיר תדיר ולא פסיק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה מאי דכתיב והארץ היתה
 תהו, מאי משמע היתה, שפכר היתה.
 ומאי תהו, דבר המתהה את בני אדם. ומאי
 בהו, דבר שיש בו ממש, דכתיב בהו, בו
 הוא. על שם מאי דכתיב (קהלת ז) גם את זה
 לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם
 מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע.
 בהו בשלום דכתיב (איוב כה) עושה שלום
 במרומיו. מלמד שמכאל שר מינו של
 הקדוש ברוך הוא, מים וברד. וגבריאל שר
 שמאלו, אש. ושר שלום ביניהם מכריע
 והיינו דכתיב עושה שלום במרומיו. ומנין
 דבהו שלום, דכתיב (ישעיה מה) עושה שלום
 ובורא רע, הא כיצד רע מתהו ושלום מבהו,

כי צד? רע מתהו, ושלום מבהו. ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא בהו ושם מקומו בשלום, שנאמר עשה שלום במרומי:

והארץ היתה תהו ובהו וגו', היתה דוקא מקדם לזה, שלג בתוך המים. יצאה ממנה זקמה באותו פח של שלג במים, והפה בה אש חזקה והיתה בה פסלות, והוסרה ונעשתה תהו ממקום [מחר] הזקמה, קן הפסלות. ובהו - ברור שהתברר מתוך פסלות והתישב בה החשף, הסוד של אש חזקה. ואותו חשף פסה על אותו תהו על גבי אותה פסלות והתתקנה ממנו.

ורוח אלהים - רוח הקדש שיצאה מאלהים חיים, וזו מרחפת על פני המים. אחר שרוח זו נשבה, נבררה דקיקות אחת מתוך אותה פסלות כמו שביב הזקמה. כשנבררה ונצנפה ונצרפה פעם ופעמים, עד שנשארה אותה זקמה שאין בה כלל זקמה, כשהתהו הזה נברר ונצרף, יצא ממנו רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים, אותו שראה אליהו. נברר בהם ונצרף, ויצא ממנו רעש, שפתיוב (שם) ואחר הרוח רעש. ונברר החשף ונכלל בסוד שלו אש, שפתיוב ואחר הרעש אש. נברר הרוח ונכלל בסוד שלו קול דקמה דקה.

תהו - מקום שאין בו גוון ולא דמות ולא נכלל בסוד הדמות, עכשו הוא בדמות, כשמתפללים בו אין לו דמות כלל. לכל יש לבוש להתלבש פרט לזה [שנראה בו] ואינו כלל ולא תהו.

בהו - לזה יש ציור ודמות אבנים שקועות בתוך החקיקה [גא קלפה] של תהו יוצאים מתוך

ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא בהו ושם מקומו בשלום שנאמר עשה שלום במרומי. ע"כ:

(עד כאן מזהה שממות)

והארץ היתה תהו ובהו וגו', היתה דייקא מקדמת דנא, תלגא גו מייא. נפקא מנה זוהמא ביה הוא חילא דתלגא במייא, ואקיש בה אשא תקיפא והוה בה פסולת, ואתעדיאת ואתעבידת תהו מאתר (גא מדורא) דזוהמא. קינא דפסולת. ובהו ברירו דאתבריר מגו פסולת ואתיישב בה חשף, רזא דאשא תקיפא. וההוא חשף דחפי על גבי ההוא תהו על גבי ההוא פסולת ואתתקנת

מיניה. (דף טז ע"א).

ורוח אלהים, רוח קדשא דנפיק מאלהים חיים ודא מרחפת על פני המים. בתר דהאי רוח נשיב אבריר דקיקו חד מגו ההוא פסולת פטיסא דזוהמא. פד אבריר ואצניף ואצריף זמנא ותרין עד דישתאר ההוא זוהמא דלית ביה זוהמא כלל, פד האי תהו אבריר ואצריף נפק מיניה (מלכים א יט) רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים ההוא דחמא אליהו. אבריר בהו ואצריף ונפק מניה רעש דכתיב, (מלכים א יט) ואחר הרוח רעש. ואבריר חשף ואכליל ברזא דיליה אש דכתיב ואחר הרעש אש. אבריר רוח ואתפליל ברזא דיליה קול דקמה דקה.

תהו אתר דלית ביה גוון ולא דיוקנא ולא אתפליל ברזא דדיוקנא. השתא איהו בדיוקנא כד מסתפלן ביה לית ליה דיוקנא כלל. לכלא אית לבושא לאתלבשא בר האי.

(דאתחזי ביה וליתיה כלל ולא תהו).

בהו להאי אית ליה ציורא ודיוקנא אבנין

חֲקִיקָה הַשְׁקוּעָה שָׁם, וּמִשָּׁם מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת לְעוֹלָם בְּצִיּוֹר שֶׁל לְבוּשׁ, מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְעוֹלָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הֵם נְקוּבִים וּמְפֻלְמִים, [מלוות] אֵלֶּה תְלוּיִים בְּאֵיִר. לְפַעֲמִים תְלוּיִים בְּאֵיִר שְׁעוֹלִים מִשָּׁם לְמַעְלָה, וְלַפְעָמִים הֵם מִתְחַבְּאִים בַּיּוֹם הַמְעַנָּן, וּמוֹצִיאִים מִיָּם מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם לְהַזִּין אֶת הַתְּהוֹ"ו מִשָּׁם, שֶׁהָרִי אֵז חֲדוּה וְשִׁטוֹת [נ"א וְשִׁעָה] [שְׁאִין] שְׁמִתְפַּשֵּׁט הַתְּהוֹ בְּעוֹלָם.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ שְׁחוּרָה חֲזָקָה בְּגוֹן. אֵשׁ אֲדָמָה חֲזָקָה בְּמֵרָאָה. אֵשׁ יִרְקָה חֲזָקָה בְּצִיּוֹר. אֵשׁ לְבָנָה, הַגָּוֶן שְׂכוּלָל הַכֹּל. חֲשֶׁךְ חֲזָק בְּכָל הָאֲשִׁים, וְזֶה מִחֻזַּק אֶת הַתְּהוֹ"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ חֲשׂוּבָה, פֶּרֶט לְמַתִּי שְׁמִחֻזַּקְתָּ אֶת הַתְּהוֹ, וְזֶה סוּד (בְּרֵאשִׁית כו) וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מֵרֵאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פְּנֵי רַע שְׁמִסְבִּיר פְּנִים לְרַע, וְאֵז נִקְרָא חֲשֶׁךְ שְׁשׂוּרָה עָלָיו לְחֻזַּק אוֹתוֹ, וְזֶה סוּד וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל שְׁשׂוּרָה עַל בְּהוּ, וּמִחֻזַּק אוֹתוֹ וּמְנַהֵיג אוֹתוֹ בְּכָל מָה שְׁצָרִיף, וְזֶה סוּד (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת שְׁמָהֶם יוֹצְאִים מִיָּם, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ מְנַהֵיגָה וּמִחֻזַּקְתָּ לְאוֹתָם פְּנִים, פְּנֵי תְהוֹם, זֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ וְזֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ. תְהוֹ"ו, עָלָיו שׂוּרָה שָׁם שְׁד"י. בְּהוֹ"ו, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ, עָלֶיהָ שְׂרוּי שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָא לֹא הוּי בִּיה, דְּהָא שְׁד"י

מִשְׁקַעֲיָן גּוֹ גְּלִיפָא (נ"א קְלִיפָה) דְּתִהוּ נְפֻקֵי גּוֹ גְּלִיפָא דְּמִשְׁקַעֲנָן תַּמָּן. וּמִתַּמָּן מִשְׁכֵי תוֹעֲלֹתָא לְעוֹלָמָא בְּצִיּוֹרָא דְּלְבוּשָׂא, מִשְׁכֵי תוֹעֲלֹתָא מְעִילָא לְתַתָּא וְסֻלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא נְקוּבִין וּמְפוּלְמִין, הֵנִי תְלוּיִן בְּאֵיִרָא. לְזַמְנִין תְלוּיִן בְּאֵיִרָא דְּסֻלְקֵי מִתַּמָּן לְעִילָא. לְזַמְנִין מִטְמָרִין בְּיוֹמָא דְּעֵיבָא וּמְפִיקֵי מִיּוֹן מִגּוֹ תְהוֹמָא לְאַתְזָנָא תְהוֹ"ו מִתַּמָּן דְּהָא כְּדִין חֲדוּה וְשִׁטוֹתָא (נ"א וְשִׁעָתָא) דְּקָא (נ"א דְּלָא) אֲתַפְּשֵׁט תְהוֹ בְּעוֹלָמָא.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ אוֹכְמָא תְקִיף בְּגוֹן. אֵשׁ סוּמְקָא תְקִיף בְּחִיזוֹ. אֵשׁ יְרוֹקָא תְקִיף בְּצִיּוֹר. אֵשׁ חִיּוֹרָא גּוֹן דְּכָלִיל כָּלָא. חֲשֶׁךְ תְקִיף בְּכָל אֲשִׁין וְדָא אֲתַקִּיף לְתִהוֹ"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ וְלֹא אֵהוּ אֵשׁ חֲשׂוּבָא בְּרַע אֲתַקִּיף לְתִהוֹ, וְרָזָא דָא (בְּרֵאשִׁית כו) וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מֵרֵאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פְּנֵי רַע דְּאֲסַפֵּר אֲנַפִּין לְרַע, וּכְדִין אֲקָרִי חֲשֶׁךְ דְּשָׂרֵי עֲלִיָה לְאַתְקַפָּא לִיָּה. וְרָזָא דָא וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשָׂאֲרֵי עַל בְּהוּ וְאַתְקִיף לִיָּה וְאַנְהֵיג לִיָּה בְּכָל מָה דְּאֲצֻטְרִיף. וְרָזָא דָא (תְּהִלִּים כט) קוֹל יי עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִין מִשְׁקַעֲנָן גּוֹ תְהוֹמֵי דְּנְפֻקֵי מֵיָא מְנַהֵן. וְעַל דָּא אֲקָרוּן פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ אֲנַהֵיג וְאַתְקִיף לְאַנוּן פְּנִים פְּנֵי תְהוֹם, דָּא פְּמָה דְּאֲצֻטְרִיף לִיָּה וְדָא כְּמָה דְּאֲצֻטְרִיף לִיָּה. תְהוֹ"ו עֲלִיָה שְׂרִיָא שָׁם שְׁד"י. בְּהוֹ"ו עֲלִיָה שְׂרִיָא שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ עֲלִיָה שְׂרִיָא שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ עֲלִיָה שְׂרִיָא שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָא לֹא הוּי בִּיה, דְּהָא שְׁד"י

שולט עליו בסוד [של סתר] היתהו.
ואחר הרוח רעש לא ברעש ה',
שהרי שם צבאות שולט בו בסוד
הבהו, ועל כף נקרא הבהו רעש,
שאינו בלא רעש. ואחר הרעש
אש לא באש ה', שהרי שם
אלהים שולט בו מצד החשף.
ואחר האש קול דממה דקה. כאן
נמצא שם יהו"ה. ארבעה פרקים
כאן, שהם פרקי הגוף ואיברים
ידועים של אותם ארבעה, והם
שנים עשר, וכאן שם חקוק של
שתיים עשרה אותיות שנמסר
לאליהו במערה.

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב
שם בן י"ב אותיות יה יה יה יה וְה
וְה יה: תה"ו במספר קטן עם ג'
אותיות גימטריא ש' ש"ד שד"י.
בהו במספר קטן גימטריא
צבאות כזה ב' ב"ה בהו. חשף
במספר קטן עם הפולל גימטריא
אלהים. רוח במספר קטן עם
הפולל בגימטריא יהו"ה במספר
קטן. רעש במספר קטן עם
הפולל גימטריא בהו. קול דממה
דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב
הנמסר לאליהו במערה. וכן דקה
במספר קטן עם השלשה אותיות
גימטריא יב"ק. נלעד"ן:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור.
מכאן היא הראשית למצא גנזים
איך נברא העולם בפרט. שעד
כאן היה בכלל, ואחר כך חזר
להיות פלל, להיות פלל ופרט
וכלל. עד כאן היה הכל תלוי
באור מסוד אין סוף. פיון
שהתפשט הפח בהיכל העליון
הסוד של אלהים, כתוב בו
אמירה, ויאמר אלהים. שהרי
למעלה לא כתוב בו אמירה
בפרט, ואף על גב שבראשית

שְׁלֹטָא עֲלֵיהּ בְּרָזָא (דסתרא) דתהו.

ואחר הרוח רעש לא ברעש יי דהא שם
צבאות שְׁלֹטָא ביה בְּרָזָא דבהו. ועל
דא אקרי בהו רעש דלאו איהו בלא רעש.
ואחר הרעש אש לא באש יי. דהא שמא
דאלהים שְׁלֹטָא ביה מסטרא דחשף. ואחר
האש קול דממה דקה הכא אשתכח שם
יהו"ה. ארבע פרקין הכא דאנון פרקי גופא
ואברין ידיען דאנון ארבעה ואנון תריסר
והכא שמא גליפא. דתריסר אתוון דאתמסר
לאליהו במערה.

השלמה מההשממות (סימן כו)

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב שם בן י"ב
אותיות יה יה יה וְה יה: תה"ו
במספר קטן עם ג' אותיות גימטריא ש' ש"ד
שד"י. בהו במספר קטן גימטריא צבאות
כזה ב' ב"ה בהו. חשף במספר קטן עם
הפולל גימטריא אלהים. רוח במספר קטן
עם הפולל בגימטריא יהו"ה במספר קטן.
רעש במספר קטן עם הפולל גימטריא בהו.
קול דממה דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב הנמסר
לאליהו במערה. וכן דקה במספר קטן עם
השלשה אותיות גימטריא יב"ק. נלעד"ן: (עד כאן

מההשממות) (דף טז ע"ב).

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. (בראשית א)
מהכא איהו שירותא לאשפחא גניזין
היך אתברי עלמא בפרט. דעד הכא הוה
בכלל. ובתר אתהדר פלל. למהוי פלל ופרט
וכלל. עד הכא הוה כלל תליא באוירא
מרזא דאין סוף, פיון דאתפשט חילא
בהיכלא עלאה רזא דאלהים, פתיב ביה
אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים.

אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים.

הוא מאמר, אבל לא כתוב בו ויאמר.

ויאמר הנה הוא עומד לשאל ולדעת. ויאמר, כח שהתרומום והקמתו בחדשי מסוד אין סוף בסוד [נ"א בראש] המחשבה. ויאמר אלהים. עכשו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קדש והוליד בחדשי. והוא שמתילד, נשמע בחוץ מי שהוליד אותו. הוליד בחדשי שלא נשמע כלל. כיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנסמע בחוץ.

יהי אור - כל מה שיצא בסוד זה יצא. יהי - על סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה. אחר כך חזר לנקדה הראשונה להיות ראשית להתפשט לדבר אחר אור. ויהי אור - אור שפכר הנה. אור זה סוד נסתר, התפשטות שהתפשטה ונקבעה מסוד של סתר האויר העליון הנסתר. בקע בתחלה והוציא נקדה נסתרת אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאויר שלו וגלה נקדה זו י. כיון שי' זו התפשטה, מה שנסאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אויר נסתר.

בשנמצאה ממנו נקדה ראשונה, י התגלגלה אחר כך עליו, הגיע ולא הגיע. כיון שהתפשט, יצא, והוא הוא האור שנסאר מאויר, והינו אור שפכר הנה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגנז, ונשארה נקדה אחת ממנו שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקדה, מגיע ולא מגיע. מאיר בו בדרך נקדה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הפל אחוז זה בזה, מאיר בזה וכוה. בשעורה, הפל עולים ונאחזים בו, והוא מגיע ונגנז במקום אי"ן סוף, והכל נעשה אחד. אותה

גב דבראשית מאמר הוא, אבל לא כתוב ביה ויאמר.

דא ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע. ויאמר חילא דאתרם וארמותא בחדשי מרזא דאין סוף ברזא (נ"א בראש) דמחשבה. ויאמר אלהים השתא אוליד ההוא היכלא ממה דאתעדיאת מזרעא דקדש, ואוליד בחדשי. והוא דאתילד (דאתיליד) אשתמע לבר. מאן דאוליד ליה אוליד בחדשי דלא אשתמע כלל, כיון דנפק מניה, מאן דנפק, אתעביד קול דאשתמע לבר.

יהי אור. כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואמא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה, למהוי שירותא לאתפשטא למלה אתרא אור. ויהי אור, אור דכבר הנה. אור דא רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאויר עלאה סתימא. בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה. דהא אין סוף בקע מאוירא דיליה וגלי האי נקודה י. כיון דהאי י אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אויר סתימאה.

בר אשתכח מניה נקודה קדמאה י, אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. כיון דאתפשט נפק ואיהו הוא אור דאשתאר מאויר. והינו אור דכבר הנה, והא קיימא. נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למהוי מטי תדיר באורח גניזו בההיא נקודה מטי ולא מטי. נהיר ביה באורח נקודה קדמאה דנפק מניה. ובגין כך פלא אחיד דא בדא. נהיר בהאי ובהאי.

בר סליק פלא סלקין ואתאחדן ביה ואיהו מטי ואגניז באתר דאי"ן סוף וכלא חד

נְקִדַת אֹר, הִיא אֹר, וּמִתְפַשֵּׁט וּמְאִירִים בּוֹ שְׁבַע הָאוֹתוֹת שֶׁל א"ב וְלֹא קָרְשׁוּ, וְלַחִים הִיוּ. יֵצֵא חֲשֵׁף אַחַר כָּף, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁבַע אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הָא"ב וְלֹא נִקְרְשׁוּ, נִקְרְשׁוּ וְעוֹמְדִים לַחִים. יֵצֵא רְקִיעַ שֶׁהַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל שְׁנֵי צְדִדִים, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁמוֹנֵה אוֹתוֹת אַחֲרוֹת. אַז כ"ב. דְּלָגוּ שְׁבַע אוֹתוֹת שֶׁל צַד זֶה וְשְׁבַע שֶׁל צַד זֶה, וְנִחְקְקוּ כֻלָּם בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ, וְהִיוּ עוֹמְדִים לַחִים. נִקְרַשׁ אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְנִקְרְשׁוּ הָאוֹתוֹת, וְהִתְגַּלְמוּ וְהִצְטִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶם, וְנִחְקְקָה שֵׁם הַתּוֹרָה לְהָאִיר הַחוּצָה.

יְהִי אֹר - שֶׁהוּא אֶל גְּדוֹל סוּד שִׁינָא מְאִיר רֵאשׁוֹן. וְיִהִי - סוּד שֶׁל חֲשֵׁף שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, אֹר שֶׁנִּכְלָל שְׁמַאל בְּיָמִין. וְאִז מְסוּד שֶׁל אֶל יֵשׁ אֱלֹהִים, נִכְלָל יָמִין בְּשְׁמַאל וּשְׁמַאל בְּיָמִין.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב - זֶה עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. כִּי טוֹב - הָאִיר מְעֵלָה וּמְטָה וְלִכְלֵל שְׁאֵר הַצְּדִדִים בְּסוּד יְהו"ה, הַשֵּׁם שְׁאוֹחֵז אֶת כָּל הַצְּדִדִים. וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים וְגו' - הַפְּרִיד מִחֻלְקַת לְהִיּוֹת הַכֹּל שְׁלֵם.

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם, וְכֵתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. בֹּא רָאָה, אֹר זֶה שְׁלֵמְטָה, כְּשִׁמְאִיר מִכַּח שְׁנִתָּן לוֹ מִהַטּוֹב שְׁלֵמְעֵלָה, וְלִכְּנֵן מִזֵּן יָמוֹת הַחֲמָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה, אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁבוּעוֹת. מִהֶם כְּנֶגֶד דְּרֻגָה זוֹ שֶׁל צְדִיק שֶׁנִּקְרָא טוֹב, וְהוּא שְׁבִיעִי, וַיּוֹנֵק מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם זֶה שְׁלֵמְטָה. שְׁבַע שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים, כְּנֶגֶד שְׁבַע שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מִהָאֵם הַעֲלִיוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת יוֹבֵל, וְכֶנֶגֶד שְׁנֹת יוֹבֵל שְׁלֵמְטָה. נִשְׁאָרוּ

אֶתְעַבֵּיד. הֵהוּא נְקוּדָה דְּאֹר, אֹר אִיהוּ. וְאֶתְפַשֵּׁט וּנְהִירוּ בֵּיה שְׁבַע אֶתְוֹן דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְלַחִים הָווּ. נָפַק חֲשֵׁף לְבַתָּר וּנְפָקוּ בֵּיה שְׁבַע אֶתְוֹן אֶתְרֵן דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְקִיִּימוּ לַחִים. נָפַק רְקִיעַ דְּאֶפְרִישׁ מִחֻלְקַת דְּתָרִין סְטָרִין וּנְפָקוּ בֵּיה תְּמַנְיָא אֶתְוֹן אַחְרַנִּין. כְּדִין כ"ב. דְּלָגוּ שְׁבַע אֶתְוֹן דְּהָאִי סְטָרָא וְשְׁבַע דְּהָאִי סְטָרָא, וְאֶתְגַּלְיָפוּ כְּלָהוּ בְּהָהוּא רְקִיעַ וְהָווּ קִיִּימֵי לַחִים. אֶקְרִישׁ הֵהוּא רְקִיעַ וְאֶקְרִישׁוּ אֶתְוֹן וְאֶגְלִימוּ וְאֶתְצִיירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶוּ. וְאֶגְלִיף תְּמָן אֹרִיִיתָא לְאַנְהָרָא לְבָר.

יְהִי אֹר דְּהוּא אֶל גְּדוֹל רְזָא דְּנִפְיָק מְאִוִיר קְדַמָּאָה. וְיִהִי רְזָא דְּחֲשֵׁף דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים אֹר דְּאֶתְכְּלִיל שְׁמַאלָא בְּיָמִינָא. וְכִדִּין מְרֻזָּא דְּאֶל הָוִי אֱלֹהִים, אֶתְכְּלִיל יָמִינָא בְּשְׁמַאלָא וּשְׁמַאלָא בְּיָמִינָא.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמֻצָּעִיתָא כִּי טוֹב אֲנַהִיר עֵילָא וְתַתָּא וְלִכְלֵל שְׁאֵר סְטָרִין בְּרֻזָּא יְהו"ה שְׁמָא דְּאֶחִיד לְכָל סְטָרִין. וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים וְגו' אֶפְרִישׁ מִחֻלְקַת לְמַהִוִי כֻלָּא שְׁלֵים.

השלמה מההשמטות (סימן ג)

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְכֵתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. תָּא חֲזִי הָאִי אֹר דְּלִתְתָּא כַּד נְהִיר מִחֵילָא דְּאֶתִיִּיהִיב לִיה מְטוֹב דְּלַעִילָא וּבְגִין כָּף מִנְיָן יָמוֹת הַחֲמָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים. תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין שְׁבוּעִים, מִנְהוֹן לְקַבֵּל הָאִי דְּרֻגָא דְּצְדִיק דְּאִיקְרִי טוֹב וְאִיהוּ שְׁבִיעִי, וַיּוֹנֵק מִנֶּיהָ הָאִי שְׁמָא דְּלִתְתָּא. שְׁבַע שְׁבוּעִים שְׁבַע זְמַנִּין לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין דְּאִיהוּ יוֹנֵק מֵאִימָא עֲלָאָה

דַּאֲקָרִי יוֹבְלָא, וְלִקְבֵּלָה שְׁנֵי יוֹבֵל דְּלִתְתָּא
אֲשֶׁתְּאָרוּ מִשְׁלַשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים
עֶשְׂרִין וַתְּרִין יוֹמִין לְקַבֵּל עֶשְׂרִין וַתְּרִין אֲתוּוֹן
דְּאוּרִיתָא דְעֵלְמָא תְּתָאָה אֲתַקְיִים עַלְיֵיהּ.

דְּהָא צְדִיק דְלַעֲיֵלָא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב אֲקָרִי וְכֵד
אֲשֶׁתְּלִימוּ אֵינוֹן שְׁלַשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה
וְשִׁשִּׁים יוֹמִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מֵהָא
דְּרָגָא דְטוֹב דְּהָא דְרָגָא וְכָל אֵינוֹן שְׁבַע
דְּרָגִין עֲלָאִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מֵאִמָּא
עֲלָאָה וְהָא דְרָגָא דְסִיְהָרָא דְשְׁלֵטָא בְּלִילְיָא
יִנְקָא מֵהָא דְרָגָא דְאֲקָרִי שְׁכִינְתָּא תְּתָאָה
דִּינְקָא מֵהָהוּא צְדִיק וּבְגִין דְּהָהוּא צְדִיק
אֲמַלִּי לָהּ מֵהֵנָּהוּ תְּפִנוּקִין עֲלֵאִין וְיִנְקָא מִגְּיָה
(אקרי) סִיְהָרָא.

דְּבַמָּה דְּהָא סִיְהָרָא תְּתָאָה לִית לָהּ נְהוּרָא
מִגְרָמָה אֶלָּא מָאִי דְאֲתִיְהִיב לָהּ מִן
שְׁמַשָּׁא, הֵכִי נָמִי הָהוּא דְרָגָא דְלַעֲיֵלָא וְהָאִי
דְרָגָא אֲקָרִי יִמָּא דְחֲכָמְתָּא לַעֲיֵלָא וְקִיִּמִי
תְּרִיסָר שְׁבֻטִין עֲלָאִין קְדִישִׁין תְּלַתָּא לְצַפּוֹנָא
וְתַלְתָּא לְדְרוֹמָא וְתַלְתָּא לְמַעְרָבָא וְתַלְתָּא
לְמִדְיָנָא, וְהָאִי יִמָּא דְחֲכָמְתָּא עַלְיֵיהּ.

וְלִקְבֵּלְיָהוּן לְתַתָּא י"ב שְׁבֻטִין קִיִּמִין סַחְרֵי
מְדַבְחָא כְּהָאִי גּוֹוֹנָא. וְלִקְבֵּל הָאִי
דְרָגָא עֶבֶד שְׁלֵמָה יִמָּא לְתַתָּא עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם
עֶשֶׂר בְּקָר. וְהָאִי יִמָּא לַעֲיֵלָא אֲקָרִי י"ם מָאִי
טַעֲמָא אֲקָרִי יָם אֶלָּא בְּגִין הָהוּא דְרָגָא דְצְדִיק
דְּאֲמַלִּי לְהָאִי יָם אֲקָרִי יוֹם דְּכַתִּיב (בְּרַאשִׁית א')
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּכְתִיב (תְּהִלִּים צ"ז) אוֹר
זְרוּעַ לְצְדִיק, וְהָאִי נְהִיר בְּרוּזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא
דְּבִיָּה אֲמַלִּי לְהָאִי יָם דְּאֲקָרִי ה"א תְּתָאָה
(בְּתַרְתָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא). הָדָא הוּא דְכַתִּיב (קְהֵלֵת א') כָּל
הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶל הַיָּם כָּ"ל דָּא דְרָגָא
דְצְדִיק דְאִיקָרִי כָּל בְּגִין דְכָל תְּפִנוּקִין נְפִקִין

מִשְׁלַשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה
עֶשְׂרִים וְשָׁנִים יָמִים, כְּנָגֵד
עֶשְׂרִים וְשִׁשִּׁים אוֹתוּתוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה שֶׁהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם.

שְׁחָרִי צְדִיק שְׁלַמְעֵלָה נִקְרָא
תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וּכְשֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ
אוֹתָם שְׁלַשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים
וַחֲמִשָּׁה יָמִים, שְׁבַיִם שְׁנֵית לְקַבֵּל
מִדְרָגָה זוֹ שֶׁל טוֹב, שְׁדַרְגָּה זוֹ
וְכָל אוֹתָן שְׁבַע דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁבוֹת שְׁנֵית לְקַבֵּל מִן הָאֵם
הָעֲלִיוֹנָה, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁהִלְבְּנָה
שְׁשׁוּלְטַת בְּלִילְיָה יוֹנְקַת מֵהַדְרָגָה
הַזֹּאת שְׁנִקְרָאת שְׁכִינָה תַחְתּוֹנָה,
שִׁינְקַת מֵאוֹתוֹ צְדִיק. וּבְגִלְל
שְׁאוֹתוֹ צְדִיק מְמַלָּא אוֹתָהּ
מֵאוֹתָם תְּפִנוּקִים עֲלִיוֹנִים וְיוֹנְקַת
מִמֶּנּוּ, (נִקְרָאת) לְבָנָה.

שְׁכַמּוֹ שֶׁהִלְבְּנָה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת
אֵין לָהּ אוֹר מִעֲצָמָה אֶלָּא רַק מֵהַ
שְׁנֵיתָן לָהּ מִהַשֶּׁמֶשׁ, כִּדְ גַם אוֹתָהּ
דְרָגָה שְׁלַמְעֵלָה, וְדַרְגָּה זוֹ נִקְרָאת
יָם הַחֲכָמָה לְמַעְלָה. וְעוֹמְדִים
שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטִים עֲלִיוֹנִים
קְדוּשִׁים, שְׁלֹשָׁה לְצַפּוֹן וְשְׁלֹשָׁה
לְדְרוֹם, וְשְׁלֹשָׁה לְמַעְרָב וְשְׁלֹשָׁה
לְמִזְרָח, וְיָם הַחֲכָמָה הַזֹּאת עֲלֵיהֶם.
וּבְנִגְדָם לְמַטָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר
שְׁבֻטִים עוֹמְדִים סְבִיב הַמְזוּבָח
כְּדַגְמָה הַזֹּאת. וּכְנָגֵד הַדְרָגָה הַזֹּאת
עֹשֶׂה שְׁלֵמָה הַיָּם שְׁלַמְטָה עוֹמֵד
עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר, וְהַיָּם הַזֶּה
לְמַעְלָה נִקְרָא י"ם. מֵהַ טַעַם
נִקְרָא יָם? אֶלָּא מִשּׁוּם אוֹתָהּ
דְרָגָה שֶׁל צְדִיק שְׁמַמְלָאת הַיָּם
הַזֶּה נִקְרָא יוֹם, שְׁכַתּוּב (בְּרַאשִׁית א')
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וּכְתוּב
(תְּהִלִּים צז) אוֹר זְרוּעַ לְצְדִיק, וְזֶה
מֵאִיר בְּסוּד שֶׁל הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ,
שְׁבוּ מְמַלָּא לְיָם הַזֶּה שְׁנִקְרָא
ה"א תַחְתּוֹנָה (אֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַשֶּׁם
הַקְּדוּשׁ). זֶהוּ שְׁכַתּוּב (קְהֵלֵת א') כָּל
הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶת הַיָּם, וְכָל זֶה

מִנִּיה הַנִּחָלִים אֵלַיִן חֲמֵשׁ דְּרָגִין דְּעַמִּיה
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְאִמְלִי (למלל) לָהּ וְהֵאֵי דְרָגָא
 אֶקְרִי בַת שְׁבַע וְכַד נְהִיר הָאֵי צַדִּיק לְהֵאֵי
 דְרָגָא בְרָזָא דְשַׁבְעָה שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין
 שְׁמָשָׂא תַתָּא נְהִיר בְרָזָא דְשַׁבְעָה שְׁבוּעִין
 שְׁבַע זְמַנִּין לְסִיְהָרָא.

בְּגִין כְּף שְׁנַת הַלְבָנָה שְׁנ"ה יוֹמִין, תַּשְׁעָה
 וְאַרְבַּעִין שְׁבוּעִין מְנַהוּן לְקַבֵּל הָאֵי
 דְרָגָא שְׁבִיעָאָה יַמָּא עַלְאָה דְנַהָרָא מְצַדִּיק
 בְּמ"ט שְׁבוּעִין נְהוּרִין עַלְאִין אֲשַׁתָּאָרו
 תְּרִיסַר יוֹמִין לְחוּשְׁפָן שְׁנ"ה לְקַבֵּל י"ב
 שְׁבָטִין דְסַתְרָנִי הָאֵי יַמָּא לְמִיטַר מְטַרַת
 מְשַׁכְנָא בְתִרִיסַר תְּרַעִין עַלְאִין דְאִית
 בִּירוּשְׁלַיִם עַלְאָה (וּמְאֹרְחָא) וְאוֹרְחָא דְאִינוּן
 תְּרַעִין עַלְאִין יַנְקִין אִינוּן שְׁבָטִין מְאִימָא
 תַתָּאָה כָּל חַד לְסַטְרִיָּה כְּדָקָא חֲזִי לִיהַּ הָדָא
 הוּא דְכְתִיב (יחזקאל מ"ח) שְׁעַר יְהוּדָה אֶחָד וְעַל
 דָּא כְתִיב (שְׁעֵיחַ מ"ג) כָּל הַנִּקְרָא בְשְׁמֵי דָא
 דְרָגָא דְצַדִּיק דְנְהִיר בְּחִילָא דְשְׁמֵי וְלְכַבּוּדֵי
 בְּרֵאתֵינוּ לְאַנְהָרָא לְהַהוּא אַתְר דְאֶקְרִי כְבוּדֵי
 בְּרֵאתֵינוּ, וְדָא יַמָּא דְחַכְמַתָּא דְאֶקְרִי כְבוּד
 ה' דְאַתְגְּלִי בְּמִשְׁכָּנָא.

יְצַרְתֵּינוּ דָּא רְזָא דְיוֹם דְלַתְתָּא דְאִיהוּ לְקַבֵּל
 כָּ"ל דְלַעֲיִלָּא וְעַל דָּא כְתִיב (ישעיה מ"ה)
 יוֹצֵר אוֹר וְהֵאֵי צַדִּיק דְלַעֲיִלָּא לָא כְתִיב בֵּיה
 יְצִירָה עַד דִּיתְגַּלִּי עֲבִידְתִּיה לַתְתָּא וְנְהִיר
 עַלְמָא תַתָּאָה מְנִיָּה. אַף עֲשִׂיתֵינוּ דָּא סִיְהָרָא
 לַתְתָּא הָדָא הוּא דְכְתִיב וּבּוֹרָא חֲשֵׁן כַּד
 אַתְחַבְּרוּ כְדִין עוֹשֵׂה שְׁלוֹם שְׁלָמָא לְעַלְמָא,
 הָדָא הוּא דְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א') וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר
 יוֹם אֶחָד. כְּדִין יְהוּדָא לַעֲיִלָּא

לְמַטָּה, זֶהוּ שְׁכַתּוּב וּבּוֹרָא חֲשֵׁן. כְּשֶׁהַתְחַבְּרוּ, אַז עוֹשֵׂה שְׁלוֹם,

דְרָגַת הַצַּדִּיק שְׁנִקְרָאת כּל, מְשׁוּם
 שְׁכַל הַתְּפִנּוּקִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ.
 הַנִּחָלִים אֵלוּ חֲמֵשׁ הַדְּרָגוֹת
 שְׁעָמוּ, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְמֵלָא
 אוֹתָהּ, וְזוֹ הַדְּרָגָה נִקְרָאת בַת
 שְׁבַע. וּכְשֶׁמְאִיר הַצַּדִּיק הַזֶּה
 לַדְּרָגָה הַזֹּאת בְּסוּד שֶׁל שְׁבַע
 שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים הַשְּׁמֵשׁ
 הַתְּחַתּוֹנָה מְאִירָה בְּסוּד שֶׁל
 שְׁבַע שְׁבוּעוֹת, שְׁבַע פְּעָמִים
 לְלַבְנָה.

מְשׁוּם כְּף שְׁנַת הַלְבָנָה שֶׁלֹּשׁ
 מֵאוֹת וּחֲמִשִּׁים וּחֲמִשָּׁה יָמִים,
 אַרְבַּעִים וְתַשְׁעָה שְׁבוּעוֹת, מֵהֶם
 כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּאת הַיָּם
 הַעֲלִיּוֹן, שְׁמֵאִירָה מֵהַצַּדִּיק
 בַּתְשַׁעָה וְאַרְבַּעִים שְׁבוּעוֹת
 אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. נִשְׁאָרוּ תְּרִיסַר
 יָמִים לְחֻשְׁבוֹן שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת
 וּחֲמִשָּׁה וּחֲמִשִּׁים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
 עֶשֶׂר שְׁבָטִים שְׁסָבִיב הַיָּם הַזֶּה
 לְשִׁמּוּר מִשְׁמַרְת הַמְשַׁכֵּן בְּתִרִיסַר
 שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים שֵׁשׁ בִּירוּשְׁלַיִם
 הַעֲלִיּוֹנָה, (בַּמְדַּרָּךְ) וְדַרְךְ אוֹתָם
 שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים יוֹנְקִים אוֹתָם
 שְׁבָטִים מְאִמָּא תַחַתּוֹנָה, כָּל אֶחָד
 לְצַדּוֹ כְּרָאוּי לוֹ, זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 (יחזקאל מח) שְׁעַר יְהוּדָה אֶחָד, וְעַל
 זֶה כְּתוּב (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא
 בְשְׁמֵי, זוֹ דְרָגַת צַדִּיק שְׁמֵאִיר
 בְּכַח שֶׁל שְׁמֵי. וְלְכַבּוּדֵי בְּרֵאתֵינוּ
 - לְהֵאִיר לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
 כְּבוּדֵי בְּרֵאתֵינוּ, וְזֶהוּ יָם הַחֲכָמָה
 שְׁנִקְרָא כְבוּד ה' שְׁנַתְגַּלָּה
 בְּמִשְׁכָּן.

יְצַרְתֵּינוּ - זֶה סוּד הַיּוֹם שֶׁלְמַטָּה
 שְׁהוּא כְּנֶגֶד כָּל שְׁלַמְעֵלָה, וְעַל
 כְּף כְּתוּב (שֵׁם מ"ה) יוֹצֵר אוֹר.
 וּבְצַדִּיק הַזֶּה שְׁלַמְעֵלָה לֹא כְתוּב
 בּוֹ יְצִירָה, עַד שִׁיתְגַּלָּה מַעֲשֵׂהוּ
 לְמַטָּה וּמְאִיר לְעוֹלָם שְׁלַמְטָה
 מִמֶּנּוּ. אַף עֲשִׂיתֵינוּ - זוֹ הַלְבָנָה
 שְׁלוֹם לְעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית

(א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
וְאֵז יַחֲדוּ לְמַעַלָּה יַחֲדוּ לְמַטָּה,
שְׁלוֹם לְמַעַלָּה שְׁלוֹם לְמַטָּה.
כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמַטָּה, שֶׁהָרִי אַחֲזוּ
בְּצַדִּיק שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשֶׁמִּשְׁתַּלֵּם
לְמַטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים. כְּתוּב כָּאֵן (שם ט) וַיְהִי
כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכְתוּב
שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם
יַעֲמֹס לָנוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע
לְאַשְׁת פּוֹטִיפֶר יוֹם יוֹם, אֵז יָמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּשְׁלוֹם וּבְרֻכּוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרַת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שֶׁם שְׁנִינוּ,
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה זֶה שְׁכַתוּב
(שיר ד) כִּלְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ
כָּךְ?

בֵּא רֵא, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂאוּ מֵאוֹתוֹ
הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעַלָּה, וּבָרָא
אֶת הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ רִקִּיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּבָרָאוּ בְּתַחֲלָה, וְאוֹתוֹ
הַרְקִיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׂאֵר הַרְקִיעִים
שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ הוֹלִיד כֹּל הַמְּאֹרוֹת
מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל מִלְּמַעַלָּה,
וּכְשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רִקִּיעַ, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמְּאֹרוֹת וְהֵנִיחָם בְּאוֹתוֹ רִקִּיעַ
הַנֶּקְרָא רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רִקִּיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הַרְקִיעַ
הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת
הַרְקִיעַ הַזֶּה, וְנִקְרְאוּ רִקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וַיִּתְּנֵם בּוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וְהֵנִיחָם בְּזֶה הַרְקִיעַ לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל

יַחֲדוּא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעֵילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.
בְּגוֹזְנָא דָּא יוֹסֵף לְתַתָּא דְהָא אַחִיד בְּצַדִּיק
דְלְעֵילָא, וְכַד אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא
אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עַלְמִין וּבְכָל יוֹמִין
עַלְאִין. כְּתִיב הָכָא וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם וְכְתִיב הַתָּם (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם
יַעֲמוֹס לָנוּ בְּגִין דְלֹא שָׁמַע לָהּ לְאַשְׁת פּוֹטִיפֶר
יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עַלְאִין בְּשְׁלָמָא וּבְרֻכְתָּא
בְּכֻלְהוּ עַלְמִין.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרוֹת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם תִּפְּזוּ תְּנִינָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵאִי
דְכְתִיב (שיר השירים ד') כִּלְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
כָּךְ.

הָא חֲזִי, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ עֲשָׂאוּ מֵאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל
לְמַעַלָּה וּבָרָא אֶת הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ רִקִּיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָאוּ
בְּתַחֲלָה וְאוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׂאֵר
הַשָּׁמַיִם (נ"א הרקיעים) שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוֹלִיד
כֹּל הַמְּאֹרוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל
לְמַעַלָּה וּכְשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רִקִּיעַ נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאֹרוֹת
וְהֵנִיחָם בְּאוֹתוֹ רִקִּיעַ הַנֶּקְרָא רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְאוֹתוֹ רִקִּיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם דְּאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר רַב הַרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאִי
רִקִּיעַ וְנִקְרְאוּ רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הֵנִי מְאֹרוֹת וַיִּתְּנֵם בּוֹ. הָדָא הוּא דְכְתִיב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵנִי

הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת, וְשִׁנְיָהֶם נִתְּנוּ אוֹרֵם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה הַלְּבָנָה, אֵין נֶאֱדָה לֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹהֶתְנַהֵג בְּשִׁנְיָ כְּתָרִים בְּשׂוּהָ. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַמְעִיט אוֹתָהּ, וְהֵינּוּ הַפְּפָרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (במדבר כח) חֲטָאת לָהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שְׁנִינוּ אֶת זֶה, וְלֹא הִתְיַשְׁבּ בְּלִבִּי הַעֲנִינִי. כְּשָׁבָא רַב נַחֲמָן, בָּאוּ וְשָׁאלוּ אוֹתוֹ. אָמַר כְּמִשְׁמַעוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, כְּלוּם אִתָּהּ רוּצָה לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ? שְׂתַק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא בָּא לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנּוֹ. יֵצְאָה בְּתוֹ וְלִקְחָה יָדָיו לְנִשְׁק אוֹתָם. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמְךָ מִלְּפָנַי בַּעֲלֶיךָ, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ. שְׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, עֲכָשׁוּ יְדַעְתִּי, אֲנִי נֹזֵק בְּדַבָּר אֶחָד, שֶׁהִיא מְרַגְלִית יְקָרָה שְׁנֵאֲמַר עַל הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שְׁשִׁנְיָנוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לְלְבָנָה לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ, שֶׁחֲשָׁבָה הַלְּבָנָה שְׁלֹא נִתֵּן לָהּ שְׁלִטוֹן. אָמַר לוֹ חֲמִיו, כִּף אֲנִי שְׁמַעְתִּי וְכִף הִיָּה מְסֻדָּר בְּלִבִּי, וְכִדִּי שְׁלֹא לַעֲבֹר עַל דַּעַת חֲבֵרֵי שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים א) אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּה' מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי גְאוֹתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא? לֹא כִּף! שְׁהִרִי הַחָרַב נִתְּנָה לַעֲשׂוֹ, שְׂכַתוּב (בראשית כ) וְעַל חֲרָבְךָ תִּחְיֶה. אֲלֹא כִּף שְׁמַעְתִּי מֵאֲבִי, שְׁאֵלוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂכַאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים דְּבָר וְלֹא מְתִישְׁבּ בְּלִבָּם, וְהֵם עוֹרְכִים קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי קְרֻבוֹת בְּחָרַב, וְרוּצִים לַהֲרֹג זֶה

מְאוֹרוֹת וְהִנִּיחָם בְּיַד (ג"א בְּהָ) הָרְקִיעַ לְהִיּוֹת מְמַשְׁלָה עַל הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת וְשִׁנְיָהֶם נִתְּנוּ אוֹרֵם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה הַלְּבָנָה אֵין נֶאֱדָה לֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹהֶתְנַהֵג בְּשִׁנְיָ כְּתָרִים בְּשׂוּהָ. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְעִיט אוֹתָהּ וְהֵינּוּ הַפְּפָרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (במדבר כ"ח) חֲטָאת לִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב וּבְכַמָּה אֶתְר תְּנִינִן דָּא וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלִבָּאֵי עֲנִינָא, כִּד אֲתָא רַב נַחֲמָן אֲתוּ וְשִׁיילוּהוּ, מְשַׁמְעֵן אָמַר (ג"א כמְשַׁמְעוֹ). אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב כְּלוּם אִתָּהּ רוּצָה לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ, אֲשֶׁתִּיק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא אֲתָא לְמַחְמֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנִיה נִפְקַת בְּרַתִּיה וְשִׁקְלַת יְדוּהִי לְנִשְׁקָא לְהוֹן, וְאָמַר לָהּ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ מִקְמִיָּה בַּעֲלֶיךָ דְּאִיהוּ קְדִישָׁא. שְׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר, כְּעֵן יִדְעֵנָא אֲנָא מִדְּכֻרְנָא מְלָה חַד דְּאִיָּהִי מְרַגְלָא יְקִירָא דְּאֲתָמַר עַל סִיְהָרָא כְּדִתְנִינִן דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לְסִיְהָרָא לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ דְּחֲשָׁבָה סִיְהָרָא דְּלֹא אֲתִיָּהִיב שׁוּלְטָנָא לָהּ, אָמַר לִיָּה חֲמוּהִי, אֲנָא כִּף שְׁמַעֵנָא וְכִף הוּוּה מְסוּדָּר בְּלִבָּאֵי וּבְגִין דְּלֹא אֲעַבְרָ עַל דַּעַתוּהִי דְּחֲבֵרָאֵי שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (דברים ל"ג) אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּיַי מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתֶיךָ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכִי גְאוֹתֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא, לָאוּ הִכִּי, דְּהָא חָרַב לַעֲשׂוֹ אֲתִיָּהִיבַת דְּכִתִּיב (בראשית כ"ז) וְעַל חֲרָבְךָ תִּחְיֶה אֲלֹא הִכִּי שְׁמַעֵנָא מֵאֲבִי דְּאֵלִין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּכִד שְׁמַעִין מְלָה וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלִבָּהוֹן וְאִינוּן מְגִיחֵי קְרָבָא

דין עם דין פאינון מגיחי

את זה עליה, ודבר זה שאמר
חברינו כף היא, וכף גזרנו בסוד
משנתנו.

שבאשר ברא הקדוש ברוך הוא
את השמש ואת הלבנה, גזר על
השמש להיות שלטון של עשו,
ועל הלבנה להיות בעולם הזה
שלטון של יעקב, ומנה עליהם
גדולים ותקופים עד שיבאו שתי
האמות הללו, ואותו גדול
שהתמנה על הלבנה בשביל
האמה של יעקב, רצה מן
הקדוש ברוך הוא שינתן שלטון
ללבנה בעולם הזה, כלומר
לאמה של יעקב. אמר הקדוש
ברוך הוא, וכי מה אני צריך
אמה של יעקב (חסר כאן). אלא
בעולם הבא, ולשלט בהם על כל
האמות, אבל בעולם הזה לכי
ומעטי את עצמך והשתעבדי
בגלות לזכות אותך לעולם הבא.
ובשבאו אמה של יעקב
והתרעמו לפני הקדוש ברוך הוא
על שנטל מהם השלטון ונתן
לעשו, אמר להם הקדוש ברוך
הוא: וכי מה אתם רוצים שלטון
בעולם הזה? שהרי אני ערב
להשליט אתכם לעולם הבא על
כל האמות, ולכן הביאו כפרה
עלי. כלומר, על אותה הבטחה
שאני ערב. לכו והביאו כפרה
והתעסקו בתורה, ועלי לתת לכם
שכר טוב, ועלי להשליט אתכם
על כל העמים, שעל מנת פן
מעטתי את הירח בעולם. בא
רבי יוסי ונשקו בראשו, וקרא
לבתו ואמר לה, כלי הגדול של
האור והמנוחה שגחלקה
בטובות יש לך. אשריך ואשרי
חלקך, ואשרי חלקי שזכיתי
לראות כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל
שהאיר להם הקדוש ברוך הוא
ואינם צריכים למאור אחר,

קרבא בחרבא ובעיין לקטלא דין לדין עליה.
ומלה דא דקא אמרי חברנא כף היא וכף
גזרנא ברזא דמתניתין דילן.

דבר ברא קדשא בריך הוא לשמשא
ולסיהרא גזר על שמשא למהוי
שולטנא דעשו ועל סיהרא למהוי בעלמא
דין שולטנא דיעקב ומני עליהון תקיפין
רבובין עד דיותון תרין אומיאי אלין והוא
רבובא דאתמני על סיהרא בגין אומה דיעקב
בעא מן קדשא בריך הוא דיתייב שולטנא
לסיהרא בעלמא דין כלומר אומה דיעקב.
אמר קדשא בריך הוא, וכי מה אנא בעי
אומה דיעקב (חסר כאן). אלא בעלמא דאתי
לשלטאה בהו על כל אומיאי אבל בעלמא
דין לכי ומעטי את עצמך והשתעבדי בגלותא
למזפי לך בעלמא דאתי.

ובר אתו אומה דיעקב ואתרעמו קמיה
דקודשא בריך הוא, על דאתנטל מנהון
שולטנא ואתייביב לעשו. אמר לון קדשא
ברוך הוא, וכי מה אתון בעאן שולטנא
בעלמא דין דהא אנא ערבנא לשלטאה לכו
לעלמא דאתי על כל אומיאי ובגין כף הביאו
כפרה עלי כלומר על אותה הבטחה שאני
ערב לכו והביאו כפרה והתעסקו בתורה
ועלי לתת לכם שכר טוב ועלי להשליט
אתכם על כל העמים שעל מנת פן מיעטתי
את הירח בעולם אתא רבי יוסי ונשקיה
ברישיה וקרא לברתיה ואמר לה קוטפיזא
דנהוריתא ובוצינא דאתפרשא בטבוון אית
גבך, זכאה אנת וזכאה חולקיך וזכאה חולקי
דזכינא למחמי כך.

רבי יוחנן אמר זכו ישראל דנהיר לון
קדשא בריך הוא ולית אנן צריכים

שכתוב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, פִּיּוֹן שְׁנַתְחַלֵּף לָהֶם הַשְּׁלִטוֹן, מוֹנִים חֲשׁוֹן לְלִבָּנָה שְׁבָה מִנְהַגְתָּ נִהַג פְּצֵאן יוֹסֵף. וּמִזֶּם אֵין בְּךָ - שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ חֲסָרוֹן בְּשִׁבִיל מוֹעֲדִין וְזִמְנִים:

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְגו', מֵהוּ וַיִּקְרָא? קָרָא וְהִזְמִין לְהוֹצִיא מֵהָאוֹר הַשְּׁלֵם הַזֶּה שְׁעוֹמֵד בְּאֲמֻצֵּעַ אוֹר אֶחָד שֶׁהוּא יְסוֹד הָעוֹלָם שְׁעָלָיו עוֹמְדִים הָעוֹלָמוֹת. וּמֵאוֹתוֹ אוֹר שְׁלֵם, עֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ, הַתְּפֹשֵׁט יְסוֹד חַי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא יוֹם מִצַּד הַיָּמִין. וְלַחֲשׂוֹף קָרָא לִילָה - קָרָא וְהִזְמִין וְהוֹצִיא מִצַּד הַחֲשׂוֹף נִקְבָּה אַחַת, הַלִּבְנָה שְׁשׁוֹלֶטֶת בְּלִילָה וְנִקְרָאת לִילָה, הַסּוֹד שֶׁל אֲדֹנָי, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. נִכְנַס הַיָּמִין בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד הַשְּׁלֵם שְׁבֵאֲמֻצֵּעַ כְּלוּל בְּסוֹד הַשְּׂמָאל, וְעָלָה לְמַעְלָה עַד נִקְבָּה רֵאשׁוֹנָה, וְלוֹקַח וְאוֹחֵז שֵׁם דְּבָר [נ"א כח] שֶׁל שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת: חוֹלָם שׁוֹר"ק חִיר"ק זֶרַע קֹדֶשׁ. שְׁהָרִי אֵין זֶרַע שְׁנֹרַע מְלֻבָּד בְּסוֹד הַזֶּה, וְהַתְּחַבֵּר הַכֹּל בְּעֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ וְהוֹצִיא יְסוֹד הָעוֹלָם, וְלִכְּן נִקְרָא כֹּל, שְׂאוֹחֵז אֶת הַכֹּל בְּאוֹר הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת.

הַשְּׂמָאל לֹוֶהֶט בְּכַח וּמְרִיחַ, בְּכֹל הַדְּרָגוֹת מְרִיחַ רִיחַ. וּמֵאוֹתוֹ לֵהֵט שֶׁל אֵשׁ הוֹצִיָּאָה אוֹתָהּ נִקְבָּה הַסֶּהַר, וְאוֹתוֹ הִלֵּהט הָיָה חֲשׂוֹף, בְּגִלְל שֶׁהָיָה מִחֲשׂוֹף. וּשְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ הוֹצִיָּאוּ שְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַיְסוֹד אַחֲזוֹ בְּעֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ מֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת אוֹר שֶׁהִיָּתָה בּוֹ. שְׁפִיּוֹן שְׂאוֹתוֹ עֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ הַשְּׁתֵּלָם וְעָשָׂה שְׁלוֹם לְכָל הַצְּדָדִים, אֲז נּוֹסֵף בּוֹ אוֹר מְלַמְעָלָה וּמְכַל הַצְּדָדִים בְּחֻדוֹהָ שֶׁהַכֹּל בּוֹ, וּמֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת

לְבוֹצֵינָא אַחְרָא דְכְּתִיב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ יְיָ לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, פִּיּוֹן שְׁנַתְחַלֵּף לָהֶו שׁוֹלְטָנָא אֵינוֹן מוֹנִין חֲשִׁבָנָא לְסִיְהָרָא דְבָהּ מִנְהַגְתָּ נוֹהַג פְּצֵאן יוֹסֵף וּמִזֶּם אֵין בְּךָ דְלֹא אֲשַׁתְּכַח בָּהּ גְּרַעוֹנָא בְּגִין מוֹעֲדִין וְזִמְנִין. (עד כאן מההשמטות)

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְגו', מֵהוּ וַיִּקְרָא, קָרָא וְזִמִּין לְאַפְקָא מֵהָאֵי אוֹר שְׁלֵים דְקַיִימָא בְּאֲמֻצֵּעִיתָא, חַד נְהִירוֹ דְאִיהוּ יְסוֹדָא דְעֵלְמָא דְעָלִיָּה קַיִימִין עֵלְמִין. וּמֵהָהוּא אוֹר שְׁלֵים עֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא אֲתַפְּשֵׁט יְסוֹדָא חַי עֵלְמִין דְאִיהוּ יוֹם מְסֻטְרָא דְיָמִינָא. וְלַחֲשׂוֹף קָרָא לִילָה, קָרָא וְזִמִּין וְאַפִּיק מְסֻטְרָא דְחֲשׂוֹף חַד נוֹקְבָא סִיְהָרָא דְשְׁלִטָא בְּלִילָא וְאַקְרִי לִילָה רְזָא דְאֲדֹנָי אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. עָאל יָמִינָא כִּהָהוּא עֲמוּדָא שְׁלֵים דְבְּאֲמֻצֵּעִיתָא כְּלִיל בְּרִזָּא דְשְׂמָאלָא, וְסָלִיק לְעֵילָא עַד נִקְוּדָה קְדָמָאָה וְנָטִיל וְאַחִיד (ד' י"ב א') תַּמָּן מְלָה (נ"א ח'לא) דְתִלְתַּת נִקְוּדִין ח'ל"ם שׁוֹר"ק חִיר"ק זֶרַע קֹדֶשׁ. דְהָא לִית זֶרַעָא דְאֲזִדְרַע בַּר בְּרִזָּא דָא, וְאַתְחַבֵּר כְּלָא בְּעֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא. וְאַפִּיק יְסוֹדָא דְעֵלְמָא, וּבְגִין כִּן אַקְרִי כֹל דְאַחִיד לְכֹלָא בְּנִהִירוֹ דְתִיאֻבְבָתָא.

שְׂמָאלָא לְהֵיט בְּתוֹקְפָא וְאַרְחַ, בְּכוּלְהוּ דְרַגִּין אַרְחַ רִיחָא. וּמֵהָהוּא לְהֵיטוּ דְאֲשָׂא אַפִּיק הָיָא נוֹקְבָא סִיְהָרָא. וְהָהוּא לְהֵיטוּ הָוָה חֲשׂוֹף בְּגִין דְהָוָה מִחֲשׂוֹף. וְתַרְיִן סְטְרִין אֵלִין אַפִּיקוּ תַרְיִן דְרַגִּין אֵלִין חַד דְכַר וְחַד נוֹקְבָא. יְסוֹדָא אֶחָד בְּעֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא מֵהָהוּא תּוֹסֶפֶת נְהוֹרָא דְהָוָה בֵּיהּ, דְכִיּוֹן דְהָהוּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא אֲשַׁתְּלִים וְעֵבִיד שְׁלָם לְכָל סְטְרִין, כְּדִין אֲתוֹסֵף בֵּיהּ נְהִירוֹ מְעֵילָא וּמְכַל

לְבוֹצֵינָא אַחְרָא דְכְּתִיב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ יְיָ לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, פִּיּוֹן שְׁנַתְחַלֵּף לָהֶם הַשְּׁלִטוֹן, מוֹנִים חֲשׁוֹן לְלִבָּנָה שְׁבָה מִנְהַגְתָּ נִהַג פְּצֵאן יוֹסֵף. וּמִזֶּם אֵין בְּךָ - שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ חֲסָרוֹן בְּשִׁבִיל מוֹעֲדִין וְזִמְנִים:

שֶׁל חֲדוּהָ יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת לְמִטָּה וְרוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מִצַּד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ חֲשֵׁף. וּבְגִלְלַת שְׂפָאוֹת אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּיָמִין וּנְחַלֵּשׁ כְּחוֹ, הַתְּפַשֵּׁט מִמֶּנּוּ הַלְּיָלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַשֵּׁט הַלְּיָלָה הַזֶּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּיִּם, אוֹתוֹ חֲשֵׁף נִכְנָס וְנִכְלָל בְּיָמִין, וְהַיָּמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאָר בְּחֶסְרוֹן הַלְּיָלָה הַזֶּה. וְכִמוֹ שְׂפָאוֹת הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּאוֹר, כִּף הַלְּיָלָה תִּפְאוֹתוֹ לְהַתְּכַלֵּל בְּיוֹם. הַחֲשֵׁף גּוֹרֵעַ אוֹרוֹ, וְלִכְּן הוֹצִיא דְרָגָה בְּחֶסְרוֹן וְלֹא בְּאוֹר. הַחֲשֵׁף לֹא מְאִיר, אֲלֹא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ לֹא מְאִיר אֲלֹא כְּאִשֶּׁר נִכְלָל בְּיוֹם. חֶסְרוֹן הַלְּיָלָה לֹא מְשַׁתְּלֵם אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה שְׁנוֹסֵף כָּאֵן - נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסֵף הִיָּה בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְסוּד שֶׁל עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי בְּכָל הַצְּדָדִים, וְלִכְּן נוֹסְפוֹ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בְּלַיְלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי אֵלֶּה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְנִגְרַע מִמֶּנּוּ וַי"ו, וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל פֶּתֶר עֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. כָּאֵן בְּפֶרֶט הַסּוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיּוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א]

וְנִגְרָא [נ"א] כָּאֵן מִחֲלֻקַּת בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. שְׂעֵד כָּאֵן סוּד הַיָּמִין הוּא, וְכָאֵן הוּא סוּד הַשָּׁמַיִם, וְלִכְּן הִרְבּוּ מִחֲלֻקַּת [נ"א] בְּגִלְלַת זֶה לַיָּמִין. הַיָּמִין הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְלִכְּן בְּיָמִין כְּתוּב הַכֹּל, שְׁתַּרְי בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל

סְטָרִין בְּחֲדוּהָ דְכָלָא בִיָּה. וַיְמַהְיֹהּ תוֹסֵפֶת דְּחֲדוּהָ נְפִיק יְסוּדָא דְעֲלָמִין וְאִקְרִי מוֹסֵף. מִהֲכָא נְפִיקִין כָּל חַיִּילִין לְתַתָּא וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין בְּרִזָּא יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, מִסְטָרָא דְשָׁמַיִלָא מַהְיֹהּ חֲשֵׁף. וּבְגִין דְּהוּא חֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאַתְּכַלֵּלָא בְּיָמִינָא וְחֲלָשׁ תוֹקְפִיָּה, אֲתַפְּשֵׁט מִנִּיהָ הָאִי לַיְלָה. כִּד שְׂאִרִי לְהַתְּפַשֵּׁטָא הָאִי לַיְלָה עַד לֹא אִסְתִּיִּם, הוּא חֲשֵׁף עָאֵל וְאַתְּכַלֵּל בְּיָמִינָא וַיָּמִינָא אַחִיד לִיָּה, וְאַשְׁתָּאר בְּגִרְעוֹ הָאִי לַיְלָה. וְכִמָּה דְחֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאַתְּכַלֵּלָא בְּאוֹר הַכִּי לַיְלָה תִּיאוּבְתִיָּה לְאַתְּכַלֵּלָא בְּיוֹם. חֲשֵׁף גֵרַע נְהוּרִיָּה, וּבְגִין כִּף אִפִּיק דְרָגָא בְּגִרְעוֹ וְלֹא בְנְהִירוֹ. חֲשֵׁף לֹא נְהִיר אֲלֹא כִד אֲתַכְלִיל בְּאוֹר. לַיְלָה דְנִפְק מִנִּיהָ לֹא נְהִיר אֲלֹא כִד אֲתַכְלִיל בְּיוֹם. גֵרְעוֹ דְלַיְלָה לֹא אִשְׁתַּלִּים אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה דְאַתּוֹסֵף הֲכָא גֵרַע הֲכָא.

בְּמוֹסֵף הָוָה בִּיָּה רִזָּא דְנִקְוָדָה עֲלָאָה וְרִזָּא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא בְּכָל סְטָרִין, וּבְגִין כִּף אֲתוֹסֵף בִּיָּה תְרִין אֲתוּוֹן. בְּלַיְלָא גֵרְעוֹ בִיָּה אֲלִין תְרִין. כִּדִּין קָרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא וְנִגְרַע מִנִּיהָ וַי"ו וְכְתִיב קָרָא לַיְלָה. הֲכָא רִזָּא דְשָׁמָא דְשְׁבַעִין וְתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפָא דְכְתָרָא עֲלָאָה:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו', הֲכָא בְּפֶרֶט רִזָּא לְאַפְרָשָׁא (ב"י) מִיָּין עֲלָאִין לְתַתָּאִי (לְתַתָּאִין) בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. (נ"א) וְאַחַבְרָה) הֲכָא מִחֲלוּקַת בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. דְעַד הֲכָא רִזָּא דְיָמִינָא הוּא, וְהֲכָא הוּא רִזָּא דְשָׁמַיִלָא, וּבְגִין כִּף אִסְגִּיאוֹ מִחֲלוּקַת (נ"א ב"י) בְּגִין דָּא לְיָמִינָא. יָמִינָא

השלמות. כשמתעורר שמאל, מתעוררת מחלקת, ובאותה מחלקת מתחזקת אש הרגז, ויוצא ממנה מאותה מחלקת גיהנם. וגיהנם מתעורר בשמאל ונדבק. חכמתו של משה, בזה הסתפל ובמעשה בראשית השגיח התבונן. במעשה בראשית היתה מחלקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו. העמוד האמצעי שהוא יום שלישי, נכנס ביניהם והפריד המחלקת והספים לשני צדדים. וגיהנם ירד למטה. ושמאל נכלל בימין, והיה שלום בכל.

כמו זה מחלקת קרח באהרן, שמאל בימין. הסתפל משה במעשה בראשית. אמר לי, ראוי להפריד מחלקת בין ימין ושמאל. השתפל להספים ביניהם. ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בחזקו. אמר, ודאי גיהנם בפת של המחלקת שמאל צריך להתדבק [למעלה ולהכלל בימין] הוא לא רצה להתדבק למעלה ולהכלל בימין, ודאי ירד למטה בכח הרגז שלו. ועל זה לא רצה קרח להספים מחלקת זו ביד משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא חשש לכבוד שלמעלה והכחיש מעשה בראשית. כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית ונדחה הוא החוצה, אז ויחר למשה מאד. ויחר למשה - על שהכחישו אותו שלא הספים לאותה מחלקת. מאד - על שהכחישו מעשה בראשית. ובכל הכחיש קרח - במעלה ובמטה, שפתוב (במדבר כו) בהצותם

איהו שלימא דכלא, ובגין כך בימינא כתיב כלא דהא ביה תלייא כל שלימו. כד אתער שמאלא אתער מחלוקת. ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא ונפיק מניה מההוא מחלוקת גיהנם. וגיהנם בשמאלא אתער ואתדבק.

חכמתא דמשה בהא אסתפל ובעובדא דבראשית אשגח. בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא, ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גיהנם ואתדבק ביה. עמודא דאמצעיתא דאיהו יום תלייתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואספים לתרין סטרין. וגיהנם נחית לתתא. ושמאלא אתפליל בימינא והוה שלמא בכלא.

בגוונא דא מחלוקת קרח באהרן שמאלא בימינא. אסתפל משה בעובדא דבראשית. אמר לי אתחזי לאפרשא מחלוקת בין ימינא לשמאלא. אשתדל לאספמא בינייהו. ולא בעי שמאלא ואתקף קרח בתוקפיה. אמר ודאי גיהנם בתוקפא דמחלוקת שמאלא אצטריוך לאתדבקה (ס"א לעילא ולאסתפללא בימינא) הוא לא בעי לאתדבקה לעילא ולאסתפללא בימינא, ודאי יחות לתתא בתוקפא דרוגזא דיליה.

ועל דא לא בעי קרח לאספמא האי מחלוקת בינא דמשה בגין דלא הוה לשם שמים ולא חייש ליקרא דלעילא ואפחיש עובדא דבראשית. כיון דחמא משה דהוה מפחיש עובדא דבראשית ואתדחא איהו לבר, כדיון ויחר למשה מאד.

ויחר למשה על דאפחישו ליה דלא אספים ההוא מחלוקת. מאד על דאפחישו עובדא דבראשית. ובכלא אפחיש (דף פ"ב ע"ב) קרח בעילא

על ה'. הרי למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה] שראוי לו.

מחלקת שהתמנה כמו שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקיימת בדרך ישר - זו מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והספיק להם, וזו היתה מחלקת לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה התקיים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וסוד זה בספרו של אדם. כשחשף מתעורר, מתעורר בכחו וברא בו גיהנם ונדבק אתו באותה מחלקת. פיון ששוכף הרגז והפח, מתעוררת מחלקת בגון אחר, מחלקת של אהבה. ושתי מחלוקות היו, אחת ראשית ואחת סיום. וזוהי דרך הצדיקים - ראשית שלהם בקשי, וסוף שלהם במנוחה. קרח היה ראשית המחלקת כפי רגז וכח ונדבק בגיהנם. שמאי הסוף של המחלקת. כשרגז שכף, צריך לעורר מחלקת של אהבה ולהספמה על ידי השמים.

וזה סוד יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. זו מחלקת ראשונה, התעוררות של רגז וכח רצה להפריד, והתעורר גיהנם עד שרגז והפח הצטננו. ואז ויעש אלהים את הרקיע וגו', התעוררה מחלקת של אהבה וחביבות וקיום העולם, ובסוד זה המחלקת של שמאי והלל, שתורה שבעל פה נכנסה באהבה לתורה שבכתב והיו בקיום שלם.

ובתפא. דכתיב, (במדבר כו) בהצותם על יי, הא תפא ועילא. ועל דא אתדבק כמה (במה) דאתחזי ליה.

מחלוקת דאתמקן כגוונא דלעילא וסליק ולא נחית ואתקיים בארץ מישר, דא מחלוקת דשמאי והלל. וקדשא בריך הוא אפריש בינייהו ואספיק לון. ודא הוה מחלוקת לשם שמים. ושמים אפריש מחלוקת. ועל דא אתקיים. ודא הוה כגוונא דעובדא דבראשית. וקרח בעובדא דבראשית אפחיש בכלא. ופלוגתא דשמים הוה. ובעא לאפחשא מלי דאורייתא. ודאי באתדבקותא דגיהנם הוה. ועל דא אתדבק בהדיה.

ורזא דא בספרא דאדם. חשף פד אתער אתער בתוקפיה וברא ביה גיהנם ואתדבק בהדיה בהווא מחלוקת. פיון דשכיף רוגזא ותוקפא, אתער מחלוקת כגוונא אחרא, מחלוקת דרחימו. ותרין מחלוקת הוו. חד שירותא וחד סיומא. ודא איהו ארחיון דצדיקיא שירותא דלהון בקשיו וסופא דלהון בנייחא. קרח הוה שירותא דמחלוקת כפום רוגזא ותוקפא ואתדבק בגיהנם. שמאי סופא דמחלוקת כד רוגזא בנייחא אצטריך לאתער מחלוקת דרחימו ולאספמא על ידא דשמים.

ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, דא מחלוקת קדמאה אתערו דרוגזא ותוקפא בעא לאפרישא ואתער גיהנם עד דרוגזא ותוקפא אצטנן. וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו' אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא דעלמא. וברזא דא מחלוקת שמאי והלל. דתורה שבעל פה עאלת ברחימו גפי תורה שבכתב והווי בקיומא שלים.

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֲלָא. כְּתִיב הַכָּא
הַבְּדִלָּה, וְיִהְיֶה מִבְּדִיל וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל,
וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל, וְכְתִיב שֵׁם (שם טו)
הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו',
וְכְתִיב (דברים ו) בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל
ה' אֶת שִׁבְט הַלְוִי. שֶׁהָרִי וְדָאֵי
אֵין הַבְּדִלָּה אֶלָּא בְּשֵׁנִי בְּמִקּוּם
שִׁמְאֵל. וְאִם תֹּאמַר הַבְּדִלָּה הִיא
בְּשֵׁנִי וְדָאֵי, לְמַה הַבְּדִלָּה בְּלוֹי
שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדִלָּה צָרִיף
בְּשִׁמְעוֹן שֶׁהוּא שְׁנַיִ! אֶלָּא, אָף
עַל גַּב שְׁלוֹי הוּא שְׁלִישִׁי, לְדַעַת
יַעֲקֹב שֶׁנִּי הָיָה שְׁנַיִ, וְלַעוֹלָם בְּשֵׁנִי
הָיָה, וְהִפֵּל בְּדִרְךָ יֵשֶׁר בְּדִרְךָ שֶׁלֹּם
כְּרִאוֹי.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת בֵּין
אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים בִּימֵי הַחֹל
לְשֶׁבֶת. וְכִשְׁיֹצֵאת הַשֶּׁבֶת, עוֹלָה
מִגִּיהֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה וּפִ"א
מִשְׁחֵת מִמֶּנָּה רַע) שְׁרוּצָה לְשֶׁלֹט
בְּשֶׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז)
וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ, וְיוֹצֵא
מֵאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁנִקְרָאת שִׁמְאֵל
[שְׁאוּל], וְרוּצָה לְהַתְּעַרֵב בְּזֶרַע שֶׁל
יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֹט עַל יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהֵדָס
וְיִזֵּן וְאוֹמְרִים הַבְּדִלָּה, וְנִפְרָד
מֵהֶם, וּמָף אוֹתוֹ צַד וְנִכְנָס
לְמִקּוּמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמִקּוּם שְׁקָרָח
וְעֵדְתוֹ שֵׁם, שְׁכֵתוֹב (במדבר ט)
וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם עַד
שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מֵהֶם,
שְׁכֵתוֹב (שם) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הָעֵדָה
וְגו'.

וְלַעוֹלָם הַבְּדִלָּה הִיא בְּשֵׁנִי,
שֶׁהוּא שִׁמְאֵל בְּרֵאשִׁית וְרִגְזוּ
שְׁמַעוֹר הַשִּׁמְאֵל בְּמַחְלֶקֶת,
עֲדִין שְׁלֹא שׁוֹכֵף בְּמִנוּחָה, וְנִכְרָא
בּו גִיהֵנָם. אַז נִכְרָאוּ כָּל אוֹתָם
מִלְּאָכִים שְׁמִקְטָרִגִים לְרִבּוֹנָם
לְמַעַלָה, וְאֶכְלָה אוֹתָם הָאֵשׁ
וְנִשְׂרָפוּ, וְכֵן כָּל שְׂאֵר אֲלֵה
שְׁמֵתְבִטְלִים, וְאֵין לָהֶם קִיּוּם

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֲלָא. כְּתִיב הַכָּא
הַבְּדִלָּה, וְיִהְיֶה מִבְּדִיל וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל,
וְכְתִיב הָתָם (במדבר טו) הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל
וְגו', וְכְתִיב (דברים ו) בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל יְי אֶת
שִׁבְט הַלְוִי. דְּהָא וְדָאֵי לִית הַבְּדִלָּה אֶלָּא בְּשֵׁנִי
בְּאַתֵּר שִׁמְאֲלָא. וְאִי תִימָא הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי אִיהוּ
וְדָאֵי אִמְאֵי הַבְּדִלָּה בְּלוֹי דְאִיהוּ תְּלִיתָאָה.
הַבְּדִלָּה בְּשִׁמְעוֹן אֶצְטְרִיף דְאִיהוּ שְׁנַיִ. אֶלָּא,
אָף עַל גַּב דְּלוֹי אִיהוּ תְּלִיתָאָה. לְדַעַתָּא
דִּיעֲקֹב שְׁנַיִ הָוָה. וְלַעוֹלָם בְּשֵׁנִי הָוָה, וְכִלָּא
בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל בְּאַרְח שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת בֵּין אֲנוּן דְּשִׁלְטִין
בְּיוֹמֵי חוּל לְשֶׁבֶת. וְכַד נִפִּיק שֶׁבֶת
סְלָקָא מִגִּיהֵנָם חַד סְטָרָא מְעִינָא בִישָׂא (ס"א
טְסִירָא מִמֶּנָּה בִישָׂא) דְּבַעָא לְשִׁלְטָאָה בְּשֶׁעַתָּא
דְּאַמְרִין יִשְׂרָאֵל (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה
עֲלֵינוּ וְנִפִּיק מֵהָהוּא דְרָגָא דְאַקְרִי שִׁמְאֲלָא (נ"א
שְׁאוּלָה) וְבַעֲי לְאַתְעַרְבָא בְּזֶרַע דִּישְׂרָאֵל
וְלִשְׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי עוֹבְדָא בְּהֵדָס וּבִיזֵין וְאַמְרִי
הַבְּדִלָּה, וְאַתְפָּרַשׁ מִנִּיְהוּ, וּמְאִיף
הֵהוּא סְטָרָא וְעָאֵל לְדוּכְתִיָה בְּשְׁאוּל אֶתֵּר
דְּקָרָח וְסִיעֲתִיָה תִמָּן דְּכְתִיב, (במדבר ט) וַיִּרְדּוּ הֵם
וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה. וְאַנוּן לָא נַחְתִּי
תִמָּן עַד דְּעֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מִנְהוּן דְּכְתִיב,
(במדבר יט) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הָעֵדָה וְגו'.

וְלַעוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשֵׁנִי דְאִיהוּ שִׁמְאֲלָא
בְּשִׁירוּתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאַתְעַר
שִׁמְאֲלָא בְּמַחְלוּקָתָא עַד לָא שְׁכִיף בְּנִיחָא
וְאַתְפָּרַי בִּיה גִּיהֵנָם. כְּדִין אֶתְפָּרַיָאוּ כָּל אֲנוּן
מִלְּאָכִים דְּקְטָרְגִי לְמֵאֲרִיהוּן לְעִילָא וְאַכִּיל
לוֹן נוֹרָא וְאַתּוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׂאֵר אֲנוּן
דְּמִתְבִּטְלִי וְלִית לוֹן קִיּוּמָא וְאַתְאַכְלוּ בְּנוֹרָא.

וְנֹאכְלוּ בָאֵשׁ. כְּמוֹ זֶה קָרָח
לְמִטָּה, וְהִפְלֵ כְּמוֹ זֶה.

יהי רקיע - התפשטה התפרדות
זו מזו. א"ל - כְּתָף שֶׁל יָמִין א"ל
גְּדוֹל הַתְּפֹשֵׁט הַתְּפֹרְדוֹת מִתּוֹךְ
הַמַּיִם לְהִשְׁתַּלֵּם הַשֵּׁם הַזֶּה א"ל
וְלִהְיֵת כְּלֵל בְּאוֹתָהּ הַתְּפֹרְדוֹת זֶה
בְּזֶה, וְהַתְּפֹרֵד מֵאֵל אֱלֹהִים הֵי"ם.
אֵלֶּה הַתְּפֹרְדוֹ וְהַתְּפֹכּוֹ לְהִיּוֹת
מִיָּם תְּחִתּוֹנִים ימ"ה, אוֹתָהּ
הַתְּפֹרְדוֹת שֶׁהַתְּפֹשֵׁט בְּשָׁנֵי מַיִם
עֲלִיּוֹנִים הֵי"ם, זֶה הֵי"ם גְּדוֹל.
הֵי"ם מִיָּם עֲלִיּוֹנִים. הַהֶפֶךְ שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה ימ"ה, מִיָּם
תְּחִתּוֹנִים. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּתַקְּנוּ, נֶעֱשׂוּ
הַכֵּל כְּלֵל אֶחָד וְהַתְּפֹרֵד שֵׁם זֶה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

מִיָּם עֲלִיּוֹנִים זְכָרִים, וּמִיָּם
תְּחִתּוֹנִים נְקִבּוֹת. בַּתְּחִלָּה הָיוּ
מִיָּם בְּמִיָּם, עַד שֶׁנִּפְרְדוּ, לְהַפִּיר
מִיָּם עֲלִיּוֹנִים וְתְּחִתּוֹנִים, זֶה
אֱלֹהִים (מִיָּם עֲלִיּוֹנִים). וְזֶה אֲדֹנָי (מִיָּם
תְּחִתּוֹנִים). וְזוֹ ה' עֲלִיּוֹנָה וְה'
תְּחִתּוֹנָה. מַה כְּתוּב? וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. הַתְּפֹשֵׁטוֹת זֶה
לְקַח שֵׁם זֶה אֱלֹהִים מִיָּם
עֲלִיּוֹנִים, וּמִיָּם תְּחִתּוֹנִים אֲדֹנָי.
וְעַם כָּל זֶה, כִּיּוֹן שֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ מִיָּם
זְכָרִים בְּמִיָּם נּוֹקְבִים, שֵׁם אֱלֹהִים
הַתְּפֹשֵׁט בְּכֹל.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַפְּרִיד בֵּין מַיִם
עֲלִיּוֹנִים לְתְּחִתּוֹנִים, מְחַלֶּקֶת לֹא
הַתְּבַטְּלָה עַד יוֹם שְׁלִישִׁי,
וְהַסְּכָמָה הַמְּחַלֶּקֶת, וְהַכֵּל
הַתִּישֵׁב בְּמִקּוֹמוֹ פְּרָאוֹי. וּבְגִלְל
מְחַלֶּקֶת זֶה, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא
קִיּוּם הָעוֹלָם, לֹא כְּתוּב כִּי טוֹב
בְּשָׁנֵי, שֶׁלֹּא הִשְׁתַּלֵּם הַמַּעֲשֵׂה.
מִיָּם עֲלִיּוֹנִים וּמִיָּם תְּחִתּוֹנִים הָיוּ
כְּאֶחָד, וְלֹא הָיוּ תּוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם
עַד שֶׁנִּפְרְדוּ וְנִדְעוּ, וְלִכֵּן עָשׂוּ
תּוֹלְדוֹת.

וְעַם כָּל זֶה, אֵף עַל גַּב שֶׁהַבְּדִלָּה
הִיְתָה בְּשָׁנֵי וְהַמְּחַלֶּקֶת בּוֹ הִיְתָה

בְּגוֹנָא דָּא קָרַח לְתַתָּא. וְכֹלָא כְּגוֹנָא דָּא.
יְהִי רְקִיעַ אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ דָּא מִן דָּא. א"ל
קְטָפָא יְמִינָא א"ל גְּדוֹל אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ
מִן גּוֹ מִיָּא לְאֲשַׁתְּלָמָא שְׁמָא דָּא א"ל
וְלֹאֲתַפְּלָלָא בְּהוּא פְּשִׁיטוּ דָּא בְּדָא,
וְאֲתַפְּשֵׁט מֵאֵל אֱלֹהִים הֵי"ם אֲלִין אֲתַפְּשֵׁטוּ
וְאֲתַהֲפְכוּ לְמַהוּי מִיִּין תְּתַאֲיִן ימ"ה הֵהוּא
פְּשִׁיטוּ דְאֲתַפְּשֵׁט בְּשָׁנֵי, מִיִּין עֲלִאֲיִן הֵי"ם זֶה
הֵי"ם גְּדוֹל. הֵי"ם מִיִּין עֲלִאֲיִן, הַפּוֹכָא דְאֲלִין
אֲתוּוֹן ימ"ה מִיִּין תְּתַאֲיִן. כִּיּוֹן דְאֲתַתְּקִנוּ
אֲתַעֲבִידוּ כֹלָא כְּלָלָא חֲדָא וְאֲתַפְּשֵׁט שְׁמָא דָּא
בְּכַמָּה דּוֹכְתֵי.

מִיִּין עֲלִאֲיִן דְכּוֹרִין. וּמִיִּין תְּתַאֲיִן נּוֹקְבֵי.
בְּקִדְמִיתָא הוּוּ מִיָּם בְּמִיָּם, עַד
דְאֲתַפְּרְשׁוּ לְאֲשַׁתְּמוּדְעָא מִיִּין עֲלִאֲיִן וְתַתַּאֲיִן,
דָּא אֱלֹהִים (נ"א מִיִּין עֲלִאֲיִן). וְדָא אֲדֹנָי (נ"א מִיִּין תְּתַאֲיִן).
וְדָא ה' עֵילָאָה וְה' תְּתַאָּה. מַה כְּתִיב וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. אֲתַפְּשֵׁטוּתָא דָּא נְטִל
שְׁמָא דָּא אֱלֹהִים מִיִּין עֲלִאֲיִן. (דף יח ע"א)
תְּתַאֲיִן אֲדֹנָי. וְעַם כָּל דָּא כִּיּוֹן דְאֲשַׁתְּלִימוּ
מִיִּין דְכּוֹרִין בְּמִיִּין נּוֹקְבִין, שְׁמָא דְאֱלֹהִים
אֲתַפְּשֵׁט בְּכֹלָא.

וְאֵף עַל גַּב דְאֲפְרִישׁ בֵּין מִיִּין עֲלִאֲיִן
לְתַתַּאֲיִן, מְחַלֶּקֶת לֹא אֲתַבְּטַל עַד יוֹם
תְּלִיתַאי וְאַסְפִּים מְחַלֶּקֶת וְאֲתִישֵׁב כֹּלָא
בְּדוֹכְתִיָּה פְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין מְחַלֶּקֶת דָּא אֵף
עַל פִּי דְאִיהוּ קִיּוּמָא דְעֵלְמָא לֹא כְּתִיב כִּי טוֹב
בְּשָׁנֵי, דְלֹא אֲשַׁתְּלִים עוֹבְדָא. מִיִּין עֲלִאֲיִן
וּמִיִּין תְּתַאֲיִן הוּוּ כְּחֲדָא וְלֹא הוּוּ תּוֹלְדִין
בְּעֵלְמָא עַד דְאֲתַפְּרְשׁוּ וְאֲשַׁתְּמוּדְעוּ. וּבְגִין כִּי
עָבְדוּ תּוֹלְדִין.

וְעַם כָּל דָּא אֵף עַל גַּב דְהַבְּדִלָּה הָיוּ בְּשָׁנֵי
וּמְחַלֶּקֶת בֵּיהּ הָוָה, יוֹם תְּלִיתַאי אֲסְפִים

- יום השלישי הספים בפל, שהוא שם שנחזקק בחזקתו [יהוה] הו"ה להספים בין מים עליונים ומים תחתונים. ה' עליונה ה' תחתונה, ו' ביניהם להשלים בשני צדדים. וסימן זה מי הירדן, מים עליונים, קמו נד אחד. מים תחתונים ירדו לים, וישראל הלכו באמצע.

חמשה רקיעים כתוב כאן, וחי העולמים הולך בהם ומנהיג בהם, וכלם פלולים זה בזה. ואלמלא מחלקת זו שהספמה על ידי האמצע, לא נכללו ולא השפירו [גיא נתישו] זה בזה. חמש מאות שנים הם שעץ החיים דבק בהם לעשות פרות ותולדות לעולם, וכל מימי בראשית ששופעים ונמשכים מבראשית נחלקו תחתיו על ידו, ודוד המלך לקח הכל, והוא חלק אחר כף, שכתוב (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו', וכתוב (תהלים קד) תתן להם ילקוטון, וכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעה שמחלקת מתעוררת בחזק השמאל, מתרבה ומתחזקת שלהבת הדינים, ויצאו משם קלפות, ונקרשו מיד בלי לחות פלל, והיו זכר ונקבה. ומהם נפרדו מינים רעים למיניהם, וכאן התקיפות של רוח הטמאה בכל אותן קלפות חזקות, והם סוד הערלה. אלה התחזקו במינים חזקים, אחד אפע"ה ואחד נח"ש, ושניהם אחד. אפע"ה מוליד [לשבעים] לשבע שנים בחבור אחד. חזר הכל לשבע שנים של נחש.

כאן הוא סוד הגיהנם שנקרא בשבעה שמות. יצר הרע נקרא בשבעה שמות. ובכמה דרגות התפשטה הטמאה מכאן לעולם,

בכלא דהוא שמא דאיגלה בגליפוי (ס"א יהוה) הוה לאסתפמא מיין עלאין ומיין תתאין ה' עלאה, ה' תתאה, ו' ביניהו. לאשלמא בתרין סטריין. וסימנא דא מי הירדן מיין עלאין קמו נד אחד. מיין תתאין נחתו לימא. וישראל אזלי באמצעיתא.

חמש רקיעין פתיבי הכא וחי העולמים אזיל בהו ואנהיג בהו וכלהו כלילן דא בדא. ואלמלא האי מחלוקת דאסתפם על ידי דאמצעיתא לא אתפלילו ולא אשתיירו (ג"א אתישרו) דא בדא. חמש מאה שנין אנון דאילנא דחיי דביק בהו למעבד אפין ותולדין לעלמא וכל מימיו דבראשית דנגדין ואתמשכן מבראשית אתפלגו תחותיו על ידיה. ודוד מלפא נקיט פלא ואיהו פליג לבתר דכתיב, (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו' וכתיב, (תהלים קד) תתן להם ילקוטון וכתיב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעתא דאתער מחלוקת בתוקפא דשמאלא, אסגי ואתקף הורפילא דטיפסא ונפקו מתמן טסירין ואקרישו מיד בלא לחותא כלל והוה דכר וניקבא. ומנהוון אתפרשו זיינין בישין לזנייהו, והכא תקיפו דרוח מסאבא בכל אנון תוקפין טסירין. ואנון רזא דערלה. אלין אתקפו בזיינין תקיפין, חד אפע"ה וחד נח"ש ותרווייהו חד. אפע"ה אוליד (ס"א לשבעין) לשבעא שנין בחבורא חדא, אתהדר פלא לשבע שנין דנחש.

הכא איהו רזא דגיהנם דאקרי בשבע שמות. יצר הרע בשבע שמות אקרי. ובכמה דרגין אתפשט מסאבו מהכא לעלמא

והכל מסוד השמאל טוב ורע, והוא ישוב העולם. כּאן שם חקוק של שמונה עשרה אותיות ממונה על גשמי רצון נדבה וברכה ישוב של העולם.

ויאמר אלהים יקוו המים וגו'. בדרף קו להיות בדרף ישרה, שרי מסוד של אותה נקדה ראשונה הכל יצא בנסתר, עד שהגיע והתפנס להיכל עליון, ומשם יצא בקו ישר לשאר הדרגות, עד שמגיע לאותו מקום אחד שפונס הכל בכלל של זכר ונקבה. ומיהו? חי העולמים.

המים שיוצאים מלמעלה מה העליונה. מתחת השמים ו' קטנה. ועל זה ו'ו, אחד שמם ואחד מתחת השמים. אז ותראה היבשה, זו ה' תחתונה. זה התגלה, וכל השאר התפסה. ומתוך האחרונה הזו נודע בשכל אותו שהתפסה. אל מקום אחד, בגלל שכאן הוא קשר היחוד של העולם העליון.

יהו"ה אחד ושמו אחד. שני יחודים, אחד של העולם העליון להתיחד בדרגותיו, ואחד של העולם התחתון להתיחד בדרגותיו. קשר היחוד של העולם העליון הוא עד כאן. חי העולמים שם מתבשם, ונקשר העולם העליון ביחוד שלו, ולכן נקרא מקום אחד. כל הדרגות וכל האיברים מתפנסים שם, ונהיים פלם בו אחד, בלי פרוד כלל. ואין דרגה שמתחדת שם ביחוד אחד אלא זו, ובו מתפנסים פלם בדרף נסתר בהשתוקקות אחת. עד כאן בדרגה זו מתחד העולם הנגלה בעולם הנסתר.

העולם הנגלה מתחד גם פן למטה, ועולם הנגלה הוא עולם התחתון. (ישעיהו) ואראה את ה', (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל,

וכלא מרזא דשמאלא, טב וביש ואיהו ישובא דעלמא. הכא שמא גליפא דתמיני סרי אתוון ממנא על גשמי רצון נדבה וברכה ישובא דעלמא:

(ר"ת יהו"ה) ויאמר אלקים יקוו המים וגו' בארז קו למיהוי בארז מישר. דהא מרזא דהיא נקודה קדמאה נפק פלא בסתימו. עד דמטי ואתפניש להיכלא עלאה ומתמן נפיק בקו מישר לשאר דרגין. עד דמטי ליהוה אתר חד דכניש פלא בכלל דכר ונוקבא. ומאן איהו חי עלמין.

המים דנפקי מלעיל מאת ה' עלאה. מתחת השמים ו' זעירא. ועל דא ו'ו חד שמם וחד מתחת השמים. פדין ותראה היבשה דא ה' תתאה. דא אתגלי. וכל שאר אתפסי. ומגו האי בתראה אשתמע בסוכלתנו ההוא דאתפסי. אל מקום אחד בגין דהכא הוא קשורא דיחודא דעלמא עלאה.

יהו"ה אחד ושמו אחד תרין יחודין חד דעלמא עלאה לאתניחדא בדרגוי, וחד דעלמא תתאה לאתניחדא בדרגוי. קשורא דיחודא דעלמא עלאה עד הכא איהו. חי עלמין תמן אתבסים ואתקשר עלמא עלאה ביחודא דיליה. ובגין פך אקרי מקום אחד. כל דרגין וכל שייפין מתפנשין תמן והו פלהו ביה חד פלא פירוודא כלל. ולית דרגא דאתניחדן תמן ביחודא חד אלא האי, וביה אתפסין פלהו בארז סתים בתיאובתא חד. עד הכא בדרגא דא אתניחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתפסייא.

עלמא דאתגלייא אתניחד אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא דתתא"ה. (ישעיהו) ואראה את יי (שמות כד) ויראו

אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר יד) וּכְבוֹד יְיָ נִרְאָה (במדבר יז)
 וַיֵּרָא כְבוֹד יְיָ (יחזקאל א) כְּמֵרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו' **פְּנֵי מֵרְאֵה הַנְּגִיחַ סָבִיב**
הוּא מֵרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

כְּמֵרְאֵה הַקֶּשֶׁת (יחזקאל א) זֶה חַי עַלְמִינַן. וְזֶהוּ
 אֶת קִשְׁתִּי נִתְתִּי בַעֲנַן דָּא מַלְכוּת.
 נִתְתִּי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עַלְמָא. בְּיוֹמָא (ד) י"ח
 ע"ב) דְעֵיבָא דְאַתְחִזִּי קִשֶׁת (דאֲתַעֲר שְׂמַאלָא לְאַתְתַּקְפָּא).
 מֵרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' אֲתַעֲר שְׂמַאלָא
 לְאַתְתַּקְפָּא. נִפְקַת רַחֲל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ.
 מִיכָא"ל בְּסִטְרָא דָּא, רַפְּא"ל בְּסִטְרָא דָּא,
 גְּבִרְיָא"ל בְּסִטְרָא דָּא. וְאַנּוּן גְּוֹוִינִן דְאַתְחִזִּין
 בְּהֵהוּא דְמוּת חִיּוֹר וְסוּמְק וְיִרוּק.

בֵּן מֵרְאֵה הַנְּגִיחַ סָבִיב. נְהִירוּ דְאַתְפְּסִיָּא
 בְּגִלְגוּלָא דְחִיזוּ דְעֵינָא. הוּא מֵרְאֵה דְמוּת
 כְּבוֹד יְיָ. גְּוֹוִינִן דְאַתְיַחֲדָא יַחֲוּדָא תַּתְּאָה לְפּוּם
 יַחֲוּדָא דְאַתְיַחֲד יַחֲוּדָא דְלַעֲיִלָא. יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ.
 גְּוֹוִינִן סְתִימִין דְלֹא אֲתַחֲזִין וְאַתְקַשְׁרִין אֶל
 מְקוּם אֶחָד יַחֲוּדָא חֲדָא בַעֲלָאָה. גְּוֹוִינִן
 בְּקִשְׁתִּי לְתַתְּא לְאַתְיַחֲדָא בְּהוּ. חִיּוֹר סוּמְק
 וְיִרוּק כְּגוֹוִינִן סְתִימִין. וְאַנּוּן יַחֲוּדָא אַחְרָא
 רְזָא וְשָׂמוּ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד יַחֲוּדָא דְלְתַתְּא. יַחֲוּדָא עַלְאָה
 (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה
 אֶחָד. דָּא לְקַבֵּיל דָּא. יְקוּוּ מְדִידוּ דְקוּ
 וּמְשַׁחְתָּא. הֶכָּא שִׁית תִּיבִין. וְהֶכָּא שִׁית תִּיבִין.

מְשַׁחְתָּא פּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא דְכְּתִיב, (ישעיה מ)
 מִי מִדְּד בְּשַׁעְלוּ מַיִם. וְדָא אִיהוּ
 יְקוּוּ הַמַּיִם. הֶכָּא שְׁעוּרָא דְיוֹצֵר עַלְמִין יו"ד
 ה"א וּא"ו ה"א, קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש דָּא
 אִיהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. יְיָ צְבָאוֹת. דָּא אִיהוּ אֶל
 מְקוּם אֶחָד בְּרְזָא דְשָׂמָא דָּא. מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ. דָּא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. רְזָא

(במדבר יד) וּכְבוֹד ה' נִרְאָה, (שם יז)
 וַיֵּרָא כְבוֹד ה', (יחזקאל א) כְּמֵרְאֵה
 הַקֶּשֶׁת וְגו', פֶּנִּי מֵרְאֵה הַנְּגִיחַ סָבִיב
 הוּא מֵרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ
 סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

(שם) כְּמֵרְאֵה הַקֶּשֶׁת - זֶה חַי
 הָעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֶת קִשְׁתִּי נִתְתִּי
 בַעֲנַן, זו מַלְכוּת, נִתְתִּי מִיּוֹם
 שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם. בְּיוֹם מַעֲנַן
 כְּשִׁנְרֵאִית הַקֶּשֶׁת וְכִשְׁתַּעוּרֵי הַשְּׂמַאל
 לְהַתְּגַבֵּר, מֵרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'
 מִתְּעוּרֵר הַשְּׂמַאל לְהַתְּגַבֵּר.
 יוֹצֵאת רַחֲל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ.
 מִיכָא"ל בְּצַד זֶה, רַפְּא"ל בְּצַד
 זֶה, גְּבִרְיָא"ל בְּצַד זֶה, וְהֵם
 הַגְּוִיִּים שְׁנִרְאִים בְּאוֹתָהּ דְמוּת -
 לְכֵן וְאֵדָם וִירֵק.

בֵּן מֵרְאֵה הַנְּגִיחַ סָבִיב, הָאוּר
 שְׁתַּתְּפִּסָּה בְּגִלְגוּל מֵרְאֵה הָעֵינַן,
 הוּא מֵרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'.
 הַגְּוִיִּים שְׁתַּתְּיַחֲדוּ הַיַּחֲוּד
 הַתַּתְּוִן הֵם לְפִי יַחֲוּד שְׁתַּתְּיַחֲד
 יַחֲוּד עַלְיוֹן. ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. גְּוִיִּים
 נִסְתָּרִים שְׁלֵא נִרְאִים וּמִתְקַשְׁרִים
 אֶל מְקוּם אֶחָד יַחֲוּד אֶחָד
 בְּעַלְיוֹן, הַגְּוִיִּים בְּקִשְׁתִּי לְמַטָּה
 לְהַתְּיַחֲד בְּהֵם. לְכֵן אֵדָם וִירֵק
 כְּמוֹ גְּוִיִּים נִסְתָּרִים. וְהֵם יַחֲוּד
 אַחַר, סוּד וְשָׂמוּ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם
 כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד -
 הַיַּחֲוּד שְׁלַמְטָה. יַחֲוּד עַלְיוֹן -
 (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד. זֶה כְּנִגְדָּא זֶה.
 יְקוּוּ - מְדִידוּת שֶׁל קוּ וּמְדָה. כָּאֵן
 שֵׁשׁ תַּבּוֹת, וְכָאֵן שֵׁשׁ תַּבּוֹת.

מְדִידַת הַיּוֹצֵר הַחֹזֵק, שְׁכַתּוּב
 (ישעיה מ) מִי מִדְּד בְּשַׁעְלוּ מַיִם.
 וְזֶהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. כָּאֵן שְׁעוּרֵי שֶׁל
 יוֹצֵר הָעוֹלָמוֹת יו"ד ה"א וּא"ו
 ה"א. קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש -
 זֶהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. ה' צְבָאוֹת - זֶהוּ
 אֶל מְקוּם אֶחָד בְּסוּד שֶׁל שֵׁם זֶה.
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - זֶה
 וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. סוּד תְּקִיקַת שֵׁם

היחוד כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
תדשא הארץ דשא עשב וגו',
כאן הוציא פח באותם מים
שהתכנסו למקום אחד ושופעים
בתוכו תוף טמירות נסתרת,
ויוצאים בתוכו טמירים עליונים
ועבאות קדושים, שכל אותם בני
האמונה מתקנים אותם בתקון
האמונה באותה עבודת רבונם.

וזה סוד (תהלים קד) מצמיח חציר
לבהמה וגו'. זו בהמה שרוכצת
על אלה הרים, ומגדלים לה בכל
יום אותו חציר, וחציר הזה,
אותם מלאכים שליטים לפי
שעה שנבראו בשני ועומדים
למאכל של הבהמה הזו. בגלל
שיש אש אוכלת אש.

ועשב לעבודת האדם - עשב זה
האופנים האלה וחיות וכרובים,
שכלם מתקנים תוף תקונייהם
ועומדים להתתקן בשעה שבני
אדם באים לעבודת רבונם
בקרבניהם ובתפלה, שזוהי
עבודת האדם. ועשב זה מזמן
ומוכן לעבודת האדם להתתקן
בתקונו פראוי וכשהם מתתקנים
באותה עבודת האדם, אחר כך
יוצאים מהם מזונות וטרף
לעולם, שכתוב (שם) להוציא
לחם מן הארץ. וזהו עשב מזריע
זרע, שהרי חציר לא מזריע זרע,
אלא מזדמן למאכל של אש
קדושה, ועשב לתקון העולם.

וכך זה להוציא לחם מן הארץ.
כל התקונים של בני האדם
שמתקנים את עשב הארץ הזה,
שעבודתם לרבונם לספק על ידם
מאותה ארץ טרף ומזונות
לעולם הזה ולהתברך בני אדם
מברכות של מעלה.

עץ פרי עשה פרי - דרגה על
דרגה, זכר ונקבה. כמו שעץ פרי
מוציא כח של עץ עשה פרי, גם
כאן הוא מוציא, ומיהו? אלה

גליפא שמא דיחודא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
תדשא הארץ דשא עשב וגו' השתא אפיקת
חילא באנון מיין דאתפנשו לאתר חד
ונגדין בגויה גו טמירו סתימאה. ונפקין
בגויה טמירין עלאין וחיילין קדישין. די כל
אנון בני מהימנותא מתקנן לון בתקוונא
דמהימנותא בההיא פולחנא דמאריהון.

ורוא דא (תהלים קד) מצמיח חציר לבהמה וגו'
דא בהמה דרביעאה על אלה טורין
ומגדלין לה בכל יומא ההוא חציר. וחציר
דא אנון מלאכין שליטין לפום שעתא
דאתפריאו בשני וקיימין למיכלא דהאי
בהמה. בגין דאית אשא אכלא אשא.

ועשב לעבודת האדם עשב דא אלין אופנין
וחיות וכרובים. דכלהו מתקנן גו
תקונייהו וקיימין לאתתקנא בשעתא דבני
נשא אתיין לפולחנא דמאריהון בקרבניהון
ובצלותא דדא איהו עבודת האדם. ועשב דא
אזדמן ואתעמד לעבודת האדם לאתתקנא
בתקוניה פדקא יאות. וכד אנון מתתקנן
בההיא עבודת האדם, לבתר מנייהו נפקי
מזוני וטרפין לעלמא דכתיב (תהלים קד) להוציא
לחם מן הארץ. ודא איהו עשב מזריע זרע,
דדא חציר לא מזריע זרע איהו אלא אזדמן
למיכלא דאשא קדישא. ועשב לתקוונא
דעלמא.

וכך דא להוציא לחם מן הארץ. כל תקונין
דבני נשא דקא מתקנא להאי עשב
ארץ. דפולחנא דלהון למאריהון לספקא על
ידיהון מההיא ארץ טרפי ומזוני להאי עלמא
ולאתברכא בני נשא מברכין דלעיל (דלעילא).

עץ פרי עושה פרי. דרגא על דרגא דכר
ונוקבא. פמה דעץ פרי אפיק חילא דעץ

אותם פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מֵה זֶה תַמְרוֹת? אֵלֶּה אוֹתָם שְׁעוּלִים בְּעֶשֶׂן הַקֶּרֶבֶן וּמִתַּתְקָנִים יַחַד עִמּוֹ וּמִצְמִידִים [וּנְקָרָאִים] תַמְרוֹת עֶשֶׂן, וְכֹלֶם קְיָמִים בְּתַקּוּנֵיהֶם לְעַבּוּדַת הָאָדָם, מֵה שְׁלֵא קָיָם כֵּן הַחֲצִיר, שְׁהָרִי מוּכָן לְמֵאֲכָל, שְׁכַתוּב (אִיּוּב מ) הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֹאכֵל.

עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי - דְמוּת זָכָר וְנִקְבָּה. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֶּה אֵינָם כְּאוֹתָם פְּרוּבִים. אֵלֶּה פְּנִים גְּדוּלוֹת בְּדְמוּת חַתוּמָּה. פְּרוּבִים, פְּנִים קְטַנּוֹת כְּמוֹ תִּינוּקוֹת. פְּנֵי אָדָם, כֹּל הַדְּמִיּוֹת כְּלוּלוֹת בָּהֶם. בְּגִלְל שֶׁהֵם פְּנִים גְּדוּלוֹת וּמִצְטַיְרִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים כְּמוֹ חֲקִיקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, מְזַרְחֵם מְעַרְבֵם צְפוּיָן וְדָרוּם.

מִיכָאֵל רֹשֵׁם רֹשֵׁם רְשׁוּם לְצַד דָּרוּם, וְכֹל הַפְּנִים מְסַתְּפָלִים אֵלָיו. פְּנֵי אָדָם, פְּנֵי אֲרִי"ה, פְּנֵי שׁו"ר, פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, וְלֹא נִקְרָא אָדָם פְּרִט לְאֵלֶּה. מִצְטַיְרִים צִיּוּרִים שֶׁל רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן. שְׁנָאן כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶה אָדָם, הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁנִּכְלָלָה כְּאֶחָד בְּסוּד זָכָר וְנִקְבָּה. וְכֹל הָאֶלְפִים וְיִבְכּוֹת, כֹּלֶם יוֹצְאִים מֵהַסּוּד הַזֶּה שְׁנָאן. וּמֵהַדְּמִיּוֹת הַלְלוּ נִפְרָדִים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדֵיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם.

וְאֵלֶּה הֵם שְׁמֵשֶׁלְבִים אֶחָד בְּאֶחָד, וּכְלוּלִים אֶחָד בְּאֶחָד, לְהִיּוֹת כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּלוּל בְּחִבְרוֹ. שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם מִתְּנַהֲגִים בְּסוּד שֶׁל אֲרַבְעָה שְׁמוֹת חֲקוּקִים עוֹלָם לְהַתְּנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל.

עוֹשֶׂה פְּרִי, אוֹף הֵכָא אֶפִיק אִיהוּ. וּמֵאֵן אִיהוּ אֵלֶּיךָ אֲנוּן פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מֵאֵי תַמְרוֹת. אֵלֶּיךָ אֲנוּן דְּסִלְקֵי בְּתַנְנָא דְקֶרְבְּנָא, וּמִתַּתְקָנֵי בְּהַדִּיָּה וְאַקְמָן (נ"א וְאַקְרִי) תַמְרוֹת עֶשֶׂן. וְכִלְהוּ קְיָיִמִין בְּתַקּוּנֵיהוּ לְעַבּוּדַת הָאָדָם, מֵה דְלֹא קְיָיִמָא כֵּן חֲצִיר דְּהָא אֲתַעְתַּד לְמִיכָל דְּכַתִּיב, הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֹאכֵל.

עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי דִיוֹקְנָא דְכָר וְנוֹקְבָא. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. אֵלֶּיךָ לָאו אֲנוּן פְּאֲנוּן פְּרוּבִים. אֵלֶּיךָ אֶפִי רַבְרָבִין בְּדִיקְנָא חֲתִימָא. פְּרוּבִים אֶפִי זוּטְרֵי כְרַבְיִין. פְּנֵי אָדָם כֹּל (ד"ו) דִיוֹקְנִין כְּלִילִין בְּהוּ. בְּגִין דְאֲנוּן אֶפִין רַבְרָבִין וּמִצְטַיְרִין בְּהוּ צִיּוּרִין גְּלִיפִין כְּגִלְפֵי שְׁמָא מְפָרֵשׁ בְּאַרְבַּע סְטְרֵי דְעֵלְמָא מְזַרְחֵם מְעַרְבֵם צְפוּיָן וְדָרוּם.

מִיכָאֵל רֹשֵׁם רְשׁוּמוֹ לְצַד דָּרוּם. וְכֹל אֲנִפִין מְסַתְּפָלִין לְגַבִּיָּה. פְּנֵי אָדָם פְּנֵי אֲרִי"ה פְּנֵי שׁו"ר פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם אִיהוּ דְכָר וְנוֹקְבָא, וְלֹא אִקְרִי אָדָם בַּר הַיְי וּמַנְיָה אֲצִטְיִירִין צִיּוּרִין דְרֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן.

שְׁנָאן כָּלֵל דְכִלְהוּ צִיּוּרִין שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶה אִיהוּ אָדָם (דף יט ע"א) פְּשִׁיטוֹ דְאֲתַפְלִיל כְּחָדָא בְּרִזָּא דְכָר וְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ אֶלְפִין וְרַבְבִין כְּלִילֵי. נִפְקֵי מֵהַיְי רִזָּא שְׁנָאן. וּמֵהַיְי דִיוֹקְנִין מִתְּפָרְשִׁין כֹּל חַד וְחַד כְּסִטְרֵיהוּ כְּמָה דְאֲתַחֲזִי לִוְן.

וְאֵלֶּיךָ אֲנוּן דְקָא מְשִׁלְבִין חַד בְּחַד וְכִלְלִיל חַד בְּחַד לְמַהוּי כֹּל חַד וְחַד כְּלִילִין בְּחִבְרִיָּה, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם אֲתַנְהֲגִין בְּרִזָּא דְאַרְבַּע שְׁמָהִן גְּלִיפָאן סִלְקִין לְאֲתַנְהֲגָא וּלְאֲסַתְּפָלָא.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל שׁוֹר
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
גִּנְיִים, וְהוּא א"ל. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל נֶשֶׁר
אֶל פְּנֵי הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד,
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּנְיִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר וְלַעֲלוֹת
בְּעֵלְיָהּ בְּעֵטוֹר שֶׁלֹּמְעֵלָה, וְהוּא
גְּדוּל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף
חוֹקֵק וְגוֹלְף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל אֲרִיָּה
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּנְיִים לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתִּישֵׁר
בְּתַקְפָּה, וְהוּא גְבוּר. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

אֲדָם מְסַתְּפֵל בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם
עוֹלִים וּמְסַתְּפֵלִים בּוֹ. אִז כָּלָם
הַצְּטִירוּ בְּחֻקֵּיכֶם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדַמּוֹת הַזֶּה. וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת
אוֹתָם.

וְעַל סוּד זֶה נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא (נחמיה ט) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא. שְׁתֵּרֵי הַשְּׁמוֹת הַזֵּלוּ
חֻקֵּיכֶם הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׁכּוֹלֵל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה
מִחֻקּוֹת וּגְלוּפוֹת בְּכֶסֶף, וְהַכֶּסֶף
חֻקֵּק מְרַקֵּם בָּהֶם, אֶחָד לְיָמִין
וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים
וְאֶחָד לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם.

הַכֶּסֶף, כְּשֶׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּכְּלָא שׁוֹר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא חַד מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקֵּקָא בְּרִזָּא דְתֵרִין גִּוּוּנִין וְאִיהוּ א"ל. כְּדִין
אַתְהֵדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגַלְיָף לִיה.
וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא דָא.

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּכְּלָא נֶשֶׁר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא אֶחָרָא מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקֵּקָא בְּרִזָּא דְתֵרִין אַנְפִין גִּוּוּנִין לְאַתְנַהֵרָא
וּלְאַסְתַּכְּלָא בְּסְלִיקוּ בְּעֵטוֹרָא דְלְעִילָא וְאִיהוּ
גְּדוּל. כְּדִין אַתְהֵדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק
וְגַלְיָף לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא
דָא.

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּכְּלָא אֲרִיָּה לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא אֶחָרָא מִתְעַטֵּרָא
מִתְחַקֵּקָא בְּרִזָּא דְתֵרִין אַנְפִין גִּוּוּנִין
לְאַתְתַּקְפָּא וּלְאַתִּישֵׁרָא בְּתוּקְפָּא וְאִיהוּ גְבוּר.
כְּדִין אַתְהֵדֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגַלְיָף
לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא דָא.

אֲדָם אֶסְתַּפֵּל בְּכֻלָּהוּ וְכֻלָּהוּ סְלִיקִין
וּמְסַתְּפִלִין בֵּיה. כְּדִין כְּלָהוּ אֶצְטִירוּ
בְּגְלוּפֵייהוּ בְּצִיּוּרָא דָא בְּרִזָּא דְשְׂמָא חַד
דְּאַקְרֵי נוֹרָא. וְכְדִין כְּתִיב עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)
וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, כְּלָהוּ כְּלִילִין בְּהַאי
דִּיוּקְנָא. וְהַאי דִּיוּקְנָא כְּלִיל לִוּן.

וְעַל רִזָּא דָא אַקְרֵי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא (נחמיה ט)
הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. דְּהָא שְׂמָהֵן
אַלִין גְּלִפִין אַנוּן לְעִיל (לְעִילָא) בְּרִזָּא דְרִתִּיכָא
עֲלָאָה, כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוּן יְהו"ה דְּאִיהוּ
שְׂמָא דְכְּלִיל כְּלָא. דִּיוּקְנִין אַלִין מִחֻקֵּקוֹן
גְּלִיפִין בְּכוּרְסִיָּא. וְכוּרְסִיָּא גְּלִיפָא מְרַקְמָא
כְּהוּ חַד לְיָמִינָא וְחַד לְשְׂמָאֲלָא וְחַד לְקַמָּא
וְחַד לְאַחֹרָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע סְטֵרִין דְעֲלָמָא.
בְּרִסְיָא כַּד סְלִיקָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע דִּיוּקְנִין

בארבע הדמיות הללו. ארבעה השמות העליונים הללו לוקחים את הפסא הזה, והפסא נכלל בהם, עד שלוקח ולוקט נפשות וענוגים של פסופים. כיון שלוקח ולוקט אותם ענוגים וכסופים, יורד מלא כמו עץ שמלא ענפים לכל צד ומלא פרות. כיון שהוא יורד, יוצאים ארבע הדמיות הללו מצירים בציוריהם חקוקים מאירים נוצצים מלהטים, והם זורעים זרע על העולם, ואז נקרא עשב מזריע זרע, העשב שהם זורעים זרע על העולם.

כיון שיוצאת דמות אדם שפוללת כל הדמיות, אז כתוב עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ. לא מוציא זרע אלא לתועלת, דוקא על הארץ אשר זרעו בו. מכאן שאין רשות לבן אדם להוציא זרע ממנו לבטלה. החציר [סוד] של פאן אינו מזריע זרע, ולכן התבטל ולא עומד בקיומו כמו האחרים האלה, שאין לו דמות להצטיר ולהחקק בדמות וציור כלל. אלא נראים ולא נראים. כל אותם שלא הצטירו בציור ודמות, אין להם קיום. עומדים לפי שעה ונאכלים באש אוכלת אש, וחוזרים כמו קדם וכן בכל יום.

כן אדם למטה יש לו דמות וציור, ואינו בקיום כמו של אלה שלמעלה. ציור ודמות שלמעלה מצטירים בציוריהם כמו שהיו בלי מלבוש אחר להצטיר, ולכן הם בקיום תמיד. הציור של אדם למטה, מצטירים בציוריהם במלבוש ולא בגון אחר. ולכן עומדים בקיום של זמן ועדן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה [למעלה]. ואותה אש אוכלת, אוכלת אותו. ואחר כך חוזרים כמו מקדם

אליו, אליו ארבע שמהן עליון נטליו להאי כרסויא, וכרסויא אתכליל בהו עד דנקטא ולקטא נפשין וענוגין דכסופין. כיון דנקטא ולקטא אנון ענוגין וכסופין, נחתא מלייא, פאילנא דמלייא ענפין לכל סטר ומלי אבין (איבין). כיון דנחתתי (דנחתתי) נפקי אליו ארבע דיוקנין מצטיירין בציורייהו גליפן מנהרין נציצין מלהטין. ואנון זרעין זרעא על עלמא, כדין אתקרי, עשב מזריע זרע, עשב דאנון זרעין זרעא על עלמא.

נפקא (כיון) דיוקנא דאדם דכליל כל דיוקנין. כדין פתיב עץ פרי עושה פרי למינו. אשר זרעו בו על הארץ. לא אפיק זרעא אלא לתועלתא. על הארץ אשר זרעו בו דייקא. מכאן דלית רשו לבר נש לאפקא זרעא מניה לבטלא. חציר (נ"א דשא) (דשא) דהכא לאו איהו מזריע זרע. ובגין כך אתבטל ולא קיימא בקיומא כהני אחרנין, דלית ליה דיוקנא לאצטיירא ולא תגלפא בדיוקנא וציורא כלל. אלא אתחזון ולא אתחזון. כל אנון דלא אצטיירו בציורא ודיוקנא לית לון קיומא. קיימי לפום שעתא ואתאכילו באשא דאכלא אשא ומהדרין כמדלקדמין וכן בכל יומא. בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וציורא, ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא. ציורא ודיוקנא דלעיל (דלעילא). מצטיירין בציוריהון כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא. ובגין כך אנון בקיומא תדיר. ציורא דאדם לתתא מצטיירין בציורייהו במלבושא ולא כגוונא (כגוונא) אחרא, ובגין כך

ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמיות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב (איכה א) חדשים לבקרים, בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. מה הטעם רבה אמונתך? רבה היא ולא קטנה.

רבה אמונתך, ודאי גדולה, שיוכלה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה. מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר, וסוד זה - (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה רבה אמונתך.

ביום זה כתוב פי טוב כי טוב פעמים. בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלקת, אמר לצד זה פי טוב ולצד זה פי טוב, ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמים ויאמר ויאמר. כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשמים עשרה אותיות בארבע דמיות בארבעה צדדים רשום על הכפא הקדוש. ויאמר אלהים יהי מארת וכו'. מארת חסר, שנבראה אסברה לתניקות. שאחר שנגנו אור של אור הראשון, נבראה קלפה למח, ואותה קלפה מתפשטת ומוציאה קלפה אחרת. כיון שיוצאת, עולה ויורדת, מגיעה לגבי פנים קטנות, רוצה להתדבק בהם ולהצטרף בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה.

ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

קיימין בקיומא זמן ועדן. ובכל ליליא ולייליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא (לעלא). וההוא אשא דאכלא אכיל ליה. ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושייהו. ובגין כך לית לון קיומא כאנון דיוקנין דלעיל. ועל דא כתיב, (איכה ג) חדשים לבקרים. בני נשא דאנון חדשים בכל יומא ויומא. (דף יט ע"ב) מאי טעמא, רבה אמונתך, רבה איהו ולא זעירא.

רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני עלמא ולאכללא לון בגווה עלאה ותתאה. אחר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמלייא יתיר. ורזא דא (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו' אזלי לגבי ימא וימא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמלייא. ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי. ובגין דא רבה אמונתך.

ביומא דא כתיב פי טוב כי טוב תרי זמני. בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת. אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואספם בינייהו. ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר. הכא רזא דשמא דארבע אתוון גליפא מחקקא סליק לתריסר אתוון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על פורסייא קדישא:

ויאמר אלהים יהי מאורות וכו'. מארת חסר. דאתברי אסברה לרביי. דבתר דאתגניז נהירו אור קדמאה. אתברי קליפה למוחא, וההיא קליפה אתפשט ואפיק קליפה אחרא. כיון דנפקת סלקא ונחתא מטת לגבי אנפי זוטרי, בעאת לאתדבקא בהו ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

בין שראתה את חנה דבוקה בצדו של אדם של יפי של מעלה וראתה דמות שלמה, פרחת משם, ורצתה כמו מקדם להתדבק בפנים קטנות. אותם שומרי השערים שלמעלה לא נתנו לה. גוף בהם הקדוש ברוך הוא והטיל אותה בשפולי הים, וישבה שם עד שחטא אדם ואשתו. אז הוציא אותה הקדוש ברוך הוא משפולי הים, ושולטת על כל אותם תינוקות פנים קטנות של בני אדם שראויים להעניש בחטאי אבותיהם, והיא הולכת ומשוטטת בעולם. מתקרבת לשערי גן עדן שבארץ ורואה כרובים, שומרי שערי גן העדן, ויושבת שם אצל אותו להט החרב, בגלל שהיא יצאה מצד אותו להט.

בשעה שמתהפך אותו להט, בורחת ומשוטטת בעולם, ומוצאת תינוקות שראויים להעניש, וצוחקת בהם והורגת אותם. ונהו בפגימת הלכנה שהקטינה את אורה, ונה מארת. כשנולד קין לא יכלה להתדבק בו. אחר כך התקרבה אליו והולידה רוחות ושדים ומעופפים.

אדם שמש מאה ושלושים שנים עם רוחות נקבות, עד שבאה נעמה, ומתוך יפיה טעו אחריה בני האלהים ענ"א ועזא"ל, והולידה מהם. ומנה התפשטו רוחות רעות ושדים בעולם, שהיא הולכת ומשוטטת בלילה [נ"א עם לילית] והולכת בעולם וצוחקת [נ"א צוחקות] בבני אדם ועושות להם שישפכו קרי. ובכל מקום שנמצאים בני אדם ישנים יחידים בבית, שורות עליהם, ואוחזות ונדבקות בהם, ולקחות מהם תאוה ומולידות מהם, ועוד פוגעות בו במחלות, והוא לא יודע. וכל זה בפגימת הלכנה.

בין דחמת לחנה דקא מתדבקא בסטרוי דאדם דשפירו דלעילא ורחמת דיוקנא שלים, פרחא מתמן, ובעצת כמלקדמין לאתדבקא באנפוי זוטרי. אנון נטרי תרעין דלעיל לא שבקו לה. גוף קדשא בריך הוא בה ואטיל לה בשפולי ימא. ויתבת תמן עד דחטא אדם ואנתתיה. פדין אפיק לה קדשא בריך הוא משפולי ימא, ושלטא על כל אנון רבני אפי זוטרי דבני נשא דאתחזון לאענשא בחובי דאבוהון. ואיהי אזלא משטטא בעלמא. קריבת לתרעי גן עדן דארעא ורחמת כרובים נטרי תרעי דגן עדן ויתבא תמן לגבי ההוא להט החרב בגין דהיא נפקת מסטרא דההוא להט.

בשעתא דההוא להט אתהפך ערקת ומשטטת בעלמא ואשתפחת רבני דאתחזון לאתענשא וחיכת בהו וקטילת לון. ודא איהו בגריעו דסיהרא דאזעירת נהורא ודא מארת פד אתיליד קין לא יכלא לאתדבקא ביה. לבתר אתקריבת בהדיה ואולידת רוחין וטיסין.

אדם מאה ותלתין שנין שמש ברוחין נוקבין, עד דאתת נעמה ומגו שפירו דילה טעו בני האלהים בתרה עז"א ועזא"ל ואולידת מנייהו. ומנה אתפשטו רוחין בישיין ושדין בעלמא, דאיהי אזלת ומשוטטת בלילא [נ"א בלילית] ואזלת בעלמא וחיכת [נ"א וחיכו] בבני נשא ועבדי לון דאושדון קרי. ובכל אתר דאשפחן בני נשא ניימין יחידאין בביתא שרן עלייהו ואחידן לון ומתדבקן בהו ונטלי מנייהו תאובתא ואולידן מנייהו. ותו פגעין ביה במרעין ולא ידע. וכל דא בגריעו דסיהרא.

מֵאֲרֵרָתָּהּ, כְּשִׁמְתַּתְּקִנָּתָּהּ הַלְּבָנָה,
 מִתְּהַפְּכוֹת הָאוֹתִיּוֹת (תהלים יח)
 אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה מְגֵן לְכֹל
 הַחוֹסִים בּוֹ. מְגֵן הוּא עַל כָּל אוֹתָם
 רוּחוֹת רְעוּת וּמְזִיקִים שֶׁמְשׁוֹטְטִים
 בְּעוֹלָם בְּפִגְמִתָּהּ לְכֹל אוֹתָם
 שֶׁאַחֲזִים בּוֹ בְּאִמּוֹנַת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, כְּשִׁירָד לַעֲמֵק
 הָאֲגוּז, שִׁכְתוּב (שיר ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
 יִרְדְּתִי, לָקַח קִלְפֹת אֲגוּז וְהִסְתַּכַּל
 בְּכָל אוֹתָן קִלְפוֹת, וַיֵּדַע (נ"א וְהִסְתַּכַּל
 שָׁכַל אוֹתָם לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא מֵעֵנָן) שֶׁכָּל אוֹתָם
 עֲנוּגִים שֶׁל אוֹתָם רוּחוֹת קִלְפוֹת
 הָאֲגוּז אֵינּוּ אֶלָּא רַק לְהַדְבִּיק בְּכַנֵּי
 אָדָם (נ"א וְלְהִסְתַּכֵּם) וּלְטַמֵּא אוֹתָם,
 שִׁכְתוּב (קהלת ב) וְתַעֲנַגּוּת בְּנֵי הָאָדָם
 שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

עוֹד, תַּעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁמְתַעֲנָגִים
 בְּשֵׁנַת הַלֵּילָה יוֹצֵא מֵהֶם שְׂדֵה
 וְשָׂדוֹת, וְהַכֹּל הַצֵּטְרָף הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא בְּעוֹלָם וְלְהַתְקִין
 בָּהֶם אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מִחַ
 מִבְּפָנִים, וְכַמָּה קִלְפוֹת חוֹפוֹת עַל
 הַמַּח. וְכָל עוֹלָם כְּמוֹ זֶה, מַעֲלָה
 וּמַטָּה מְרַאשׁ סוּד הַנִּקְדָּה הַעֲלִיּוֹנָה
 עַד סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת. כָּלֵם הֵם זֶה
 לְבוֹשׁ לְזֶה, וְזֶה לְזֶה. זֶה מִחַ לְתוֹף
 מִחַ וּקְלָפָה רוּחַ. זֶה לְפָנִים מִזֶּה,
 וְזֶה לְפָנִים מִזֶּה, עַד שֶׁנִּמְצָא שְׂדֵה
 קִלְפָה לְזֶה וְזֶה לְזֶה.

נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה הִיְתָה אוֹר פְּנִימִי
 שָׂאִין לוֹ שְׁעוֹר לְדַעַת הַזְּדַכְכוּת
 וְדִקְיֹת וּנְקִיּוֹת שְׁלוֹ, עַד
 שֶׁהַתְּפִשְׁטָה מִמֶּנּוּ הַתְּפִשְׁטוֹת,
 וְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה
 נַעֲשִׂית הֵיכַל אֶחָד לְהַתְּלַבֵּשׁ אוֹתָהּ
 נִקְדָּה, אוֹר שֶׁלֹּא יְדוּעַ לְגַדֵּל הַזְּכוּף
 שְׁלוֹ.

הַחֵיבֵר שֶׁהוּא לְבוֹשׁ לְאוֹתָהּ
 נִקְדָּה נִסְתַּרְתָּהּ הִיא אוֹר שָׂאִין לוֹ
 שְׁעוֹר, וְעַם כָּל זֶה לֹא דִקֵּיק וּמְצַפֵּה

סְתִימָא אִיהִי נִהִירוֹ דְּלִית לִיהַּ שְׁעוֹרָא. וְעַם כָּל זֶה לֹא

מֵאֲרֵרָתָּהּ כַּד אֲתַתְּקִנָּתָּהּ סִהְרָא, אֲתַתְּפֹכֵן אֲתוֹן
 (תהלים יח) אֲמַרְתָּ יי צְרוּפָה. מְגֵן הוּא
 לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ. מְגֵן הוּא עַל כָּל אֲנוּן רוּחִין
 בִּישִׁין וְקִסְטִירִין דְּמְשׁוֹטְטִי בְּעֵלְמָא בְּגִרְעֵנוּ
 דִּילָהּ לְכֹל אֲנוּן דְּאַחִידֵן בִּיהַּ בְּהִימְנוּתִיהַּ
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

שְׁלֹמֹה מֶלֶכָה כַּד נַחִית לַעֲמֵקָא דְּאֲגוּזָא
 דְּכַתִּיב, (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
 יִרְדְּתִי, נָטַל קִלְיָפָה דְּאֲגוּזָא וְאִסְתַּכַּל בְּכָל
 אֲנוּן קִלְיָפִין וַיֵּדַע (נ"א וְאִסְתַּכַּל דְּכָל אֲנוּן לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא
 מֵעֵינָנָא) דְּכָל אֲנוּן עֲנוּגִין דִּיהִנְהוּ רוּחִין קִלְיָפִין
 דְּאֲגוּזָא לָאו אִיהוּ אֶלָּא לְאִתְדַבְּקָא בְּכַנֵּי נֶשְׁא
 (נ"א וְלְאִסְתַּכָּה) וְלְאִסְתַּאב לֹון דְּכַתִּיב, (קהלת ב)
 וְתַעֲנוּגּוֹת בְּנֵי אָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

הֵנוּ תַּעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם דְּמִתְעֲנָגִי בְּשִׁינְתָּא
 דְּלִילָא, נִפְקָא מִנֵּיהּוּ שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.
 וְכֹלֵא אֲצִטְרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
 בְּעֵלְמָא וְלְאִתְקַנָּא עֵלְמָא בְּהוּ. וְכֹלֵא מִחָא
 לְגוֹ וְכַמָּה קִלְיָפִין חִפְיָא לְמוֹחָא. וְכָל עֵלְמָא
 כְּהִאי גְּוֹנָא עֵילָא וְתַתָּא מְרִישׁ רְזָא דְּנִקְוֹדָה
 עֵלְאָה עַד סוּפָא דְּכָל דְּרָגִין. כְּלָהוּ (דף כ ע"א)
 אִיהוּ דָּא לְבוֹשָׁא לְדָא, וְדָא לְדָא. דָּא מוֹחָא
 לְגוֹ מוֹחָא וּקְלִיפָה (ס"א מוֹחָא) רוּחָא. דָּא לְגוֹ מִן
 דָּא. וְדָא לְגוֹ מִן דָּא. עַד דְּאִשְׁתַּכַּח דִּיהִי
 קִלְיָפָה לְהִאי וְהִאי לְהִאי.

נִקְוֹדָה קְדַמָּה הָוָה נִהִירוֹ פְּנִימָא דְּלִית
 לִיהַּ שְׁעוֹרָא לְמַנְדַּע זְכִיכוֹ וְדִקִּיקוֹ
 וְנִקִּיוֹ דִּילִיהַּ. עַד דְּאִתְפְּשֵׁט פְּשִׁיטוֹ. וְהִהוּא
 פְּשִׁיטוֹ דִּיהִיָּא נִקְוֹדָה אֲתַעֲבִיד חַד הֵיכְלָא
 לְאִתְלַבֵּשָׁא הִהִיא נִקְוֹדָה נִהִירוֹ דְּלָא יְדִיעַ
 לְסִגְיָאוֹ זְכוּכָא דִּילִיהַּ.

הַחֵיבֵרָא דְּאִיהוּ לְבוֹשָׁא לְהִהוּא נִקְוֹדָה
 סְתִימָא אִיהִי נִהִירוֹ דְּלִית לִיהַּ שְׁעוֹרָא.

הוא כמו אותה נקדה קדמא
טמיר וגניז. ההוא היכלא אתפשט פשיטו
התפשט התפשטות אור
הראשון, ואתה התפשטות היא
לבוש לאתו היכל דקיק ומזכך
פנימי יותר.

מבאן והלאה התפשט זה בזה
והתלבש זה בזה, עד שנמצא זה
לבוש לזה, וזה לזה. זה מח וזו
קלפה. ואף על גב שזה לבוש,
נעשה הוא מח לדרגה אחרת.
והכל כמו זה נעשה כף למטה,
עד פי בצלם זה האדם הוא
בעולם הזה, מח וקלפה, רוח
וגוף, והכל הוא תקון של
העולם.

בשהיתה הלכנה עם השמש
בדבקות אחת, היתה הלכנה
באור. פיון שנפרדה מהשמש
והפקדה על כל חילותיה,
הקטינה את עצמה, הקטינה את
אורה, ונבראו קלפות על קלפות
לגניזות המת. והכל תקון של
המת. ועל זה יהי מארת חסר.
וכל זה לתקון העולם, וזהו
שכתוב להאיר על הארץ.

ויעש אלהים את שני המארת
הגדלים. ויעש - רבוי ותקון של
הכל פראוי. את שני המארת
הגדלים - בהתקלה בחבור אחד.
סוד זה השם השלם יחד הוי"ה
אלהים, אף על גב שאינו בגלוי
אלא בדרך נסתר. הגדלים -
שנבראו [נ"א שנתדלו] בשם זה פזה
להקרא בהם השם של הכל.
מצפץ מצפץ אלו שמות עליונים
של שלש עשרה מדות הרחמים.
הגדלים - אלו התגדלו ועולים
למעלה, בגלל שהם עליונים
מסוד עליון, ועולים לתועלת
העולם שמקים בהם העולמות.
כמו זה שני המארת, שניהם
פאחד עולים בגדלות אחת.

דקיק וזכין איהו כההיא נקודה קדמא
טמיר וגניז. ההוא היכלא אתפשט פשיטו
אור קדמא. וההוא פשיטו איהו לבושא
לההוא היכלא דקיק וזכין פנימא יתיר.
מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש
דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא
לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף
על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא
לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי
לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי
עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא
איהו תקונא דעלמא.

בר הות סיהרא בשמשא בדבקותא חדא,
הות סיהרא בנהירו. פיון דאתפרשא
מן שמשא ואתפקדת על (בל) חילהא,
אזעירת גרמה, אזעירת נהורא. ואתברון
קליפין על קליפין לגניזו דמוחא. וכלא
תקונא דמוחא. ועל דא יהי מארת חסר
(כתוב). וכל דא לתקונא דעלמא. ודא הוא
דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המארות הגדולים
ויעש רבויא ותקונא דכלא כדקא יאות.
את שני המארות הגדולים בקדמיתא בחבורא
חדא. רזא דא שמא שלים פחדא יהו"ה
אלהים אף על גב דלא איהו באתגליא אלא
בארה סתים. הגדולים דאתבריא (נ"א דאתבריא)
בשמא דא כדא לאתקרי בהו שמא דכלא.
מצפץ מצפץ אליון שמקון עלאין דתליסר
מכילן דרחמי. הגדולים, אליון אתבריא
וסלקין לעילא. בגין דאנון עלאין מרזא עלאה
וסלקין לתועלתא דעלמא דאתקיימא בהון
עלמין. כגוונא דא שני המארות תרווייהו
כחדא סליקו ברבותא חדא.

רָא אֶת־יִשְׁבַּע סִיְהָרָא לְגַבֵּי שְׁמַשָּׁא. דָּא
 אַכְסִיף מִקְמֵי דָּא. סִיְהָרָא אָמְרָה (שיר השירים)
 אֵיכָה תִרְעָה. שְׁמַשָּׁא אָמְרָה (שם) אֵיכָה
 תְּרַבִּיץ בְּצִהְרִים. שְׂרָגָא זְעִירָא אֵיכָדִין צִהִיר
 בְּצִהְרִים. (שם) שְׁלָמָה אֶהְיָה כְּעוּטָיָה אֵיכָדִין
 בְּכִסּוּפָא. כְּדִין אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְמַהוּי רִישָׁא
 לְתַתָּאי. דְּכַתִּיב צָאי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן. אָמַר
 לָהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זִילִי וְאֲזַעִירִי גְרָמָךְ.
 וּמַתְּמָן לִית לָהּ נַהוּרָא בַר מִשְׁמַשָּׁא.

דְּבִקְדָמִיתָא הוּוּ יִתְבִּי כְּחֻדָּא
 בְּשִׁקּוּלָא. לְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה בְּכָל אַנּוּן
 דְּרִגִּין דִּילָהּ, אַף עַל גַּב דְּאִיְהִי רִישָׁא
 עַל־יְהוּ. דְּהָא לִית אַתְתָּא בְּרַבּוּיָא בַר
 בְּבַעֲלָהּ כְּחֻדָּא. אַתְּ הַמָּאוּר הַגְּדוֹל יְהוּ"ה.
 וְאַתְּ הַמָּאוּר הַקָּטָן אֱלֹהִיִּים סוּף כֹּל דְּרִגִּין
 סוּפָא דְּמַחְשְׁבָהּ. בְּקִדְמִיתָא אַתְרֵשִׁים אִיהוּ
 לְעִילָא בְּאַתְוּוֹן דְּשְׁמָא קִדְשָׁא, אַתְּ רְבִיעָאָה
 דִּילָיָה. וּלְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְאַתְקָרִי
 בְּשְׁמָא דְּאֱלֹהִים.

וְעַם כֹּל דָּא סִלְקָא לְכָל סְטָרִין לְעִיל בְּאַתְּ ה'
 בַּחֲבוּרָא דְּאַתְוּוֹן דְּשְׁמָא קִדְשָׁא. לְבַתֵּר
 אַתְפְּשְׁטוּ דְּרִגִּין מִסְטָרָא דָּא וּמִסְטָרָא דָּא.
 דְּרִגִּין דְּאַתְפְּשְׁטוּ מִסְטָרָא דְּלַעִיל (דְּלַעִיל) אַקְרוּן
 מְמַשְׁלַת הַיּוֹם. דְּרִגִּין דְּאַתְפְּשְׁטוֹן מִסְטָרָא
 דְּתַתָּא (דְּלַתְתָּא) אַקְרוּן מְמַשְׁלַת הַלֵּילָהּ. וְאַתְּ
 הַכּוֹכְבִים שְׂאָר חִילִין (תְּחִילִין) וּמִשְׁיִרְיִין דְּלִית
 לוֹן חוּשְׁפְּנָא דְּכֻלְהוּ תְּלִיין בְּהַהוּא רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם
 אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. דָּא
 אָרֶץ עֲלָאָה לְתַתָּא כְּדוּגְמָא דָּא חֵי הַעוֹלָמִים.
 וְדָא לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ דָּא אָרֶץ תַּתָּאָה
 כְּדוּגְמָא דְּלַעִיל.

רָא הַתִּישְׁבָה הַלְבָנָה אֲצֵל
 הַשְּׁמֶשׁ. זו הַתְּבִישָׁה מִלְּפָנַי זו.
 הַלְבָנָה אָמְרָה (שיר א) אֵיכָה תִרְעָה.
 הַשְּׁמֶשׁ אָמְרָה (שם) אֵיכָה תְּרַבִּיץ
 בְּצִהְרִים. גַּר קָטָן אֵיךְ מֵאִיר
 בְּצִהְרִים? (שם) שְׁלָמָה אֶהְיָה
 כְּעוּטָיָה, אֵיךְ אֶהְיָה כְּבוּשָׁה? אֲזַ
 הַקְּטִינָה עֲצָמָה לְהִיּוֹת רֹאשׁ
 לַתַּחְתּוֹנִים, שְׁכַתּוּב צָאי לָךְ
 בְּעַקְבֵי הַצֹּאן. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, לְכִי וְהַקְטִינִי אֶת
 עֲצָמָךְ.
 וּמִשָּׁם אֵין לָהּ אוּר, רַק מִהַשְּׁמֶשׁ.
 שְׁבַתְחָלָה הָיוּ יוֹשְׁבִים כְּאַחַד
 שְׁקוּלִים, אַחַר כֵּן הַקְטִינָה אֶת
 עֲצָמָה בְּכָל אוֹתָם דְּרִגּוֹת שְׁלָהּ,
 אַף עַל גַּב שְׁהִיא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם,
 שְׁהָרִי אֵין אִשָּׁה בְּגִדְלוֹת רַק עִם
 בְּעִלָּהּ כְּאַחַד. אֶת הַמָּאוּר הַגְּדוֹל -
 יְהוּ"ה. וְאֶת הַמָּאוּר הַקָּטָן -
 אֱלֹהִיִּים, סוּף כֹּל הַדְּרִגּוֹת, סוּף
 הַמַּחְשְׁבָהּ. בַּהֲתַחֲלָה נִרְשַׁם הוּא
 לְמַעַלָּה בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ הָאוֹת הַרְבִּיעִית שְׁלוֹ,
 וְאַחַר כֵּן הַקְטִינָה עֲצָמָה לְהַקְרָא
 בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים.
 וְעַם כֹּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצְּדָדִים
 לְמַעַלָּה בְּאוֹת ה' בַּחֲבוּר
 הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. אַחַר
 כֵּן הַתְּפִשְׁטוּ דְּרִגּוֹת מִצַּד זֶה
 וּמִצַּד זֶה. הַדְּרִגּוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ
 מִצַּד שְׁלֻמְעֵלָה נִקְרְאוּ מְמַשְׁלַת
 הַיּוֹם, וְהַדְּרִגּוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ מִצַּד
 שְׁלֻמְטָה נִקְרְאוּ מְמַשְׁלַת הַלֵּילָהּ.
 וְאַתְּ הַכּוֹכְבִים - שְׂאָר הַצְּבָאוֹת
 וְהַמַּחְנוֹת שְׂאִין לָהֶם חֻשְׁבוֹן,
 שְׁכֻלָם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁכַתּוּב
 וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ - זו
 אָרֶץ הַעֲלִיוֹנָה לְמַטָּה, כְּדוּגְמָא זו
 חֵי הַעוֹלָמִים. וְזֶה לְהָאִיר עַל
 הָאָרֶץ, זו אָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה כְּדוּגְמָא
 שְׁלֻמְעֵלָה.

מַלְבוֹתָא דְדוּד. אַתְתַּקֵּן בְּיוֹמָא דָּא (וְדָא הוּא) רַגְלָא וְסַמְכָא רְבִיעָאָה דְכוּרְסֵיָא, אַתְתַּקֵּנוּ אַתְוּוֹן וְאַתְיִישְרוּ עַל הוֹכְתִייהוּ. וְעַם כָּל דָּא, עַד יוֹם שְׁתִיתָאָה דְאַתְתַּקֵּן דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם תְּקוּנָא כְּדָקָא יָאוּת לָא אַתְיִישַׁב בְּדוֹכְתִיָּה. וְכַדִּין אַתְתַּקֵּן פּוּרְסֵיָא עַלְאָה וְכוּרְסֵיָא תַּתָּא. וְעַלְמִין פְּלָהוּ אַתְיִישְבוּ בְּדוֹכְתִייהוּ. וְאַתְוּוֹן פְּלָהוּ אַתְתַּקֵּנּוּ (דף כ ע"ב) עַל גַּלְגְּלֵי בַפְּשִׁיטוּ דְטוּפְסִירָא דְקוּטְרָא.

וְיוֹמָא רְבִיעָאָה אִיהוּ יוֹמָא מְאִיס מְבוּנִים כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תהלים קיח) אַבְּן מְאָסוּ הַבוּנִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים א) בְּנֵי אִמִּי נַחְרוּ בֵּי. דְּהָא נְהוּרָא דָּא אֲזַעֲרִית גְּרָמָה וְנְהִירוּ דִּילָהּ. וְקַלִּיפִין אַתְקֵנוּ עַל הוֹכְתִייהוּ. כָּל אַנּוּן נְהוּרִין דְנִהְרֵן פְּלָהוּ תְלִיין בְּהַאי רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם לְאַתְקֵנָא כְּהוּ כוּרְסֵיָא דְדוּד. אַלִּין נְהוּרִין מְצִיִּירֵן צִיּוּרָא דְלַתְתָּא לְאַתְקֵנָא צִיּוּרָא דְכְּלָהוּ דְאַנּוּן בְּכַלְלָא דְאָדָם צִיּוּרָא פְּנִימָאָה. דְכָל צִיּוּרָא פְּנִימָאָה אֶקְרִי הָכִי. וּמַהֲכָא כָּל צִיּוּרָא דְאַתְפְּלִיל בְּאַתְפְּשִׁטוּ דָּא אֶקְרִי אָדָם. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל לד) אָדָם אַתָּם. אַתָּם קְרוּיִן אָדָם וְלֹא שְׂאֵר עַמּוּן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.

וְכָרְ רֹחַא אֶקְרִי אָדָם. רֹחַא דְסִטְר קְדִישָׁא גּוּפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׁא (דְאָדָם) אִיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי וְגו'. בְּשָׂרָא דְאָדָם לְבוּשָׁא אִיהוּ. וּבְכָל אֶתֶר פְּתִיב בְּשָׂר אָדָם, אָדָם לְגו'. בְּשָׂר לְבוּשָׁא דְאָדָם גּוּפָא דִּילִיָּה. טְסִירִין דְלַתְתָּא דְאַתְתַּתְּוּ בְּהַתּוּכָא דְרוּחָא דָּא. אֲצִטְיִירוּ מְגִיָּה צִיּוּרִין דְאַתְלַבְּשָׁן בְּלְבוּשָׁא אַחְרָא. כְּגוֹן צִיּוּרָא דְבְּעִירֵי דְכְּיִין (דבריים יד) שׁוֹר שֶׁהַ כְּשָׁבִים וְשֶׁהַ עֲזִים אֵיל וְצִבִי וַיַּחְמֹר וְגו' אַנּוּן דְבְּעִיִן לְאַתְפְּלָלָא בְּלְבוּשָׁא

מַלְבוֹת דְדוּד הַתְתַּקְנָה בְּיוֹם זֶה (וְזֶה הוּא) רַגְלָא וְתַמְיָכָה רְבִיעִית שֶׁל הַפְּסָא, הַתְתַּקְנּוּ הָאוֹתִיּוֹת וְהַתִּישְׁרוּ עַל מְקוֹמָן. וְעַם כָּל זֶה, עַד הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהַתְתַּקְנָה דְמוֹת הָאָדָם תְּקוּן פְּרָאוּי, לֹא הַתִּישַׁב בְּמְקוֹמוֹ, וְאֵז הַתְתַּקֵּן פְּסָא עַלִּיִן וְכַסָּא תַּתְּוֹן, וְהַעוֹלְמוֹת כָּלִם הַתִּישְׁבוּ בְּמְקוֹמָם, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת הַתְתַּקְנּוּ עַל גַּלְגְּלֵיהֶם בְּהַתְפַּשְׁטוֹת שֶׁל תְּפִיסַת הַקֶּשֶׁר. וְיוֹם רְבִיעִי הוּא יוֹם מְאוּס

מְבוּנִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים קיח) אַבְּן מְאָסוּ הַבוּנִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (שיר א) בְּנֵי אִמִּי נַחְרוּ בֵּי. שְׁהִירֵי אֹרְזָה זֶה הַקִּטְיָנָה עֲצָמָה וְהָאוֹר שְׁלָה, וְהַקְּלֹפּוֹת נִתְקְנוּ עַל מְקוֹמָם. כָּל אוֹתָם הַמְּאוּרוֹת שְׁמַאֲרִים, כָּלִם תְּלוּיִים בְּרְקִיעַ הַשְּׁמַיִם הַזֶּה לְהַתְקִין בְּהֶם פְּסָא דְדוּד (מלכות).

הַמְּאוּרוֹת הִלְלוּ מְצִיִּירִים צִיּוּר שְׁלִמְטָה לְהַתְקִין צִיּוּר שֶׁל כָּלִם שְׁהֶם בְּכַלְל שֶׁל אָדָם, צִיּוּר פְּנִימִי. שְׁכָל צִיּוּר פְּנִימִי נִקְרָא כְּדָ. וּמִכַּאֵן שְׁכָל צִיּוּר שְׁנַכְלָל בְּהַתְפַּשְׁטוֹת זֶה נִקְרָא אָדָם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (יחזקאל לד) אָדָם אַתָּם, אַתָּם קְרוּיִים אָדָם וְלֹא שְׂאֵר עַמּוּם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.

וְכָרְ רֹחַא נִקְרָאת אָדָם. רֹחַא שֶׁל צִד קְדִישָׁה גּוּפּוֹ הוּא לְבוּשׁ [שֶׁל אָדָם], וְעַל זֶה כְּתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי וְגו'. בְּשָׂר שֶׁל אָדָם הוּא לְבוּשׁ. וּבְכָל מְקוֹם כְּתוּב בְּשָׂר אָדָם, אָדָם לְפָנִים. בְּשָׂר, לְבוּשׁ הָאָדָם גּוּפּוֹ. רֹחוֹת שְׁלִמְטָה שְׁנַתְּכִים בְּהַתּוּף שֶׁל רֹחַ זֶה הַצְּטִירוּ מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שֶׁהַתְלַבְּשׁוּ בְּלְבוּשׁ אַחֵר, כְּמוֹ צִיּוּר שֶׁל בְּהֵמוֹת טְהוֹרוֹת, (דבריים יד) שׁוֹר שֶׁהַ כְּשָׁבִים וְשֶׁהַ עֲזִים אֵיל וְצִבִי וַיַּחְמֹר וְגו'. אוֹתָם שְׁצִרִיכִים לְהַפְּלִל בְּלְבוּשׁ שֶׁל

אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם צְדָדִים (ס"א ציורים) עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שְׁנֵקְרָא בוֹ גּוֹפוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבֶּשֶׂר שֶׁלוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלֵם.

כְּמוֹ זֶה בְּצַד הָאֲחֵר הַטְּמֵא, רוּחַ שֶׁהַתְּפִשְׁטָה בִּשְׂאָר עֲמִים עוֹבְדֵי עֲבוֹרִים יוֹצֵאת מִצַּד טְמֵאָה שְׂאִינוֹ אָדָם. וּמִשׁוֹם כֶּף לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל אָדָם וְאִין בוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ טְמֵא, בֶּשֶׂר טְמֵא יִטְמֵא לְתוֹף בֶּשֶׂר לְבוּשׁוֹ. מִשׁוֹם כֶּף, בְּעוֹד שְׁשׁוּרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף נִקְרָא טְמֵא. יוֹצֵא רוּחַ מְאוֹתוֹ הִלְבוּשׁ - לֹא נִקְרָא טְמֵא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שְׁנֹתֵכִים בְּהַתּוֹף שֶׁל רוּחַ זוֹ מְצַטְטִירִים מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שְׂמֵתִלְבָּשִׁים בְּלְבוּשׁ אֲחֵר כְּמוֹ צִיּוּרֵי בְּהֵמוֹת טְמֵאוֹת, וְהַתּוֹרָה פְּתַחָה בָּהֶם (ויקרא י"א) וְזֶה לָכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד, רוּחַ עוֹלָה בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא בֶּשֶׂר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹף בֶּשֶׂר הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְלִכֵּן שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד שֶׁל טְמֵא. כָּל מִין הוֹלֵף לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאוֹרוֹת הַעֲלוּיִנִים שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׂכַתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלְמִשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלִילָה. שֶׁלְטוֹן שֶׁל שְׁנֵי אוֹרוֹת אֵלֶּה זֶהוּ שֶׁלְטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בְּיוֹם,

דָּאָדָם הֵהוּא רוּחָא פְּנִימָאָה דְּאֲנוּן סְטֵרִין (ס"א ציורים), סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא דְּאֲתִקְרִי בְּהַ גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׁא דְּהֵהוּא שְׂמָא בְּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר אִיהוּ פְּנִימָאָה דְּהֵהוּא גּוֹפָא. בֶּשֶׂר דִּילִיָּה לְבוּשָׁא. וְכֵן כָּלְהוּ.

בְּגוֹזְנָא דָּא בְּסֵטְרָא אֲחֵרָא מְסֵאָבָא, רוּחָא דְּאֲתִפְשֵׁט בִּשְׂאָר עֲמִין עוֹבְדֵי

עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת נִפְקָא מִסֵּטְרָא דְּמְסֵאָבוֹ לָאו אִיהוּ אָדָם. וּבְגִין כֶּף לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דָּא. שְׂמָא דְּהֵהוּא רוּחָא טְמֵא לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דְּאָדָם וְלִית בֵּיהַ חוּלְקָא. גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׁא דְּהֵהוּא טְמֵא בֶּשֶׂר טְמֵא יִטְמֵא לְגוֹ בֶּשֶׂר לְבוּשָׁא דִּילִיָּה, בְּגִין כֶּף בְּעוֹד דְּשָׂרֵי הֵהוּא רוּחָא בְּהֵהוּא גּוֹפָא אֲתִקְרִי טְמֵא. נִפְקַר רוּחָא מְהֵהוּא לְבוּשָׁא לָאו אֲקִרִי טְמֵא וְלֹא סְלִיק הֵהוּא לְבוּשָׁא בְּשְׂמָא.

טְסִירִין לְתַתָּא דְּאֲתַהֲתַף בְּהַתּוֹכָא דְּרוּחָא דָּא. אֲצִטְטִירִין מִנִּיָּה צִיּוּרִין

דְּאֲתִלְבָּשֵׁן בְּלְבוּשָׁא אֲחֵרָא כְּגוֹן צִיּוּרֵי בְּעִירֵי מְסֵאָבֵי. וְאוֹרֵיָתָא פְּתַח בְּהוּ (ויקרא י"א) וְזֶה לָכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפֵי וּבְעִירֵי דְּהֵהוּא סְטֵרָא רוּחָא סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא גּוֹפָא לְבוּשָׁא דִּילִיָּה. וּגּוֹפָא בֶּשֶׂר חֲזִיר אֲקִרִי. חֲזִיר לְגוֹ בְּשָׂרָא לְבוּשָׁא דִּילִיָּה. וּבְגִין כֶּף אֵלִין תְּרִין סְטֵרִין מִתְּפָרְשֵׁן. אֵלִין אֲתִפְלִילוּ בְּרִזָּא דְּאָדָם. וְאֵלִין אֲתִפְלִילוּ בְּרִזָּא דְּטְמֵא. כָּל זִינָא אֲזִיל לְזִינִיָּה וְאֲתַהֲדֵר לְזִינִיָּה.

נְהוּרִין עֲלֵאִין דְּקָא מְנַהֲרִין נְהוּרִין בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' לְאֲצִטְטִירָא לְתַתָּא צִיּוּרִין כְּדָקָא חֲזִי. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ'. וְלְמִשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלִילָה. שֶׁלְטוֹנוֹ דְּתֵרִין נְהוּרִין דָּא אִיהוּ שֶׁלְטוֹנוֹ כְּדָקָא חֲזִי.

מְאוֹר גְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בְּיוֹמָא. מְאוֹר קָטָן שֶׁלְטוֹנוֹ בְּלִילָא. וְרִזָּא דָּא מְהָכָא

שֶׁלְטָנוּתָא דְדְכוּרָא בִימְמָא לְמִנְאָה (נ"א לְמִלְאָה) בֵּיתִיהָ דְאַצְטְרִיךְ וְלֹאֲעֵלָא בֵּיהַ טְרַפָּא וּמְזוּנָא. פִּינּוּן דְעָאֵל לֵילְיָא וְנוֹקְבָא נְקִיט פְּלָא לִית שׁוּלְטָנוּ דְבֵיתָא בַר בְּנוֹקְבָא, דְהָא כְדִין שֶׁלְטָנוּ דִּילָהּ (וְלֹא דְדְכוּרָא) דְכְתִיב, (מְשִׁלֵי לֹא) וּתְקָם בְּעוּד לֵילָהּ וּתְתֵן טְרַף לְבֵיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם דְדְכוּרָא. מְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה דְנוֹקְבָא.

מְאוּר קָטָן שֶׁלְטוֹנוּ בְּלֵילָהּ. וְסוּד זֶה, מִכָּאֵן שֶׁלְטוֹן הַזְּכָר בַּיּוֹם לְצוּרוֹת (נ"א לְמִלָּא) לְבֵיתוֹ בְּכָל מָה שְׁצָרִיךְ וְלֹהֲכָנִיס בּוֹ טְרַף וּמְזוּן. פִּינּוּן שְׁנַכְנַס הַלַּיְלָה וְהַנְּקָבָה לֹקַחַת הַכָּל, אֵין שֶׁלְטוֹן הַבַּיִת - רַק בְּנוֹקְבָה, שֶׁהָרִי אִזּוֹ הַשְׁלְטוֹן שֶׁלָּהּ (וְלֹא שֶׁל הַזְּכָר), שְׁכַתוּב (מְשִׁלֵי לֹא) וּתְקָם בְּעוּד לֵילָהּ וּתְתֵן טְרַף לְבֵיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם שֶׁל הַזְּכָר, וּמְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה שֶׁל הַנְּקָבָה.

(מְאוּר גְּדוֹל דָּא הוּא שְׁמִשָּׁא וְאִית בֵּיהַ תְּרִין עֶשְׂרַּ פְתָחִין. אִית בֵּיהַ תְּרִי עֶשְׂרַּ שְׁעָתִי. וְשְׁמִשָּׁא שְׁלִיט עַל יוֹמָא. מְאוּר קָטָן אִית בֵּיהַ תְּרִי עֶשְׂרַּ פְתָחִין וְדָא סִיחְרָא וְשְׁלִטָא עַל לַיְלָא. וְלֵילְיָא אִית בֵּיהַ תְּרִיסַר שְׁעָתִי. וְעַל דָּא בֵּיוֹם הַהוּא וְהָרָה יְיָ אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. שְׁמִשָּׁא וְתְרִיסַר פְתָחִין אֶתְעֵבִידוּ י"ג מְכִילֵן דְרַחֲמִי. לֵיל סִיחְרָא וְתְרִיסַר פְתָחִין אֶתְעֵבִידוּ י"ג וְאֶתְעֵבִידוּ שְׁמִשָּׁא וְסִיחְרָא חֵד. יוֹם וְלַיְלָה אֶחָד. תְּרָא הוּא דְכְתִיב וְהִי עֵרֵב וְהִי בָקָר יוֹם אֶחָד וְרִזָּא דָּא לְעֵילָא). וְאֵת הַפּוֹכְכִים. פִּינּוּן דְנוֹקְבָא פְקִידַת בֵּיתָא וְאֶתְפְּנִיסַת לְבַעְלָהּ לִית שׁוּלְטָנוּ לְבֵיתָא אֲלֵא לְעוֹלָמְתָן דְאַשְׁתְּאַרְן בְּבֵיתָא לְאַתְקָנָא כָּל תְּקוּנֵי בֵיתָא. וּבְתַר אֶתְהַדַּר בֵּיתָא לְשֶׁלְטָנוּ דְדְכוּרָא בִימְמָא כְּלָא כְדָקָא חֲזִי:

[מְאוּר גְּדוֹל זֶהוּ הַשְּׁמִשׁ, וְיֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרַּ פְתָחִים, יֵשׁ בּוֹ שְׁתַּיִם עֶשְׂרַה שְׁעוֹת, וְשְׁמִשׁ שׁוֹלֵט עַל הַיּוֹם. הַמְאוּר קָטָן יֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרַּ פְתָחִים, וְזוֹ הַלְבָנָה, וְשׁוֹלֵטָת עַל הַלַּיְלָה, וּבְלַיְלָהּ יֵשׁ שְׁתַּיִם עֶשְׂרַה שְׁעוֹת, וְעַל זֶה בֵּיוֹם הַהוּא וְהָרָה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. הַשְּׁמִשׁ וְשְׁנַיִם עֶשְׂרַּ פְתָחִים נְעֻשִׁים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרַה מִדוֹת הַרַחֲמִים. לֵיל הַלְבָנָה וְשְׁנַיִם עֶשְׂרַּ פְתָחִים וְנַעֲשׂוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרַ. וְנַעֲשׂוּ הַשְּׁמִשׁ וְהַלְבָנָה אֶחָד, יוֹם וְלַיְלָה אֶחָד. וְזוֹ שְׁכַתוּב וְהִי עֵרֵב וְהִי בָקָר יוֹם אֶחָד, (סוּד יָהּ לְמַעְלָה). וְאֵת הַפּוֹכְכִים - פִּינּוּן שֶׁהַנְּקָבָה פּוֹקְדַת אֶת הַבַּיִת וּמִתְפַּנֵּסַת לְבַעְלָהּ, אֵין שֶׁלְטוֹן לְבַיִת אֲלֵא רַק לְעֵלְמוֹת שְׁנַשְׁאָרוּ בְּבֵיתָא לְהַתְקִין כָּל תְּקוּנֵי הַבַּיִת, וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר הַבַּיִת לְשֶׁלְטוֹן הַזְּכָר בַּיּוֹם, וְהַכָּל פְּרָאוּי.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְאוּרוֹת. דָּא מְאוּר וְדָא מְאוּר. בְּגִין כֶּף אֲנוּן נְהוּרִין דְסִלְקֵי לְעֵילָא אֶקְרוּן מְאוּרֵי אוּר. וְאֲנוּן נְהוּרִין דְנִחְתוּ לְתַתָּא אֶקְרוּן מְאוּרֵי אֲשׁ דְאֲנוּן דְרִגִין לְתַתָּא וְשְׁלִטֵי כָּל יוֹמוֹי דְחוּל. וְעַל דָּא כַּד נִפְיָק שְׁפַתָּא מְבָרְכִין עַל שְׂרָגָא דְהָא אֶתְהִיב לִזְן רִשׁוּ לְשֶׁלְטָאָה. אֶצְבָּעָן דְבַר נָשׁ אֲנוּן סְתָרָא דְדְרִגִין וְרִזִין דְלְעֵילָא, וְאִית בְּהוּ פְנִימָאִין וְאַחֲוָרִים. אֲחֲוָרִים אֲנוּן לְבַר וְאֲנוּן רְמִזוּ לְטוֹפְרִין דְאַצְבָּעָן. וּבְגִין כֶּף אִית (דף כא כ"ב) רִשׁוּ לְאֶסְתַּפְּלָא בְטוֹפְרִין בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת דְהָא נְהוּרִין מִהֵוּא שְׂרָגָא וְנְהוּרִין מִהֵוּא אֲשׁ לְשֶׁלְטָאָה.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְאוּרוֹת. זֶה מְאוּר וְזֶה מְאוּר. מִשׁוּם כֶּף אוֹתָם מְאוּרוֹת שְׁעוֹלִים לְמַעְלָה נִקְרְאִים מְאוּרֵי אוּר, וְאוֹתָם מְאוּרוֹת שְׁיַרְדּוּ לְמַטָּה נִקְרְאִים מְאוּרֵי אֲשׁ, שֶׁהֵם דְרָגוֹת לְמַטָּה וְשׁוֹלְטִים כָּל יְמֵי הַחַל. וְעַל כֵּן, כִּשְׁהַשְּׁבַת יוֹצֵאת, מְבָרְכִים עַל גַּר, שֶׁהָרִי נִתְּנָה לְהֵם רְשׁוֹת לְשֶׁלֵּט. הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁל כֶּף אֲדָם הֵם סְתַר שֶׁל דְרָגוֹת וְסוּדוֹת שְׁלִמְעָלָה, וְיֵשׁ בְּהֵם פְּנִימִיִים וְאַחֲוָרִיִים. אֲחֲוָרִיִים הֵם לְחוּץ, וְהֵם רְמִזוּ לְצַפְרֵי הָאֶצְבָּעוֹת.

וְלִכְּן יֵשׁ רְשׁוֹת לְהַסְתַּכֵּל בְּצַפְרֵיִם בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת, שֶׁהָרִי מְאִירִים מְאוֹתוֹ הַנֵּר וּמְאִירִים מְאוֹתָהּ אֲשׁ לְשֶׁלֵּט.

אֲלֵה נְרָאִים. אֲצַבְעוֹת שֶׁל בְּפָנִים
 אֵין רְשׁוֹת לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נֵר,
 שְׁהָרִי מְלַמְעֵלָה מְאִירִים וְנִקְרָאִים
 פָּנִים פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִית
 אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. שְׁלֹא
 יִסְתַּכַּל בֶּן אָדָם בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת
 בְּאֲצַבְעוֹת לְפָנִים בְּשַׁעֲה שְׁאוֹמֵר
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת
 אַחֲרֵי - אֵלוֹ פָּנִים שֶׁל בַּחוּץ
 שְׁנִרְמָזוּ בְּצַפְרֵינִים. (ס) וּפְנֵי לֹא
 יֵרָאוּ - אֵלוֹ הָאֲצַבְעוֹת לְפָנִים.
 אֵלֶּה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבַּת, וְאֵלֶּה
 שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹלֵט לְבָדוֹ בְּאוֹתָם פָּנִים
 פְּנִימִיִּים עַל כִּפְסֵי כְבוֹדוֹ, וְכֻלָּם
 נִקְלָלִים בּוֹ וְהַשְׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ.
 וְלִכֵּן מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וְיוֹרְשִׁים יֵרָשֶׁה זֶה
 הָעַם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שְׁנִקְרָאִים עִם
 אֶחָד בְּאֶרֶץ. מְאוּרֵי אוֹר מֵצַד
 הַיָּמִין שֶׁהוּא אוֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיא
 בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבָּת
 מְאִירִים אוֹתָם מְאוּרֵי אוֹר
 בְּלִבְדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
 כָּלֵם לְמַטָּה.

וּבְשִׁיּוֹצֵאת שַׁבַּת, נִגְנְזִים [אוֹתָם]
 מְאוּרֵי אוֹר שְׁלֹא מְתַגַּלִּים,
 וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מְתֵי שׁוֹלְטִים
 בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת? עַד עָרֵב יוֹם
 הַשַּׁבָּת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִיּוֹת
 מוֹאֲרִים מְאוֹתוֹ הַנֵּר בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב, שְׁלֹא יִכּוֹלָה
 הָעֵינַן לְשַׁלֵּט בָּהֶם בְּגִלְל שֶׁהֵם
 רְצוּא וְשׁוֹב. חַיּוֹת שְׁמִתְגַּלּוֹת הֵם
 שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
 וּמִיָּהוּ זֶה? מִטְטְרוּן, שֶׁהוּא
 גְּדוֹל וְנִכְבָּד מִשְׁאֵר אֵלֶּה [כ"א
 הַצְּבָאוֹת], וְעַלְיוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת
 פָּרְסוֹת. חַיּוֹת שְׁמִסְתְּרוֹת הֵן
 [בְּרִבּוּעוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 שְׁמִתְפֹּסוֹת. י"ה אוֹתִיוֹת שׁוֹלְטוֹת

אֲלֵין אֲתַחְזִיין, אֲצַבְעָאן לְגוֹ לֹא אֵית רְשׁוֹ
 לְאֲתַחְזִיֵּי בַּהֵוּא שְׁרָגָא דְהָא מְלַעִילָא
 נְהָרִין וְאֶקְרוּן פָּנִים פְּנִימָאִין. וְרִזָּא דָא וְרֵאִית
 אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. דְלֹא יִסְתַּכַּל בְּרֵשׁ
 בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת בְּאֲצַבְעָן לְגוֹ בְּשַׁעֲתָא דְאָמֵר
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי אֲלֵין
 פָּנִים דְלִבְר דְאֲתַרְמִיזוּ בְּטוֹפְרֵי. (ס) וּפְנֵי לֹא
 יֵרָאוּ אֲלֵין אֲצַבְעָאן לְגוֹ. אֲלֵין שְׁלֵטֵי בְּשַׁבַּתָא
 וְאֲלֵין שְׁלֵטֵי בַּחֹל.

וּבְיוֹמָא דְשַׁבַּתָא קְדָשָׁא בְּרִין הוּא שְׁלֵט
 בְּלַחֲדוּי בְּאַנּוֹן פָּנִים פְּנִימָאִין עַל
 פְּרִסֵי (ה) יִקְרִיָה וְכֻלְהוּ אֲתַפְּלִילֵן בֵּיה
 וְשִׁלְטְנוּתָא דִּילִיָּה אִיהוּ. וּבְגִין כֶּף אַחֲסִין
 נִיחָא לְכָל עַלְמִין. וְיִרְתִּין יִרְוּתָא דִּיוֹמָא דָא
 עִמָּא קְדִישָׁא דְאֶקְרוּן עִמָּא חַד בְּאַרְעָא.
 מְאוּרֵי אוֹר מְסֻטְרָא דִּימִינָא דְאִיהוּ אוֹר
 קְדָמָה דְהוּא בְּיוֹמָא קְדָמָה. דְבְּיוֹמָא
 דְשַׁבַּתָא נְהָרִין אַנּוֹן מְאוּרֵי אוֹר בְּלַחֲדוּיָיהוּ
 וְשִׁלְטִין. וּמִנִּיָּיהוּ נְהָרִין כֻּלְהוּ לְתַתָּא.

וְכַד נְפִיק שַׁבַּתָא גְּנִיזִין (אנני) מְאוּרֵי אוֹר דְלֹא
 אֲתַגְּלִיין. וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שְׁלֵטִין כָּל חַד
 וְחַד עַל דּוּכְפִיָּיהוּ. אִימְתֵי שְׁלֵטִין בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת עַד מְעַלֵי יוֹמָא דְשַׁבַּתָא. וְעַל דָּא
 אֲצַטְרִיכוּ לְאֲתַנְהָרָא מֵהֵוּא שְׁרָגָא בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב. דְלֹא יִכּוֹל עֵינָא לְמַשְׁלֵט
 בַּהוּ בְּגִין דְאַנּוֹן רְצוּא וְשׁוֹב. חַיּוֹת
 דְאֲתַגְּלִיין אַנּוֹן דְהֵוּא אוֹפֵן קָאִים בְּגוּוּיָיהוּ,
 וּמֵאֵין אִיהוּ דָא מִטְטְרוּן דְאִיהוּ רַב וְיִקְרִי
 מִשְׁאֵר אֲלֵין (כ"א תִּילִין), וְעַלְאָה חֲמֵשׁ מְאָה
 פְּרִסֵי. חַיּוֹת דְמִטְמָרְן אַנּוֹן (רְבִיעָאן) תַּחַת תַּרְיַן
 אֲתַוּוֹן עַלְאִין דְאֲתַפְּסִיין. י"ה אֲתַוּוֹן שְׁלֵטִין
 עַל ו"ה. אֲלֵין רְתִיכָא לְאֲלֵין. וְהֵוּא טְמִירָא

על ו"ה. אלה מרכבה לאלה. ואותו הטמיר של כל הטמירים שלא נודע כלל שולט על הכל ורוכב על הכל. החיות שמתגלות הם למטה תחת אלה העליונות שנסתרות ומוארות מהן, ומתנהגים בגללם.

החיות העליונות כלן כלולות ברקיע השמים, ועליהם כתוב יהי מארת ברקיע השמים, והיו למארת ברקיע השמים. כלם תלויים באותו רקיע השמים. הרקיע שעל גבי החיות, זה אותו שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי הסיה רקיע פועין הקרח. זה אותו קדמון (נ"א ה' קדמון).

שְׁהָרִי מִשֵּׁם וְהִלָּאָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִסְתַּפֵּל וְלִדְעַת. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בְּמַחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרָת עֲלִיּוֹנָה. מַחְשַׁבַת בֵּן הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לא יכל] לְהִתְדַבֵּק וְלִדְעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְּלוּיִים בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיּוֹנָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִשָּׁג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עליונה] מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּפֵה וְכַמָּה. לְפָנִים מִהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוּשָׁה רְעִיּוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְּׂכָלָה לְשָׂאֵל, וְכָל שֶׁכֵּן לְדַעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוֹ רֶשֶׁם כָּלָל, וּשְׂאֵלָה לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ, וְלֹא רְעִיּוֹן לְהִסְתַּפְלוּת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחֲתִית שֶׁל הָאֵין סו"ף, מֵאִיר אור דְּקִיק וְלֹא יְדוּע, נִסְתָּר בְּסִתְר [נ"א בְּרֶשֶׁם] כְּחַד הַמַּחֲט. סוּד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יְדוּע, עַד שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ אור. בְּמִקּוֹם שִׁישׁ בּוֹ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתוֹת, מִשֵּׁם יוֹצְאִים.

בְּרֹאשׁ הַכֹּל. א רֹאשׁ וְסו"ף שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. הַרֶשֶׁם שֶׁנֶּרְשָׁמִים בּוֹ בּוֹ דְמִוֹת רַבּוֹת, אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד.

לְכָל טְמִירִין דְּלֹא אֶתִידַע כָּלָל שְׁלִיט עַל כֹּלָּא וְרֹכֵיב עַל כֹּלָּא. חִיּוֹת דְּאֶתְגַּלְיִין אֲנוּן לְתַתָּא תַחֲתוֹת אֵלִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרן, וְאֶתְנַהֲרן מִבְּנִייהוּ, וְנִטְלִין בְּגִינְיִיהוּ.

חִיּוֹת עֲלָאִין כְּלִיזן בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וְעֲלִייהוּ כְּתִיב יְהִי מְאֹרֵת בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְהָיוּ לְמְאֹרֵת בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. כְּלִיזוּ תְלִיין בְּהֵוֹא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. רְקִיעַ שְׁעַל גְּבִי חִיּוֹת דָּא הֵוֹא דְכְתִיב, (יחזקאל א) וְדַמּוֹת עַל רֹאשֵׁי חִיּוֹת רְקִיעַ פְּעִין הַקְּרַח דָּא הֵוֹא קְדָמוֹן (נ"א ה' קדמון).

דְּהָא מִתְמָן וּלְהִלָּאָה לִית מָאן דְּיִכִיל לְאַסְתַּכְּלָא וּלְמַנְדַּע. מָאִי טַעְמָא מִשׁוּם דְּאִיהוּ סְתִים בְּמַחְשָׁבָה. וּמַחְשָׁבָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמִירָא סְתִימָא עֲלָאָה. מַחְשָׁבָה דְּבַר נֶשׁ בְּכָל עֲלָמָא (ס"א לא יכל) לְאַתְדַּבְּקָא וּלְמַנְדַּע לָהּ. מִלִּין דְּתְלִיין בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה לִית מָאן דְּיִכִיל לְאַתְדַּבְּקָא לוֹן. מַחְשָׁבָה (עֲלָאָה) מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּפֵה וְכַמָּה. לְגוֹ מִן מַחְשָׁבָה מָאן אִיהוּ דְּעֵבִיד רְעִיּוֹנִי. דְּהָא לִית סוּכְלָתְנוּ לְמִשְׁאֵל כָּל שֶׁכֵּן לְמַנְדַּע.

אִי"ן סו"ף לִית בֵּיה רְשׁוּמָא כָּלָל וְלֹא תְלִיא שְׂאֵלְתָא בֵּיה וְלֹא רְעִיּוֹנָא לְאַסְתַּכְּלוּתָא דְּמַחְשָׁבָה כָּלָל. מְגוֹ סְתִימָא דְּסְתִימָא, מְרִישׁ נְחִיתוֹ דְּאֵין סו"ף, נְהִיר נְהִירוֹ דְּקִיק וְלֹא יְדִיעַ. סְתִים בְּסְתִימוֹ (נ"א בְּרֶשֶׁמוֹ) פְּחִדוּדָא דְּמַחְטָא. רְזָא סְתִימָא דְּמַחְשָׁבָה לֹא יְדִיעַ עַד דְּאֶתְפַּשֵּׁט נְהִירוֹ מִגְּיָה. בְּאַתְר דְּאִית בֵּיה רְשִׁימִין דְּאֶתְוֹן כְּלִיזוּ. מִתְמָן נִכְקָן.

בְּרִישׁ כֹּלָּא. א רִישָׁא וְסוּפָא דְּכָל הַדְּרָגִין. רְשִׁימוֹ דְּאֶתְרִשִׁים בֵּיה הַדְּרָגִין כְּלִיזוּ.

כָּל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא נִקְרָא אֶלָּא אֶחָד. לְהַרְאוֹת שְׂאֵף עַל גַּב שִׁישׁ

וְדָאֵי הִיא הָאוֹת שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהּ. רֵאשִׁית שֶׁל אֶלֶף, סֵתֵר שֶׁל סוּד הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ הַתְּפֹשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַכֹּל נִסְתָּר בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ. בְּגִלְגַּל שְׁפִשְׁיוּצֵאת א' מְרַקֵּיעַ הִזָּה, בְּדַמּוֹת שֶׁל סוּד רֵאשׁ הַמַּחְשָׁבָה יוֹצֵאת. בְּאוֹתוֹ אֲמַצֵּעַ שֶׁל אֶלֶף פְּלוּלִים בּוֹ שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, סוּד שֶׁל כָּל הַחַיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת [כ"א שְׁעוּלוֹת] [כ"א שְׁתַּלְיוֹת] מִתּוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה.

אוֹר אֶחָד שְׁמַאִיר וְנִגְנָו, זֶה אוֹר שֶׁל אוֹת ט שֶׁל בְּרֵאשִׁית. חֹם הַיּוֹם שֶׁהִיא יוֹשֵׁב אֲבָרְהָם פֶּתַח הָאֵהֶל, שֶׁהוּא פֶּתַח מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, וְחֹם הַיּוֹם מַאִיר עַל אוֹתוֹ פֶּתַח וּמַאִיר מִשָּׁם.

שְׁנֵי אוֹר שְׁהוּלָף לְהִיּוֹת חֲשׂוֹף לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. הַסוּד שֶׁל תְּפִלַּת יִצְחָק לְהַתְקִין דְּרָגָה זוֹ, שְׁכַתּוּב (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לְפָנוֹת עָרֵב. הַסְתַּפְלוֹת שֶׁל עָרֵב, וְחֲשׂוּכִים כָּלֵם אֲצִלוֹ. בְּפָנוֹת הָעָרֵב הִזָּה הַסְתַּפֵּל יִעֲקֹב בְּאוֹתוֹ מִמְּנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

שְׂרִישֵׁי אוֹר שְׁפּוֹלֵל שְׁנֵי אֵלוֹ, אוֹר שְׁמַאִיר בְּרִפּוּאָה, סוּד הַכְּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה זֶהוּ צִלַּע עַל יָרְכוּ. זֶהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוּ, יָרְכוּ כְּתוּב וְלֹא יָרְכוּ, זֶה דְּרָגָה רְבִיעִית, שֶׁלֹּא הַתְּנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיו כְּתוּב (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזַ נִתְקַן שֶׁהִיא חֲלָשׁ כְּשֶׁהַסְתַּפֵּן יִעֲקֹב אֲבִינוּ עִם הַמִּמְנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

וַיִּנְעַ בְּכַף יָרְכוּ. כְּשֶׁבֵּא אֲצֵל יִעֲקֹב, לָקַח כַּח מְאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקָּשָׁה. וַיַּעֲקֹב הִזָּה נִכְלָל בּוֹ

וְלֹא אֶקְרִי אֶלֶא אֶחָד. לְאַחְזָאָה דְּאָף עַל גַּב דְּאִית בֵּיה דְּיוֹקְנִין סְגִיִּין לָאו אִיהוּ אֶלֶא חַד. וְדָאֵי אִיהוּ אֶת דְּעֶלְאִין וְתַתְּאִין תְּלִיין בֵּיה. רֵאשִׁיתָּא דְּאֶלֶף טְמִירוֹ דְּרָזָא דְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. וְהִיא אֶתְפֹּשְׁטוֹ דֵּהוּא רְקִיעַ עֲלָאָה כֹּלָא סְתִימָה בְּהִיא רִישָׁא. בְּגִין דְּכַד נְפִיק א' מִהֵאֵר רְקִיעַ בְּדִיוֹקְנָא דְּרָזָא דְּרִישָׁא דְּמַחְשָׁבָה נְפָקָא. בְּהִיא אֶמְצָעִיתָּא דְּאֶלֶף שִׁית דְּרָגִין כְּלִילָן בֵּיה רָזָא דְּכִלְהוּ חַיּוֹת טְמִירִין עֲלָאִין (כ"א דְּסֻלְקוֹ) (כ"א דְּתַלְיוֹ) מִגּוֹ מַחְשָׁבָה.

חַד נְהִירוֹ דְּנְהִיר וְאַתְגְּנִיז. דְּהָא נְהִירוֹ דְּאֶת (ט) דְּבְרֵאשִׁית (כ"א ב' דְּבְרֵאשִׁית). חֹם הַיּוֹם דֵּהוּא אֲבָרְהָם יְתִיב פֶּתַח הָאֵהֶל דְּאִיהִי פֶתַח מִתְּתָא לְעִילָא. וְחֹם הַיּוֹם נְהִיר עַל הִיא פֶתַח וְנְהִירָא מִתְּתָא.

הַתְּנַבֵּא נְהִירוֹ דְּאֲזִיל לְאַתְחַשְׁכָּא לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. רָזָא דְּצִלוֹתָּא דְּיִצְחָק לְאַתְקַנָּא הֵאֵר דְּרָגָא דְּכְתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לְפָנוֹת עָרֵב. אֶסְתַּפְלוֹתָּא דְּעָרֵב וְחֲשׂוּכָן כְּלָהוּ לְגַבִּיהָ. בְּהֵאֵר פְּנוֹת עָרֵב וְאַסְתַּפֵּל (נ"א אֶסְתַּפְּלוֹ) יִעֲקֹב בְּהִיא מִמְנָא דְּעֶשׂוֹ. תְּלִיתָאָה נְהִירוֹ דְּכִלִּיל תְּרִין (דף כא ע"ב) אֶלִין. נְהִירוֹ דְּנְהִיר בְּאַסְוֹתָּא. רָזָא דְּכְתִיב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כַּד אֶתְפְּלִיל בְּהִיא פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה זֶהוּ צִלַּע עַל יָרְכוּ. דָּא אִיהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוּ יָרְכוּ כְּתִיב וְלֹא יָרְכוּ, דָּא דְּרָגָא רְבִיעִאָה. דְּלֹא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתְּתָא עַד דְּאֶתָּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיהָ כְּתִיב, (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו', כְּדִין אֶתְקַן דֵּהוּא חֲלָשָׁא מִכָּד אֶסְתַּפֵּן יִעֲקֹב אֲבִינוּ בְּמִמְנָא דְּעֶשׂוֹ.

וַיִּנְעַ בְּכַף יָרְכוּ כַּד אֶתָּא לְגַבִּי דְּיַעֲקֹב נִטַּל

וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא פִּי לֹא יָכַל לוֹ
וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. לָקַח תְּקַף הַדִּין
מִשָּׁם, בְּגִלְל שְׂיִרְךָ הוּא מַחוּץ
לַגּוּף. שְׂיִעֲקֹב הִיָּה גּוּף, וְגוּפוֹ
הִיָּה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׂתֵי דְרָגוֹת
בְּסוּד שְׁנֵי אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁלָּקַח
תְּקַף מַחוּץ לַגּוּף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף
יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא
שְׁמוּאֵל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל
כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא.
יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
שְׁפָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כו) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֵךְ
עָלָיו. הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית.
נִצַּח - יָרֵךְ שְׁמָאֵל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן
כָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בְּיַמִּין,
שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים טו) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ
נִצַּח. יַמִּינֶךָ לֹא כְּתוּב אֶלֶּא
בְּיַמִּינֶךָ. מֵה הַטַּעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ
יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד
הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח,
וְהִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל. וְעַל זֶה כָּא
לְהַזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
שְׁפָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה
כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית
וּלְבִסוּף.

וְעוֹד, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל
אוֹתוֹ אַחֵר כַּף בְּהוֹד, מִתִּי? לְאַחֵר
שֶׁמֶשַׁח מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא
שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלֹמְעֵלָה -
גַּם הוּא לְמַטֵּה כְּמוֹ שְׂאוֹתָם שְׁנֵי
הַצְּדָדִים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד,
כְּמוֹ שֶׁמֶשַׁח וְאַהֲרֹן שְׁלֹמְעֵלָה.
וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוּזוֹת זוֹ בְּזוֹ,
שְׁפָתוֹב (שֵׁם טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ.
שְׁהָרִי שֶׁשָׁה צְדָדִים נִכְלָלוּ
וְאַחֲזוּזוֹת זוֹ בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׂאֵלָה אַחֲזוּזִים, מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל - כַּף גַּם אַחֲזוּזִים
יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל
הַבֵּית. מֵת יַעֲקֹב - נִטְלָה מֹשֶׁה אֶת
הַבֵּית, וְצָנָה אוֹתָהּ בְּחַיָּו. יוֹסֵף

תְּקַפָּא מֵהוּא פְּנוֹת עַרְבַּ בְּדִינָא תְּקִיפָא. וַיַּעֲקֹב
הָוָה אֶתְּכָלִיל בֵּיהּ וְלֹא יָכִיל לֵיהּ. וַיֵּרָא כִּי לֹא
יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. נִטְלָה תְּקַפָּא דְּדִינָא
מִתַּמָּן. בְּגִין דְּיִרְכָא אִיהוּ לְבַר מַגּוּפָא. דְּיַעֲקֹב
גּוּפָא הָוָה, וְגוּפִיהּ הָוָה כָּלִיל בְּרִזָּא דְּתַרִּין
דְּרַגִּין בְּרִזָּא דְּאִקְרִי אָדָם. כִּיּוֹן דְּנִטְלָה תְּקַפָּא
לְבַר מַגּוּפָא, מִיָּד וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא אִתְּנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתַּמָּן עַד דְּאִתָּא שְׁמוּאֵל.
וְעַל דָּא נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתִיב בֵּיהּ פִּי לֹא
אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ אִתְּנַבֵּי מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
דְּכְתִיב (בַּמְדַּבֵּר כו) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֵךְ עָלָיו. הוֹד. וְדָא
דְּרַגָּא חֲמִישִׁאָה. נִצַּח יִרְכָא שְׁמָאֵל דְּיַעֲקֹב.
וּבְגִין כַּף אִתָּא דוֹד וְכָלִיל לֵיהּ בְּיַמִּינָא דְּכְתִיב,
(תְּהִלִּים יו) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ נִצַּח. יַמִּינֶךָ לֹא כְּתִיב
אֶלֶּא בְּיַמִּינֶךָ. מָאִי טַעְמָא אִתְּחַלֵּשׁ יִרְכָא
דְּיַעֲקֹב, בְּגִין דְּאִתְקַרַּב בֵּיהּ סֵטֵר מְסֻאָבָא
וְנָקִיט תְּקַפָּא מִנִּיהּ וְאִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל, וְעַל
דָּא אִתָּא לְאַדְפְּרָא דְּדָא אִיהוּ יִרְכָא דְּיִשְׂרָאֵל
דְּכְתִיב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כָּל מִלּוּי
הוּוּ בְּדִינָא בְּשִׁירוּתָא וּבְסוּפָא.

וְתוֹ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּלִיל לֵיהּ לְבִתְרָה בְּהוֹד.
אִימְתִי לְבִתְרָה דְּמֶשַׁח מְלָכִין. וְעַל דָּא
שְׁקִיל אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּתַרִּין סֵטְרִין דְּלְעִילָא, אִף הוּא לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא
דְּאֲנוּן תַּרִּין סֵטְרִי. וּמָאן אֲנוּן. נִצַּח וְהוֹד.
כְּגוּוֹנָא דְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דְּלְעִילָא. וְכִלְהוּ דְּרַגִּין
אַחֲזִדָן דָּא בְּדָא דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. דְּהָא שִׁית
סֵטְרִין אִתְּכָלִילוּ וְאַחֲזִדָן דָּא בְּדָא.

בְּמָה דְּאֵלִין אַחֲזִדָן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל,
אוּף הָכִי אַחֲזִדָן (כ"א דָּא בְּדָא) יַעֲקֹב מֹשֶׁה
וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא. מִית יַעֲקֹב נִטְלָה
מֹשֶׁה בֵּיתָא וּמִנֵּי לָהּ בְּחַיָּו. יוֹסֵף עַל יָדֵי

על ידי יעקב ומשה היה צדיק.
[ושגורם לא שמשו הבית אלא ביוסף, בגלל שהיה צדיק].

יעקב ביוסף לקח את הבית, שכתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד שלקח אותו את יוסף. כשיצאה השכינה מהגלות, לא יכול להזדווג בה, רק ביוסף, שכתוב (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. למה כתוב עמו? אלא גוף לא מזדווג בנקבה עד שמזדווג עם הברית. ועל זה משה לקח לו את יוסף עמו. פיון שהיה עמו, שמש בנקבה פראוי. ולכן יעקב משה ויוסף הולכים כאחד.

יעקב מת, וגופו הכניסו אותו לארץ הקדושה. יוסף מת, גופו לא נקבר בארץ הקדש, אלא עצמותיו. משה [מת] - לא זה ולא זה, למה? אלא יעקב בעלה הראשון של הגבירה היה. מת יעקב - הזדווגה במשה. ובעוד שמשו היה בעולם הזה, צוה אותה פראוי, והוא היה בעלה השני. את יעקב הכניסו לארץ הקדושה כשגופו שלם, בגלל שהוא גוף. יוסף - עצמותיו ולא גופו, בגלל שעצמות הם צבאות ומחנות שלמעלה, וכלם יוצאים מאותו צדיק. והצדיק נקרא צבאות. מה הטעם? בגלל שכל צבאות ומחנות עליונים יוצאים ממנו, ועל זה עצמותיו, שהן צבאות, נכנסו לארץ.

משה היה בחוץ, ולא נכנס לשם לא גופו ולא עצמותיו. אלא נכנסה השכינה לארץ. אחר שמשו מת וחזרה לבעלה הראשון, ודאי הוא יעקב. מפאן נקבה שנשאת לשנים באותו העולם, היא חוזרת לראשון. משה היה בחוץ, פיון שבעלה הראשון היה בארץ.

דיעקב ומשה הנה צדיק. (והרנוייהו לא שמשו ביתא אלא ביוסף בגין דהנה צדיק).

יעקב ביוסף נטל ביתא דכתיב, (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד דנטל ליה ליוסף. כד נפקת שכינתא מן גלותא לא יכיל לאזדווגא בה אלא ביוסף דכתיב, (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. אמאי כתיב עמו. אלא גופא לא אזדווג בנוקבא עד דאזדווג בהדי ברית. ועל דא משה נטל ליה ליוסף עמיה. פיון דהנה עמיה שמש בנוקבא כדקא יאות. ובגין כך יעקב משה ויוסף כחדא אזלי.

יעקב מית וגופיה אעלו ליה בארעא קדישא. יוסף מית גופיה לא אתקבר בארעא קדישא אלא גרמוי. משה (מית) לא האי ולא האי. אמאי. אלא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הנה. מית יעקב אזדווגא ביה במשה. ובעוד דהנה משה בהאי עלמא מני לה כדקא יאות ואיהו הנה בעלה תניינא. יעקב אעילו ליה לארעא קדישא גופיה שלים בגין דאיהו גופא. יוסף גרמוי ולא גופיה בגין דגרמין אנון חיילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מההוא צדיק. וצדיק צבאות אקרי. מאי טעמא, בגין דכל צבאות ומשריין עלאין מניה נפקין. ועל דא גרמוי דאנון צבאות אעלו בארעא.

משה הנה לבר ולא עאל תמן לא גופיה ולא גרמוי אלא אעלת שכינתא בארעא. בתר דמית משה ואתהדרת לבעלה קדמאה ודאי איהו יעקב. מפאן נוקבא דאתנסיבת בתרין, בההוא עלמא אהדרת לקדמאה. משה הנה לבר פיון דבעלה קדמאה הנה בארעא.

מֹשֶׁה זָכָה בְּחַיָּיו מֵהַ שְׁלֵא זָכָה
 בּוֹ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בַּהּ בְּאוֹתוֹ
 עוֹלָם, וּמֹשֶׁה בְּעוֹלָם הַיָּהּ. וְאִם
 תֹּאמַר שֶׁזֶה הֵינָה הַחֲסָרוֹן שֶׁל
 מֹשֶׁה - לֹא כֵּן! אֲלֵא כִּשְׂיִצְאוֹ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִצַּד הַיּוֹבֵל
 הַיָּהּ, וְכָל אוֹתָם שְׁשִׁים רִבּוּא הָיוּ
 מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וּבְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
 הַלְכוּ בְּמִדְבָּר, וְאֶחָד מֵהֶם לֹא
 נִכְנַס לְאֶרֶץ, אֲלֵא בְּנֵיהֶם
 תּוֹלְדוֹתֵיהֶם כְּרֵאוּי, שֶׁהֵם תִּקּוֹן
 הַלְבָנָה, וְכָל מַעֲשֵׂי הָאֶרֶץ הָיוּ
 תִּקּוֹן הַלְבָנָה.

מֹשֶׁה שָׁמַשׁ בְּלְבָנָה בְּעוֹד שֶׁהוּא
 בְּגוֹף וְצוּה אוֹתָהּ לְרִצּוֹנוֹ,
 וְכִשְׁנִפְטַר מֵהָעוֹלָם הַיָּהּ, עָלָה
 בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
 וְחִזַּר בְּרוּחַ לַיּוֹבֵל הָעֲלִיּוֹן (בַּיָּהּ),
 וְשֵׁם נִדְבַק בְּאוֹתָם שְׁשִׁים רִבּוּא
 שֶׁהָיוּ שְׁלוֹ. מֵהַ שְׁלֵא הָיָה כֵּן
 לַיַּעֲקֹב, שֶׁהוּא חִזַּר בְּרוּחַ לְתוֹךְ
 הַשְּׁמֵטָה מֵהַ שְׁלֵא הָיָה כֵּן בְּחַיָּיו,
 [הָיִיתָ] כִּיּוֹן שְׁבִית אַחַר הָיָה לוֹ.

וְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה נִתְמַקְנָה בְּתִקּוֹן
 [הָעוֹלָם שְׁלֵמָה] בְּכַח שְׁלֵמָעֲלָה. וְעַל
 זֶה לֹא רֵאוּי לְהִיּוֹת כָּלֶם כְּאֶחָד.
 אֲלֵא שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הָיוּ
 לְבָדֶם כָּלֶם בְּרוּחַ, וְאֲלֵא שֶׁל
 הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הָיוּ כָּלֶם לְבָדֶם
 בְּגוֹף, וְלֹא רֵאוּיִים לְהִיּוֹת אֲלֵה
 וְאֲלֵה בְּתוֹךְ הַלְבָנָה, אֲלֵא אֲלֵה
 תוֹךְ הַלְבָנָה וְאֲלֵה בְּחוּץ, לְהֵאִיר
 אֲלֵה מִתּוֹךְ אֲלֵה. וְכָלֶם שְׁנִכְנְסוּ
 בְּאֶרֶץ, דְּמוּת הָרֵאוּשׁוֹנִים הָיוּ,
 וְלֹא הָיוּ בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה כְּמוֹתֶם,
 בְּגִלְל שְׁלֵא יִהְיֶה דוֹר וְלֹא הָיָה
 מִקְדָּם כְּמוֹ אוֹתָם רֵאוּשׁוֹנִים
 שְׁנִרְאוּ לָהֶם זִיו כְּבוֹד רִבּוֹנֶם
 פְּנִים בְּפְנִים.

יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בְּנִשְׁוֹתָיו בְּגוֹף, אַחַר
 כֵּן נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ. מֹשֶׁה נִפְרַד
 מֵאִשְׁתּוֹ וְשָׁמַשׁ כִּשְׁהוּא בְּגוֹף
 בְּאוֹתָהּ רִיחַ קְדוּשָׁה. אַחַר כֵּן
 נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ עֲלִיּוֹנָה טְמִירָה

מֹשֶׁה זָכָה בְּחַיָּיו מֵהַ דְּלָא זָכָה בִּיהַ יַעֲקֹב.
 יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בַּהּ בְּהֵוּא עֲלֵמָא, מֹשֶׁה
 בְּהֵאִי עֲלֵמָא. וְאִי תִימָא דְגָרִיעוֹ דְּמֹשֶׁה הָוָה.
 לָאו הָכִי. אֲלֵא כַּד נִפְקִי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
 מִסְטָרָא דִּיּוֹבְלָא הָוָה. וְכָל אֲנוּן שְׁתִּין רִבְרָבָן
 מֵעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ. (דף כב ע"א) וּבְהֵוּא דִּיּוֹקְנָא
 אֲזֵלוּ בְּמִדְבָּרָא וְחַד מְנַהוּן לָא עֲאֵלוּ בְּאַרְעָא.
 אֲלֵא בְּנֵיהוֹן תּוֹלְדִין דְּלֵהוֹן כְּדָקָא חֲזִי דְּאֲנוּן
 תִּקּוּנָא דְּסִיְהָרָא. וְכָל עוֹבְדֵי אֶרְעָא תִּקּוּנָא
 דְּסִיְהָרָא הָוָה.

מֹשֶׁה שָׁמַשׁ בְּסִיְהָרָא בְּעוֹד דְּאִיהוּ בְּגוֹפָא
 וּמְנִי לָהּ לְרַעוּתִיָּה. כַּד אֶתְפְּטַר מֵהֵאִי
 עֲלֵמָא סְלִיק בְּסִלְיקוֹ עֲלֵאָה בְּרוּחָא קְדִישָׁא
 וְאֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לַיּוֹבְלָא עֲלֵאָה וְתַמָּן אֶתְדַּבְּקוּ
 בְּאֲנוּן שִׁיתִין רִבּוּא דְּהוּוּ דִּילִיָּה. מֵהַ דְּלָא הָוָה
 כֵּן לַיַּעֲקֹב דְּהוּא אֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לְגוֹ שְׁמֵטָה
 מֵהַ דְּלָא הָוָה כֵּן בְּחַיָּיו (בַּיָּו) כִּיּוֹן דְּבִיתָא אַחְרָא
 הָוָה לִיָּהּ.

וְאַרְעָא קְדִישָׁא בְּתִקּוּנָא (דְּעֲלֵמָא נִיא דְּלֵתְמָא)
 אֶתְמַקְנַת בְּחִילָא דְּלַעֲלֵלָא. וְעַל דָּא
 לֹא אֶתְחַזְוִין לְמַהוּי כְּלֵהוּ כְּחַדָּא. אֲנוּן דְּעֲלֵמָא
 עֲלֵאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדֵיָּהוּ כְּלֵהוּ בְּרוּחָא. וְאֲנוּן
 דְּעֲלֵמָא תַתָּאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדֵיָּהוּ כְּלֵהוּ בְּגוֹפָא.
 וְלֹא אֶתְחַזְוִין לְמַהוּי אֲלִין וְאֲלִין גּוֹ סִיְהָרָא.
 אֲלֵא אֲלִין גּוֹ סִיְהָרָא. וְאֲלִין לְבַר. לְנֵהָרָא
 אֲלִין מְגוֹ אֲלִין. וְכְלֵהוּ דְּעֲאֵלוּ בְּאַרְעָא דִּיּוֹקְנָא
 דְּקְדָמָי הָוּ. וְלֹא הָוּ בְּסִלְיקוֹ עֲלֵאָה
 כְּוֹתֵיָּהוּ. בְּגִין דְּלֹא יְהֵא דְרָא וְלֹא הָוָה
 מִקְדָּמַת דְּנָא כְּאֲנוּן קְדָמָי דְּאֶתְחַזְוִי לְהוֹן זִיו
 יִקְרָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן אֲפִין בְּאֲפִין.

יַעֲקֹב שָׁמַשׁ בְּנִשְׁוִי בְּגוֹפָא. לְבִתְרָא אֶתְדַּבַּק
 רִיחָא בְּרוּחָא. מֹשֶׁה אֶתְפְּרַשׁ מֵאֶתְתִּיָּה
 וְשָׁמַשׁ כַּד אִיהוּ בְּגוֹפָא בְּהֵוּא רִיחָא קְדִישָׁא.

שֶׁל מַעֲלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הַיּוֹ
נִדְבָקִים כִּלְוֹן כְּאַחַד. רוחו של
מִשֶּׁה הֵיא מְהִיבֵל, גּוֹפּוֹ
מִהַשְׁמַטָּה. רוחו של יַעֲקֹב
לְהַתְדַבֵּק בְּשִׁמְטָה. גּוֹף שֶׁל נְשׁוֹתָיו
הֵיחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל אוֹתָם
מְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּדַמוֹת שְׁלֵהֶם
לְמַטָּה בְּאַרְץ [ג'א בְּדַמוֹתָם לְמַטָּה מֵהֶם
בְּדַמוֹתָם לְמַטָּה בְּאַרְץ], וְכֻלָּם תְּלוּיִים
בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁנֵי
שְׁמוֹת כְּלוּלִים כְּאַחַד וְתַקוּנָם
שְׁלֹשָׁה, וְחוֹזְרִים לְאַחַד זֶה כְּנֶגֶד
זֶה. וְהוּא שֵׁם גְּלוּף חֲקוּק כְּלוּלִים
בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. סוּד
ה' לִירְאוֹ וְגו' (תהלים כה). פֶּתַח אֲתוֹ
זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְאָמַר: שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן,
מִי הוּא שְׁאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֶׂה אָדָם? מִיֵּהוּ כָּאֵן אֱלֹהִים
זֶה? בֵּין כֹּף פֶּרַח אוֹתוֹ זֶקֶן הַזְּקֵנִים
וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. וְכִמּוֹ שֶׁשְׁמַע רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁהִיָּה קוֹרֵא לוֹ שְׁמַעוֹן
וְלֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לְחֻבְרָיו:
וְדַאי זֶהוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁנֵאמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין
יִוֹשֵׁב. הָרִי כַּעַת זוֹהִי שַׁעַה לְפֶתַח
בְּסוּד הַזֶּה, שְׁוֹדַאי יֵשׁ כָּאֵן סוּד
שֶׁלֹּא נִתֵּן רְשׁוֹת לְהַתְגַּלּוֹת, וְכַעַת
מִשְׁמַע שְׁנִתְּנָה רְשׁוֹת לְהַתְגַּלּוֹת.
פֶּתַח וְאָמַר, (מִשְׁל) לְמַלְךְ שֶׁהִיוּ לוֹ
כְּמָה בְּנֵינִים לְבָנוֹת וְהִיָּה לוֹ אֶמֶן,
וְאוֹתוֹ אֶמֶן לֹא הֵיחַ עוֹשֶׂה דְבָר
אֶלֹא מְרִשׁוֹת הַמַּלְךְ, כְּמוֹ שְׁאַתָּה
אוֹמֵר (מִשְׁלִי ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אֶמֶן.
הַמַּלְךְ הוּא וְדַאי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
לְמַעֲלָה, וְעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי (הוּא) מַלְךְ
לְמַטָּה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַעֲלָה, וְזוֹ
אִם הָעֲלִיוֹנָה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַטָּה,
וְזוֹ שְׁכִינָה שְׁלֹמְטָה.

וְרֵאשָׁה אֵין רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת דְּבָר
בְּלִי רְשׁוֹת בְּעֵלָה, וְכָל הַבְּנֵינִים

לְבַתָּר אֲתַדְבֵּק רּוּחָא בְּרוּחָא עֲלָאָה טְמִירָא
דְּלַעִילָא. וְכָל דְּרַגִין הוּוּ מִתְדַבְּקֵן כְּלַהוּ
כְּחֻדָא. רּוּחָא דְּמִשֶׁה דְּיוֹבְלָא אִיהוּ גּוֹפִיָה
דְּשִׁמְטָה. רּוּחָא דְּיַעֲקֹב לְאַתְדַבְּקָא בְּשִׁמְטָה,
גּוֹפִיָה דְּנִשְׁוִי הָוָה בְּהַאי עֲלֵמָא. כָּל אֲנוּן
נְהוּרִין עֲלֵאִין בְּדִיוֹקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא
(ג'א בְּדִיוֹקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא מִנְהוּן בְּדִיוֹקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא)
וְכַלְהוּ תְּלִיין בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. הֵכָא רְזָא
דְּתָרִין שְׁמַהֲן כְּלִילֵן כְּחֻדָא וְשְׁכַלּוּלָא דְּלַהוּן
תְּלַתָּא וְאַתְהִדְרֵן לְחַד דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְאִיהוּ
שְׁמָא גְּלִיפָא מְחַקְקָא כְּלִילֵן בְּהַאי בְּרֻזָא
דְּמַהִימְנוּתָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם (תהלים כה) סוּד יי
לִירְאוֹ וְגו' פֶּתַח הַהוּא סְבָא דְּסַבִּין
וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן מֵאֵן הוּא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. (וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים) מֵאִי נִיְהוּ הֵכָא
הַאי אֱלֹהִים. אֲדַהֲכִי פֶרַח הַהוּא סְבָא דְּסַבִּין
וְלֹא חֲמָא לִיָּה. וְכִמּוֹ דְּשְׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן
דְּהָוָה קָרִי לִיָּה שְׁמַעוֹן וְלֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר
לְחֻבְרָיו וְדַאי הַאי הוּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּאַתְמַר בֵּיה (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יִתִּיב. הָא כַּעַן
אִיהוּ שַׁעַתָּא לְמַפְתַּח בְּהַאי רְזָא. דְּוְדַאי הֵכָא
אִית רְזָא דְּלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְאַתְגַּלְיָא. וְכַעַן
מִשְׁמַע דְּרְשׁוּתָא אֲתִיְהִיב לְאַתְגַּלְיָא.

פֶּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְּהוּוּ לִיָּה כְּמָה בְּנֵינִין
לְמַבְנִי. וְהוּוּ לִיָּה אוּמְנָא. וְהַהוּא
אוּמְנָא לֹא הָוָה עֶבֶד מְדַעֵם אֶלֹא מְרִשׁוֹ
דְּמַלְכָּא כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (מִשְׁלִי ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ
אֶמֶן. מַלְכָּא וְדַאי אִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה
לַעִילָא. וְעַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא (אִיהוּ) מַלְכָּא
לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמְנָא לַעִילָא וְדָא אִימָא
עֲלָאָה. אֱלֹהִים אוּמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׁכִינְתָּא דְּלְתַתָּא.

וְאַתְתָּא לִית לָהּ רְשׁוֹ לְמַעְבַּד מְדַעֵם בְּלֹא רְשׁוֹת בְּעֵלָה. וְכָל בְּנֵינִין דְּהוּוּ

שְׁהוּ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר
 אֲבִ"א בְּאֲמִירָה לְאִמָּ"א, יִהְיֶה
 כְּזֶה וְכֹה, וּמִיָּד נִהְיֶה, כְּמוֹ
 שְׁנֹאֲמֵר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
 וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר
 לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר. בְּעַל הַבְּנִיָּן
 הוּא אוֹמֵר, וְהֵאֱמַן עוֹשֶׂה מִיָּד.
 וְכֵן כָּל הַבְּנִיָּנִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת
 הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת,
 וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִיָּד. כְּשֶׁהֲגִיעַ
 לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם
 הַנִּבְדָּלִים, אָמַר הָאֱמָן לְבַעַל
 הַבְּנִיָּן, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר בְּעַל הַבְּנִיָּן, וַדַּאי
 טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד
 הוּא לְחַטָּא לְפָנֶיךָ בְּגַלְלֵי שֶׁהוּא
 כְּסִיל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם י) בֶּן חָכָם
 יִשְׁמַח אָב וּבֶן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ.
 הִיא אֲמָרָה, אַחַר שֶׁחָטְאוּ תְלוּי
 בְּאִמָּ"א וְלֹא בְּאֲבִ"א, אָנִי רֹצֵה
 לְבְרֹא אוֹתוֹ בְּדַמוֹת שְׁלִי. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רֹצֵה לְשַׁתֵּף בּוֹ
 אֲבִ"א. בְּזִמְנֵן שֶׁחָטָא מֵהַ כְּתוּב?
 (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה
 אִמְכֶם. אָמַר הַמַּלְאָךְ לְאִמָּ"א, וְלֹא
 אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁעֲתִיד הוּא לְחַטָּא !
 בְּאוֹתוֹ זִמְנֵן גָּרַשׁ אוֹתוֹ וּגְרַשׁ אֶת
 אִמּוֹ עִמוֹ. וְלִכְּנֵן כְּתוּב (משלי י) בֶּן
 חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֶן כְּסִיל תּוֹנֵת
 אִמּוֹ. בֶּן חָכָם - זֶה אָדָם שֶׁהוּא
 בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֶן כְּסִיל - זֶה
 אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי
 רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין אֲבִ"א
 וְאִמָּ"א, שֶׁמִּצַּד שֶׁל אֲבִ"א הוּא
 בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת וּמִצַּד הָאִמָּ"א
 בְּבְרִיאָה? אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים
 חֲבָרִים, לֹא כֵּן זֶה, שֶׁהָרִי אָדָם
 שֶׁל אֲצִילוֹת זָכַר וּנְקֵבָה הִיָּה מִצַּד
 אֲבִ"א וְאִמָּ"א, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
 אוֹר מִצַּד הָאֲבִ"א, וַיְהִי אוֹר מִצַּד
 הָאִמָּ"א. וְזֶהוּ אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִים.

בְּאֵרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר אֲבִ"א בְּאֲמִירָה
 לְגַבֵּי אִמָּ"א יְהִי כְדִין וְכְדִין, וּמִיָּד הָוָה. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
 וַיֹּאמֶר הָוָה אָמַר לְאֱלֹהִים, יְהִי אוֹר. מְאִרֵי
 דְּבִנְיָינָא אִיהוּ אוֹמֵר וְאוֹמְנָא עֲבִיד מִיָּד. וְהָכִי
 כָּל בְּנִיָּנִין בְּאֵרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר יְהִי
 רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, וְכֹלָא אֲתַעֲבִיד מִיָּד. כַּד
 מְטָא לְעֵלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנִּבְדָּלִים,
 אָמַר אוֹמְנָא לְמִאֲרֵי בְנִיָּנָא נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר מְאִרֵי בְנִיָּנָא וַדַּאי
 טוֹב הוּא לְמַעַבְדֵי לִיהִ. אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטֵי
 קַמְךָ בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (משלי
 י) בֶּן חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֶן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ.

אִיהוּ אֲמָרָה בְּתַר דְּחוּבִיָּה תְלִיָא בְּאִמָּ"א וְלֹא
 בְּאֲבִ"א אֲנָא בְּעִינָא לְמַבְרֵי לִיהִ
 בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב וַיִּבְרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְלֹא בְּעַא
 לְאִשְׁתַּתְּפָא בִּיהִ אֲבִ"א. בְּזִמְנָא דְּחָב מַה כְּתִיב
 (דף כב ע"ב) (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. אָמַר
 מְלַכָּא לְאִמָּ"א וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְּעֲתִיד הוּא
 לְמַחְטֵי. בְּהֵוָה זִמְנָא תְרִיף לִיהִ וְתְרִיף אִמָּא
 עִמֵּיהִ. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, (משלי י) בֶּן חָכָם יִשְׁמַח
 אָב וּבֶן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ. בֶּן חָכָם, דָּא אָדָם
 דְּאִיהוּ בְּאֵרַח אֲצִילוֹת. וּבֶן כְּסִיל, דָּא אָדָם
 דְּבְרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי, וְכִי אִית
 פְּרוּדָא בֵּין אֲבִ"א וְאִמָּ"א דְּמַסְטְרָא
 דְּאֲבִ"א אִיהוּ בְּאֵרַח אֲצִילוֹת וּמַסְטְרָא
 דְּאִמָּ"א בְּבְרִיאָה. אָמַר לוֹן חֲבָרִיָּא חֲבָרִיָּא
 לָאו הָכִי הוּא, דְּהָא אָדָם דְּאֲצִילוֹתָא דְּכַר
 וְנוֹקְבָא הָוָה מַסְטְרָא דְּאֲבָא וְאִמָּ"א. וְדָא
 אִיהוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
 אוֹר מַסְטְרָא דְּאֲבָא, וַיְהִי אוֹר מַסְטְרָא

אֲבָרָ לְזֶה אֵין בּוֹ צֶלֶם וְדַמּוּת, אֲלֵא אִם הָעֲלִינָה הִיָּה לָהּ כְּנֹי אֶחָד שְׁעוּלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים, וְאוֹתוֹ כְּנֹי הוּא אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ כְּנֹי, אָמַר אֲבָא שְׁעִתִּיד לְחֻטָּא לְאָדָם שֶׁל אֲצִילוֹת [נ"א שֶׁל בְּרִיאָה] שֶׁהוּא אֹר לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן [נ"א עֲלִיּוֹן].

וְזֵהוּ הָאֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שְׁגִנּוּ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים. וְאוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁנִבְרָא בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן לְרִשְׁעִים, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוּאֵל א-ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה עֲתִיד לְחֻטָּא לְאוֹתוֹ אֹר, לֹא רָצָה אֲבָא לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּבְגִלְל זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ - אוֹתוֹ הָאֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ - אוֹתוֹ חֻשְׁף, שֶׁהוּא לְבוּשׁ לְאֹר, כְּמוֹ שְׁגוּף הוּא לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה. זֵהוּ שְׁכַתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבַּשׁוּנִי. שְׁמַחוּ כֻלָּם וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ שְׁזַכִּינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא נִשְׁמְעוּ עַד עַתָּה.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אָמַר, חֲבָרִים שְׁמַעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שְׁרָצִיתִי לְגִלּוֹת אַחַר שְׁנַתְּנָה [ל'] רְשׁוֹת עֲלִינָה לֹמַר. מִי זֶה שְׁאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא? אֲלֵא זֵהוּ עֶלְת עַל כָּל הָעֲלִינִים, אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא עֶלְת הָעֶלְוֹת, עֶלְת מִהָעֶלְוֹת הָאֵלֹה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אֶחָד מִהָעֶלְוֹת הִלְלוּ שׁוּם מַעֲשֶׂה עַד שְׁיִקַּח רְשׁוֹת מֵאוֹתוֹ שְׁעֲלִיו, כְּמוֹ שְׁבִאֲרֵנוּ לְמַעְלָה בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל שְׁנַיִם נֵאֲמַר. שְׁאָמַר זֶה לְאוֹתוֹ שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה. וְלֹא עוֹשֶׂה דְּכָר אֲלֵא בְּרְשׁוֹת וְאִמְרָה מֵאוֹתוֹ שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנּוּ לֹא

עָבִיד מִדְּעַם אֲלֵא בְּרִשׁוֹ

דְּאֲמַ"א. וְדָא אִיהוּ אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִין. אֲבָרָ לְהֵאֵי לִית בֵּיה צֶלֶם וְדַמּוּת. אֲלֵא אֲמַא עֲלָאָה הָוָה לִיה חַד כְּנֹי"י דְּסָלִיק לְחוּשְׁבַן אֱלֹהִים. וְהָוָה כְּנֹי אִיהוּ אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה בְּהָוָה כְּנֹי, אָמַר אֲבָא דְּעֲתִיד לְמַחְטִי לְאָדָם דְּאֲצִילוֹת (נ"א דְּבְרִיאָה) דְּאִיהוּ אֹר לְבוּשׁ עֲלָא"ה (נ"א עֲלִיּוֹן).

וְהֵאֵי אִיהוּ אֹר דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן דְּגִנְזוּ לְצַדִּיקֵיִיא. וְהָוָה חֻשְׁף דְּאֲתַבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה לְרִשְׁיַעֲיַיא כְּמָה דְּאֲתַ אָמַר, (שְׁמוּאֵל א ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה עֲתִיד לְמַחְטִי לְהָוָה אֹר, לֹא בַּעַא אֲבָא לְאֲשְׁתַּתְּפָא בֵּיה. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הָוָה אֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ הָוָה חֻשְׁף דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְאֹר. כְּגוֹוֹנָא דְּגוּפָא דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְנִשְׁמַתָּא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבַּשׁוּנִי. חַדּוּ כְּלָהוּ וְאָמְרוּ זַפָּאָה חוּלְקָנָא דְּזַכִּינָא לְמַשְׁמַע מְלִין דְּלֵא אֲשְׁתַּמְעוּ עַד כְּעַן.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אָמַר חֲבָרֵיִיא שְׁמַעוּ מְלִין עֲתִיקִין דְּבַעֲינָא לְגִלְאָה בְּתַר דְּאֲתִיָּהִיב רְשׁוּ עֲלָאָה לְמִימַר. מָאֵי נִיהוּ דְּאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא. אֲלֵא דָּא הוּא עֶילְת עַל כָּל עֲלֵאִין. הָוָה דְּאֲתַקְרִי עֶלְת הָעֶלְוֹת עֶלְת מֵאֲלִין עֶלְוֹת. דְּלֵא יַעֲבִיד חַד מֵאֲלִין עֶלְוֹת שׁוּם עוֹבְדָא עַד דְּנִטִּיל רְשׁוֹת מִהָוָה דְּעֲלִיה. כְּמָה דְּאוּקִימְנָא לְעֵילָא בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל תְּרִין אֲתַמַּר. דְּאָמַר דָּא לְהָוָה דְּלְעֵילָא מִינִיה נַעֲשֶׂה. וְלֹא

עושה דבר עד שלוקח עצה מחברו. אבל אותו שנקרא עלת על כל עלות, שאין למעלה ממנו ולא למטה שנה לו, כמו שנאמר (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. אמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, כמו שאותו שאמר ויאמר אלהים נעשה אדם. כמו כל החברים ואמרו, רבי, תן לנו רשות לדבר במקום זה. אמרו, והרי לא בארת למעלה שעלת העלות אמר לכת"ר נעשה אדם? אמר להם, היו שומעים אזניכם מה שפיכם מדבר! והרי לא אמרתי לכם עכשו שיש מי שנקרא עלת העלות, ונה אינו אותו שנקרא עלת על כל עלות, שלעלת על כל עלות אין לו שני שלוקח ממנו עצה, שהוא יחיד לפני הכל, ואין לו שותף.

ורבן אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, שאין לו שני ולא שותף ולא חשבון. שיש אחד בשותף כמו זכר ונקבה, ונאמר בהם (שם נא) כי אחד קראתיו, אבל הוא אחד בלי חשבון ולא שתוף, ולכן אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלם והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי האיש שרבונו מסכים עמו לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים.

אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים יש בפסוק הזה (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו'. אני אמית ואחיה - בפסירות. אחיה - מצד של הימין חיים, ומצד השמאל מות. ואם לא מסכימים שניהם עם עמוד האמצעי, לא מתקם הדין, שהם במושב שלשה פאחד.

ומסטרן דשמאלא מותא.

ואמירה מההוא דלעילא מיניה. וההוא דלעילא מניה לא עביד מדעם עד דנטיל עצה מחבריה. אבל ההוא דאתקרי עלת על כל עלות דלית לעילא מניה ולא לתתא שוה ליה. כמה דאת אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, דנטיל עצה מניה. כגוונא דההוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם.

קמו פלהו חבריאי ואמרו רבי הב לנא רשו למללא בהאי אתר. אמרו והא לא אוקמת לעילא דעלות העלות אמר לכת"ר נעשה אדם. אמר לון הו שמעין אודניכו מה דפומכון ממללן. והא לא אמרית לנו השתא דאית דאתקרי עלת העלות ולא איהו ההוא דאתקרי עלת על כל עלות. דלעלת על כל עלות לית ליה תניינא דנטיל עצה מניה דאיהו יחיד קדם כלא ולית ליה שותפא.

ובגין דא אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עצה מניה, דלא אית ליה תניינא ולא שותפא ולא חושבנא. דאית אחד בשתוף כגון דכר ונוקבא ואתמר בהון (ישעיה נא) כי אחד קראתיו אבל איהו חד בלא חשבון ולא שתוף. ובגין דא אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלהו ואשתטחו קמיה ואמרו זפאה בר נש דמאריה אסתפם עמיה לגלאה רזין טמירין דלא הו מתגליין למלאכייא קדישייא.

אמר לון חבריאי, אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין אית בהאי קרא. (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו' אני אמית ואחיה בספירן. אחיה מסטרן דימינא חיי.

וְלַפְעָמִים מִסְכִּימִים שְׁלֹשָׁה
 לַעֲשׂוֹת דִּין, וְיָבֵא יו"ד [מין] שֶׁהִיא
 פְּשוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים, שֶׁהוּא
 יְהו"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזוֹ
 שְׂכִינָה נִקְרָאת יָד יְמִין מִצַּד
 הַחֶסֶד. יָד שְׂמָאל מִצַּד הַגְּבוּרָה.
 יָד יְהו"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.
 כְּשֶׁבֶן אָדָם שָׁב בְּתֻשׁוּכָה, הֵיךְ הַזֶּה
 מִצִּילָה אוֹתוֹ מִהַדִּין. אָבֵל כְּשֶׁדָּן
 עֶלְת עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֹאמֵר בּוֹ וְאִין
 מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמֵר בְּפִסּוּק
 זֶה אֲנִי אֲנִי אֲנִי, שֵׁשׁ בָּהֶם א' א'
 א' י' י', שְׁנַרְמְזוּ בְּיו"ד ה"י וְא"ו
 ה"י יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְיֵשׁ
 בָּהֶם שְׁלֹשׁ וָיִם, ו' ו' ו' - וְאַחֲרֶיהָ
 וְאֲנִי וְאִין - שְׁנַרְמְזוּ בְּשֵׁמוֹת
 הָאֵלֶּה. וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת
 הַפִּסּוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֲצֵל אֱלֹהִים
 אַחֲרִים, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר רְאוּ עֲתָה פִי
 אֲנִי אֲנִי הוּא - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ שֶׁנֹּאמֵר בָּהֶם אֲנִי
 וְהו"ו. וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי - זֶה
 סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית וְאַחֲרֶיהָ
 - אֲנִי אֲמִית בְּשְׂכִינְתִי לְמִי שֶׁהוּא
 רִשָּׁע, וְאֲנִי אַחֲרֶיהָ בַּה אֵת מִי שֶׁהוּא
 צַדִּיק. וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל - זֶה יו"ד
 יְהו"ה שֶׁהוּא יְהו"ה יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז
 כּוּז"ו, וְהַכֵּל אֲמֵת. אָבֵל מַה
 שֶׁנִּתְבָּאָר לְמַעְלָה עֶלְת הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁהוּא עֶלְת עַל כָּל הָעֲלוֹת, וְהַסּוּד
 הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חֶכֶם וְנָבִיא (נ"א
 אָבֵל מַה שֶׁנֹּאמֵר לְמַעְלָה עַל עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עַל הָעֲלוֹת,
 הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְכָל חֶכֶם וְנָבִיא).

בֹּא רֵאֵה כְּמָה עֲלוֹת הֵם נִסְתָּרִים
 שֶׁהֵם מִתְלַבְּשִׁים וְהֵם מִרְכָּבִים
 בְּסִפְרוֹת, וְהַסְפִירוֹת מְרַכְּבָה לָהֶם,
 שֶׁהֵם טְמִירִים מִמַּחְשַׁבַת בְּנֵי אָדָם,
 וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (קְהֵלֶת ה) פִּי גְבוּהַ מְעַל
 גְבוּהַ שְׁמֵר וְגו'. אוֹרוֹת מְצַחֲצָחִים
 אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שֶׁמְקַבְּלִים

וְאִי לֹא אִסְתַּפְּמֵן תְּרוּיָהוּ בְּעֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא לֹא אֲתַקְיִים דִּינָא. דְּאֲנוּן בְּמוֹתַב
 תְּלַתָּא כַּחְדָּא. וְלִזְמַנִּין (דף כג ע"א) אִסְתַּפְּמוּ
 תְּלַתָּא לְמַעַבְד דִּינָא, וְיִיתִי יו"ד (מִינָא) דְּאִיהִי
 פְּשוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים דְּאִיהוּ יְהו"ה יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא שְׂכִינְתָּא אֲתַקְרִי יָד
 יְמִין מִסְטָרָא דְחֶסֶד. יָד שְׂמָאל מִסְטָרָא
 דְּגְבוּרָה. יָד יְהו"ה מִסְטָרָא דְעֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא. כִּד בֵּר נֶשׁ תַּב בְּתִיּוּבְתָא הָאִי יָד
 שְׂזִיב לִיה מִן דִּינָא. אָבֵל כִּד דָּן עֶלְת עַל כָּל
 הָעֲלוֹת אֲתַמָּר בֵּיה וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד תְּלַת זְמַנִּין אֲתַמָּר בְּהָאִי קְרָא אֲנִי אֲנִי
 אֲנִי. דְּאִית בְּהוּן א' א' א' י' י' י'.
 דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּיו"ד ה"י וְא"ו ה"י, יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א. וְאִית בְּהוּן ג' ווִין ו' ו' ו' - וְאַחֲרֶיהָ
 וְאֲנִי וְאִין דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּאֵלִין שְׂמָהָן. וְעַם כָּל
 דָּא דְּהָאִי קְרָא הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא לְגַבִּי
 אֱלֹהִים אַחֲרִים. כְּמָה דְּאֵת אֲמָר רְאוּ עֲתָה כִי
 אֲנִי אֲנִי הוּא, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשְׂכִינְתִּיהָ דְּאֲתַמָּר בְּהוּ אֲנִי וְהו"ו. וְאִין
 אֱלֹהִים עֲמָדִי דָּא סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית
 וְאַחֲרֶיהָ, אֲנִי אֲמִית בְּשְׂכִינְתִּי לְמָאן דְּאִיהוּ
 חֲיִיב. וְאֲנִי אַחֲרֶיהָ בַּה לְמָאן דְּאִיהוּ זְפָאִי.
 וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל דָּא יו"ד יְהו"ה דְּאִיהוּ
 יְהו"ה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א וְאִיהוּ כּוּז"ו
 בְּמוֹכַס"ז כּוּז"ו וְכֹלָא קְשׁוּט. אָבֵל מַה
 דְּאֲתַמָּר לְעִילָא עֶלְת עֲלָאָה דְּאִיהוּ עֶלְת עַל
 כָּל הָעֲלוֹת. וְהָאִי רְזָא לֹא אֲתַמָּסֵר לְכָל
 חֲכִימָא וְנָבִיאָה (נ"א אָבֵל מַה דְּאֲתַמָּר לְעִילָא עַל עֲלָאָה דְּאִיהוּ
 עַל הָעֲלוֹת הָאִי רְזָא לֹא אֲתַמָּסֵר אֶלָּא לְכָל חֲכִימָא וְנָבִיאָה).

תָּא חֲזִי, כְּמָה עֲלוֹת אֲנוּן סְתִימִין דְּאֲנוּן
 מִתְלַבְּשִׁין וְאֲנוּן מוֹרְכָבִין בְּסִפְרִין,
 וְסִפְרִין מְרַכְּבָה לְגַבִּיָּהוּ, דְּאֲנוּן טְמִירִין מִמַּחְשַׁבְתָּא דְּבִנֵי נֶשָׁא, וְעֲלֵיָּהוּ

הם חשוכים מאחרים שעליהם
שקבלים מהם. ולעלת [על כל]
העלות אין אור עומד לפניו, שכל
האורות חשוכים לפניו.

ו"ן, מה מעשהו? כמנן ימות
השבוע, ללמדך שכל יום יש לו
פח. ומה מעשהו כאן? ללמדך
שכשם שיש חכמה גדולה באין
לאין תכלית, כך יש הפח ההוא
בכל האברים. ואיזה אברים?
שבע שיש באדם, שכתוב (בראשית
ט) כי בצלם אלהים עשה את
האדם:

רעיא מהימנא

אמר לו, מנורה הקדושה, אחר
שאמר (בראשית א) נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר
אחר כך ויברא אלהים את האדם
בצלמו? אמר לו, מה שבארו על
כף בעלי המשנה, שמהם אמרו
נברא, ומהם אמרו לא נברא,
והקדוש ברוך הוא ברא אותו,
שכתוב (שם) ויברא אלהים את
האדם בצלמו.

אמר לו, אם כך הוא, לא יתן
חלק ביד אחד מהם ולא נעשה
בדמות שלהם, אלא באיקונין של
המלך, בצלמו כדמותו, שהוא
צלם ודמות תבניתו. אמר, כך
נודע? אמר, חס ושלום, אלא אני
אומר שנברא בכל והשליטו על
הכל, שאם היה כל אחד נותן בו
חלקו, בזמן שהיה כועס עליו כל
אחד היה נוטל חלקו ממנו, פי
במה נחשב הוא?!

א"ל הקדוש ברוך הוא ברא אותו
כל אחד בדמותו, זוהי מלכות
הקדושה שהיא תמונת כל, שבה
הסתפל הקדוש ברוך הוא וברא
את העולם וכל הבריות שברא
בעולם, וכלל בה עליונים
ותחתונים בלי פרווד כלל, וכלל

קדשא בריך הוא וברא עלמא וכל בריין דברא בעלמא וכלל בה עלאין ותתאין בלא

אתמר (קהלת ה) **פי גבוה מעל גבוה שומר וגו'.**
נהורין מצוהצחין אלין על אלין. ואלין
דמקבלין אנון חשוכין מאחרנין דעלייהו
דמקבלין מנייהו. ועלת (על כל) העלות לית
נהורא קיימא קמיה דכל נהורין מתחשכן
קמיה.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ג)

ו"ן מאי עבידתיה, כמנן ימי השבוע.
ללמדך שכל יום יש לו פח. ומאי
עבידתיה הכא ללמדך שכשם שיש חכמה
גדולה באוון לאין תכלית, כך יש הפח
ההוא בכל האברים, ומאי אברים, שבע
שיש באדם. דכתיב כי בצלם אלהים עשה
את האדם. ע"כ: (עד כאן מההשמטות)

רעיא מהימנא

השלמה מההשמטות (סימן ד)

אמר ליה בוצינא קדישא בתר דאמר (בראשית א) נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו מאי ניהו דאמר לבתר
ויברא אלהים את האדם בצלמו, אמר ליה מה
דאוקמוה על דא מארי מתניתיין דמנהון אמרו (הוא)
נברא ומנהון (אמרו) לא נברא וקדשא בריך הוא ברא
ליה, דכתיב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם
בצלמו.

אמר ליה אי הכי איהו לא יהיב חלקא ביד חד מנייהו
ולא אתעביד בדיוקנא דילהון אלא באיקונין
דמלכא בצלמו כדמותו דאיהו צלם ודמות תבניתו.
אמר הכי אשתמודע. אמר חס ושלום. אלא אנא אימא
דאתברי בכלא ואשליטיה על פלא. דאי הוה יהיב כל
חד חולקיה בזמנא דהוה כעסיה עליה כל חד הוה
נטיל חולקיה מניה, פי במה נחשב הוא.

אלא קדשא בריך הוא ברא ליה כל חד בדיוקניה, דא
מלכות קדישא דאיהי תמונת כל, דבה אסתכל

לוח זוהר ש"ס דף היומי מסכת ברכות

זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס
ח"א פה-פו	ברכות דף מד	ח"א מג-מד	ברכות דף כג	ח"א א-ב	ברכות דף ב
ח"א פז-פח	ברכות דף מה	ח"א מה-מו	ברכות דף כד	ח"א ג-ד	ברכות דף ג
ח"א פט-צ	ברכות דף מו	ח"א מז-מח	ברכות דף כה	ח"א ה-ו	ברכות דף ד
ח"א צא-צב	ברכות דף מז	ח"א מט-נ	ברכות דף כו	ח"א ז-ח	ברכות דף ה
ח"א צד-צד	ברכות דף מח	ח"א נא-נב	ברכות דף כז	ח"א ט-י	ברכות דף ו
ח"א צה-צו	ברכות דף מט	ח"א נג-נד	ברכות דף כח	ח"א יא-יב	ברכות דף ז
ח"א צז-צח	ברכות דף נ	ח"א נה-נו	ברכות דף כט	ח"א יג-יד	ברכות דף ח
ח"א צט-ק	ברכות דף נא	ח"א נז-נח	ברכות דף ל	ח"א טו-טז	ברכות דף ט
ח"א קא-קב	ברכות דף נב	ח"א נט-ס	ברכות דף לא	ח"א יז-יח	ברכות דף י
ח"א קג-קד	ברכות דף נג	ח"א סא-סב	ברכות דף לב	ח"א יט-כ	ברכות דף יא
ח"א קה-קו	ברכות דף נד	ח"א סג-סד	ברכות דף לג	ח"א כא-כב	ברכות דף יב
ח"א קז-קח	ברכות דף נה	ח"א סה-סו	ברכות דף לד	ח"א כג-כד	ברכות דף יג
ח"א קט-קי	ברכות דף נו	ח"א סז-סח	ברכות דף לה	ח"א כה-כו	ברכות דף יד
ח"א קיא-קיב	ברכות דף נז	ח"א סט-ע	ברכות דף לו	ח"א כז-כח	ברכות דף טו
ח"א קיג-קיד	ברכות דף נח	ח"א עא-עב	ברכות דף לז	ח"א כט-ל	ברכות דף טז
ח"א קטו-קטז	ברכות דף נט	ח"א עג-עד	ברכות דף לח	ח"א לא-לב	ברכות דף יז
ח"א קיז-קיח	ברכות דף ס	ח"א עה-עו	ברכות דף לט	ח"א לג-לד	ברכות דף יח
ח"א קיט-קכ	ברכות דף סא	ח"א עז-עח	ברכות דף מ	ח"א לה-לו	ברכות דף יט
ח"א קכא-קכב	ברכות דף סב	ח"א עט-פ	ברכות דף מא	ח"א לז-לח	ברכות דף כ
ח"א קכג-קכד	ברכות דף סג	ח"א פא-פב	ברכות דף מב	ח"א לט-מ	ברכות דף כא
ח"א קכה-קכו	ברכות דף סד	ח"א פג-פד	ברכות דף מג	ח"א מא-מב	ברכות דף כב

